

SKUPINA
JHMB

POROČILO O
TRAJNOSTNOSTI
SKUPINE JHMB
ZA LETO 2025

Javni holding Maribor, d. o. o.
Zagrebška c. 30
2000 Maribor

Matična številka: 8709459000

Davčna številka: 56143028

T: 02 45 00 300

E: info@jhmb.si

S: www.jhmb.si

Seznam kratic

Oznaka	Razlaga
AP	avtobusna postaja
ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
CČN	centralna čistilna naprava
CNG	stisnjen zemeljski plin
CSRD	Direktiva o poročanju podjetij o trajnostnosti (angl. Corporate Sustainability Reporting Directive)
CPU	center za podporo uporabnikom
DO	daljinsko ogrevanje
DPP	družini prijazno podjetje
EF	emisijski faktor
ESG	okolje, družba in korporativno upravljanje (angl. Environmental, Social and Corporate Governance)
ESRS	Evropski standardi trajnostnega poročanja (angl. European Sustainability Reporting Standards)
EU ETS	sistem EU za trgovanje z emisijami (European Emissions Trading System)
EU	Evropska unija, evropski
EUR	evro
FRS	finančno-računovodska služba
GHG	toplogredni plini (angl. greenhouse gases)
GIS	skupna platforma za prostorsko načrtovanje
GJS	gospodarska javna služba
HACCP	analiza tveganj in ugotavljanje kritičnih kontrolnih točk (angl. Hazard Analysis and Critical Control Points)
IED	Direktiva o industrijskih emisijah (angl. Industrial Emissions Directive)
ILI	indeks puščanja v vodovodni infrastrukturi (angl. Infrastructure Leakage Index)
IPPC	Integrirani nadzor preprečevanja onesnaževanja (angl. Integrated Pollution Prevention Control)
IRO	vplivi, tveganja in priložnosti (angl. impacts, risks, and opportunities)
IWA	Mednarodno združenje za vodo (angl. International Water Association)
JHMB	Javni holding Maribor
JP	javno podjetje
JMPP	javni mestni potniški promet
KKŽ	krožno-kabinska žičnica
LED	svetleča dioda (angl. Light-Emitting Diode)
LEK	Lokalni energetske koncept
LEPK	Lokalni energetske podnebni koncept
MEDO	Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih GJS varstva okolja
MKO	mešani komunalni odpadki
MOM	Mestna občina Maribor
OPVO	Občinski program varstva okolja
OVE	obnovljivi viri energije
RS	Republika Slovenija
SPT	postopek sočasne proizvodnje toplote in električne ali mehanske energije
SRP	Strateški razvojni program
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
SZO	Svetovna zdravstvena organizacija
TPG	toplogredni plini
US4F	projekt za trajnostno uporabo mestnih tal za pridelavo hrane (angl. Urban Soil 4 Food)
VTČ	visoko temperaturna toplotna črpalka
ZGD	Zakon o gospodarskih družbah
ZJN	Zakon o javnem naročanju

ZPIZ	Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
ZUM	Zavod za urbanizem Maribor
ZURE	Zakon o učinkoviti rabi energije

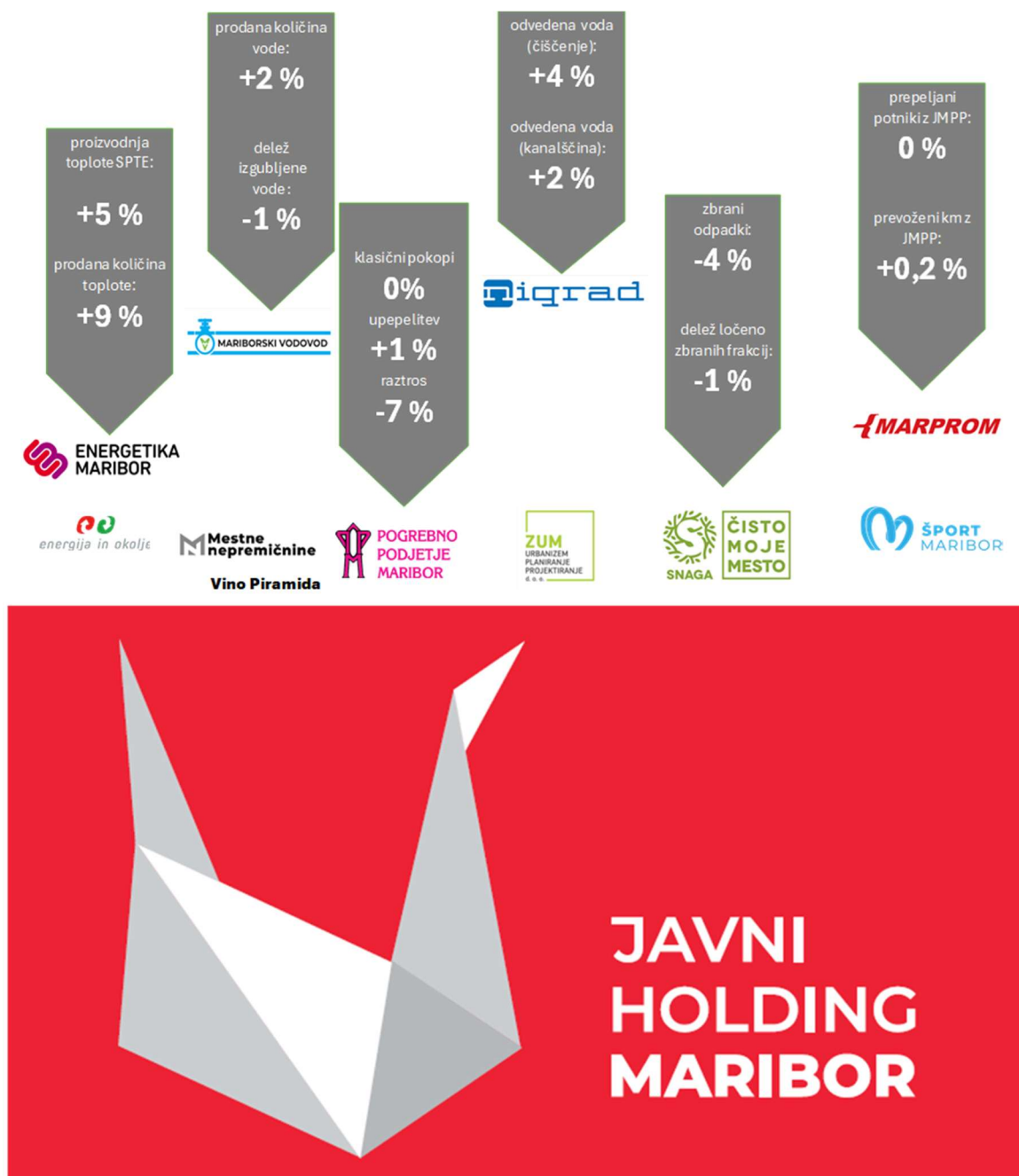
Krajša imena

Javni holding Maribor, d. o. o.	JHMB
Energetika Maribor, d. o. o.	Energetika
Javno podjetje Marprom, d. o. o.	Marprom
Mariborski vodovod, d. o. o.	Mariborski vodovod
Javno podjetje Nigrad, d. o. o.	Nigrad
Pogrebno podjetje, d. o. o.	Pogrebno podjetje
Javno podjetje Snaga, d. o. o.	Snaga
Šport Maribor, d. o. o.	Šport Maribor
Mestne nepremičnine, d. o. o.	Mestne nepremičnine
Zavod za urbanizem Maribor, d. o. o.	ZUM
Energija in okolje, d. o. o.	Energija in okolje
Urbanatura, d. o. o.	Urbanatura

Tabela 1: Pomembnejši kazalniki Skupine JHMB

FIZIČNI PODATKI	Izvajalec - odvisne družbe	EM	leto 2025	leto 2024	Indeks 2025/2024
Proizvodnja toplote iz SPTE	Energetika	MWh	9.904	9.429	105
Proizvodnja toplote iz vseh naprav	Energetika	MWh	51.721	54.870	94
Prodane količine toplote	Energetika	MWh	98.080	90.352	109
Proizvodnja električne energije	Energetika	MWh	12.286	11.101	111
Prodaja električne energije	Energetika	MWh	12.286	11.101	111
Prodana voda	Mariborski vodovod	m3	10.034.660	9.798.989	102
Neustrezni mikrobiološki vzorci vode	Mariborski vodovod	%	1,4	3,6	39
Delež izgubljene vode	Mariborski vodovod	%	28,88	29,28	99
Prepeljani potniki z JMPP	Marprom	število	4.773.373	4.774.097	100,0
Prevoženi kilometri v JMPP	Marprom	km	3.325.724	3.424.266	97,1
Število prepeljanih potnikov s krožno kabinsko žičnico	Marprom	število	368.942	368.942	100,0
Odvedena voda (kanalščina ali odvajanje)	Nigrad	m3	6.658.374	6.536.810	102
Količina odvedene vode (čiščenje)	Nigrad	m3	123.498	118.561	104
Število pokopov	Pogrebno podjetje	število	1.185	1.145	103
-klasični	Pogrebno podjetje	%	5	5	100
-upepelitev	Pogrebno podjetje	%	81	80	101
-raztros	Pogrebno podjetje	%	14	15	93
Število pripeljanih pokojnikov (24 urna dežurna služba)	Pogrebno podjetje	število	2.072	2.105	98
Zbrani odpadki	Snaga	tone	74.965	78.124	96
-mešani komunalni odpadki	Snaga	tone	24.146	25.257	96
-kosovni odpadki	Snaga	tone	3.857	3.692	104
-biološki odpadki	Snaga	tone	15.136	15.708	96
-ločeno zbrane frakcije	Snaga	tone	31.826	33.468	95
Delež ločeno zbranih frakcij od skupnih	Snaga	%	42,45	42,84	99

Slika 1: Primerjava med količinskimi kazalci Skupine JHMB doseženimi med letoma 2025 in 2024

KAZALO

1 PREDSTAVITEV SKUPINE JHMB	12
1.1 Organizacijska struktura Skupine JHMB	12
1.2 Osebna izkaznica Skupine JHMB	13
1.3 Lastniški deleži.....	20
1.4 Poslovni model Skupine JHMB	21
1.5 Vrednostna veriga.....	23
1.6 Organi upravljanja v Skupini JHMB	25
2 VIZIJA, POSLANSTVO IN STRATEŠKE USMERITVE SKUPINE JHMB	29
3 TRAJNOSTNO POSLOVANJE SKUPINE JHMB	33
3.1 Splošna razkritja priprave poročila o trajnostnosti	33
3.2 Upravljanje	33
3.2.1 Vloga upravnih, poslovnih in nadzornih organov.....	33
3.2.2 Poslovno ravnanje.....	37
Politike o poslovnem ravnanju in korporativna kultura.....	37
Politike, sprejete za upravljanje pomembnih trajnostnostnih zadev	37
Korporativna kultura	38
Politika na področju korupcije in podkupovanja	39
Politika na področju varovanja podatkov.....	39
Odklonitev od proračunskega upravljanja lastnika	40
3.2.3 Upravljanje odnosov z dobavitelji	40
Plačilne prakse.....	41
3.2.4 Preprečevanje in odkrivanje korupcije in podkupovanja.....	41
Potrjeni incidenti korupcije ali podkupovanja	42
3.2.5 Ukrepi za varovanje podatkov	42
3.2.6 Ukrepi za obvladovanje odvisnosti od občinskega proračuna	42
3.3 Družba	43
3.3.1 Odgovornost do vseh deležnikov Skupine JHMB.....	43
3.3.2 Odgovornost do zaposlenih Skupine JHMB.....	46
Politike v zvezi z lastno delovno silo	53
Značilnosti delavcev, nezaposlenih v lastni delovni sili podjetja	65
Pokritost s kolektivnimi pogajanja in socialni dialog	65

Dostojne plače	66
Socialna zaščita	66
Zdravje in varnost zaposlenih	67
Metrike usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja	67
Incidenti, pritožbe in resni vplivi na človekove pravice	67
3.3.3 Delavci v vrednostni verigi.....	68
Politike v zvezi z delavci v vrednostni verigi	70
3.3.4 Prizadete skupnosti in vpliv na lokalno skupnost.....	71
Politike v zvezi s prizadetimi skupnostmi.....	72
Sponzorstva in donacije.....	76
3.3.5 Odgovornost do končnih potrošnikov in uporabnikov	77
Politike v zvezi s potrošniki in končnimi uporabniki	82
Postopki za sodelovanje s potrošniki in končnimi uporabniki v zvezi z vplivi.....	83
3.3.6 Odgovornost do dobaviteljev in izvajalcev.....	89
3.4 Okolje	91
3.4.1 Podnebne spremembe	93
Politike v zvezi z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje	96
Ukrepi in viri v zvezi s politikami na področju podnebnih sprememb	97
Cilji v zvezi z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje.....	101
3.4.2 Onesnaževanje.....	102
Onesnaževanje zraka.....	103
Onesnaževanje vode.....	103
Svetlobno onesnaževanje	104
Politike v zvezi z onesnaževanjem	105
Ukrepi in viri v zvezi z onesnaževanjem.....	106
Cilji v zvezi z onesnaževanjem	108
Metrike za spremljanje onesnaževanja zraka, vode in prsti	111
3.4.3 Vodni viri.....	111
Politike v zvezi z vodnimi viri.....	112
Ukrepi in viri v zvezi z vodnimi viri	114
Cilji v zvezi z vodnimi in morskimi viri.....	116
Poraba vode.....	117
3.4.4 Biotska raznovrstnost in ekosistemi.....	118

Politike v zvezi z biotsko raznovrstnostjo in ekosistemi	120
Ukrepi in viri v zvezi z biotsko raznovrstnostjo in ekosistemi	121
Cilji v zvezi z biotsko raznovrstnostjo in ekosistemi	123
Metrike vpliva v zvezi s spremembami biotske raznovrstnosti in ekosistemov	123
3.5.5 Raba virov in krožno gospodarstvo.....	124
Politike v zvezi z rabo virov in krožnim gospodarstvom	125
Ukrepi in viri v zvezi z rabo virov in krožnim gospodarstvom.....	127
Cilji v zvezi z rabo virov in krožnim gospodarstvom	130
Pritok virov	131
Odtok virov.....	132
4. TAKSONOMIJA	133
4.1 Komunalne dejavnosti.....	135
4.2 Dejavnost energetike.....	142
4.3 Dejavnost mestnega potniškega prometa.....	150
Kazalo slik	154
Kazalo tabel.....	154

NAGOVOR DIREKTORJA JHMB O TRAJNOSTNEM POSLOVANJU

Spoštovane bralke in bralci,

V času, ko se soočamo z vse bolj prepletenimi gospodarskimi, družbenimi in okoljskimi izzivi, trajnost postaja temelj odgovornega upravljanja in dolgoročnega razvoja. V Skupini JHMB trajnosti ne razumemo zgolj kot izpolnjevanje zakonodajnih zahtev ali sledenje sodobnim trendom, temveč kot ključno strateško usmeritev, ki jo vključujemo v vse segmente našega delovanja – od upravljanja in sprejemanja poslovnih odločitev do izvajanja javnih storitev ter razvoja novih rešitev za mesto in njegove prebivalce.

Leto 2025 je zaznamovalo obdobje umirjene gospodarske rasti, vztrajnih inflacijskih pritiskov, negotovosti na energetskih trgih ter nadaljnjih izzivov na področju trga dela in dobavnih verig. Takšno okolje je zahtevalo visoko stopnjo prilagodljivosti, učinkovito upravljanje virov in premišljene razvojne odločitve. Kljub zahtevnim razmeram smo v Skupini JHMB ohranili stabilno poslovanje, nadaljevali izboljševanje procesov ter krepili razvojne aktivnosti, usmerjene v trajnostni razvoj mesta Maribor z okolico.

Kot osrednji upravljavski in razvojni steber Skupine JHMB smo nadaljevali krepitev enotnega modela upravljanja ter povezovanje družb z namenom doseganja večjih sinergij, učinkovitejše uporabe virov in ustvarjanja dolgoročne vrednosti za vse deležnike. Poseben poudarek smo namenili razvoju upravljavskih praks, poenotenju poslovnih procesov, nadgradnji sistemov za obvladovanje tveganj ter izboljšanju podatkovne in informacijske podpore. S procesi digitalne preobrazbe in centralizacijo ključnih funkcij gradimo temelje za večjo učinkovitost, preglednost in odzivnost organizacije.

Naša trajnostna strategija temelji na uravnoteženem vključevanju okoljskih, družbenih in upravljavskih vidikov (ESG) v vse pomembne odločitve. Na okoljskem področju ostajajo v ospredju zmanjševanje vplivov na okolje, izboljševanje energetske učinkovitosti, prehod na obnovljive vire energije ter odgovorno ravnanje z naravnimi viri. Pomemben mejnik v letu 2025 je predstavljal začetek obratovanja kotlovnice na lesno biomaso, ki prispeva k večji energetski neodvisnosti, razpršitvi energetskih virov ter zmanjševanju odvisnosti od fosilnih goriv, hkrati pa krepi dolgoročno zanesljivost oskrbe s toploto.

Med ključnimi področji našega razvoja ostaja tudi trajnostna mobilnost, ki ima pomembno vlogo pri oblikovanju sodobnega in prijaznega urbanega okolja. Skupaj z Mestno občino Maribor smo sodelovali pri prenovi sistema mestnega potniškega prometa, nadaljevali elektrifikacijo voznega parka ter podpirali razvoj sodobnih in uporabnikom prijaznih oblik mobilnosti. Z vlaganji v električna vozila, širjenjem sistema Mbajk in izboljševanjem dostopnosti storitev prispevamo k zmanjševanju emisij, boljši kakovosti zraka in ustvarjanju trajnostnega mestnega prostora.

Na področju krožnega gospodarstva smo nadaljevali aktivnosti za izboljšanje ravnanja z odpadki, spodbujanje okoljske ozaveščenosti ter razvoj rešitev, ki omogočajo učinkovitejšo uporabo virov in zmanjševanje obremenitev okolja. Pri tem si prizadevamo za vzpostavljanje sistemov, ki poleg operativne učinkovitosti ustvarjajo tudi širše družbene in okoljske koristi.

Zavedamo se, da trajnostnega razvoja ni mogoče uresničevati brez ljudi. Zaposleni predstavljajo enega najpomembnejših temeljev uspešnosti Skupine JHMB, zato vlagamo v razvoj znanj in kompetenc, spodbujamo sodelovanje ter ustvarjamo varno, vključujoče in spodbudno delovno okolje. Gradimo organizacijsko kulturo, ki temelji na odgovornosti, strokovnosti in inovativnosti. Enako pomembni so tudi odnosi z uporabniki, lokalno skupnostjo in drugimi deležniki, saj verjamemo, da odprt dialog in sodelovanje vodita do kakovostnejših odločitev in trajnostnih rešitev.

Trajnost razumemo kot dolgoročno ustvarjanje vrednosti in kot odgovornost do prihodnjih generacij. Strateški razvojni program Skupine JHMB predstavlja okvir za uresničevanje razvojnih ciljev na področjih energetike, mobilnosti, okoljske infrastrukture, digitalizacije in javnih storitev. Naša vizija ostaja nespremenjena – razvijati odporen, trajnostno usmerjen in tehnološko napreden sistem javnih storitev, ki bo dolgoročno prispeval k višji kakovosti življenja in nadaljnjemu razvoju mesta Maribor.

Dosežki, predstavljeni v tem trajnostnem poročilu, so rezultat znanja, predanosti in odgovornega dela zaposlenih v vseh družbah Skupine JHMB ter zaupanja naših uporabnikov, poslovnih partnerjev in širše skupnosti. Vsem se iskreno zahvaljujem za sodelovanje, podporo in skupno soustvarjanje trajnostne prihodnosti.

Prepričan sem, da bomo tudi v prihodnje z odgovornim upravljanjem, inovativnimi rešitvami in jasno razvojno vizijo uspešno odgovarjali na izzive sodobnega urbanega okolja ter ustvarjali trajne koristi za vse deležnike.

Direktor JHMB:

mag. Andrej Rihter

1 PREDSTAVITEV SKUPINE JHMB

1.1 Organizacijska struktura Skupine JHMB

Slika 2: Organigram Skupine JHMB v letu 2025

1.2 Osebna izkaznica Skupine JHMB

Osnovni podatki o obvladujoči družbi

Ime podjetja	Javni holding Maribor, družba za izvajanje strokovnih in razvojnih nalog na področju gospodarskih javnih služb, d. o. o.
Skrajšano ime	Javni holding Maribor, d. o. o.
Sedež podjetja	Zagrebska cesta 30, 2000 Maribor pri Okrožnem sodišču v Mariboru pod vl. št. Srg 2020/27560 (2. 9. 2020)
Registracija	
Osnovni kapital	3.753.500,00 EUR
Lastniški delež	100 % Mestna občina Maribor
Matična številka	8709459000
Davčna številka	56143028
Šifra dejavnosti	64.210 Dejavnost holdingov
Telefon	02 45 00 300
E-pošta	info@jhmb.si
Spletna stran	www.jhmb.si

Javni holding Maribor, d. o. o. (v nadaljevanju JHMB) predstavlja ključni steber za zagotavljanje visoko kakovostnih gospodarskih javnih služb (v nadaljevanju GJS) v Mestni občini Maribor (v nadaljevanju MOM) in njenem širšem regionalnem okolju. Kot multidisciplinarna družba, ustanovljena z namenom konsolidacije strokovnih in razvojnih nalog, JHMB deluje kot osrednji koordinacijski in podporni mehanizem za mariborska javna podjetja, ki so ključna za zagotavljanje storitev javnega pomena.

Osnovni podatki o odvisnih družbah

Ime podjetja	Javno podjetje Energetika Maribor, d. o. o.
Skrajšano ime	Energetika Maribor, d. o. o.
Sedež podjetja	Jadranska cesta 28, 2000 Maribor
Osnovni kapital	1.511.999,98 EUR
Lastniški delež	100 % Javni holding Maribor, d. o. o.
Matična številka	5107199000
Davčna številka	77722922
Šifra dejavnosti	35.300 Oskrba s paro in hladnim zrakom
Telefon	02 300 88 00
E-pošta	info@energetika-mb.si
Spletna stran	www.energetika-mb.si

Energetika Maribor, d. o. o. (v nadaljevanju Energetika Maribor) je javno podjetje, ki stremi k zadovoljevanju energetskih potreb svojih odjemalcev, obenem pa se zaveda svoje vpetosti v okolje, v katerem deluje. Primarna dejavnost družbe je izvajanje oskrbe s toplotno energijo v MOM, kar vključuje proizvodnjo in distribucijo toplotne energije, kot edini organiziran pristop k toplifikaciji mesta Maribor.

Ime podjetja	Mariborski vodovod, javno podjetje, d. o. o.
Skrajšano ime	Mariborski vodovod, d. o. o.
Sedež podjetja	Jadranska cesta 24, 2000 Maribor
Osnovni kapital	1.191.324,48 EUR
Lastniški delež	75,07 % Javni holding Maribor, d. o. o.
Matična številka	5067880000
Davčna številka	68041527
Šifra dejavnosti	36.000 Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode
Telefon	02 320 77 00
E-pošta	info@mb-vodovod.si
Spletna stran	www.mb-vodovod.si

Osnovna dejavnost Mariborskega vodovoda, d. o. o. (v nadaljevanju Mariborski vodovod) je zagotavljanje oskrbe z vodo porabnikom v 16 občinah.

Sredi leta 2024 se je dejavnosti vodooskrbe s prenosom centralne čistilne naprave (v nadaljevanju CČN) v upravljanje Mariborskega vodovoda pridružila nova gospodarska javna služba, to je čiščenje komunalnih in padavinskih odpadnih voda, ki zajema mehansko in biološko čiščenje ter obdelavo blata. CČN Maribor je izjemnega pomena za mesto in okoliške kraje, saj bistveno zmanjšuje onesnaženost voda ter izboljšuje kakovost podtalnice in rečnih ekosistemov.

Ime podjetja	Javno podjetje za mestni in potniški promet Marprom, d. o. o.
Skrajšano ime	Javno podjetje Marprom, d. o. o.
Sedež podjetja	Mlinska ulica 1, 2000 Maribor
Osnovni kapital	4.658.800,00 EUR
Lastniški delež	100 % Javni holding Maribor, d. o. o.
Matična številka	3992071000
Davčna številka	92859976
Šifra dejavnosti	49.310 Linijski cestni potniški prevoz
Telefon	0591 80 481
E-pošta	info@marprom.si, info@visitpohorje.si
Spletna stran	www.marprom.si, www.visitpohorje.si

Javno podjetje Marprom, d. o. o. (v nadaljevanju Marprom) je bilo ustanovljeno z namenom izvajanja varnega in udobnega mestnega potniškega prometa na območju MOM.

Poleg izvajanja mestnega potniškega prometa in drugih vrst avtobusnih prevozov ter servisnega vzdrževanja vozil se je Marprom v preteklosti pričel ukvarjati še z dodatnimi dejavnostmi; pod okrilje Marproma, ki je pridobil 15-letno koncesijo za upravljanje žičnic na Mariborskem Pohorju, smučišč in spremljevalnih objektov, je prešlo celovito upravljanje pohorskih žičnic. Družba je prevzela tudi upravljanje ograjenih parkirišč v Mariboru in pričela izvajati nadzor nad plačevanjem parkirnine v belih conah, kjer je bila uvedena tudi možnost plačevanja preko mobilnega telefona. Dejavnosti v belih conah je bila zaokrožena z upravljanjem parkirnih avtomatov, sočasno pa je pod okrilje družbe prešla še javna služba odvoza in hrambe nepravilno parkiranih in zapuščenih vozil.

Ime podjetja	Javno podjetje Nigrad, komunalno podjetje, d. o. o.
Skrajšano ime	Javno podjetje Nigrad, d. o. o.
Sedež podjetja	Zagrebška cesta 30, 2000 Maribor
Osnovni kapital	3.612.316,57 EUR
Lastniški delež	79,29 % Javni holding Maribor, d. o. o.
Matična številka	5066310000
Davčna številka	71083715
Šifra dejavnosti	37.000 Ravnanje z odplakami
Telefon	02 450 03 60
E-pošta	info@nigrad.si
Spletna stran	www.nigrad.si

Javno podjetje Nigrad, d. o. o. (v nadaljevanju Nigrad) opravlja komunalne dejavnosti, organizirane v poslovne modele GJS, in tržne storitve za potrebe lokalnih skupnosti, podjetij, ustanov in individualnih naročnikov. Glavne dejavnosti družbe so vzdrževanje javnih prometnih površin, dolžine cca 730 km, vzdrževanje javne razsvetljave na cca 16.500 kosih svetilk in prometna semaforizacija, v sklopu katere je preko Centra za avtomatsko vodenje prometa v upravljanju 80 semaforiziranih križišč. Družba izvaja tudi dejavnost vzdrževanja in upravljanja kanalizacije, ki vključuje cca 760 km kanalskih vodov in obsega 112 prečrpališč. Družba izvaja tudi geodetske in tehnične storitve, upravne postopke v zvezi z izdajo soglasij, prve meritve in obratovalne monitoringe čistilnih naprav po Sloveniji ter odpadnih voda iz industrije.

Ime podjetja	Pogrebno podjetje Maribor, javno podjetje, d. o. o.
Skrajšano ime	Pogrebno podjetje Maribor, d. o. o.
Sedež podjetja	Cesta XIV. divizije 39 A, 2000 Maribor
Osnovni kapital	368.388,00 EUR
Lastniški delež	100 % Javni holding Maribor, d. o. o.
Matična številka	5067928000
Davčna številka	51546132
Šifra dejavnosti	96.300 Pogrebna dejavnost
Telefon	02 480 09 00
E-pošta	info@pp-mb.si
Spletna stran	www.pp-mb.si

Mestni svet MOM je z Odlokom o pokopališkem in pogrebem redu na območju MOM (Medobčinski uradni vestnik št. 21/98) določil, da s pokopališčema Pobrežje in Dobrava upravlja koncesionar, ki je določen kot izvajalec GJS vzdrževanja, urejanja pokopališč in pogrebne storitve na pokopališču ter upepeljevanja.

Pogrebno podjetje Maribor, d. o. o. (v nadaljevanju Pogrebno podjetje) je predsedujoči član Združenja evropsko pomembnih pokopališč (Association of Significant Cemeteries in Europe – ASCE), s čimer postavlja smernice dobrega upravljanja s kulturno dediščino Evrope.

Ime podjetja	Javno podjetje Snaga, podjetje za ravnanje z odpadki in druge komunalne storitve, d. o. o.
Skrajšano ime	Javno podjetje Snaga, d. o. o.
Sedež podjetja	Nasipna ulica 64, 2000 Maribor
Osnovni kapital	3.990.202,33 EUR
Lastniški delež	94,5 % Javni holding Maribor, d. o. o.
Matična številka	5067855000
Davčna številka	22223576
Šifra dejavnosti	38.110 Zbiranje in odvoz nenevarnih odpadkov
Telefon	02 620 58 75
E-pošta	info@snaga-mb.si
Spletna stran	www.snaga-mb.si

V okviru GJS Javno podjetje Snaga, d. o. o. (v nadaljevanju Snaga) izvaja GJS s področja ravnanja z odpadki, čiščenja in urejanja javnih utrjenih površin in oskrbe zapuščenih živali v zavetišču za živali Maribor.

Družba izvaja še širok nabor dodatnih storitev na področju odvoza vseh vrst nenevarnih in nevarnih odpadkov, vzdrževanja in objektni servis ter čiščenja poslovnih prostorov, zasebnih površin in po prireditvah, izvajanja zimske službe s čiščenjem in odvozom zapadlega snega, zakup oglasnega prostora oz. plakatiranje, zbiranja in odvoza jedilnih olj za podjetja in druge organizacije.

Ime podjetja	Šport Maribor, družba za upravljanje s športnimi objekti, d. o. o.
Skrajšano ime	Šport Maribor, d. o. o.
Sedež podjetja	Koresova ulica 7, 2000 Maribor
Osnovni kapital	1.833.353,86 EUR
Lastniški delež	100 % Javni holding Maribor, d. o. o.
Matična številka	3388042000
Davčna številka	10663924
Šifra dejavnosti	93.110 Obratovanje športnih objektov
Telefon	02 320 78 10
E-pošta	info@somb.si
Spletna stran	www.sport-maribor.si

Šport Maribor, d. o. o. (v nadaljevanju Šport Maribor), ki je nastal s preoblikovanjem Javnega zavoda Športni objekti Maribor, je osrednja družba, v okviru katere se izvajajo vse najpomembnejše in največje športne aktivnosti in upravljajo športni objekti v Mariboru in okolici. Od leta 2010 združuje nekdanji Javni zavod Dvorana Tabor Maribor (dvorana Tabor, Ledna dvorana) in Javni zavod Športni center Maribor (kopališče Pristan, kopališče Mariborski otok, hipodrom Kamnica). Leta 2012 je v upravljanje prevzel še javne športne objekte na območju Ljudskega vrta.

Ime podjetja	Mestne nepremičnine, družba za upravljanje, gospodarjenje in trgovanje z nepremičninami, d. o. o.
Skrajšano ime	Mestne nepremičnine, d. o. o.
Sedež podjetja	Grajska ulica 7, 2000 Maribor
Osnovni kapital	5.182.000 EUR
Lastniški delež	100 % Javni holding Maribor, d. o. o.
Matična številka	8579156000
Davčna številka	53087682
Šifra dejavnosti	68.320 Drugo poslovanje z nepremičninami za plačilo ali po pogodbi
E-pošta	info@mestne-nep.si
Spletna stran	www.mestne-nepremicnine.si

Družba Mestne nepremičnine, d. o. o. (v nadaljevanju Mestne nepremičnine) je bila ustanovljena leta 2020 s ciljem nakupa in upravljanja nepremičnin, ki so v javnem interesu. Družba skrbi za pravno in

funkcionalno urejenost nepremičnin, investicijska vzdrževalna dela, pripravo, organiziranje in vodenje investicij v vseh fazah investicijskega procesa, oddajanje v najem, dajanje stvarnega premoženja v uporabo ipd.

Ime podjetja	ZUM urbanizem, planiranje, projektiranje, d. o. o.
Skrajšano ime	ZUM, d. o. o.
Sedež podjetja	Grajska ulica 7, 2000 Maribor
Osnovni kapital	261.408,99 EUR
Lastniški delež	50,01 % Javni holding Maribor, d. o. o.
Matična številka	5066204000
Davčna številka	92000533
Šifra dejavnosti	71.112 Krajsko, arhitekturno, urbanistično in drugo projektiranje
E-pošta	zum@zum-mb.si
Spletna stran	www.zum-mb.si

Zavod za urbanizem Maribor, danes ZUM, d. o. o. (v nadaljevanju ZUM), je družba, specializirana za urbanistično načrtovanje. Ustanovljena je bila leta 1959 in je danes ena najpomembnejših slovenskih ponudnic urbanističnih storitev. Večino svojih projektov ima v Podravju, Pomurju, gorenjski in savinjski regiji. Med pomembnejše dejavnosti družbe spadajo še načrtovanje razvoja slovenskih mest in naselij, območij za proizvodne in storitvene dejavnosti, turističnih destinacij in okoljskih projektov.

Ime podjetja	Energija in okolje, družba za napredne energetske in okoljske rešitve, d. o. o.
Skrajšano ime	Energija in okolje, d. o. o.
Sedež podjetja	Jadranska cesta 28, 2000 Maribor
Osnovni kapital	795.000,00 EUR
Lastniški delež	100 % Javno podjetje Energetika Maribor, d. o. o.
Matična številka	6335055000
Davčna številka	91555248
Šifra dejavnosti	35.110 Proizvodnja električne energije iz neobnovljivih virov
Telefon	02 300 88 42
E-pošta	info@energijainokolje.si
Spletna stran	www.energijainokolje.si

Družba Energija in okolje, d. o. o. (v nadaljevanju Energija in okolje), hčerinska družba družbe Energetika Maribor, je projektno podjetje. Osnovni namen družbe je izvajati sodobne energetske in ekonomske uspešne projekte, dobiček katerih pa bi se ponovno namenil za nove investicije, modernizacijo poslovnih procesov in razvoju energetske dejavnosti.

Urbanatura d.o.o.

Ime podjetja	Urbanatura d.o.o.
Skrajšano ime	Urbanatura d.o.o.
Sedež podjetja	Grajska ulica 7, 2000 Maribor
Osnovni kapital	9.000,00 EUR
Lastniški delež	100 % Mestne nepremičnine d. o. o.
Matična številka	6681824
Davčna številka	38041081
Šifra dejavnosti	01.210 Vinogradništvo
E-pošta	info@mestne-nep.si
Spletna stran	www.mestne-nepremicnine.si

Družba Urbanatura d. o. o. (v nadaljevanju Urbanatura) je družba, ki je prevzela v upravljanje vinograde na mestnem griču Piramida, z namenom obnovitve in ureditve površin.

1.3 Lastniški deleži

Ustanoviteljica družbe JHMB je Mestna občina Maribor (100-odstotni delež); poslovni naslov družbe JHMB je Zagrebška cesta 30, Maribor.

Tabela 2: Lastniški deleži Skupine JHMB na dan 31. 12. 2025

Družbenik	Osnovni kapital (v €)	Delež v kapitalu odvisne družbe
Energetika Maribor	1.511.999,98	100,00
Mariborski vodovod	1.191.324,48	75,07
Marprom	4.658.800,00	100,00
Nigrad	3.612.316,57	88,28
Pogrebno podjetje	368.388,00	100,00
Snaga	3.990.202,33	94,50
Šport Maribor	1.833.353,86	100,00
Mestne nepremičnine	5.182.000,00	100,00
ZUM	261.408,99	50,01
Energija in okolje	795.000,00	100,00
Urbanatura	9.000,00	100,00

1.4 Poslovni model Skupine JHMB

Poslovni model Skupine JHMB temelji na zagotavljanju širokega nabora javnih storitev, ki obsegajo upravljanje in vzdrževanje infrastrukture v Mestni občini Maribor ter predstavljajo ključno podporo delovanju lokalne skupnosti. Skupina izvaja tako storitve javnega značaja, kot tudi dejavnosti, ki ustvarjajo prihodke na trgu.

V okviru svojega delovanja Skupina JHMB združuje različne gospodarske javne službe (GJS), tako obvezne kot izbirne, poleg njih pa tudi določene tržne dejavnosti. Osrednji del poslovanja predstavljajo komunalne dejavnosti, ki so regulirane z zakonodajo s področja varstva okolja. Sem sodijo ravnanje z odpadki, vzdrževanje javnih površin in javne razsvetljave, upravljanje vodovodnega in kanalizacijskega sistema ter vzdrževanje lokalnih cest in javnih poti. Poleg tega skupina izvaja tudi pogrebno in pokopališko dejavnost, ki je strogo regulirana z ustrezno zakonodajo.

Poleg komunalnih storitev Skupina JHMB opravlja tudi energetske dejavnosti, ki vključujejo proizvodnjo in distribucijo toplote ter so urejene z zakonodajo s področja energetike. Pomemben del delovanja predstavlja tudi javni potniški promet, ki vključuje mestni in primestni prevoz ter zagotavlja pomembno prometno povezljivost znotraj mesta in širše regije.

Z vključitvijo družb Mestne nepremičnine in ZUM je Skupina JHMB leta 2023 razširila svoje delovanje tudi na področja urbanističnega, prostorskega in krajinskega načrtovanja, projektiranja ter upravljanja in razvoja javnih tržnic, mestnih parkirišč in nepremičnin v javnem interesu. Konec leta 2024 se je skupini pridružila še družba Urbanatura kot hčerinska družba Mestnih nepremičnin, medtem ko je v letu 2025 prenehala delovati hčerinska družba Martura v okviru podjetja Marprom.

Za učinkovito delovanje povezanega sistema javnih podjetij s področja GJS je odgovorna družba JHMB, ki je bila ustanovljena kot strokovna in razvojna podpora na področju gospodarskih javnih služb. Njena temeljna vloga je zagotavljanje skupnih in podpornih storitev za odvisne družbe, med katere sodijo finančno-računovodske storitve, javna naročila, kontroling, strateško planiranje in investicije, informatika, pravne in kadrovske storitve, korporativno komuniciranje ter notranja revizija.

Skupina JHMB ima ključno vlogo pri zagotavljanju osnovnih urbanih storitev in infrastrukture za prebivalce, hkrati pa se prilagaja tržnim priložnostim, kar omogoča razvoj in širitev dejavnosti ter odzivnost na spremembe v gospodarskem okolju.

Poslovni model je usmerjen v trajnostni razvoj, ki vključuje naslednje ključne cilje:

- zmanjševanje emisij CO₂ z večjo uporabo obnovljivih virov energije in izboljšanjem energetske učinkovitosti,
- spodbujanje trajnostne mobilnosti ter zmanjševanje rabe fosilnih goriv z elektrifikacijo javnega prevoza,
- zmanjševanje količine odpadkov, povečanje deleža recikliranja ter optimizacijo ravnanja z odpadki,

- razvoj trajnostnih rešitev za urbano infrastrukturo, vključno z energetskimi prenovami stavb, razvojem zelenih površin in upravljanjem podnebnih tveganj.

Ti cilji so skladni z evropskimi in nacionalnimi usmeritvami ter potrebami lokalnega okolja. Z doslednim vključevanjem trajnostnih načel v svoje ključne dejavnosti Skupina JHMB prispeva k razvoju bolj trajnostnega in odpornega urbanega okolja v Mariboru in širši regiji.

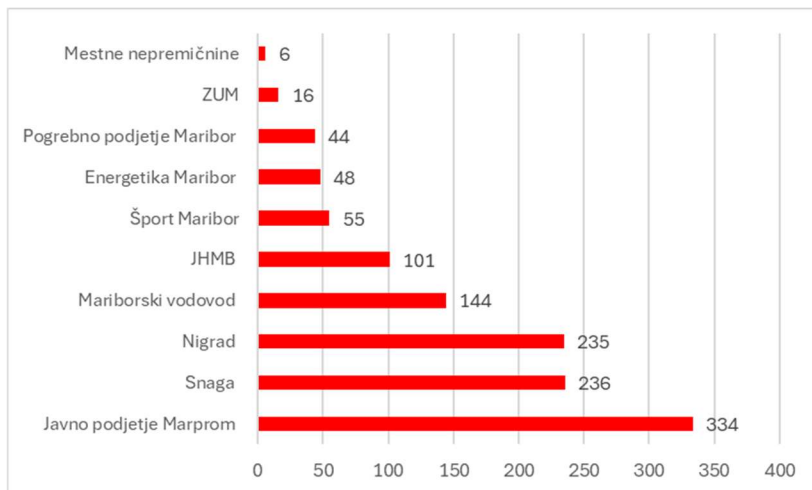
Slika 3: Število zaposlenih v Skupini JHMB v letu 2025

Zaposleni v družbah Skupine JHMB

Skupina JHMB posluje v podravski regiji. Skupina JHMB je na dan 31. 12. 2025 zaposlovala 1.219 zaposlenih.

Slika 4: Število zaposlenih v Skupini JHMB na dan 31. 12. 2025

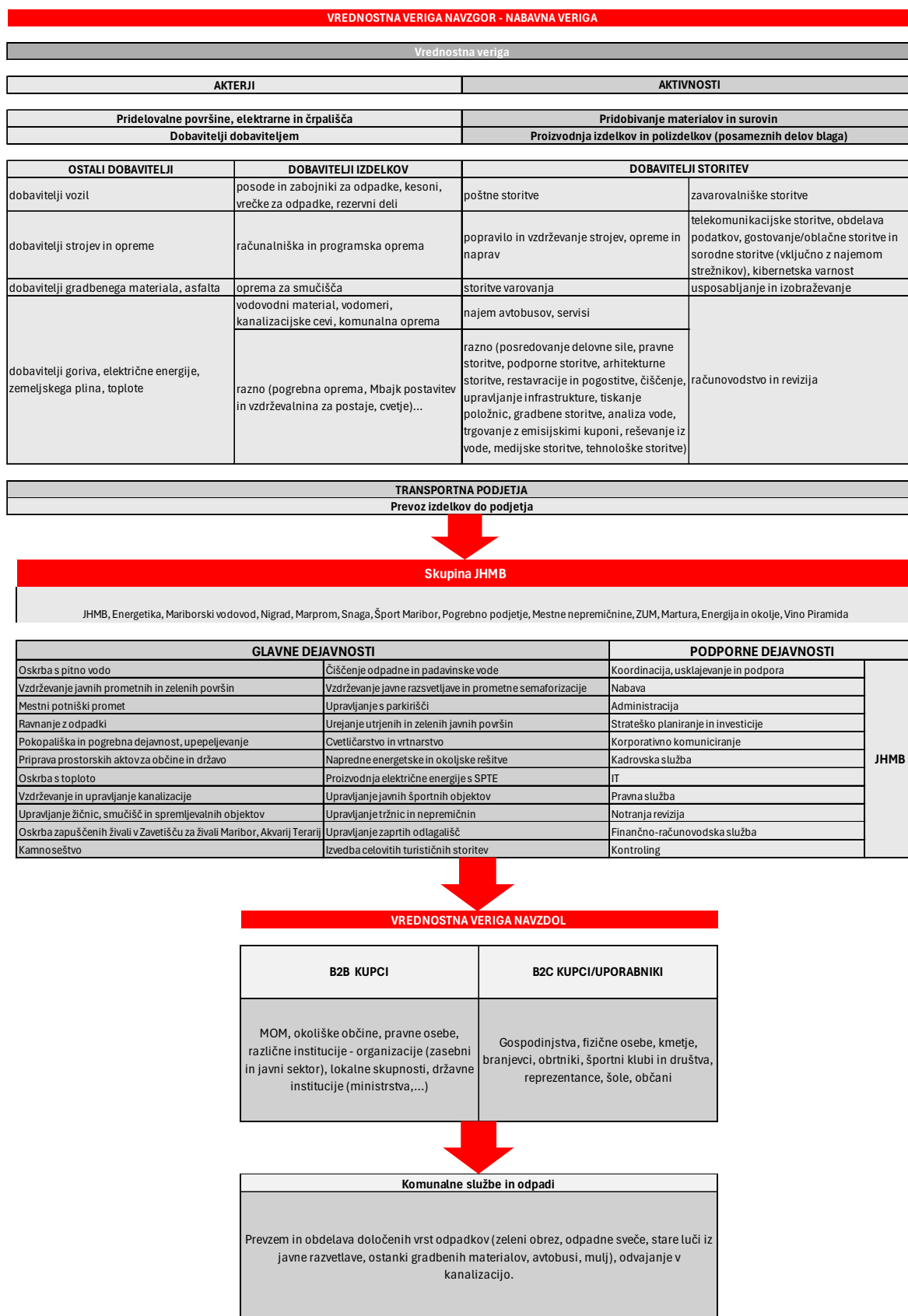

1.5 Vrednostna veriga

Shemo vrednostne verige oziroma popis ključnih členov vrednostne verige je Skupina JHMB s pomočjo zunanjih strokovnjakov v letu 2024 pripravila v okviru postopka analize dvojne pomembnosti, pri tem pa smo izhajali iz internih dokumentov.

Vrednostna veriga Skupine JHMB je sestavljena iz različnih faz in ključnih dejavnosti, ki omogočajo učinkovito izvajanje njenih storitev. Te so razvidne iz spodnje slike.

Slika 5: Shema vrednostne verige Skupine JHMB

1.6 Organi upravljanja v Skupini JHMB

Dvotirni sistem upravljanja

Skupino JHMB sestavlja ena obvladujoča družba (JHMB), 9 odvisnih družb in 3 hčerinske družbe. Vsaka družba ima svojega izvršnega člana (direktorja). V Skupini JHMB je tako skupaj 13 izvršnih članov.

Skladno z Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1) upravlja obvladujočo družbo JHMB ustanoviteljica Mestna občina Maribor (MOM), ki uresničuje svoje ustanoviteljske pravice. V družbi je vzpostavljen dvotirni sistem upravljanja s poslovodstvom oz. direktorjem kot organom vodenja in nadzornim svetom kot organom nadzora.

V večini neposredno odvisnih družb v Skupini JHMB (z izjemo Pogrebnega podjetja Maribor, Športa Maribor, Mestnih nepremičnin in ZUM) je prav tako vzpostavljen dvotirni sistem upravljanja s poslovodstvom oz. direktorjem kot organom vodenja in nadzornim svetom kot organom nadzora.

Družbe, ki imajo nadzorne svete in s tem tudi neizvršne člane, so: JHMB, Nigrad, Snaga, Mariborski vodovod, Marprom in Energetika Maribor. Skupno število neizvršnih članov nadzornega sveta je 30. Vsako od teh družb ima še revizijsko komisijo s 24 neizvršnimi člani.

V skladu z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU) imajo zaposleni pravico do sodelovanja pri upravljanju, zato sta v vsakem nadzornem svetu zastopana dva člana predstavnika zaposlenih. Prav tako so predstavniki zaposlenih prisotni tudi v revizijskih komisijah.

Pristojnosti, sestavo in delovanje organov družbe opredeljuje Akt o ustanovitvi družbe JHMB.

Organi vodenja, nadzorni svet in revizijska komisija nadzornega sveta

Organi vodenja in nadzora obvladujoče družbe

Družbo JHMB od 8. 11. 2021 vodi direktor mag. Andrej Rihter s petletnim mandatom. Družbo nadzoruje nadzorni svet, ki ga sestavlja šest članov; štirje predstavniki ustanoviteljice – predsednik Matej Bastič, člani mag. David Kastelic, mag. Franc Derganc, Robert Ciglarič in dva predstavnika skupnega sveta delavcev povezanih podjetij – člana Mišo Pušnik (namestnik predsednika) in Sanja Gerdak.

Poslovodstvo obvladujoče družbe na dan 31. 12. 2025: mag. Andrej Rihter

Poslovodstvo posamezne odvisne družbe predstavlja direktor, ki vodi in zastopa družbo ter uresničuje njeno sprejeto poslovno politiko.

Tabela 3: Posloводство obvladujoče družbe na dan 31. 12. 2025

Družba	Ime in priimek	Funkcija	Imenovanje
JHMB	mag. Andrej Rihter	direktor	08.11.2021

Tabela 4: Direktorji odvisnih družb v letu 2025

Družba	Ime in priimek	Funkcija	Imenovanje
Energetika Maribor	Jože Hebar	direktor	01.06.2023
Marprom	Ranko Šmigoc	direktor	01.04.2022
Mariborski vodovod	Miran Jug	direktor	01.10.2025
Nigrad	Dušan Slapnik	direktor	01.12.2024
Pogrebno podjetje	mag. Lidija Pliberšek	direktor	18.09.2022
Snaga	dr. Vito Martinčič	direktor	01.07.2024
Šport Maribor	Ranko Šmigoc	direktor	01.04.2023
Mestne nepremičnine	Ranko Šmigoc	direktor	01.01.2022
ZUM	Marko Podjavoršek	direktor	01.08.2024
Energija in okolje	Gregor Makovec	direktor	01.06.2024
Urbanatura	Ranko Šmigoc	direktor	23.10.2024

Nadzorni sveti družb Skupine JHMB v letu 2025

Obvladujočo družbo JHMB nadzoruje nadzorni svet, ki ga sestavlja šest članov; štirje predstavniki ustanoviteljice – predsednik in dva predstavnika skupnega sveta delavcev odvisnih družb. Nadzorni svet mora biti sklican praviloma enkrat v četrtletju, obvezno pa mora biti sklican enkrat v polletju.

Družbe Šport Maribor, Pogrebno podjetje, ZUM, Mestne nepremičnine, Energija in okolje in Urbanatura nimajo organov nadzora (nadzornih svetov) in revizijskih komisij.

V strukturi izvršnih članov Skupine JHMB je od 13 članov le ena predstavnica ženskega spola, ki zastopa 8 % vseh izvršnih članov.

V strukturi neizvršnih članov nadzornih svetov Skupine JHMB pa je od 36 članov 5 predstavnic ženskega spola, kar je 19 % vseh neizvršnih članov NS.

Način in organizacija dela ter pogoji za delo nadzornega sveta so določeni v Poslovniku o delu nadzornega sveta.

Tabela 5: Člani NS družb v Skupini JHMB

Družba	Ime in priimek članov NS Funkcija	
JHMB	Matej Bastič	predsednik
	Mišo Pušnik	namestnik predsednika - predstavnik zaposlenih
	Robert Ciglarič	član
	David Kastelic	član
	Franc Derganc	član
	Sanja Gerdak	članica - predstavnica zaposlenih
Energetika Maribor	Aleksander Majhen	predsednik
	Bojan Žerjal	namestnik predsednika do 5.5.2025 - predstavnik zaposlenih
	Janez Zupanc	član
	Sandi Ritlop	član
	Vitor Zečič	član
	Bojan Ambrož	član do 5.5.2025 - predstavnik zaposlenih
	Jurij Denac	član od 6.5.2025 - predstavnik zaposlenih
	Maja Zupanc	članica od 6.5.2025 - predstavnica zaposlenih
Marprom	Vinko Filipič	predsednik
	Bernard Memon	namestnik predsednika do 19.9.2025 - član od 20.9.2025
	Matjaž Štandeker	član
	Matej Pavlič	član
	Jan Hrastnik	član od 28.5.2025 - predstavnik zaposlenih
	Stanislav Brumen	član - predstavnik zaposlenih
	Boris Selič	član do 27.5.2025 - predstavnik zaposlenih
Mariborski vodovod	Rok Mezgec	predsednik
	Leonida Polajnar	namestnica predsednika
	Avgust Zavernik	član
	Željko Vogrin	član
	Sanja Gerdak	članica - predstavnica zaposlenih
	Ida Podgorelec Županec	članica - predstavnica zaposlenih
Nigrad	Gregor Ficko	predsednik do 29.12.2025
	Dejan Stanko	namestnik predsednika do 29.12.2025
	Primož Tručl	član do 29.12.2025
	Izidor Polanec	član
	Mišo Pušnik	član - predstavnik zaposlenih
	Bojan Šuman	član do 14.7.2025 - predstavnik zaposlenih
	Mateja Cekič	članica od 30.12.2025
	Matjaž Andric	član od 30.12.2025
	Primož Rebrec	član od 15.7.2025 - predstavnik zaposlenih
Snaga	Vinko Filipič	član od 30.12.2025
	Matjaž Andric	predsednik
	Aleksander Majhen	namestnik predsednika
	Rok Mezgec	član
	Nataša Petek	članica
	Nenad Duvnjak	član - predstavnik zaposlenih
Zdravko ZORMAN	član - predstavnik zaposlenih	

Vsi člani uprave, nadzornih svetov in revizijske komisije so podpisali izjave o neodvisnosti.

Skupščina obvladujoče družbe

Ustanoviteljica družbe JHMB je Mestna občina Maribor (MOM), ki nastopa kot njen edini družbenik. Skupščine odvisnih družb sestavlja družba JHMB kot edini družbenik oziroma družba JHMB skupaj z drugimi družbeniki, med katerimi so različne občine Podravske regije, pri družbi ZUM pa tudi fizične osebe.

MOM kot ustanoviteljica družbe JHMB odloča o ključnih zadevah poslovanja, med katere sodijo sprejem letnega poročila in razporeditev bilančnega dobička, zahteve za vplačilo osnovnih vložkov, vplačila in vračila naknadnih vplačil, delitev in prenehanje poslovnih deležev, ukrepi nadzora nad delom direktorja, imenovanje prokurista in poslovnega pooblaščenca ter uveljavljanje odškodninskih zahtevkov družbe JHMB proti direktorju ali družbenikom zaradi škode, nastale pri ustanavljanju ali vodenju družbe. Prav tako zastopa družbo v sodnih postopkih zoper direktorja in odloča o drugih zadevah, ki jih določata zakon ali družbena pogodba.

Pristojnosti ustanoviteljev oziroma družbenikov posameznih odvisnih družb so natančneje opredeljene v njihovih ustanovitvenih aktih oziroma družbenih pogodbah.

2 VIZIJA, POSLANSTVO IN STRATEŠKE USMERITVE SKUPINE JHMB

Skupina JHMB deluje kot strateški, povezovalni in usmerjevalni sistem za kakovostno izvajanje GJS v MOM ter širšem okolju, kjer odvisne družbe izvajajo svoje dejavnosti. Poleg tega ima Skupina JHMB pomembno vlogo pri spodbujanju in usmerjanju razvojnih projektov, tako znotraj lastnih družb kot tudi v sodelovanju s partnerskimi organizacijami. S tem krepi medsebojne povezave ter hkrati prispeva k ohranjanju naravnih in družbenih posebnosti mesta Maribor ter širše regije.

Vizija

Skupina JHMB v temeljni vlogi strateške, povezovalne in usmerjevalne družbe ponotranja vizije vseh posameznih družb iz Skupine JHMB z jasnim namenom postati generator razvoja in na področju učinkovitega izvajanja GJS v obsegu lastnih dejavnosti. Ob tem si prizadeva postati viden partner tudi v tržnem segmentu, saj poleg usposobljenih izvedbenih sodelavcev upravlja z znanji, ki lahko prispevajo k uspešnim rezultatom na tržnem področju.

Poslanstvo

Poslanstvo Skupine JHMB je podpirati vizijo mesta Maribor z aktivnim ciljnim usmerjanjem razvoja infrastrukturnih in komunalnih storitev za kakovostno izvajanje GJS v mestu in regiji, upoštevajoč potrebe uporabnikov storitev in varovanja okolja.

Načini uresničevanja poslanstva

- Strokovno, učinkovito in kakovostno izvajanje podpornih služb za družbe Skupine JHMB.
- Smiselna razmejitev in konsolidacija GJS ter drugih dejavnosti, ki jih opravljajo družbe Skupine JHMB.
- Strateško usmerjanje razvojnih projektov s področja komunalne in druge infrastrukture ter strokovna podpora pri njihovem izvajanju.
- Vzpostavitev in krepitev korporativne identitete pri zaposlenih v družbah Skupine JHMB.

Strategija Skupine JHMB

Strategija Skupine JHMB se osredotoča na zagotavljanje kakovostnih javnih storitev in trajnostnega razvoja v lokalnem okolju, ob upoštevanju tako gospodarskih, okoljskih kot družbenih dejavnikov. Zasnovana je z namenom optimizacije poslovanja, inoviranja ter izboljšanja kakovosti življenja prebivalcev Maribora in širšega območja. Strategija vključuje ključne usmeritve za trajnostni razvoj.

Sledenje strateškim ciljem in izvajanje predvidenih aktivnosti bo prispevalo k učinkovitim in po meri uporabnika dostopnim storitvam, izboljšanim uporabniškim izkušnjam, trajnostnemu razvoju in okolju prijaznim rešitvam, zagotavljalo bo socialno varnost zaposlenih ter rast in razvoj povezanih družb.

Glavni cilji strategije so:

- **Trajnostni razvoj in podnebna odpornost:** Povečanje energetske učinkovitosti, zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (TGP) in povečanje rabe obnovljivih virov energije.
- **Digitalizacija in inovacije:** Pospeševanje digitalizacije ter uvedba novih tehnologij za izboljšanje storitev in zmanjšanje stroškov.
- **Učinkovito upravljanje virov:** Optimizacija rabe naravnih virov, vključno z energijo, vodo, materiali ter drugimi naravnimi viri.
- **Povečanje kakovosti storitev za uporabnike:** Zagotavljanje kakovostnih in dostopnih storitev vsem uporabnikom ter spodbujanje participacije in sodelovanja z lokalnimi skupnostmi.
- **Krepitev lokalnega gospodarstva:** Podpora lokalnim podjetjem in krepitvi trajnostne gospodarske rasti v Mariboru.

Strateške usmeritve Skupine JHMB

Kot Skupina JHMB sledimo Strateškemu razvojnemu programu (SRP) JHMB za obdobje 2023–2027, ki se vsako leto novelira (novelacija SRP 2025–2029) in tako njegovo uresničevanje sledi terminskemu planu. Sicer pa so aktivnosti družb v Skupini JHMB usmerjene k uresničevanju krovnih strateških dokumentov lastnika MOM.

Strateški razvojni program

Prihodnje usmeritve Skupine JHMB na področju trajnostnega razvoja temeljijo na Strateškem razvojnem programu 2023–2027 (z novelacijo 2025–2029), pripravljenem v sodelovanju z zaposlenimi, odvisnimi družbami in lokalnim okoljem. Usmeritve so namenjene razvoju trajnostnih, digitalno podprtih in okolju prijaznih rešitev za višjo kakovost življenja ter privlačno bivalno okolje. Skupina pri tem sodeluje tudi z Regionalno razvojno agencijo za Podravje, Univerzo v Mariboru in Mestno občino Maribor ter krepi svoj vpliv v regiji.

V obdobju izvajanja strategije je predvidenih za 264,3 milijona evrov investicij, financiranih iz lastnih virov, lokalnih, državnih in evropskih sredstev ter drugih virov. Med ključnimi projekti izstopajo energetska izraba odpadkov v Mariboru (EIOM), nadgradnja oskrbe s pitno vodo v severovzhodni Sloveniji, vzpostavitev mehansko-biološke obdelave odpadkov ter posodobitev kanalizacijskega sistema.

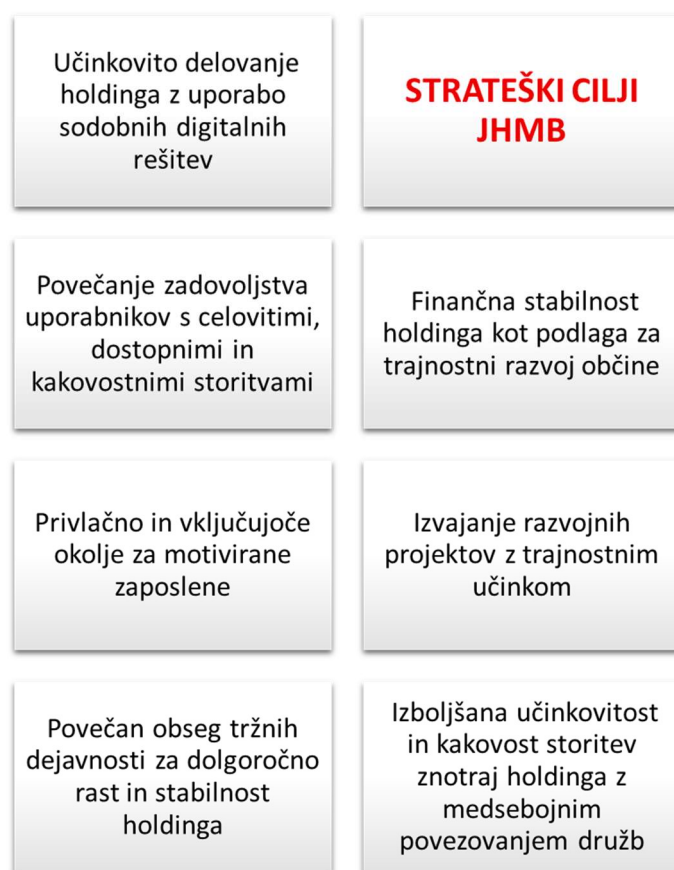
Strategija omogoča postopno uresničevanje ciljev in redno spremljanje izvajanja. Osrednji cilj je krepitev konkurenčnosti Skupine JHMB ter usklajen razvoj, ki upošteva pričakovanja uporabnikov, zaposlenih, lastnikov in lokalne skupnosti.

Trajnost je ključni del preobrazbe Skupine JHMB v povezano skupino, ki združuje trajnostno mobilnost, energetske učinkovitost, odgovorno ravnanje z viri in inovacije. Maribor želimo razvijati v zgled podnebno odgovornega mesta, v sinergiji z ukrepi MOM.

V ta namen načrtujemo naložbe v termično obdelavo odpadkov z rešitvami za shranjevanje toplote, sončne elektrarne, širitev daljinskega ogrevanja, posodobitve vodovoda, obdelavo bioloških odpadkov ter mehansko-biološko obdelavo komunalnih odpadkov. Poleg tega razvijamo center za gradbene in nenevarne odpadke, pametno upravljanje prometa ter širitev električne mobilnosti z vozili in avtobusi. Pomemben poudarek namenjamo tudi ozaveščanju javnosti in vključevanju zaposlenih kot nosilcev trajnostnih sprememb.

Skupina JHMB deluje kot strateški finančni holding, kjer družbe poslujejo samostojno, kar povečuje prilagodljivost, a otežuje oblikovanje enotnih politik. Podobno razdrobljen informacijski sistem otežuje konsistentno upravljanje podatkov. Zato sta ključni usmeritvi večja poenotenost poslovnih politik ter vzpostavitev enotne metodologije in informacijskega sistema, ki bosta izboljšala kakovost in zanesljivost podatkov.

Slika 6: Strateški cilji JHMB

Uresničevanje strateških ciljev in izvajanje načrtovanih aktivnosti bo prispevalo k bolj učinkovitim, uporabnikom prilagojenim in enostavno dostopnim storitvam, k izboljšani uporabniški izkušnji ter k spodbujanju trajnostnega razvoja in okolju prijaznih rešitev. Hkrati bo zagotavljalo socialno varnost zaposlenih ter podpiralo rast in razvoj povezanih družb.

Po sprejemu strategije se pripravi tudi akcijski načrt, ki natančneje opredeljuje ukrepe ter programe in projekte, s katerimi bodo zastavljeni cilji dejansko uresničeni.

Kratkoročni in dolgoročni cilji

Kratkoročni cilji (1–3 leta)

- Vzpostavitev enotnega informacijskega sistema – združitev podatkov in procesov za boljše upravljanje storitev in usklajevanje med podjetji.
- Celovite rešitve za uporabnike na enem mestu – poenoteni postopki, digitalizacija storitev.
- Izboljšanje komunikacije med podjetji v skupini – redni sestanki, usklajevanje investicij, definirani delovni procesi, boljše interno obveščanje.
- Uvedba letnih anket o zadovoljstvu občanov – spremljanje mnenja uporabnikov in pridobivanje predlogov za izboljšave.
- Optimizacija upravljanja finančnih sredstev – sinergije med podjetji.
- Zagotavljanje transparentnosti poslovanja – redno obveščanje občanov o poslovanju SJHMB, o ključnih investicijah in projektih.

Dolgoročni cilji (3 + let)

- Celovita digitalizacija poslovanja – uvedba sodobnih tehnoloških rešitev za večjo učinkovitost in boljšo uporabniško izkušnjo.
- Pridobivanje dodatnih virov financiranja – prijave na evropske projekte in iskanje drugih virov financiranja za ključne projekte.
- Trajnostni razvoj in zelene rešitve – spodbujanje okolju prijaznih praks v vseh podjetjih (zmanjšanje odpadkov, energetska učinkovitost, brezpapirno poslovanje itd.).
- Vključevanje občanov v načrtovanje storitev – bolj participativen pristop pri razvoju infrastrukture in javnih storitev.
- Krepitev medsebojnega sodelovanja in sinergij med podjetji – dolgoročno usklajevanje investicijskih ciklov in izboljšanje učinkovitosti delovanja celotne skupine.

3 TRAJNOSTNO POSLOVANJE SKUPINE JHMB

3.1 Splošna razkritja priprave poročila o trajnostnosti

Čeprav družba JHMB zaradi sprememb ZGD-1 ob koncu leta 2024, za leto 2025 ni več zavezana k obveznemu poročanju po evropski direktivi in standardih ESRS, trajnostno delovanje ostaja pomemben del njenega poslovanja. Družba zato svoje trajnostne aktivnosti in vidike še naprej razkriva v poročilu o trajnostnosti, ki je pripravljeno kot samostojen dokument in bo objavljeno ter dostopno na spletni strani JHMB.

Osnovne usmeritve za pripravo poročila o trajnostnosti

Poročilo o trajnostnosti Skupine JHMB podaja celovit pregled trajnostnih aktivnosti in dosežkov skupine.

Pripravljeno je na konsolidirani ravni, skladno z obsegom konsolidacije v računovodskih izkazih Skupine JHMB, kjer obvladujoča družba JHMB skupaj z odvisnimi družbami oblikuje konsolidirano letno poročilo v skladu z ZGD-1. Poročilo zajema obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025 ter vključuje tudi celotno vrednostno verigo, z opredeljenimi vplivi, tveganji in priložnostmi.

Izhodiščno leto je 2024, kar omogoča primerjavo podatkov med letoma 2024 in 2025. Vsi podatki so zbrani znotraj Skupine JHMB, pri čemer so kvantitativni podatki usklajeni z računovodskimi evidencami. Kjer enotna metodologija še ni vzpostavljena na ravni skupine, je to ustrezno pojasnjeno na ravni posameznih družb.

Pri pripravi poročila so bili deležniki vključeni tudi prek anket, s katerimi smo ocenili pomembnost posameznih trajnostnih tem. V proces priprave je bilo vključenih več zaposlenih, koordinacijo pa je vodila služba za kontroling. Pri poročilu za leto 2024 smo sodelovali z zunanjimi strokovnimi svetovalci, medtem ko je bilo poročilo za leto 2025 pripravljeno interno.

Poročilo za leto 2025 ni bilo predmet zunanje revizije, saj ne gre za zakonsko obvezno poročanje.

3.2 Upravljanje

3.2.1 Vloga upravnih, poslovodnih in nadzornih organov

Vloga upravljavskih in poslovodnih organov Skupine JHMB je določena v aktih o ustanovitvi posameznih družb ter družbenih pogodbah z lastniki, ki opredeljujejo njihove pristojnosti in razmerja med

organi upravljanja. Pri odločanju morajo člani organov slediti interesom družbe in strateškim ciljem Skupine JHMB ter delovati v korist vseh deležnikov.

Za zagotavljanje poštenega in nepristranskega delovanja je vzpostavljena Politika obvladovanja nasprotij interesov, ki člane organov zavezuje k izogibanju situacijam, kjer bi lahko osebne ali zunanje okoliščine vplivale na njihove odločitve.

Nadzorni sveti družb delujejo na podlagi poslovnikov in skrbijo za nadzor poslovanja v skladu z zakonodajo, internimi pravili, etičnimi standardi in strategijo skupine. Določila o nasprotju interesov veljajo tudi za člane revizijskih komisij, kar krepi transparentnost in zaupanje.

Na področju etike in korporativne kulture delujejo etični kodeksi in sistem notranjega prijavljanja nepravilnosti, ki zaposlenim omogoča varno prijavo morebitnih kršitev ter spodbuja transparentno in odgovorno poslovno okolje.

Organi Skupine JHMB razpolagajo s širokim naborom strokovnih znanj s področij financ, prava, strateškega načrtovanja, upravljanja tveganj ter trajnostnega razvoja. To omogoča učinkovito usklajevanje poslovnih, okoljskih in družbenih ciljev ter hitro odzivanje na spremembe in krizne situacije.

Takšna strokovna in organizacijska podlaga podpira uresničevanje dolgoročne strategije ter trajnostno in stabilno rast Skupine JHMB.

Upravni organ (Uprava JHMB)

Vloga in odgovornosti:

- **Odločanje o strateških ciljih in usmeritvah:** Uprava je odgovorna za določanje dolgoročne strategije podjetja, vključno s trajnostnimi cilji vseh vidikov in z upoštevanjem interesov deležnikov, uvajanjem obnovljivih virov energije in energetske učinkovitost.
- **Implementacija trajnostnih politik:** Uprava zagotavlja, da so trajnostne politike integrirane v poslovanje, od poslovnih procesov do odnosov z dobavitelji in strankami.
- **Odgovornost za operativno izvajanje:** Uprava izvaja operativne ukrepe, ki so potrebni za doseg trajnostnih ciljev, spremlja napredek ter zagotavlja prilagoditve, kadar je to potrebno.
- **Poročanje o trajnostnih dosežkih:** Uprava je odgovorna za pripravo in predložitev poročil o napredku pri doseganju trajnostnih ciljev.

Poslovodni organ (direktorji odvisnih družb)

Vloga in odgovornosti:

- **Operativno vodenje in upravljanje:** Poslovodni organ je odgovoren za vsakodnevno upravljanje podjetja, vključno z izvajanjem ukrepov za energetske učinkovitost, zmanjšanje emisij in uvajanje obnovljivih virov energije.

- **Koordinacija trajnostnih pobud:** Poslovodni organ usklajuje vse projekte, ki so povezani s trajnostnim razvojem, preko zaposlenih, ki so vključeni v trajnostni tim Skupine JHMB, vključno z uvajanjem novih tehnologij in izboljšavami na področju energetskega sistema ter zmanjšanja vplivov na okolje.
- **Skrb za izvajanje ukrepov:** Poslovodni organ spremlja konkretno izvedbo trajnostnih ukrepov na terenu ter skrbi, da so vsa podjetja znotraj Skupine JHMB v skladu s trajnostnimi smernicami.
- **Priporočila za spremembe politike:** Poslovodni organ pripravi predloge za morebitne spremembe ali prilagoditve trajnostnih politik na podlagi analize operativnih rezultatov in povratnih informacij od deležnikov.

Nadzorni organ (Nadzorni svet)

Vloga in odgovornosti:

- **Nadzor nad strategijami in cilji:** Nadzorni organ zagotavlja, da so trajnostni cilji in ukrepi Skupine JHMB skladni z zakonodajnimi zahtevami, standardi in najboljšimi praksami ter da so v skladu z dolgoročnimi strateškimi interesi podjetja.
- **Pregled poslovanja in izvajanja politike:** Nadzorni organ redno spremlja, kako učinkovito družba izvaja svoje trajnostne politike.
- **Skrb za skladnost s predpisi:** Nadzorni organ zagotavlja, da Skupina JHMB upošteva vse relevantne zakone in predpise na področju trajnostnega poslovanja, zaščite okolja, energetske učinkovitosti ter zmanjšanja ogljičnega odtisa.
- **Nadzor nad proračunskimi sredstvi in investicijami:** Nadzorni organ spremlja financiranje trajnostnih projektov ter zagotavlja, da so sredstva porabljena učinkovito za doseg trajnostnih ciljev, kot so postavitve sončnih elektrarn, energetske prenove stavb in druge izboljšave.

Skupna odgovornost vseh organov Skupine JHMB je:

- **Povezovanje trajnostnih ciljev z operativnim delovanjem:** Vsi organi Skupine JHMB so odgovorni za usklajevanje trajnostnih ciljev z vsakodnevnimi odločitvami in praksami znotraj podjetja.
- **Poročanje o napredku:** Vsak organ ima svojo vlogo pri spremljanju in poročanju o napredku pri izpolnjevanju trajnostnih ciljev, pri čemer zagotavlja, da so ti cilji dosledno vključeni v letna poročila in druge relevantne dokumente.
- **Sodelovanje z deležniki:** Vse ravni organizacije aktivno sodelujejo z deležniki, vključno z lokalnimi skupnostmi, regulativnimi organi, strankami in drugimi podjetji, da bi zagotovile uspešno izvajanje trajnostnih ukrepov.

Zagotavljanje razpoložljivosti ustreznih spretnosti in strokovnega znanja za nadzor trajnostnostnih zadev

Izbor izvršnih organov temelji na zahtevanih izkušnjah in strokovnosti, opredeljenih v razpisni dokumentaciji, pri čemer se njihovo znanje s področja trajnosti razvija predvsem skozi delovanje podjetja. Podatki o njihovih kompetencah niso bili posebej razkriti, saj v času priprave poročila ni bilo pridobljenih soglasij za objavo teh informacij. Nadzorne svete neizvršnih članov imenuje lastnik, predstavnika zaposlenih pa izvolijo zaposleni.

Znanje s področja trajnosti se dodatno krepi v okviru trajnostnega tima, ki ga sestavljajo predstavniki odvisnih družb in strokovnih služb JHMB. Pri pripravi trajnostnega poročila za leto 2024 je Skupina angažirala tudi zunanega svetovalca, ki je skupaj s trajnostnim timom sodeloval pri opredelitvi vplivov, tveganj in priložnosti.

Za prvo leto poročanja je bil vzpostavljen tudi nadzor revizijske komisije, trajnostno poročilo pa je pregledal zunanji revizor v okviru revizije konsolidiranega letnega poročila. Odgovornost za upravljanje pomembnih trajnostnih vplivov, tveganj in priložnosti je za leto 2024 prevzel direktor JHMB, pri čemer sistem odgovornosti in politik na tem področju še ni bil v celoti vzpostavljen.

Informacije, predložene upravnim, poslovnim in nadzornim organom podjetja, ter trajnostnostne zadeve, ki jih ti organi obravnavajo

Upravni, poslovni in nadzorni organi se s trajnostnimi vsebinami redno seznanjajo preko poročanja na revizijski komisiji.

Register tveganj se je pripravljala v sklopu službe FRS/Kontroling JHMB. Z njim se je seznanjalo poslovodstvo ter RK, ki je tudi podajala svoje predloge nadgradnje predstavljenega registra. V registru tveganj trajnostna tveganja niso bila posebej izpostavljena, zato smo jih v analizi dvojne pomembnosti definirali na podlagi prepoznanih pomembnih trajnostnih zadev s strani trajnostnega tima in ocenjevanja deležnikov. Finančno so bila ovrednotena po posameznih odvisnih družbah. Finančno računovodska služba (FRS) pa jih je na osnovi postavljenih kriterijev razvrstila v razrede po pomembnosti.

Teme, ki so bile izpostavljene kot pomembne, tako za Skupino JHMB kot za posamezno odvisno družbo, je potrdila uprava JHMB februarja 2025.

Vključitev s trajnostnostjo povezane uspešnosti v sisteme spodbud

Skupina JHMB je sprejela Smernice za oblikovanje politike prejemkov poslovnih oseb, ki zagotavljajo transparenten sistem nagrajevanja članov organov vodenja. Poleg finančnih kazalnikov vključujejo tudi trajnostne kriterije. Spremenljivi del prejemkov je vezan na doseganje KPI in se lahko v primeru delne izpolnitve sorazmerno zniža ali izplača.

Spremenljivi del plačila znaša do 10 % osnovne plače direktorjev v odvisnih družbah ter do 30 % v družbi JHMB. Polovica meril temelji na finančnih, polovica pa na nefinančnih kazalnikih, pri čemer 40 % nefinančnih kriterijev predstavljajo trajnostni vidiki, kot so družbena odgovornost, trajnostni raz-

voj, zadovoljstvo zaposlenih ter zadovoljstvo uporabnikov, merjeno z razmerjem med številom reklamacij in številom uporabnikov.

Nadzorni sveti pri določitvi spremenljivega dela izberejo enega ali več trajnostnih kazalnikov in lahko v utemeljenih primerih odstopajo od izračuna, vendar največ za ± 5 odstotnih točk. Direktor mora odstopanja ustrezno obrazložiti na seji nadzornega sveta, ki sprejme končno odločitev.

3.2.2 Poslovno ravnanje

V Skupini JHMB smo na osnovi analize dvojne pomembnosti na področju poslovnega ravnanja prepoznali naslednje pomembne podteme ter znotraj njih naslednje vplive, tveganja in priložnosti:

Tabela 6: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju poslovnega ravnanja

		Vrednostna veriga			Časovni okvir		
		Navzgor	Lastno poslovanje	Navzdol	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročno
Korporativna kultura							
Veliko število raznolikih podjetij v Skupini JHMB	Dejanski negativni vpliv		X				X
Tveganje vodenja in upravljanja projektov: slaba interna komunikacija, slabo upravljanje projektov in neustrezno spremljanje napredka	Tveganje		X			X	
Težje ponotranjenja vizije vseh podjetij v skupini zaradi njihove raznolikosti	Dejanski negativni vpliv		X				X
Prenos dobrih praks iz enega podjetja v drugega, vzpostavitev enotne blagovne znamke, manjša izpostavljenost ali tveganje za gospodarske in tržne spremembe	Priložnost		X			X	
Težje usmerjanje podjetij pri naslavljanju pomembnih ESG tem zaradi njihove avtonomnosti	Morebitni negativni vpliv		X				X
Nezadosten razvoj infrastrukturnih in komunalnih storitev za visokokakovostno izvajanje GJS v mestu in regiji	Tveganje		X			X	
Odvisnost od proračunskega upravljanja lastnika							
Odvisnost od proračunskega upravljanja lastnika (občine)	Morebitni negativni vpliv		X				X
Nezadostna finančna sredstva za izvedbo projektov	Tveganje		X			X	
Varovanje podatkov							
Neustrezna varnostna praksa	Morebitni negativni vpliv		X				X
Kibernetski napad	Tveganje		X		X		
Upravljanje odnosov z dobavitelji, vključno s plačilnimi praksami							
Neupoštevanje ESG kriterijev pri naročanju	Morebitni negativni vpliv	X	X			X	
Rast stroškov zaradi postopkov javne nabave	Tveganje		X			X	
Dolgoročna partnerstva z dobavitelji, ki prinašajo tudi zmerno rast cen	Priložnost		X			X	
Nejasna javna naročila in nejasno definirana merila za izbiro ponudnika	Morebitni negativni vpliv		X			X	
Nezadostno število prejetih ponudb	Tveganje		X		X		
Korupcija in podkupovanje							
Prilagojenost izvajanja storitev in postopkov naročanja	Morebitni negativni vpliv		X				X
Prilagojenost postopka in korupcija lahko privedeta do neenakopravne izbire ponudnikov in slabše kakovosti izvedbe javnega naročila	Tveganje		X		X		

Politike o poslovnem ravnanju in korporativna kultura

Politike, sprejete za upravljanje pomembnih trajnostnostnih zadev

Zaradi že omenjenega finančnega holdinga ima vsaka odvisna družba avtonomijo pri sprejemanju internih pravilnikov, politik, metodologij, podjetniških pogodb in podobno.

Kljub temu pa imamo na ravni Skupine JHMB sprejetih že nekaj relevantnih politik za področje trajnosti, med katerimi so:

Tabela 7: Politike na področju trajnosti Skupine JHMB

Ime politike	Ključna vsebina politike
Politika družbene in okoljske odgovornosti Skupine JHMB	Zmanjšanje emisij TGP, energetska učinkovitost, ravnanje z odpadki, izboljšanje kakovosti življenja lokalnih skupnosti, izobraževanje in ozaveščanje.
Strateški razvojni program JHMB 2023-2027	Krožno gospodarstvo
Pravilnik za vzpostavitev notranje poti za prijavo	Vzpostavitev notranje poti za prijavo kršitev veljavnih predpisov, za katere so posamezniki izvedeli v delovnem okolju, ter obravnava ter zaščita posameznikov, ki prijavijo kršitev.
Politika obvladovanja nasprotja in odvisnosti članov organa vodenja in nadzora v družbi (velja za vsako posamezno podjetje, ki ima NS in RK)	Postopki in ukrepi za obvladovanje nasprotij interesov in s tem preprečitev zlorabe moči ali položaja za osebno korist ali pridobitve nezakonitih prednosti med člani organa vodenja ali nadzora.
Smernice za oblikovanje politike prejemkov poslovnih oseb Skupine JHMB	Zagotavljanje transparentnega nagrajevanja poslovnih oseb, določanje prejemkov in drugih pravic za vse direktorje družb v Skupini JHMB v skladu z dobrimi korporativnimi praksami.
Dogovor o sodelovanju delavcev pri upravljanju	Socialni dialog, mehanizmi za izražanje mnenj in predlogov zaposlenih, komunikacija med vodstvom in skupnim svetom delavcev, sodelovanje pri ključnih vprašanjih, ki vplivajo na zaposlene, zagotavljanje materialnih in drugih pogojev za delovanje Skupnega sveta delavcev.
Komunikacijski pravilnik Skupine JHMB	Vzpostavitev enotnih standardov in načinov za izvajanje korporativnih komunikacijskih aktivnosti v Skupini JHMB.
Notranja pravila nabavnih storitev za povezane družbe in potrebe v JHMB	Zagotavljanje pravočasnih in zanesljivih nabavnih postopkov za zagotovitev potrebnih virov, potrebnih za izvajanje dejavnosti.

Vsi dokumenti so dostopni na internetni ali intranetni strani JHMB.

Za izvajanje politik Skupine JHMB je odgovorna uprava, medtem ko odgovornosti za izvajanje politik posameznih odvisnih družb prevzemajo poslovoje.

Večina okoljskih politik, ki so vezane na proračunska sredstva lastnika, se navezuje na sprejete strateške usmeritve Mestne občine Maribor.

Korporativna kultura

Poslovno ravnanje je ključen del poslovnega modela Skupine JHMB, ki združuje več raznolikih in avtonomnih družb z dolgoletno tradicijo. Razvoj korporativne kulture je zato bistven za uresničevanje skupne vizije ter dolgoročni uspeh skupine, saj prispeva k boljši delovni klimi, večji učinkovitosti, inovativnosti in pripadnosti zaposlenih.

Korporativno kulturo v Skupini JHMB razvijamo na podlagi vrednot trajnosti, odgovornosti in sodelovanja. Temelji na odprti komunikaciji, vključevanju deležnikov, spodbujanju inovacij ter doslednem spoštovanju etičnih načel. Pomemben del predstavljajo usposabljanja in razvoj zaposlenih, kjer z

delavnicami in izobraževanju krepimo tako strokovne kot mehke veščine, vključno s sodelovanjem, etičnostjo in trajnostnim razmišljanjem. Vodje pri tem delujejo kot zgled odgovornega in transparentnega ravnanja.

Skupina spodbuja kulturo spoštovanja, timskega dela in medsebojne podpore. V letu 2025 je bila izvedena tudi raziskava zadovoljstva zaposlenih, s katero smo pridobili vpogled v organizacijsko kulturo, procese in delovno okolje.

Poseben poudarek namenjamo trajnostni in etični kulturi, ki spodbuja odgovorno ravnanje do okolja in družbe ter aktivno vključevanje zaposlenih v doseganje trajnostnih ciljev. To prispeva k dolgoročnemu poslovnemu uspehu in pozitivnim družbenim učinkom.

Temeljne vrednote Skupine JHMB, zapisane v Etičnem kodeksu, vključujejo neodvisnost, objektivnost in nepristranskost. Ker ima JHMB povezovalno vlogo v skupini, kodeks zavezuje tudi odvisne družbe. Poleg tega določa načela odgovornega in preglednega poslovanja, zaupnosti, preprečevanja nasprotij interesov, ničelne tolerance do korupcije, omejitev poslovanja s povezanimi osebami, pravil glede daril, prijave nepravilnosti, spoštovanja človekovih pravic ter trajnostnega in etičnega ravnanja.

Politika na področju korupcije in podkupovanja

Na ravni Skupine JHMB delujemo v skladu s Kodeksom upravljanja za družbe z lastniškim deležem lokalnih skupnosti ter na njegovi podlagi sprejeto Politiko obvladovanja nasprotij interesov članov organov vodenja in nadzora.

Cilj politike je preprečevanje nasprotij interesov ter zagotavljanje neodvisnega odločanja. Ker teh situacij ni mogoče v celoti izključiti, politika določa tudi postopke za njihovo pravočasno zaznavo, obravnavo in omejevanje vplivov, vključno z razkritjem, ukrepanjem, obvladovanjem ter posledicami, kot sta izločitev iz odločanja ali prenehanje funkcije.

Skupina JHMB ima vzpostavljene tudi mehanizme za preprečevanje in obravnavo nezakonitih ali neetičnih ravnanj, med katere sodijo notranje prijavne poti, preiskovalni postopki, sodelovanje z nadzornimi organi, redno poročanje ter izobraževanje zaposlenih. Postopki obravnave prijav so določeni v Pravilniku o notranji prijavi poti in zagotavljajo neodvisno ter objektivno obravnavo primerov, vključno s korupcijo in podkupovanjem.

Vsi zaposleni so zavezani Etičnemu kodeksu, vodje pa morajo njegovo spoštovanje spodbujati z lastnim zgledom. Pravna služba JHMB redno izvaja tudi usposabljanja in obveščanje povezanih družb o poslovnem ravnanju, zakonodajnih zahtevah in prijavah nepravilnosti.

Usposabljanja so usmerjena v krepitev zavedanja o etičnem poslovanju ter preprečevanje tveganj, kot so korupcija in druge nepravilnosti, s posebnim poudarkom na vodstvenih in ključnih kadrih.

Politika na področju varovanja podatkov

Varovanje podatkov v Skupini JHMB temelji na kombinaciji tehničnih, organizacijskih in pravnih ukrepov ter razvoju kulture varnosti. S tem zmanjšujemo tveganja zlorab in varujemo zaupne informacije ter zaupanje uporabnikov in poslovnih partnerjev. Varstvo podatkov je pomemben del poslovne

strategije, zato Skupina JHMB dosledno zagotavlja zaščito osebnih, poslovnih in drugih občutljivih informacij.

Vsi procesi ravnanja s podatki so skladni z zakonodajo EU o varstvu osebnih podatkov (GDPR), kar vključuje zbiranje, obdelavo, shranjevanje in prenos podatkov ob spoštovanju pravic posameznikov. Skladnost se stalno spremlja in prilagaja zakonodajnim spremembam.

Varovanje podatkov se zagotavlja v skladu s sprejetim Pravilnikom o varovanju osebnih podatkov, ki so ga sprejele posamezne družbe v Skupini JHMB. Namen Pravilnika je preprečitev namernega ali zgolj slučajnega uničevanja podatkov, njihovo spremembo ali izgubo, kakor tudi nepooblaščen dostop, obdelava, uporaba ali posredovanje osebnih podatkov. Pravilnik določa poleg splošnih določb še način obdelave osebnih podatkov, pooblaščen osebo za varstvo podatkov, način pogodbene obdelave osebnih podatkov, način za brisanje podatkov, informacijsko varnostno politiko, varovanje prostorov in računalniške opreme, varovanje systemske in aplikativno programske računalniške opreme, ukrepe ob sumu nepooblaščenega dostopa ter odgovornost za izvajanje varnostnih ukrepov in postopkov.

Odvisnost od proračunskega upravljanja lastnika

Javni holding Maribor je v izključni lasti MOM, medtem ko so posamezna podjetja v Skupini JHMB v prevladujoči lasti JHMB.

Vlaganje v občinsko infrastrukturo, ki jo imajo odvisna podjetja v upravljanju, je odvisno od občinskega proračuna. Zato je nezadosten razvoj infrastrukturnih in komunalnih storitev za visoko kakovostno izvajanje GJS v mestu in regiji prepoznan kot tveganje. Upravljanje z odvisnostjo od proračunskega upravljanja lastnika, v tem primeru MOM, je ključno za poslovanje Skupine JHMB, saj proračunska sredstva predstavljajo pomemben vir financiranja številnih projektov.

3.2.3 Upravljanje odnosov z dobavitelji

Pristop k odnosom z dobavitelji

Skupina JHMB pri sodelovanju z dobavitelji zagotavlja transparenten, konkurenčen in zakonit nabavni proces. Čeprav družba JHMB z dobavitelji ne sodeluje neposredno, saj postopke vodijo povezane družbe, ti potekajo v skladu z nabavno strategijo in izvedbenimi načrti.

Pri izbiri dobaviteljev se upoštevajo skladnost z zakonodajo, regulativna tveganja ter standardi kakovosti in varnosti. Postopki javnega naročanja vključujejo preverjanje obveznih in izbirnih izključitvenih pogojev ter pogojev za sodelovanje, skladno z razpisno dokumentacijo.

Razpisi vključujejo tudi elemente zelenega javnega naročanja ter socialne vidike, kot so ekonomska in finančna ustreznost ter tehnična in strokovna usposobljenost ponudnikov. Vsi ponudniki so

obravnavani enakopravno, ob zagotavljanju transparentnosti in konkurence, z možnostjo sodelovanja v strokovnem dialogu ter postavljanja vprašanj preko portala javnih naročil.

Pri ocenjevanju dobaviteljev se upoštevajo tudi okoljski in družbeni vidiki njihovega delovanja, kot so emisije, raba virov, delovni pogoji in enake možnosti, ob doslednem spoštovanju zahtev ZJN-3. Kljub usmerjenosti v trajnostno in odgovorno nabavo ostaja cena še vedno pomemben dejavnik pri izbiri.

Plačilne prakse

V Skupini JHMB se zavedamo pomena pravočasnega plačevanja svojih obveznosti, zlasti do malih in srednjih podjetij (MSP), saj ima to neposreden vpliv na njihovo likvidnost in stabilnost poslovanja. Zato si prizadevamo za vzdrževanje dobrih poslovnih odnosov s svojimi dobavitelji skozi spoštovanje dogovorjenih plačilnih rokov. Pri tem delujemo v skladu z Zakonom o preprečevanju zamud pri plačilih (ZPreZP-1).

Glede na ta zakon je plačilo pri večini podjetij opravljeno v roku 30 dni po prejemu pravilno izstavljenega računa. Do sedaj še nismo računali povprečnega časa, v katerem plačamo račun od datuma, na katerega se začne računati pogodbeni ali zakonsko določeni rok za plačilo, v številu dni, zato tega podatka še ne moremo podati. Enako velja za opis standardnih plačilnih rokov v številu dni po glavni kategoriji dobaviteljev in odstotek plačil, ki so skladna s temi standardnimi roki. Trenutno nimamo nobenih odprtih sodnih postopkov v zvezi s plačilnimi zamudami, kar pomeni, da Skupina JHMB uspešno obvladuje plačilne obveznosti brez potrebe po pravnih ukrepih.

Skupina JHMB si prizadeva za odgovorno in pravočasno izpolnjevanje vseh svojih obveznosti. Kljub temu se včasih pojavijo situacije, ko pride do kratkotrajnih zamud pri plačilih zaradi nepredvidljivih okoliščin (kot so spremembe v dobavni verigi, napake v postopkih ali zapleti pri obdelavi računov). V teh primerih podjetje aktivno sodeluje z dobavitelji, da bi čim prej rešilo morebitne zamude in ohranilo pozitiven poslovni odnos.

3.2.4 Preprečevanje in odkrivanje korupcije in podkupovanja

Postopki Skupine JHMB za preprečevanje in odkrivanje korupcije in podkupovanja so opisani že v G1-1. Poleg tega v službi za nabavo JHMB v skladu z ZJN-3 zagotavljajo transparentne in konkurenčne postopke naročanja, pri čemer lahko iz postopka izločijo ponudnike zaradi resnih kršitev poklicnih pravil, vključno s korupcijo. Vpeljane so tudi redne notranje revizije nabavnih postopkov.

Postopek za poročanje upravnim, poslovodnim in nadzornim organom o rezultatih boja proti korupciji in podkupovanju v Skupini JHMB ni vzpostavljen.

Delovanje Skupine JHMB na področju boja proti korupciji in podkupovanju je predvsem v zagotavljanju skladnosti z zakonodajo, saj menimo, da ta predstavlja najvišji nivo preprečevanja zlorab in korupcije. Usposabljanja na tem področju so obvezna za vse zaposlene, z večjo poglobljenostjo za

ključne kadre, ki se redno usposabljaajo v skladu z zakonodajnimi spremembami ter potrebami podjetja.

Potrjeni incidenti korupcije ali podkupovanja

V Skupini JHMB tudi v letu 2025 ni bilo evidentiranih nobenih obsodb v zvezi s kršitvijo zakonodaje o korupciji in podkupovanju.

3.2.5 Ukrepi za varovanje podatkov

V Skupini JHMB za zagotavljanje varovanja podatkov naše informacijske sisteme redno pregledujemo in izvajamo varnostne teste, vključno z testiranjem penetracije in ranljivostmi, da odkrijemo morebitne varnostne pomanjkljivosti in jih odpravimo. Poskrbimo za redne posodobitve programske opreme in sistemov, da zagotovimo, da so naši sistemi zaščiteni pred najnovejšimi varnostnimi grožnjami. Redno sodelujemo s strokovnjaki za varnost informacij, da poskrbimo, da naše prakse in ukrepi ostanejo na najvišjem možnem nivoju zaščite podatkov.

Zaposlene redno usposabljam o pomenu varovanja podatkov, pravih ravnanja z osebnimi in poslovnimi podatki ter najboljših praksah za preprečevanje kraje podatkov (npr. prepoznavanje phishing napadov). Zaposleni so seznanjeni s politiko varstva podatkov in postopki ravnanja z osebnimi podatki, ki so opredeljeni v internem pravilniku podjetja.

V primeru varnostnih incidentov (kot so hekerski napadi ali uhajanje podatkov) imamo vzpostavljene postopke za hitro obvladovanje takih situacij, da čim prej zaščitimo prizadete podatke in obveščamo vse prizadete stranke ali regulatorje, če je to potrebno.

3.2.6 Ukrepi za obvladovanje odvisnosti od občinskega proračuna

Odvisnost od proračunskega upravljanja lastnika je lahko ključna za podjetja v Skupini JHMB, ki so v večinski lasti Mestne občine Maribor, vendar mora biti ta odvisnost obvladana na način, ki omogoča dolgoročno stabilnost, fleksibilnost in neodvisnost pri poslovanju.

Za učinkovito obvladovanje te odvisnosti so aktivnosti Skupine JHMB usmerjene v:

- **Tesno usklajevanje s proračunskimi procesi lastnika**
 - **Redno sodelovanje z občinskimi organi:** naša organizacija tesno sodeluje z Mestno občino Maribor in njenimi pristojnimi oddelki pri oblikovanju proračuna, da se zagotovi usklajenost naših potrebščin z občinskimi prioritetami. To vključuje redne sestanke in posvetovanja o potrebah Skupine JHMB ter predlogih za vključitev projektov v proračun.
 - **Prilagodljivost proračunskim omejitvam:** zavedamo se omejitev, ki jih proračunska sredstva nalagajo, zato smo pripravljeni prilagoditi svoje projekte in operacije v skladu z razpo-

ložljivimi sredstvi. To vključuje optimizacijo stroškov, zmanjšanje nepotrebnih izdatkov in iskanje alternativnih virov financiranja (npr. javno-zasebna partnerstva, EU sredstva).

- Razvijanje več virov financiranja
 - **Razpršitev virov financiranja:** zmanjševanje odvisnosti od proračuna z vključevanjem EU sredstev, posojil in novih tržnih priložnosti.
 - **Povečanje lastnih prihodkov:** optimizacija procesov, nove storitve in upravljanje premoženja za večjo finančno neodvisnost. S tem zmanjšujemo potrebo po večjem proračunskem financiranju in povečujemo finančno neodvisnost podjetja.
 - **Učinkovita poraba sredstev:** spremljanje, notranje revizije in transparentno upravljanje porabe sredstev skladno s strategijo.
 - **Proaktivno načrtovanje:** večletni finančni načrti za usklajevanje z občinskimi cikli in večjo predvidljivost projektov.
 - **Javni razpisi in dodatna sredstva:** aktivno pridobivanje EU in drugih sofinanciranj.
 - **Prilagodljive poslovne strategije:** optimizacija stroškov in prilagajanje ob omejenih proračunskih sredstvih.
 - **Javno poročanje:** redna transparentna poročila nadzornim organom in občini. To povečuje zaupanje v upravljanje s sredstvi in zmanjša tveganje za neustrezno uporabo proračunskih sredstev.

Z vsemi temi pristopi Skupina JHMB deluje v smeri zagotavljanja stabilnega poslovanja in nadaljnjemu razvoju, ob tem pa ohranja tesno sodelovanje z Mestno občino Maribor za doseg skupnih

3.3 Družba

3.3.1 Odgovornost do vseh deležnikov Skupine JHMB

Družbena odgovornost je temeljno vpeta v delovanje vseh družb Skupine JHMB. Družba JHMB zagotavlja strokovno podporo odvisnim družbam ter skrbi za razvoj skupnih vrednot, obveščanje in ozaveščanje, medtem ko odvisne družbe izvajajo kakovostne storitve za uporabnike in lokalno skupnost.

Skupina JHMB izhaja iz zavedanja svojega javnega poslanstva in tradicije, zato pri izvajanju dejavnosti stalno išče trajnostne in družbeno odgovorne rešitve. Njeno delovanje temelji na viziji, poslanstvu, vrednotah, etičnem kodeksu ter Politiki družbene in okoljske odgovornosti ter je usklajeno s pričakovanji deležnikov, kar prispeva k višji kakovosti storitev.

Pomemben del družbene odgovornosti predstavlja tudi podpora lokalnemu okolju prek sponzorstev in donacij, s katerimi Skupina JHMB spodbuja razvoj humanitarnih, kulturnih, športnih in okoljskih projektov ter krepi povezanost z okoljem. V letu 2025 je bilo na ravni Skupine JHMB v ta namen razdeljenih 344.240 EUR sredstev.

Interesi in stališča deležnikov

V spodnjih tabelah so prepoznani deležniki, ki so pomembni za Skupino JHMB, opisani načini komuniciranja oziroma sodelovanja (komunikacijski kanali) z njimi in za vsako deležniško skupino je naveden namen sodelovanja.

Tabela 8: Komunikacijski kanali deležnikov in način sodelovanja

Deležniki	Komunikacijski kanali	Namen sodelovanja
Zaposleni	Osebna interakcija E-pošta Komunikacija s pomočjo raznih aplikacij (Teams ...) Kadrovski portal Oglasne deske Telefonski pogovori Časopis skupine JHMB »Povezani« Ankete (po potrebi in po vsebini različno po podjetjih) Poštni nabiralnik za zbiranje pritožb, predlogov, novosti ... Intranet Zbor delavcev Letni razgovori Kolegij vodstva	Povečanje zavzetosti in motivacije Izboljšanje delovne učinkovitosti Spodbujanje inovacij Boljša organizacijska kultura Večja pripadnost podjetju Učinkovitejše reševanje težav Strokovni razvoj zaposlenih Dolgoročna stabilnost podjetja
Uprava/vodstvo	E-pošta Osebna interakcija Telefonski pogovori Letni razgovori	Zagotavljanje učinkovitega vodenja in usklajevanja strategij, ciljev ter operativnih dejavnosti Odprta komunikacija Medsebojno zaupanje Obveščenost, informiranost
Delavci v vrednostni verigi	Osebna interakcija E-pošta Telefonski pogovori	Zagotavljanje učinkovitega, trajnostnega in odgovornega poslovanja Izboljšanje delovnih pogojev Medsebojno zaupanje Krepitev konkurenčne prednosti
Dobavitelji	Osebna in telefonska komunikacija E-pošta Predstavitvena srečanja Spletna stran Portal javnih naročil	Zagotavljanje kakovosti Optimizacija stroškov Zanesljivost dobav Inovacije in razvoj Trajnost in odgovornost
Kupci / uporabniki / stranke	Spletne strani Družbena omrežja E-pošta Telefonski pogovori Osebna interakcija Spletne storitve za uporabnike (Moja voda na dlani ...) Sredstva javnega obveščanja Ankete zadovoljstva Zbiranje predlogov in mnenj/sistem reklamacij in pritožb Brošure in druge tiskovine Mobilna aplikacija Tržne raziskave Zavoda za turizem	Zadovoljstvo kupcev / uporabnikov Povečanje lojalnosti Pridobivanje povratnih informacij Spodbujanje inovacij Trajnostni razvoj s spodbujanjem odgovorne potrošnje Zaupanja vredni odnosi

Deležniki	Komunikacijski kanali	Namen sodelovanja
Lokalna skupnost	E-pošta Telefonski pogovori Osebna interakcija	Krepitev zaupanja in vzajemno koristni odnosi Spodbujanje trajnosti Krepitev ugleda podjetja Podpora lokalnemu gospodarstvu
Lastniki	E-pošta Osebna interakcija Telefonski pogovori Sodelovanje na skupščini Redni delovni sestanki Koordinacija predstavnikov javnih podjetij na JHMB in občini Redne seje nadzornega sveta Kolegiji pri županu	Uresničevanje strateških ciljev Transparentnost in zaupanje z rednim poročanjem o poslovanju Dolgoročna stabilnost Učinkovito upravljanje kapitala in naložb
Državni organi in regulatorji	E-pošta Osebna interakcija s pristojnimi ministrstvi	Upoštevanje zakonodaje Dostop do spodbud in financiranja (subvencije, davčne olajšave, druga podpora sredstva) Sodelovanje pri oblikovanju politik Spodbujanje trajnostnega razvoja
Strokovna združenja in nevladne organizacije	Telefonski pogovori Članstvo zaposlenih pri različnih združenjih Sestanki strokovnega združenja	Medsebojno sodelovanje in družbeni razvoj (sodelovanje s šolami z ogledi vodarne, CČN, likovni natečaji ...) Inovativnost v dejavnosti Izmenjava dobrih praks med komunalnimi podjetji Posredovanje informacij glede novosti v zakonodaji
Finančne institucije	Osebna, telefonska in elektronska komunikacija Letna poročila	Zagotavljanje finančnih virov Učinkovito upravljanje denarnih tokov Investicijske priložnosti Obvladovanje finančnih tveganj Izboljšanje bonitetne ocene
Mediji in javnost	E-pošta Spletne objave Družbena omrežja Novinarske konference Poročila in izjave za javnost/intervjuji Hitri odgovori na vprašanja Tržne raziskave	Krepitev ugleda podjetja Obveščanje javnosti z zagotavljanjem točnih in pravočasnih informacij Ozaveščanje o dogodkih in pomenu voda in čiščenja odpadnih voda Spodbujanje zaupnosti s transparentnim komuniciranjem Krepitev prepoznavnosti in kredibilnosti

Ključni deležniki Skupine JHMB pomembno prispevajo k ustvarjanju vrednosti, zato z njimi vzdržujemo stalen dialog, ki predstavlja osnovo za strateške in operativne odločitve. Ker imajo različne skupine deležnikov različne potrebe in interese, naš pristop vključuje prepoznavanje tako priložnosti kot tveganj, ki izhajajo iz tega sodelovanja.

Njihova stališča upoštevamo pri oblikovanju strategij, politik in storitev ter jih zbiramo prek različnih formalnih in neformalnih komunikacijskih kanalov. V posameznih družbah izvajamo tudi ankete o zadovoljstvu zaposlenih, uporabnikov in lastnikov, kar nam omogoča prepoznavanje izboljšav.

Upravljavski in nadzorni organi so redno seznanjeni z ugotovitvami dialoga z deležniki, kar podpira sprejemanje usklajenih odločitev v korist skupine in širšega okolja. Dodatno sodelujemo tudi z zunanjimi strokovnjaki pri ocenjevanju trajnostnih vplivov, tveganj in priložnosti poslovnega modela.

Konec leta 2024 smo izvedli tudi anketo o trajnostnosti v okviru analize dvojne pomembnosti, z rezultati pa so bili organi upravljanja seznanjeni v letu 2025.

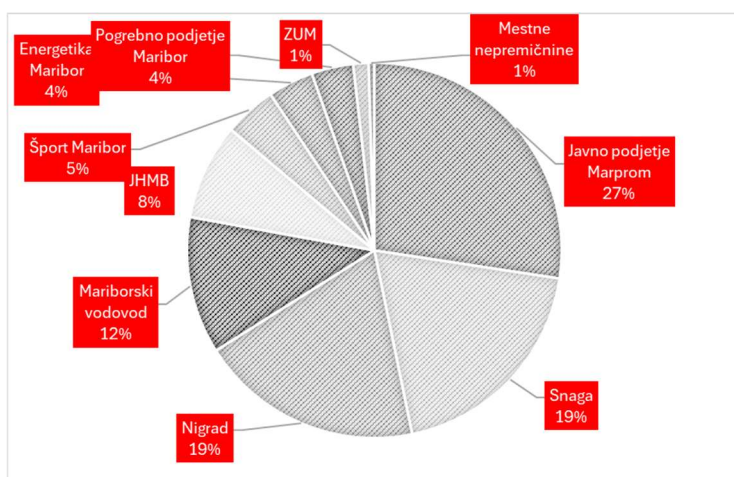
3.3.2 Odgovornost do zaposlenih Skupine JHMB

Področje upravljanja s kadri izvajamo v skladu z delovno-pravnimi predpisi, in sicer v skladu z *Zakonom o delovnih razmerjih*, *Zakonom o evidencah na področju dela in socialne varnosti*, *Zakonom o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov*, *Zakonom o varnosti in zdravju pri delu*, za družbe zavezujočimi kolektivni pogodbami dejavnosti ter na podlagi drugih predpisov in internih aktov posamezne družbe, ki urejajo to področje.

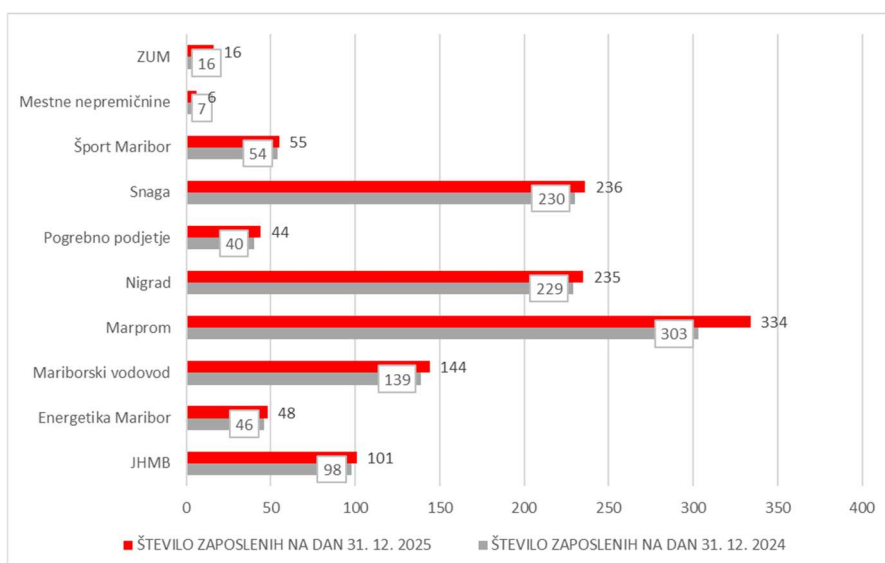
Zaposleni v številkah

Kazalniki zaposlenosti v Skupini JHMB v obvladujoči in odvisnih podjetjih (v zadnjih dveh priključenih odvisnih podjetjih družba JHMB kadrovske storitve še ne opravlja) na presečni dan 31. decembra posameznega poslovnega leta.

Slika 7: Zaposleni po družbah v Skupini JHMB na dan 31. 12. 2025 (v %)

Slika 8: Primerjava števila zaposlenih na dan 31.12. po družbah Skupine JHMB med letom 2024 in 2025

S 1.219 zaposlenimi in 42 napotenimi delavci je Skupina JHMB med večjimi zaposlovalci v Sloveniji, obenem pa med največjimi zaposlovalci v podravski regiji.

Vsaka družba v Skupini JHMB ima lastno pravno subjektiviteto, organiziranost ter pravila delovnih razmerij. Na ravni skupine deluje Skupni svet delavcev, posamezne družbe pa imajo vzpostavljen lasten socialni dialog s sveti delavcev oziroma zbori delavcev in sindikati.

Delovna razmerja urejajo različne kolektivne pogodbe ali interni akti, usklajeni v okviru socialnega dialoga. Zaposlenim so zagotovljene enake možnosti ne glede na osebne okoliščine, kot so spol, rasa, vera, spolna usmerjenost ali narodnost.

Družbe delujejo v lokalnem okolju z raznoliko strukturo zaposlenih, pri čemer spodbujamo kulturo zaupanja, spoštovanja, sodelovanja in timskega dela tako znotraj posameznih družb kot na ravni celotne Skupine JHMB.

Tabela 9: Razmerje med spoloma v Skupini JHMB

Spol	Število zaposlenih na dan 31.12.2024		Število zaposlenih na dan 31.12.2025	
		%		%
Moški	871	75	909	75
Ženski	291	25	310	25
Skupno število zaposlenih	1.162	100	1.219	100

Tabela 10: Razmerje med številom zaposlenih za ne/določen čas v Skupini JHMB

Razmerje med številom zaposlenih za ne/določen čas v Skupini JHMB	leto 2024		leto 2025	
	število	%	število	%
število zaposlenih za nedoločen čas (število oseb/EPDČ)	1.106	95	1.144	94
število začasno zaposlenih (število oseb/EPDČ)	56	5	75	6
Skupaj	1.162	100	1.219	100

Število zaposlenih brez zagotovljenega števila delovnih ur
(število oseb/EPDČ)

*Vse zaposlitve so za določeno število ur, za polni ali krajši delovni čas od polnega, pri čemer je število ur delovne obveznosti zapisano v pogodbi o zaposlitvi.

Razmerje med spoloma se med družbami sicer razlikuje, prevlada moških pa je zaradi narave dela v primarno komunalni dejavnosti značilna in pričakovana. Med zaposlenimi je ne glede na naravo dejavnosti zaposlenih 25,4 odstotkov žensk. 43,15 odstotka zaposlenih se uvršča v starostno skupino med 31 in 50 let in 46,9 odstotka je starejših od 51 let. Zaradi razmer na trgu dela, narave dela, bližine meje in sprememb izobrazbene strukture mladih se soočamo z izzivi zaposlovanja mladih, ki vstopajo na trg delovne sile.

Prva skrb za zaposlene na delovnem mestu je njihovo varno delovno okolje. Delo v operativnih procesih dela, na terenu, opravlja 73,66 odstotka zaposlenih Skupine JHMB; zagotovljeno imajo vso predpisano delovno opremo, zaščitna sredstva in delovne pripomočke. V skladu z letnimi načrti družbe v Skupini JHMB zaposlenim omogočajo in zagotavljajo redna usposabljanja s področja varstva

pri delu, praktična usposabljanja glede na potrebe različnih delovnih procesov, upošteva opredeljena tveganja se zaposlenim omogoča različna cepljenja.

Funkcionalna usposobljenost zaposlenih za potrebe izvajanja delovnih procesov je ena od strateških aktivnosti družb Skupine JHMB. Zaposlenim je z vključevanjem v razna usposabljanja omogočeno izobraževanje in izpopolnjevanje znanja in dviga kompetenc.

Družbe v Skupini JHMB glede na zmožnosti in potrebe dijakom in študentom omogočajo opravljanje obvezne prakse oziroma praktičnega usposabljanja na delu v različnih procesih dela in za raznolike učne/študijske programe.

Fluktuacija

Družbe v Skupini JHMB je v letu 2025 zapustilo skupaj 91 zaposlenih.

Fluktuacija pomeni gibanje zaposlenih, ki se odraža v odhodih iz organizacije, ki jih je potrebno nadomestiti. Za izračun stopnje fluktuacije na nivoju skupine smo uporabili naslednjo formulo: (skupno število delavcev družb v Skupini JHMB, ki je odšlo v letu 2025 / skupno število zaposlenih delavcev v Skupini JHMB na dan 31. 12. 2025) x 100. Glede na to je konec leta 2025 znašala stopnja fluktuacije v Skupini JHMB 7,47 %.

Fluktuacija¹ se je v družbah Skupine JHMB v letu 2024 gibala od 0 do 13,20 odstotka, v letu 2025 pa od 0 do 16,67 odstotka. V letu 2024 je bila fluktuacija, razen v družbi Marprom, nižja od povprečne stopnje fluktuacije², v letu 2025 pa je bila fluktuacija, razen v družbah Mestne nepremičnine (iz razloga visokega odstotka zaradi majhnega števila zaposlenih), Nigrad in Šport Maribor, nižja od povprečne stopnje fluktuacije kot po raziskavi. Na dvig stopnje fluktuacije v Skupini JHMB je vplivala zlasti starostna struktura zaposlenih, kar je bilo naravno in pričakovano.

Po posameznih družbah je bila stopnja fluktuacije naslednja:

Tabela 11: Stopnja fluktuacije v posameznih družbah Skupine JHMB

Družbe V Skupini JHMB	stopnja fluktuacije v %	
	leto 2024	leto 2025
JHMB	9,18	5,94
Energetika Maribor	-	-
Mariborski vodovod	10,07	5,56
Marprom	13,20	7,78
Nigrad	9,17	11,49
Pogrebno podjetje	5,00	-
Šport Maribor	9,26	10,91
Snaga	8,26	6,78
Mestne nepremičnine	-	16,67
ZUM	-	-
povprečje	8,02	9,30

¹ Fluktuacija pomeni gibanje zaposlenih, ki se odraža v odhodih iz organizacije, ki jih je potrebno nadomestiti. Izračun: skupno št.delavcev, ki je odšlo v letu/skupno št. zaposlenih delavcev na dan 31.12. posameznega leta.

² Vir: Ne le minimalne, dvignile se bodo skoraj vse plače, preverite za koliko

Podatki so razen, kjer ni to izrecno zapisano, vzeti na podlagi stanja na dan 31. 12. 2025, in sicer po številu oseb. Za družbo ZUM obvladujoča družba ne opravlja celovitih kadrovskih storitev, zato v tem delu ta družba ni zajeta.

Med pomembnejšimi cilji Skupine JHMB je ostati zaželen delodajalec z zavzetimi zaposlenimi. Zato so v načrte za rast poslovanja vključeni ukrepi, kot so povečevanje privlačnosti delovnih mest, skrb za pester nabor notranjih kadrov in omogočanje opravljanja praktičnega usposabljanja na delu.

Usposobljeni sodelavci za izvajanje najzahtevnejših nalog

Področje upravljanja s kadri izvajamo v skladu z delovno-pravnimi predpisi, in sicer v skladu z *Zakonom o delovnih razmerjih*, *Zakonom o evidencah na področju dela in socialne varnosti*, *Zakonom o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov*, *Zakonom o varnosti in zdravju pri delu*, za družbe zavezujočimi kolektivni pogodbami dejavnosti ter na podlagi drugih predpisov in internih aktov posamezne družbe, ki urejajo to področje.

V letu 2025 se je število zaposlenih v primerjavi z letom 2024 nekoliko povečalo, predvsem zaradi krepitve operativnih ekip in sezonskih potreb (npr. zimsko upravljanje žičnic). Na dan 31. 12. 2024 je v Skupini JHMB delalo 1.162 zaposlenih in 50 napotenih delavcev, na dan 31. 12. 2025 pa 1.219 zaposlenih in 42 napotenih delavcev v odvisni družbi Snaga.

Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom

V Skupini JHMB smo na osnovi analize dvojne pomembnosti na področju lastne delovne sile prepoznali naslednje pomembne podteme in podpodteme ter znotraj njih naslednje vplive, tveganji in priložnost:

Tabela 12: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju lastne delovne sile

		Vrednostna veriga			Časovni okvir		
		Navzgor	Lastno poslovanje	Navzdol	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročno
Delovni pogoji							
Varnost zaposlitve, urejen delovni čas, redno plačilo za delo, socialni dialog, kolektivna pogajanja, svoboda združevanja in ugled podjetja kot delodajalca	Dejanski pozitivni vpliv		X				X
Zdravje in varnost							
Stres in psihična obremenjenost, starajoča se delovna sila, delo v operativnih procesih, ki so zaradi narave dela praviloma fizično zahtevnejši, na terenu, v vseh vremenskih pogojih	Dejanski negativni vpliv		X				X
Absentizem in izgubljene delovne ure in posledično večji stroški, povezani z boleznimi in bolniško odsotnostjo	Tveganje		X		X		
Manjši absentizem zaradi spodbujanja zdravja zaposlenih na delovnem mestu	Priložnost		X			X	
Socialni dialog							
Pomanjkljiva komunikacija in slabo upravljanje	Dejanski negativni vpliv		X				X
Delovni čas							
Nedoslednost spoštovanja pravil ureditve delovnega časa s strani zaposlenih / vodij	Morebitni negativni vpliv		X		X		
Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja							
Neugodni delovni urniki, povezani z zahtevami delovnih procesov	Morebitni negativni vpliv		X				X
Pridobivanje kadrov							
Tveganje pridobivanja deficitarnih poklicev: vozniki, mehaniki, monterji, vzdrževalci opreme in vozil	Tveganje		X		X		

Razkritje glede pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti zajema vse osebe v lastni delovni sili podjetij v Skupini JHMB, razen, kjer je to posebej navedeno v nadaljevanju oz. pri posamezni točki/razkritju.

Zaposleni v lastni delovni sili so neposredno zaposleni v eni od družb v Skupini JHMB, imajo z eno od družb v Skupini JHMB sklenjeno pogodbo o zaposlitvi/so v delovnem razmerju za nedoločen ali določen čas, na sistemiziranem delovnem mestu znotraj organiziranosti Skupine JHMB ter upravičeni do vseh pravic iz delovnega razmerja v skladu z zakonodajo in podzakonskimi predpisi ter internimi akti, ki zavezujejo vse oz. posamezno družbo v Skupini JHMB. Znotraj lastne delovne sile so zajeti:

- vodstven in strokovni kader (praviloma opravljajo ključne strateške naloge in podporne procese);
- operativni in tehnični kader (praviloma opravljajo naloge temeljnih delovnih procesov, pretežno zaposleni v odvisnih družbah);
- sezonski kader (v manjšem obsegu glede na potrebe poslovanja opravljajo delo v določenih obdobjih, zagotovljen enak standard pravic).

Delavci, nezaposleni v lastni delovni sili, sodelujejo pri našem poslovanju, niso pa zaposleni v eni od družb Skupine JHMB. Znotraj nezaposlenih v lastni delovni sili so zajeti:

- agencijski delavci (zaposleni pri agenciji za posredovanje delovne sile in napoteni na delo v družbo v Skupini JHMB, delo opravljajo v poslovnem okolju in pod nadzorom družbe, na delo h kateri so napoteni, zakonsko zagotovljen enak standard pravic kot zaposlenim v lastni delovni sili; posluhuje se jih le ena družba Skupine JHMB, in sicer Javno podjetje Snaga);
- pogodbeni delavci (delo opravljajo glede na potrebe poslovanja na podlagi civilno pravne pogodbe – pogodba o delu, avtorska pogodba, v katerih se uredi pravice in obveznosti);
- upokojeanci (delo opravljajo glede na potrebe poslovanja na podlagi pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela, v kateri se uredi pravice in obveznosti, znotraj zakonskih omejitev).

Zaznani pomembni dejanski negativni vplivi (zdravje in varnost ter socialni dialog) niso razširjeni in sistemski v krajih poslovanja kot tudi ne povezani s posameznimi incidenti. Njihova prepoznava izhaja predvsem iz specifike dejavnosti, ki jih družbe v Skupini JHMB kot izvajalci javnih služb opravljajo kot svoje temeljne procese dela. Ti vključujejo fizično zahtevnejše delo, delo na terenu ter delo v vseh vremenskih pogojih (zahteve delovnih procesov niso takšne za vse družbe v Skupini, pač pa le posamezne, katerih procesi dela so vezani na teren in/ali urnike), kar lahko predstavlja izzive za zdravje in varnost zaposlenih. Obenem na socialni dialog v podjetju vpliva tudi lastniška struktura družbe, ki lahko oblikuje dinamiko interne komunikacije med vodstvom in zaposlenimi ter posredno vpliva tudi na občutek stresa pri zaposlenih.

Zaznani pomembni pozitivni vpliv (zaradi varnosti zaposlitve, urejenega delovnega časa, rednega plačila za delo, socialnega dialoga, kolektivnih pogajanj, svobode združevanja in posledično ugleda podjetja kot delodajalca) načeloma povzročajo vse dejavnosti družb v Skupini JHMB in gre za vpliv v pretežnem delu na vse zaposlene v lastni delovni sili v Skupini JHMB ter posredno tudi na nezaposlene v lastni delovni sili.

Ocenjujemo, da prepoznani pozitivni vpliv izhaja iz številnih dejavnosti in ukrepov, ki jih podjetje sistematično izvaja za zagotavljanje stabilnega, varnega in spodbudnega delovnega okolja:

- varnost zaposlitve: zagotavljanje dolgoročne in stabilne zaposlitve z jasnimi delovnimi pogoji in spoštovanjem delovnopravne zakonodaje;
- urejen delovni čas: spoštovanje predpisanega delovnega časa, usklajevanje z zakonodajo ter skrb za ravnovesje med delom in zasebnim življenjem zaposlenih (večina zaposlenih opravlja delo od ponedeljka do petka v dopoldanski izmeni; se pa glede na naravo delovnih procesov v posameznih dejavnostih opravlja delo tudi 365 dni na leto, vse dni v tednu);
- redno in pravično plačilo za delo: pravočasno in redno izplačilo plač in drugih prejemkov v skladu z zakonodajo, kolektivnimi pogodbami in internimi akti;
- krepitev socialnega dialoga: aktivno sodelovanje s predstavniki zaposlenih, sindikati in sveti delavcev ter odprta komunikacija o pomembnih vprašanjih;
- kolektivna pogajanja in svoboda združevanja: omogočanje zaposlenim, da se organizirajo in sodelujejo v kolektivnih pogajanjih za izboljšanje delovnih pogojev;
- ugled Skupine JHMB kot delodajalca: skrb za dobre delovne pogoje, transparentno komunikacijo in trajnostne prakse, ki prispevajo k prepoznavnosti kot odgovornega in zaupanja vrednega delodajalca (sodelovanje/predstavitve na kadrovskehih dogodkih, pojavnost v medijih ipd.).

Skupina JHMB še nima načrtov za prehod za zmanjšanje negativnih vplivov na okolje, zato tudi nismo zaznali pomembnih vplivov teh načrtov na lastno delovno silo. V srednje in dolgoročnem obdobju, v odvisnosti od potrebe po prilagoditvi temeljnih procesov dela, pa obstaja možnost vpliva teh prehodov na:

- organizacijske spremembe (potreba po prestrukturiranju organiziranosti posamezne ali več družb v Skupini JHMB, kar bi lahko privedlo do sprememb v delovnih procesih, prilagajanja delovnih mest in redefinicije določenih vlog v podjetju);
- posledično ukinjanje posamičnih delovnih mest (prehod na bolj trajnostne poslovne modele in tehnologije lahko vpliva na zmanjšanje ali ukinitve nekaterih delovnih mest);
- priložnost za ustvarjanje novih delovnih mest (prehod lahko predstavlja priložnost za razvoj in odpiranje novih delovnih mest, ki bodo podpirala trajnostne in zelene usmeritve podjetja);
- prekvalifikacija in nadgradnja kompetenc (potreba po prekvalifikaciji in dodatnem usposabljanju obstoječe lastne delovne sile z namenom ohranitve dela v okviru novih, trajnostno naravnanih procesih).

Ocenjujemo, da v Skupini JHMB v nobeni od dejavnosti ni tveganja incidentov prisilnega dela. Podjetja Skupine JHMB opravljajo temeljne dejavnosti v pretežni meri v lokalnem okolju (kot izvajalci lokalnih gospodarskih javnih služb), na območju občin, ki so jim v okviru svojih izvirnih pristojnosti podelile izvajanje lokalnih javnih služb. Prisilno delo prepoveduje že slovenski pravni red, med drugim tudi sama Ustava RS (Ur. l. RS, št. 33/91-I s spremem.) v določilih 49. člena, kot tudi Kazenski

zakonik (Ur. l. RS, št.: 50/12 s spremem.) v okviru določila 113. člena, ki opredeljuje kaznivo dejanje trgovine z ljudmi.

Ocenjujemo, da v Skupini JHMB v nobeni od dejavnosti ni tveganja incidentov dela otrok. Delo otrok prepoveduje že slovenski pravni red, med drugim Zakon o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 21/13 s spremem.) v 211. členu prepoveduje delo otrok mlajših od 15 let (in opredeljuje ter omejuje redke izjeme ter pogoje zanje), prav tako pravice otrok v 56. členu ureja Ustava RS (Ur. l. RS, št. 33/91-I s spremem.).

Razumevanje za tveganja za delavce s posebnimi značilnostmi, tiste, ki delajo v posebnih okoliščinah, ali opravljajo posebne dejavnosti, smo razvili skozi spremljanje in analizo delovnih procesov, prepoznavanje specifičnih izzivov in izvajanje ukrepov za zmanjšanje tveganj.

Ranljive/posebne skupine delavcev kot tudi posebne okoliščine dela načelno opredeljuje in definira Zakon o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 21/13 s spremem.) v okviru posebnega pravnega varstva ali pravic/omejitev iz naslova delovnega razmerja. Med ranljive/posebne skupine delavcev sodijo delavci, kot npr.: starejši delavci, delavci s posebnimi potrebami ali zdravstvenimi omejitvami, nosečnice, delavci mladoletnih otrok. Posebne okoliščine dela pa izhajajo iz dela v manj ugodnem delovnem času (kot npr. nočno delo, izmensko delo, delo v turnusu, neenakomerna razporeditev dela, delo preko polnega delovnega časa) ali dela v težjih pogojih dela oz. v posebnih dejavnostih (kot npr. delo na terenu, delo v nevarnih okoljih, delo na višini ali pod zemljo, delo s kemikalijami ali nevarnimi odpadki).

Tem delavcem so na podlagi delovnopravne zakonodaje, kolektivnih pogodb ali internih aktov delodajalca priznane dodatne pravice in ugodnosti iz delovnega razmerja (kot npr. dodatni dnevi letnega dopusta, letni dopust za uvajanje otroka v šolo/vrtec, delovnopravno varstvo, dodatek za delo v manj ugodnem delovnem času ali iz naslova težjih pogojev dela) ter ugodnosti oz. prilagoditve iz naslova organizacije delovnih procesov (kot npr. prilagoditev delovnega mesta in vrste dela preostali delazmožnosti, v kolikor to dopuščajo potrebe delovnih procesov, prilagoditev urnika z namenom lažjega usklajevanja družinskega in poklicnega življenja, potrebna soglasja za delo v manj ugodnem delovnem času).

Razumevanje temelji tudi na oceni tveganja pri delu, ki jo delodajalcem nalaga splošni Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Ur. l. RS, št. 43/11) ter specialni predpisi s področja varstva pri delu. Vse družbe v Skupini imajo kot obvezni interni akt izdelano izjavo o varnosti z oceno tveganja, znotraj katere delodajalec oz. iz njegove strani pooblaščen izbrani izvajalec varstva pri delu pisno oceniti tveganja, katerim so delavci izpostavljeni ali bi lahko bili izpostavljeni pri delu. Ta v zdravstvenem delu ocene tveganja določa tudi posebne zdravstvene zahteve, ki jih morajo izpolnjevati delavci za določeno delo, v delovnem procesu, ali za uporabo posameznih sredstev za delo, na podlagi strokovne ocene izvajalca medicine dela. Izjava o varnosti z oceno tveganja se sprejema skozi socialni

dialog, torej preko posvetovanja oz. pridobljenega mnenja delavcev oz. njihovih predstavnikov ter seznaitve vseh delavcev z internim aktom.

Z namenom izboljšanja področja varstva pri delu in zbiranja povratnih informacij družbe v Skupini JHMB sodelujejo s sveti delavcev, sindikati in varnostnimi strokovnjaki ter pooblaščenimi zdravniki medicine dela, da identificirajo potencialna tveganja in izboljšajo zaščitne ukrepe.

V Skupini JHMB se zavedamo ključne vloge svoje delovne sile in odvisnosti od nje, saj skupina združuje storitvena podjetja, ki v večini kot temeljne dejavnosti opravljajo storitve izvajanja obveznih gospodarskih javnih služb, zaupane jim v izvajanje s strani lokalnih skupnosti, kot tudi vplivov, kaj bi lahko imel izpad opravljenih storitev za posledico. Ti vplivi predstavljajo tako tveganja kot priložnosti, ki lahko vplivajo na uspešnost poslovanja, produktivnost in stroške dela.

Kot tveganja smo v Skupini JHMB prepoznali:

- finančno tveganje absentizma in izgubljenih delovnih ur: bolniške odsotnosti lahko povečajo obremenitev zaposlenih, ki nadomeščajo odsotne sodelavce, kar lahko vodi v izgorelost, zmanjšano produktivnost in dodatne odsotnosti ter poškodbe; to lahko vpliva na višje stroške dela, saj je potrebno zagotoviti nadomeščanja ali prerazporeditev delovnih nalog; to tveganje je še posebej pomembno pri temeljnih delovnih procesih, saj lahko to vpliva na zahtevan standard in samo izvedbo storitev javnih služb;
- pridobivanje deficitarnih poklicev (kot npr. vozniki, monterji, vzdrževalci opreme in vozil): trg dela se sooča s pomanjkanjem kvalificiranega kadra, ki bi se bil pripravljen zaposliti v deficitarnih poklicih, to pa pomeni tveganje zapolnjevanja potrebnih delovnih mest oz. števila zaposlenih za opravljanje nemotenega teka delovnih procesov.

Kot priložnosti smo v Skupini JHMB prepoznali zmanjšanje absentizma s spodbujanjem in ukrepi zdravja zaposlenih na delovnem mestu. Z načrtnim izvajanjem in vlaganjem v ukrepe promocije zdravja zaposlenih na delovnem mestu (kot npr. ergonomske izboljšave, preventivni pregledi, programi dobrega počutja) se lahko dolgoročno zmanjša število bolniških odsotnosti. Manjši absentizem vodi do večje stabilnosti delovnih procesov, manjše obremenitve ostalih zaposlenih in večje produktivnosti. To ima lahko pozitiven učinek pri vseh zaposlenih, zlasti pa pri skupinah, ki so izpostavljene fizično zahtevnejšim delovnim procesom, saj lahko ciljani programi izboljšajo njihovo dolgoročno delovno sposobnost.

Politike v zvezi z lastno delovno silo

V Skupini JHMB zaenkrat nimamo formalno sprejetih politik, ki bi celovito urejale upravljanje prepoznanih pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti v zvezi z lastno delovno silo. Pri vseh procesih, ki so povezani z upravljanjem zaposlenih, dosledno spoštujemo veljavno delovnopravno zakonodajo in druge pravne predpise, ki urejajo pravice in obveznosti iz delovnega razmerja. Pravice in obveznosti iz delovnega razmerja pa so na nivoju posamezne družbe v Skupini urejene tudi z internimi akti

posamezne družbe, sprejetimi v skladu s postopki, predpisanimi z zakonodajo (zlasti ZDR-1, ZSDU, ZVZD).

Poleg tega je na nivoju Skupine JHMB sklenjen Dogovor o sodelovanju delavcev pri upravljanju (participacijski dogovor) med obvladujočo družbo in Skupnim svetom delavcev, ki velja za vse delavce v Skupini.

V Skupini JHMB spoštujemo človekove pravice, pri čemer se pri upravljanju lastne delovne sile ravnamo po veljavnem pravnem okviru Evropske unije in Republike Slovenije. Večina mednarodnih/evropskih standardov na področju človekovih pravic je že implementiranih v nacionalno zakonodajo. Varstvo človekovih pravic vzpodbujamo s komunikacijo s predstavniki delavcev (predvsem v primerih pravic iz naslova delovnih razmerij, prijav na sum kršitev pravic zaposlenih) kot tudi z zaposlenimi na zbora delavcev. Posredno vzpodbujamo zavedanje in spoštovanje ter nedotakljivost človekovih pravic preko komunikacije v internem glasilu Skupine JHMB Povezani.

Splošni pristop Skupine JHMB v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic oseb v lastni delovni sili (področje urejeno na nivoju zakonodaje kot tudi z internimi akti vsake od družb v Skupini JHMB) je naslednji:

- vzpodbujanje enakosti – enaka obravnava vseh zaposlenih, ne glede na spol, narodnost, veroizpoved ali druge osebne okoliščine;
- prepoved diskriminacije v delovnopravnih razmerjih;
- varni in zdravi delovni pogoji, ki so skladni z veljavno zakonodajo, tudi s področja o varstvu pri delu (spoštovanje prepovedi mučenja, ponižujočega ravnanja in vzpodbujanje zavedanja pravice do varnega okolja; vzpodbujanje varnosti in zavedanja nedotakljivosti;
- spoštujemo pravico do svobode združevanja in vzpodbujamo sodelovanje delavcev pri upravljanju;
- zagotavljamo pravico do svobode dela, javno objavljamo prosta delovna mesta in spoštujemo prepoved prisilnega in otroškega dela;
- spoštovanje pravice do zasebnosti ter varstva osebnih podatkov;
- spoštujemo pravico do svobode izražanja in dostopnosti do informacij javnega značaja;
- spoštujemo pravico do socialne varnosti in zdravstvenega varstva ter kot delodajalec redno plačujemo vse davke in prispevke za zaposlene;
- za pošteno delo zagotavljamo, upošteva plačni sistem posamezne družbe v Skupini JHMB, pošteno in redno izplačilo plače.

Splošni pristop podjetja v zvezi s sodelovanjem z osebami v lastni delovni sili sestavljajo:

- komunikacija s posameznimi zaposlenimi in socialni dialog s predstavniki zaposlenih, s katerim se zagotavlja redno komunikacijo, obveščanje in vključevanje zaposlenih v procese odločanja (na nivoju Skupine JHMB deluje Skupni svet delavcev, ki zastopa vse zaposlene v skupini; na nivoju večine družb v skupini delujeta tako svet delavcev kot tudi sindikat posamezne družbe, s kate-

rima vodstvo družbe redno sodeluje, prav tako pa družba omogoča tudi finančna in materialna sredstva za njuno delovanje);

- redni interni sestanki med vodstvom in vodilnimi delavci, ki omogočajo izražanje mnenj in iskanje rešitev v zvezi z poslovanjem in delovnimi pogoji;
- po posameznih družbah v Skupini JHMB mehanizmi za pritožbe in pobude, kjer lahko zaposleni izrazijo morebitne težave ali predlagajo izboljšave v delovnem okolju.

Splošni pristop podjetja v zvezi z ukrepi za zagotovitev in/ali omogočanje popravnega ukrepa za vplive na človekove pravice sestoji iz:

- pravice zaposlenih do pritožbe v primeru zaznanih kršitev pravic, pri čemer so omogočeni tako interni postopki (kot urejeno z inertnimi akti posamezne družbe v Skupini JHMB) kot tudi možnosti zunanjih pritožbenih mehanizmov (npr. inšpekcijski nadzor, sodno varstvo);
- ukrepov za preprečevanje diskriminacije in neenake obravnave v skladu z delovnopravnimi predpisi;
- odzivanja na morebitne primere kršitev človekovih pravic in odpravljanje njihovih posledic v skladu z veljavno zakonodajo.

Področje varstva pri delu je medtem celovito urejeno z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) ter podzakonskimi predpisi. V skladu z ZVZD-1 in drugimi relevantnimi predpisi zagotavljamo varne delovne razmere ter izvajamo preventivne ukrepe za preprečevanje nezgod pri delu. Vsaka od družb v skupini ima, glede na specifične delovne procese in njihovo zahtevnost, tveganja in ukrepe za njihovo obvladovanje (kot npr. usposabljanje zaposlenih, zaščitna oprema in uporaba zaščitne opreme, organizacijski ukrepi, cepljenja) zapisane v obveznem internem aktu – Izjavi o varnosti z oceno tveganja in zdravstvenem delu le-te, ki se pripravi v sodelovanju s pooblaščenimi izvajalci varstva pri delu in medicine dela. Akt se sprejme v sodelovanju s predstavniki delavcev preko socialnega dialoga, po postopku kot to nalaga že sama zakonodaja.

Sproti in letno se pripravi pregled nezgod na delovnem mestu na nivoju Skupine oz. po posameznih družbah v skupini (poročilo vsebuje nezgode ne glede na pričakovani/dejanski bolniški stalež), ki omogoča analizo vzrokov nezgod in sprejemanje morebitnih dodatnih ustreznih ukrepov za njihovo obvladovanje z namenom zmanjševanja nezgod na delu. Redno sodelujemo z izvajalci varstva pri delu, pri večjem številu nezgod ali zaznanih tveganjih pa opozarjamo na izvajanje dodatnih varnostnih ukrepov in na potrebne izboljšave oz. dodatne ukrepe za obvladovanje tveganj in preprečevanje nezgod.

V vsaki od družb v Skupini JHMB, ki so vsaka samostojen pravi subjekt, je za izvajanje politike in zagotavljanje skladnosti z zakonodajo ter internimi akti najvišja odgovorna raven poslovodstvo. Odgovorno je za strateške usmeritve, odločanje o ključnih ukrepih ter zagotavljanje potrebnih virov in podpore za izvajanje politik. Spremlja skladnost delovanja s predpisi, internimi akti ter najboljšimi praksami.

Vodje posameznih organizacijskih enot v vseh družbah v Skupini JHMB so neposredno odgovorni za izvajanje politik v okviru delovnih procesov, katerih vodje so. Odgovorni so za prenos strateških usmeritev posloводства na operativno raven in zagotavljajo, da zaposleni upoštevajo predpisane standarde in smernice. Pristojni so za nadziranje izvajanja predpisov, ocenjevanje tveganj, obvladovanje neskladnosti ter predlaganje izboljšav kot tudi ukrepov v primeru nespoštovanja s strani zaposlenih.

Postopki za sodelovanje z lastno delovno silo in predstavniki delavcev v zvezi z vplivi

V Skupini JHMB ocenjujemo, da je postopek za sodelovanje z lastno delovno silo zadostno urejen že v sami zakonodaji, in sicer zlasti v ZDR-1, ZSDU in ZVZD.

Se pa v Skupini JHMB stališča lastne delovne sile pri odločitvah in dejavnostih, povezanih z upravljanjem vplivov na zaposlene, upoštevajo skozi različne oblike sodelovanja, tako z lastno delovno silo kot preko socialnega dialoga – s predstavniimi zaposlenimi. V letu 2024 smo za namen izvedbe dvojne pomembnosti in opredelitve pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti neposredno anketirali tudi vse zaposlene v Skupini. V tej fazi predstavniki delavcev niso bili vključeni. Sicer pa socialni dialog v družbah v Skupini, v odvisnosti od vzpostavljenega socialnega dialoga v posamezni družbi, načeloma poteka preko:

- Skupnega sveta delavcev JHMB (zastopa zaposlene na ravni skupine);
- svetov delavcev in reprezentativnih sindikatov v posameznih družbah (obveščanje, posvetovanja, soodločanje, posredovanje v mnenje);
- neposrednega sodelovanja vseh zaposlenih, kjer svet delavcev ali sindikat ni organiziran;
- zborov delavcev posamezne družbe;
- individualno s posameznim zaposlenim (neposredna komunikacija z zaposlenim).

Faze nadaljnjega obravnavanja zaznanih vplivov, v katerih se izvaja sodelovanje, bi lahko razdelili na:

- odločitev posloводства o pristopu k blaženju vplivov in izbira najustreznejše metode;
- priprava gradiva in obveščanje zaposlenih (vabilo k sodelovanju v socialnem dialogu);
- izvedba sodelovanja in socialnega dialoga;
- seznaitev vseh zaposlenih s sprejetimi ukrepi;
- ocenjevanje uspešnosti preko anket med zaposlenimi ali z drugimi metodami. Sodelovanje se izvaja po potrebi, na podlagi pravnih zahtev ali na pobudo deležnikov. Rezultati vplivov se upoštevajo (vključno z rezultati anket), glede na obliko sodelovanja in konkretnih okoliščin.

Da se sodelovanje izvaja in da se njegovi rezultati upoštevajo pri pristopu posamezne družbe, je odgovorno posloводство posamezne družbe. Operativno podporo pri sodelovanju glede vplivov na nivoju Skupine JHMB nudi s strani posloводства obvladujoče družbe imenovan tim za trajnost ter s strani poslovodstev posameznih družb v skupini imenovani predstavniki posamezne družbe v timu.

Trenutno v Skupini JHMB nimamo posebnega globalnega okvirnega sporazuma ali drugih sporazumov v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic članov lastne delovne sile, pač pa upoštevamo ustavne in zakonske zahteve.

Sodelovanje z lastno delovno silo ocenjujemo kot korektno in učinkovito, saj zagotavlja ustrezno naslavljanje zaznanih vplivov in omogoča prilagajanje ukrepov glede na potrebe zaposlenih in organizacije. Glede na zgoraj napisano ocenjujemo, da so tudi morebiti posebno ranljive skupine obravnavane enakopravno.

Postopki za popravni ukrep v zvezi z negativnimi vplivi in kanali, po katerih lahko člani lastne delovne sile izrazijo pomisleke

Pristop k popravljanju negativnih vplivov

Na nivoju Skupine JHMB nimamo vnaprej določenega splošnega pristopa k popravljanju negativnih vplivov, vendar vsak zaznan primer obravnavamo individualno in sistematično. Negativni vplivi so lahko zaznani

- na pobudo deležnikov (npr. zaposleni, sindikati, svet delavcev) ali
- s strani vodstva, strokovnih sodelavcev ali internih kontrolnih mehanizmov (npr. ocenjevanje tveganj, analize nesreč, pritožbeni postopki).

Postopek obravnave negativnega vpliva, ko je ta identificiran, se prične z analizo vzrokov (ugotavljanje okoliščin, ki so privedle do težave (npr. neskladnost z varnostnimi standardi, pomanjkljiva komunikacija, kršitve delovnega časa)), opredelitvijo korektivnih ukrepov (iskanje najboljših rešitev za odpravo težave ali zmanjšanje njenega negativnega učinka) ter izvajanjem popravnega ukrepa (odprava težave v praksi (npr. izboljšanje komunikacije, odprava neskladnosti pri organizaciji delovnega časa, izboljšanje varnostnih protokolov)) ter zaključi s preverjanjem, ali je ukrep dosegel želeni učinek.

Primeri popravnih ukrepov za zaznane negativne vplive so:

- zdravje in varnost: pri nezgodi na delovnem mestu se na podlagi interne prijave nezgode na delu opravi analiza vzrokov, prav tako tudi analiza nezgod na delu na letni ravni in se po potrebi uvedejo dodatni varnostni ukrepi ali usposabljanja;
- pomanjkljiva komunikacija: po ugotovljenih neskladnostih v informiranju zaposlenih se izboljša način obveščanja (npr. redni sestanki, interna obvestila);
- kršitve delovnega časa: če se zazna nepravilnost pri spoštovanju delovnega časa, se sprejmejo organizacijski ukrepi, dodatno usposabljanje odgovornih za planiranje delovnih procesov in zagotovi skladnost s predpisi.

Na nivoju Skupine JHMB nimamo vnaprej določenega splošnega pristopa ocenjevanja učinkovitosti ukrepov, vendar nizko število zahtevkov za odpravo kršitev iz delovnega razmerja kaže na učinkovitost pristopa oz. obvladovanja tveganj. V primeru ponavljajočih se primerov se po identifikaciji

opravi postopek obravnave le-teh in če se isti vplivi ne pojavljajo več, pomeni, da so bili ukrepi ustrezni. Prav tako se ocenjevanje izvaja preko povratne informacije zaposlenih (anketiranje ali neposredni odzivi zaposlenih so pomemben pokazatelj učinkovitosti sprejetih ukrepov).

Kanali za izražanje pomislekov

Zaposlenim v Skupini JHMB in po posameznih družbah v skupini zagotavljamo več različnih kanalov za izražanje pomislekov, potreb ali predlogov, ki omogočajo odprto komunikacijo in reševanje morebitnih težav. Ti kanali so vzpostavljeni interno v okviru posamezne družbe (načelno opredeljeni v internih aktih posamezne družbe), v določenih primerih v sodelovanju z obvladujočo družbo in v sodelovanju z mehanizmi tretjih oseb (npr. panožna združenja).

Interni kanali (vzpostavljeni s strani posamezne družbe) so:

- neposredna komunikacija z nadrejenimi – spodbujamo odprt dialog med zaposlenimi in vodstvom na vseh ravneh;
- redni sestanki in individualni razgovori – omogočajo razpravo o delovnih pogojih, potrebah in morebitnih težavah (kot npr. dnevi odprtih vrat posloводства, redni kolegiji, sestanki);
- namenska e-poštna oz. fizična nabiralniška sporočila – nekatere družbe v skupini imajo vzpostavljene (ne)anonimne poti za izražanje pomislekov;
- služba za pravo in kadre na obvladujoči družbi – zaposleni se lahko obrnejo nanje v primeru vprašanj ali težav, povezanih z delovnimi pogoji;
- ankete med zaposlenimi – omogočajo zbiranje širših mnenj in prepoznavanje trendov v zadovoljstvu zaposlenih oz. njihovih želja;
- Skupni svet delavcev in sveti delavcev – v katerih sodelujejo predstavniki zaposlenih in posamezne družbe ter obravnavajo njihove pobude in pomisleke.

Mehanizmi tretjih oseb (vzpostavljeni v sodelovanju) so:

- reprezentativni sindikati – v družbah, kjer so organizirani, nudijo možnost formalnega zastopanja interesov zaposlenih in sodelujejo v socialnem dialogu;
- inšpektorat za delo RS – zunanji mehanizem, ki je na voljo zaposlenim, če interni kanali ne rešijo težav;
- zunanje svetovalne službe (npr. pravni strokovnjaki, pooblaščen varnostni inženirji, pooblaščen izvajalci medicine dela, republiški sindikati, združenja delodajalcev – GZS, ZDS).

Pritožbe zaposlenih v Skupini JHMB rešujemo skozi obstoječe interne postopke, socialni dialog ter zakonsko predpisane mehanizme. Zaposleni lahko pritožbo ali pomislek najprej naslovijo na svojega neposrednega vodjo, ki poskuša situacijo razrešiti. Če pritožbe niso rešene z nadrejenimi vodji oz. poslovodstvom, jih lahko zaposleni naslovijo na službo za pravo in kadre pri obvladujoči družbi, kjer se obravnavajo skladno z zakonodajo. Kjer so organizirani reprezentativni sindikati, lahko ti na željo zaposlenih zastopajo zaposlene in posredujejo njihove pritožbe v pogovorih z delodajalcem. V po-

sameznih družbah obstajajo nabiralniki za anonimne pobude in pritožbe, ki omogočajo diskretno prijavo težav. Če zaposleni menijo, da je prišlo do kršitev njihovih pravic in delodajalec kršitve kljub formalnemu pozivu zaposlenega k odpravi kršitev iz delovnega razmerja teh ne odpravi oz. poda ustreznega pojasnila o neobstoju očitanih kršitev, lahko vložijo prijavo pri Inšpektoratu za delo RS ali se obrnejo na druge zunanje institucije.

Da bi zagotovili dostopne in učinkovite kanale za izražanje pomislekov ter potreb zaposlenih, uporabljamo več mehanizmov in postopkov, ki so prilagojeni organizacijski strukturi in delovnim procesom:

- redna interna komunikacija: a) sestanki vodstva z zaposlenimi – vodstvo in vodje organizacijskih enot redno komunicirajo z zaposlenimi o pomembnih temah in jim omogočajo izražanje pomislekov, b) interna obvestila in intranet – zagotavljamo dostop do ključnih informacij in možnost podajanja pobud prek digitalnih kanalov ter internega glasila Povezani, c) sveti delavcev in sindikati – kjer so organizirani, imajo zaposleni formalno zastopstvo, ki lahko posreduje njihove pomisleke in pobude;
- neposredna podpora zaposlenim: a) neposredni vodje in kadrovski oddelk na obvladujoči družbi kot kontaktna točka – zaposleni se lahko kadar koli obrnejo na neposrednega vodjo ali na kadrovski oddelke glede vprašanj, težav ali predlogov za izboljšave, b) zaupni pogovori s pravno službo – omogočamo možnost neposrednega stika s pravnimi strokovnjaki v primeru delovno-pravnih vprašanj, c) anonimni predlogi in pobude – v določenih družbah omogočamo oddajo anonimnih predlogov prek nabiralnikov;
- formalizirani postopki za pritožbe in pobude: a) postopki reševanja pritožb – če zaposleni menijo, da so jim kršene pravice, lahko pritožbo naslovijo na neposredno nadrejene, kadrovski oddelk ali predstavnike zaposlenih, b) postopki za poročanje o kršitvah – skladno z zakonodajo omogočamo zaposlenim možnost prijave kršitev delovne zakonodaje, varnosti in zdravja pri delu ali etičnih dilem, c) sodelovanje z zunanjimi institucijami – če zaposleni ocenijo, da notranji mehanizmi niso učinkoviti, lahko uporabijo pravne poti (Inšpektorat za delo, sindikati);
- spremljanje in izboljšave:
 - pregled in analiza pobud ter pritožb – spremljamo vsebino prejetih pobud ter na podlagi ugotovitev izboljšujemo delovne pogoje;
 - povratne informacije preko socialnega dialoga – sodelovanje s sveti delavcev in sindikati pomagajo izboljšati odprt dialog ter odpraviti morebitne težave.

Da bi zagotovili, da naši komunikacijski kanali ustrezno delujejo in omogočajo zaposlenim učinkovito izražanje pomislekov, spremljamo njihovo uporabo in učinkovitost.

Kanale za izražanje pomislekov upravljajo pristojni zaposleni ali oddelki (pravna in kadrovska služba, poslovodstvo, usposobljen zaupnik). Vodje organizacijskih enot so odgovorni za zagotavljanje poštenega izvajanja procesov in vzbujanje zaupanja. Morebitne pritožbe ali pobude se obravnavajo v skladu z zakonodajo, kolektivnimi pogodbami in internimi akti.

Zaposleni so o kanalih obveščeni prek internih obvestil, vročitev aktov, sestankov in digitalnih platform (intranet). V posameznih družbah so prisotni sveti delavcev in reprezentativni sindikati, ki prav tako zagotavljajo dostop do informacij in pravnega svetovanja. Kadrovske oddelke na obvladujoči družbi je dosegljiv za individualna vprašanja in podporo zaposlenim.

Postopek za obravnavo pobud se prične s prijavo pobude ali pritožbe (pisno ali ustno), ki se analizira in obravnava s strani pristojnih zaposlenih/služb. V kolikor pritožba ni anonimna, je prijavitelj seznanjen z odločitvijo/povratno informacijo v predvidenem/razumnem roku.

Zaposlenim je omogočen dostop do informacij prek kadrovskih in pravnih strokovnjakov, kot tudi preko predstavnikov zaposlenih (materialne pogoje za njihovo delovanje, tudi za usposabljanje, zagotavlja delodajalec) in republiških reprezentativnih sindikatov, katerih člani so. V primeru potrebe se v reševanje pritožb vključijo tudi zunanji svetovalci ali inšpekcijske službe.

Zaposleni, ki oddajo pobudo ali pritožbo, prejmejo povratno informacijo o rešitvi zadeve v predpisanim oz. razumnem roku. Če gre za vprašanja širšega pomena, se informacije o sprejetih ukrepih posredujejo tudi celotni organizaciji oz. vsem zaposlenim. Pri reševanju zadev varujemo zaupnost podatkov in zagotavljamo skladnost z zakonodajo s področja varstva osebnih podatkov.

Spremljamo trende in analiziramo prejete pobude/pritožbe za izboljšanje delovnih pogojev. Pridobljene vpogleds uporabljamo za prilagoditve in izboljšave procesov dela.

Spodbujamo reševanje pritožb preko dialoga med zaposlenim in nadrejenim ali pravno in kadrovske službo. Kadar je potrebno, v reševanje vključujemo sindikate ali druge predstavnike zaposlenih. Cilj je poiskati sporazumno rešitev, ki upošteva interese vseh deležnikov in preprečuje ponavljanje težav.

Seznanjenost zaposlenih ter njihovo zaupanje v strukture in postopke spremljamo in ocenjujemo z:

- neposredno komunikacijo z vodstvom in s kadrovskim oddelkom – zaposleni ne izražajo potrebe po posebnih kanalih za podajanje pobud, kar kaže na njihovo zadovoljstvo z obstoječimi sistemi;
- vključenostjo zaposlenih v socialni dialog – redno sodelovanje med poslovodstvom, svetom delavcev in sindikati nakazuje, da so zaposleni informirani o možnostih izražanja svojih potreb;
- minimalnim številom neuradnih pritožb in zahtev za posredovanje, tudi ne preko predstavnikov zaposlenih – skorajda brez formalnih pritožb kaže na zadovoljivo raven zaupanja v sisteme in interne postopke;
- interno komunikacijo in informiranostjo – zaposleni so seznanjeni s kanali prek sestankov, internih obvestil in intraneta. Na podlagi obstoječih izkušenj ocenjujemo, da je seznanjenost zaposlenih s kanali zadovoljiva.

Trenutno še nimamo vzpostavljene posebne politike, ki bi na ravni celotne Skupine JHMB izrecno ščitila posameznike pred povračilnimi ukrepi zaradi uporabe kanalov za izražanje pomislekov. Imajo pa družbe v skupini, ki jih k temu zavezuje Zakon o zaščiti prijaviteljev (ZZPri), sprejet interni akt o

zaščiti prijaviteljev, ki med drugim vzpostavlja poti za prijavo nepravilnosti. Na podlagi akta imajo tudi imenovanega zaupnika, ki je pristojen za obravnavo prijav ter opredeljeno pot/načine prijave: preko e-pošte zaupnik@družbavskupini, telefonsko neposredno zaupniku ali pisno na naslov delodajalca s pripisom "v roke zaupniku za notranjo prijavo". Morebitni povračili ukrepi družbe proti prijaviteljem so prepovedani.

Sprejemanje ukrepov v zvezi s pomembnimi vplivi na lastno delovno silo ter pristopi k upravljanju pomembnih tveganj in izkoriščanju pomembnih priložnosti v zvezi z lastno delovno silo ter učinkovitost navedenih ukrepov

Ukrepi v zvezi z vplivi

Ukrepi, ki jih izvajamo (ti se izvajajo različno po posamezni družbi v skupini) na področjih zdravja in varnosti ter socialnega dialoga, so:

- preprečevanje stresa in psihične obremenjenosti (kot npr. vse družbe v skupini imajo sprejet zakonsko obvezen interni akt o ureditvi pravice do odklopa, v okviru aktivnosti promocije zdravja izvajanje programov za obvladovanje stresa, možnosti usklajevanja poklicnega in družinskega življenja, odprta komunikacija, prijava v nacionalni program ZDS v okviru projekta ohranjanja poklicnega zdravja in promocije zdravja na delovnem mestu – še posebej je namen naslavljanja odnosov na delovnem mestu, medsebojno komunikacijo, preprečevanje absentizma, izgorelosti in pravico do odklopa – čaka se na odločitve o uspešnosti prijave nacionalnega projekta);
- skrb za zaposlene glede na starostno strukturo (kot npr. v okviru aktivnosti promocije zdravja vzpodbujanje skrbi za lastno zdravje, iskanje mladega kadra, organizacijski ukrepi, kot posebna obravnava za posebne skupine delavcev);
- izboljšanje delovnih pogojev v operativnih procesih, kjer so naloge fizično zahtevnejše (kot npr. ustrezna delovna in zaščitna oblačila, zaščita pred vremenskimi vplivi, prilagoditev delovnih mest, kjer je to mogoče, dodatne pravice glede na pogoje dela);
- izboljšanje procesov socialnega dialoga in povečanje komunikacije

Ukrepi, ki jih izvajamo (ti se izvajajo različno po posamezni družbi v skupini) na področju delovnega časa ter usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, so:

- jasno zastavljen letni delovni koledar in spoštovanje pravil delovnega časa;
- izboljšanje urnikov dela, kjer je upoštevan lažji dostop do fleksibilnega delovnega časa in možnost dela od doma tam, kjer je to glede na naravo in zahtevo delovnih procesov mogoče;
- spodbujanje usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja in doslednega spoštovanja pravice do odklopa, zlasti za zaposlene v operativnih procesih, kjer so delovni urniki lahko neugodni.

Posebnih ukrepov za zagotovitev ali omogočanje popravnega ukrepa v zvezi z dejanskimi pomembnimi vplivi nismo sprejeli, saj ocenjujemo obstoječe procese in ukrepe kot učinkovite, saj zabeleženih zahtevkov za odpravo kršitev iz delovnega razmerja kot tudi pobud za izboljšave skorajda ni. V primeru zaznanih negativnih vplivov na zaposlene pa skušamo zaznani vpliv analizirati in odpraviti v

neposredni komunikaciji z zaposlenim ali preko socialnega dialoga ter po potrebi s sprejemom ustreznih ukrepov ali prilagoditvijo delovnih pogojev, kjer je to potrebno in izvedljivo.

Dodatni ukrepi ali pobude, ki jih imamo v posameznih družbah skupine vzpostavljene in katerih glavni namen je zagotoviti pozitivne vplive, so npr. pravično in redno plačilo za opravljeno delo, pravice iz delovnega razmerja nad minimalnimi zakonskimi standardi ali standardi zavezujočih kolektivnih pogodb, razne aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu, možnost usposabljanja zaposlenih, zagotavljanje mobilnih telefonov tudi v zasebne namene, vključenost v kolektivne pokojninske načrte ter plačilo (vsaj dela) premije s strani delodajalca, vključenost v kolektivna nezgodna zavarovanja, organiziranje »božičkovanja« za otoke zaposlenih do določene starosti in novoletnega druženja zaposlenih, sodelovanje na komunalnih igrah (družb zavezanih h KP komunalnih dejavnosti).

Za ocenjevanje uspešnosti sprejetih ukrepov uporabljamo npr. mesečne in letne preglede absentizma in bolniških odsotnosti, analizo morebitnih pritožb/pobud in zaznanih negativnih vplivov, letni pregled poškodb na delu in vzrokov zanj.

Pri določanju ukrepov za odpravo ali omilitev negativnih vplivov na lastno delovno silo uporabljamo postopek, ki vključuje analizo vplivov, odločanje o ustreznih ukrepih, sodelovanje s ključnimi deležniki ter spremljanje ukrepov. Na podlagi zaznanih vplivov (pobuda s strani deležnikov ali na podlagi spremljanja podatkov, kot npr. o absentizmu, poškodbah pri delu, pritožbah zaposlenih) se naredi analiza vzrokov ali domnevnih vzrokov z namenom ugotovitve, ali gre za sistemski problem ali posamezne primere. Poslovodstvo na predlog strokovnih služb sprejme predloge neustreznejših ukrepov (kot npr. izboljšave delovnih pogojev, spremembe v organizaciji dela ali prilagoditve internih aktov), ki nato pri končnem oblikovanju ukrepov (večina s sprejemom internih aktov) vključi predstavnike zaposlenih – sveti delavcev, sindikati (z obveščanjem, posvetovanjem, soodločanjem, posredovanjem v mnenje). Pred implementacijo ukrepov potrdimo rešitve s sindikati in predstavniki delavcev v skladu z veljavnimi postopki ter ukrepe komuniciramo z zaposlenimi (kot npr. objava na pri delodajalcu običajen način, glasilo, namensko e-sporočilo, vročitev na kadrovske portalu).

Ukrepi za upravljanje tveganj in izkoriščanje priložnosti

Ukrepov za zmanjšanje zaznanega tveganja absentizma in izgubljenih delovnih ur ter s tem povezanih stroškov zaenkrat še ne izvajamo sistematično na nivoju skupine JHMB, pač pa se ti ukrepi izvajajo znotraj posameznih družb v Skupini JHMB, saj so tudi tveganja iz tega naslova različna.

Gre predvsem za ukrepe, kot so:

- programi in aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu (zdrava malica, usposabljanja o zdravem načinu življenja, ergonomske prilagoditve delovnih mest, spodbujanje telesne aktivnosti);

- spremljanje organizacije dela in izboljšanje le-te, kjer je to izvedljivo, za zmanjšanje preobremenjenosti (spoštovanje pravice do odklopa, omogočanje prilagojenega delovnega časa ali dela od doma za zaposlene);
- redno spremljanje podatkov o bolniških odsotnostih ter analiza vzrokov za odsotnosti;
- redno spremljanje podatkov o nezgodah na delu ter analiza vzrokov in možnosti sprejemanja dodatnih ukrepov z namenom izboljšanja varnosti na delu;
- redno izvajanje predhodnih in obdobjnih preventivnih zdravstvenih pregledov, cepljenja glede na zaznana tveganja, redno izvajanje usposabljanj s področja varstva pri delu in varnega opravljanja dela, zagotavljanje delovnih in zaščitnih sredstev. Učinkovitost spremljamo na način spremljanja absentizma ter razlogov zanje, izvedenih aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu, števila pritožb/zahtev za odpravo kršitev iz delovnega razmerja glede delovnega časa oz. organizacije dela, spremljanje poškodb na delu in primerjava s preteklimi obdobji.

Načrtovani ukrepi iz naslova tega tveganja na nivoju več družb v skupini oz. za Skupino JHMB so:

- povezovanje za posamezne projekte;
- organizacija Komunalade 2026;
- v okviru planiranih strateških projektov organizacija in izvedba »Dneva zdravja Skupine JHMB«;
- sodelovanje z Zavodom za zaposlovanje pri zaposlitvenih možnostih mladih iz socialno ogroženih okolij.

Ukrepi za zmanjšanje zaznanega tveganja pridobivanja deficitarnih poklicev se, čeprav so tudi tveganja iz tega naslova različna po posameznih družbah v Skupini JHMB, izvajajo dokaj sistematično na nivoju Skupine JHMB.

Gre predvsem za ukrepe, kot so:

- spodbujanje družb v skupini z zaznanim tveganjem k odločitvi nudenja možnosti kadrovskih štipendij in praktičnega usposabljanja na delu za dijake in študente (PUD ter usposobitvi mentorjev za ustrezno podporo mentorirancem);
- sodelovanje na različnih kadrovskih dogodkih in dogodkih izobraževalnih institucij z namenom predstavitve družb Skupine JHMB kot potencialnega zaposlovalca mladih;
- omogočanje obstoječim zaposlenim, da se prekvalificirajo za deficitarne poklice v primeru izražene želje s strani zaposlenih;
- financiranje opravljanja izpita D kategorije za bodoče zaposlene na delovnih procesih voznika avtobusnega mestnega prometa;
- privabljanje in zadrževanje kadra z ugodnimi zaposlitvenimi pogoji, kot npr. varnost zaposlitve, konkurenčne in redne plače, dodatne ugodnosti (dodatki za delo na terenu, izboljšane delovne razmere, dodatne ugodnosti);
- zaposlovanje tujcev, pogodbeno sodelovanje z bivšimi zaposlenimi (občasno-začasno delo upoko-jencev).

Učinkovitost spremljamo na način spremljanja števila neizpolnjenih delovnih mest v deficitarnih poklicih, števila neuspešnih objav prostih delovnih mest za deficitarne poklice, spremljanje števila izvedenih PUD in zaposlitev teh dijakov/študentov pri družbah v skupini, števila zaposlitev po financiranih izpitih D kategorije, števila in ure dela upokoјencev.

Ukrepi za izkoriščanje zaznane priložnosti manjšega absentizma zaradi spodbujanja zdravja zaposlenih na delovnem mestu se zaenkrat izvajajo v posameznih družbah v Skupini JHMB. Gre predvsem za ukrepe, kot so:

- vzpodbujanje zdravega življenjskega sloga (programi in aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu, z aktivnostmi kot so npr.: aktiven odmor, sofinanciranje športnih aktivnosti, ergonomske prilagoditve delovnih mest, dosledno zagotavljanje pravice do odmora;
- spodbujanje ravnotežja med delom in zasebnim življenjem (spoštovanje pravice do odklopa, fleksibilni delovni čas, možnosti dela od doma, podpora pri usklajevanju družinskih obveznosti, kjer je to izvedljivo).

Učinkovitost spremljamo na način spremljanja sprememb v absentizmu in bolniških odsotnostih, odzivnosti zaposlenih na aktivnostih promocije zdravja.

Dodeljeni viri

Za upravljanje vplivov na lastno delovno silo družbe v skupini JHMB zagotavljajo različne vire, ki omogočajo preprečevanje in odpravljanje negativnih vplivov ter spodbujanje pozitivnih sprememb. Tako so za upravljanje vplivov na delovno silo odgovorne različne organizacijske enote pri delodajalcih: vodstveni kader in vodje – skrbijo za uveljavljanje dobrih praks vodenja, ustrezno organizacijo dela in spremljanje zadovoljstva zaposlenih; pri obvladujoči družbi je sistemizirana služba za pravo in kadre – skrbi za zaposlovanje, spremljanje razvoja kadrov, izvajanje postopkov ter zagotavljanje spoštovanja delovnopравnih pravic, kjer ni pooblaščenega varnostnega inženirja za komunikacijo s pooblaščenimi varnostnimi inženirji skladnost s predpisi, kolektivnimi pogodbami ter obravnava pritožbe in morebitne spore; pri obvladujoči družbi je sistemizirana služba za strateško komuniciranje – skrbi za interno pozitivno komunikacijo z zaposlenimi, vsebine za intranet, ozaveševalne in obveščevalne vsebine; oseba za varnost in zdravje pri delu – skrbi za izjavo ocene tveganj, preventivne ukrepe ter ukrepe za promocijo zdravja in varnosti na delovnem mestu; sveti delavcev in sindikati – kot predstavniki zaposlenih sodelujejo pri oblikovanju politik, komuniciranju težav in iskanju rešitev).

Za upravljanje pomembnih vplivov zagotavljamo tudi finančne vire, npr. sredstva za varnost in zdravje pri delu, za usposabljanja in razvoj kadrov, vključno s programi za pridobivanje novih kompetenc in prekvalifikacije, investicije v digitalizacijo in avtomatizacijo procesov, sredstva za spodbude in ugodnosti za zaposlene, kot so bonusi, fleksibilni delovni čas in dodatni dopusti; zagotavljanje materialnih pogojev za delovanje svetov delavcev in sindikatov.

Cilji v zvezi z upravljanjem pomembnih negativnih vplivov, spodbujanjem pozitivnih vplivov ter upravljanjem pomembnih tveganj in priložnosti

Merljivih, časovno omejenih ciljev, usmerjenih v rezultat, za zmanjšanje opredeljenih negativnih vplivov, spodbujanje pozitivnih vplivov in upravljanje pomembnih tveganj in priložnosti v zvezi z lastno delovno silo v Skupini JHMB še nimamo vzpostavljenih.

Značilnosti delavcev, nezaposlenih v lastni delovni sili podjetja

Skupno število delavcev, nezaposlenih v lastni delovni sili, je v Skupini JHMB v letu 2025 znašalo:

Tabela 13: Število delavcev po vrsti, ki niso evidentirani v lastni delovni sili

Vrsta delavcev, nezaposlenih v lastni delovni sili	leto 2024	leto 2025
	Skupno število	Skupno število
Pogodbeni delavci (pogodba o delu, avtorska pogodba)	13	17
Zaposleni, ki jih zagotovijo podjetja, ki opravljajo predvsem zaposlovalne dejavnosti	50	42
Upokojenci (pogodba on začasnem/občasnem delu) v letu 2024	59	60

Vsi podatki o skupnem številu delavcev, nezaposlenih v lastni delovni sili, so zajeti kot število oseb nezaposlenih delavcev na nivoju skupine JHMB.

Pogodbeni delavci (pogodba o delu, avtorska pogodba) zajemajo podatke o številu oseb/takih delavcev v letu 2025. V primeru zaposlenih, ki jih zagotovijo podjetja, ki opravljajo predvsem zaposlovalne dejavnosti – agencijski delavci, je podatek o številu oseb – takih delavcev – na dan 31. 12. 2025. Upokojenci (pogodba o začasnem/občasnem delu) zajemajo podatke o številu oseb/takih delavcev v letu 2025.

Pokritost s kolektivnimi pogajanja in socialni dialog

Od skupaj 1219 zaposlenih v Skupini JHMB na dan 31. 12. 2025 je s kolektivnimi pogodbami pokritih skupaj 1.135 zaposlenih, torej 93,11 % vseh zaposlenih v Skupini JHMB. Od vseh desetih družb v Skupini JHMB le tri družbe (Mestne nepremičnine, ZUM, Šport Maribor) niso pokrite z zanje zavezujočo KP dejavnosti. Iz števila zaposlenih, pokritih s kolektivnimi pogodbami, so izvzeti tudi direktorji družb, zaposleni na podlagi individualnih pogodb z družbami (to je 7 oseb).

Odstotek vseh zaposlenih, zajetih s kolektivnimi pogodbami, se izračuna na naslednji način:

$(\text{Število zaposlenih, za katere veljajo kolektivne pogodbe} / \text{število zaposlenih}) \times 100$

Na dan 31. 12. 2025 je bilo s socialnim dialogom s predstavniki zaposlenih preko reprezentativnih sindikatov ali svetov delavcev pri posamezni družbi v skupini pokritih skupaj 1.197 oz. 98,2 % zaposlenih (socialni dialog je vzpostavljen tudi v Športu Maribor, kjer deluje tudi reprezentativni sindikat).

Glede na to, da je ustanovljen Skupni svet delavcev JHMB, ki po namenu sodeluje pri sprejemanju upravljaljskih odločitev, ki bi lahko vplivale na vse delavce znotraj skupine JHMB, menimo, da predstavniki delavcev v najširšem smislu zastopajo vse zaposlene v družbah v Skupini JHMB.

Morebitnega sporazuma z zaposlenimi za zastopanje v okviru evropskega sveta delavcev, sveta delavcev evropske družbe ali sveta delavcev evropske zadruga nimamo sklenjenega.

Dostojne plače

Direktiva (EU) 2022/2041 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 določa okvir za zagotavljanje ustreznih minimalnih plač v Evropski uniji. Ta direktiva državam članicam nalaga, da vzpostavijo postopke za določanje in posodabljanje minimalnih plač ter spodbuja kolektivna pogajanja za določanje plač. V Sloveniji je minimalna plača določena z Zakonom o minimalni plači (ZMinP) in se letno usklajuje. V letu 2025 je minimalna plača znašala 1.277,72 evra bruto.

Vsi zaposleni v Skupini JHMB po stanju na dan 31. 12. 2025 niso prejeli plače v višini minimalne plače za leto 2025.

Na dan 31. 12. 2025 tako v Skupini JHMB plače v višini najmanj minimalne plače niso prejeli 4 zaposleni, kar predstavlja 0,33% zaposlenih. Tem delodajalcem v skladu z zakonodajo plačujejo razliko do višine bruto minimalne plače.

Socialna zaščita

Zaposleni v Skupini JHMB so zajeti s socialno zaščito pred izgubo dohodka zaradi pomembnih življenjskih dogodkov, saj to ureja slovenska zakonodaja. Socialna zaščita je zagotovljena prek obveznih javnih programov socialnega zavarovanja, ki jih določajo Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1, ZPIZ-2), Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ), Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1) ter Zakon o urejanju trga dela (ZUTD). Pri zagotavljanju socialne zaščite sledimo zakonodajnim zahtevam in pravočasno izpolnimo vse obveznosti v zvezi s prispevki za socialno varnost.

- V primeru bolezni so zaposleni upravičeni do nadomestila plače v primeru začasne odsotnosti zaradi bolezni, ki jo praviloma krije delodajalec prvih 30 dni, nato pa Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS).
- Po obdobju zaposlitve so delavci ob izpolnjevanju pogojev upravičeni do denarnega nadomestila iz zavarovanja za primer brezposelnosti, ki ga zagotavlja Zavod RS za zaposlovanje.
- Delavci so vključeni v sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki zagotavlja pravice do invalidske pokojnine ali nadomestila za invalidnost v primeru delovne nezmožnosti.
- Zaposleni imajo pravico do starševskega dopusta in nadomestila, ki ga krije Republika Slovenija prek Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.
- Vsi zaposleni so vključeni v obvezni sistem pokojninskega zavarovanja, ki jim ob izpolnjevanju pogojev omogoča prejemanje starostne pokojnine.

Zdravje in varnost zaposlenih

Celotna lastna delovna sila Skupine JHMB je vključena v sistem upravljanja zdravja in varnosti pri delu, skladno z zakonodajo Republike Slovenije. To vključuje izvajanje ukrepov za preprečevanje, odpravljanje in obvladovanje nevarnosti ter poškodb pri delu, obveščanje in usposabljanje delavcev ter promocijo zdravja na delovnem mestu.

V skladu z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) je nezgoda pri delu *nepredviden oziroma nepričakovan dogodek na delovnem mestu ali v delovnem okolju, ki se zgodi v času opravljanja dela ali izvira iz dela, in ki povzroči poškodbo delavca*. V zvezi z nezgodami na delu v Skupini JHMB beležimo vse nezgode na delu, ne glede na težo poškodbe ali pričakovan bolniški stalež.

Po podatkih ZPIZ (<https://www.zpiz.si/cms/content2019/kaj-tejemo-kot-poklicno-bolezen>) so poklicne bolezni: *bolezni, povzročene z daljšim neposrednim vplivom delovnega procesa in delovnih pogojev na določenem delovnem mestu ali na delu, ki sodi v neposredni okvir dejavnosti, na podlagi katere je oboleli zavarovan. Poklicne bolezni in dela, na katerih se pojavljajo te bolezni, pogoje, ob katerih se štejejo za poklicne bolezni, in postopek ugotavljanja, potrjevanja in prijavljanja poklicnih bolezni določi minister, pristojen za zdravje*. Problematiko poklicnih bolezni ureja Pravilnik o poklicnih boleznih (Ur. l. RS, št. 25/23), ki med drugim opredeljuje poklicne bolezni, dela, na katerih se pojavljajo poklicne bolezni, pogoje, ob katerih se bolezni štejejo za poklicne bolezni in postopek ugotavljanja, potrjevanja in prijavljanja poklicnih bolezni. V skladu z določili predmetnega Pravilnika v Skupini JHMB ni zaznati poklicnih bolezni – z delom povezanih bolezni.

Metrike usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja

Družbe v Skupini JHMB zagotavljajo, da so vsi zaposleni, ki izpolnjujejo pogoje, upravičeni do dopusta iz družinskih razlogov, skladno z zakonodajo Republike Slovenije, kolektivnimi pogodbami in internimi akti podjetja.

Dopust iz družinskih razlogov vsebuje naslednje odsotnosti: starševski dopust (materinski/porodniški, očetovski, starševski dopust); odsotnost zaradi nege družinskega člana; odsotnost zaradi bolezni/nege otroka; odsotnost iz razloga spremstva.

Incidenti, pritožbe in resni vplivi na človekove pravice

V letu 2025 v Skupini JHMB nismo zabeležili incidentov in pritožb v zvezi s socialnimi zadevami in človekovimi pravicami.

3.3.3 Delavci v vrednostni verigi

V Skupini JHMB smo na osnovi analize dvojne pomembnosti na področju delavcev v vrednostni verigi prepoznali naslednjo pomembno podtemo in podpodtemo ter znotraj njiju naslednji vpliv, tveganje in priložnost:

Tabela 14: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju delavcev v vrednostni verigi

		Vrednostna veriga			Časovni okvir		
		Navzgor	Lastno poslovanje	Navzdol	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročno
Delovni pogoji							
Zdravje in varnost							
Delo v operativnih procesih, ki so zaradi narave dela praviloma fizično zahtevnejši, na terenu, v vseh vremenskih pogojih	Morebitni negativni vpliv	X		X			X
Rast fluktuacije zaposlenih (zaradi starostne strukture) in posledično težja pridobitev partnerjev/zunanjih sodelavcev	Tveganje		X			X	
Manjši absentizem zaradi spodbujanja zdravja zaposlenih na delovnem mestu in posledično lažja pridobitev partnerjev/zunanjih sodelavcev	Priložnost		X			X	

Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom

Razkritje glede pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti zajema vse delavce v vrednostni verigi, na katere lahko Skupina JHMB pomembno vpliva.

V vrednostni verigi Skupine JHMB je mogoče prepoznati različne vrste delavcev, na katere bi Skupina JHMB lahko pomembno vplivala in v zvezi s katerimi smo opredelili pomemben morebiten negativen vpliv zaradi narave dela, ki vključuje fizično zahtevne naloge na terenu in v vseh vremenskih pogojih. Gre predvsem za delavce podizvajalcev podjetij Snaga, Marprom, Mariborski vodovod, Nigrad (zaposleni teh podjetij dostikrat zaključijo z delom popoldne, nato pa, dokler ni narejeno, nastopijo z delom podizvajalci).

Opredelitev delavcev v vrednostni verigi:

- **Delavci, ki opravljajo delo na mestu podjetja**, vendar niso del lastne delovne sile, tj. niso samozaposleni ali delavci, ki jih zagotovijo tretja podjetja, ki opravljajo predvsem zaposlovalne dejavnosti;
 1. Delavci na vzdrževanju infrastrukture:
 - Ti delavci so pogosto vključeni v fizične naloge, kot so vzdrževanje in popraviljanje infrastrukture, dostopanje do težko dostopnih območij, gradbena dela, montaža, demontaža ali po-

pravila različnih naprav in sistemov. Delajo v težkih vremenskih pogojih, kar povečuje tveganje za poškodbe ali dolgotrajne poškodbe zaradi ponavljajočih se telesnih naporov.

- Možni negativni vplivi: Preobremenjenost, telesne poškodbe, utrujenost, slabša produktivnost, nezadovoljstvo zaposlenih.

1. Delavci na terenu:

- Delajo na terenu, bodisi pri pregledovanju infrastrukture bodisi pri izvajanju nalog, kot so merjenja, kontrole kakovosti, preverjanje delovanja naprav ipd. Naloge vključujejo naloge v ekstremnih vremenskih razmerah, na težko dostopnih lokacijah.
- Možni negativni vplivi: Dolgotrajna izpostavljenost slabim vremenskim pogojem, telesna preobremenitev, povečana izpostavljenost poškodbam zaradi delovnega okolja (npr. zdrs na snegu, prekomerno obremenjevanje telesa).

● **Delavci, ki delajo za subjekte v višjem delu vrednostne verige podjetja;**

Zaposleni v transportu in logistiki:

- Prevoz materiala in opreme na terenu, kar vključuje naloge, kot so nalaganje, razkladanje in prevoz težkih tovorov. Pogosto delajo v slabih vremenskih razmerah ali na težkih terenih, kar povečuje fizične napore.
- Možni negativni vplivi: Poškodbe pri nalaganju ali prenašanju težkih bremen, izpostavljenost ekstremnim vremenskim razmeram, zmanjšanje učinkovitosti zaradi fizične utrujenosti.

● **Delavci v podpornih službah (varnostniki, čistilni servis, tehnični podporniki):**

- Zaposleni, ki zagotavljajo podporo delavcem na terenu, vključno z varnostnimi nalogami, spremljanjem in zagotavljanjem ustreznih tehničnih rešitev za opravljanje nalog. Ti delavci so prav tako izpostavljeni fizičnemu delu, pogosto delajo na terenu, kjer so prisotna tveganja.
- Možni negativni vplivi: Stres, preobremenjenost, slabo počutje zaradi dolgih delovnih ur na terenu.

Skupina JHMB neposredno ne sodeluje v vrednostni verigi na geografskih območjih, kjer bi se pojavilo tveganje za delo otrok ali prisilno delo.

Iz prepoznanega vpliva izhaja tveganje za rast fluktuacije zaposlenih v vrednostni verigi zaradi starostne strukture, kar lahko ima pomemben vpliv na delovanje Skupine JHMB. To tveganje je lahko posledica več dejavnikov, povezanih z demografsko sestavo zaposlenih, starostjo in njihovimi potrebami. Če ne bo ustrezno obvladovano, lahko vpliva na stabilnost poslovanja in oteži pridobivanje potrebnih zunanjih sodelavcev.

Spodbujanje zdravja zaposlenih pri podizvajalcih predstavlja pomembno priložnost za zmanjšanje absentizma, povečanje produktivnosti in izboljšanje zadovoljstva zaposlenih ter krepitvi odnosa s partnerji in zunanjimi sodelavci. Ta pristop ima lahko dolgoročne koristi za lastno poslovanje podjetja, saj prispeva k večji stabilnosti kadra, zmanjšanju stroškov in povečanemu zaupanju s strani partnerjev. Poleg tega lahko pritegne nove partnerje in zunanje sodelavce, ki iščejo zanesljive, odgovorne in trajnostne partnerje.

Politike v zvezi z delavci v vrednostni verigi

Skupina JHMB nima sprejete lastne politike v zvezi z delavci v vrednostni verigi, niti nimamo Kodeksa ravnanja dobaviteljev, saj smo to temo šele prepoznali kot pomembno. Delavce v vrednostni verigi sicer na splošno omenjamo v Etičnem kodeksu in Politiki družbene in okoljske odgovornosti Skupine JHMB.

Smo pa na tem področju zavezani k spoštovanju Zakona o javnem naročanju (ZJN-3), v skladu s katerim se pri oddaji javnega naročila preverja izpolnjevanje določenih pogojev pri podizvajalcih. Z ZJN-3 so bile v pravni red Republike Slovenije prenesene evropske direktive, ki v svoji osnovi zahtevajo tudi spoštovanje človekovih pravic.

Postopki za sodelovanje z delavci v vrednostni verigi v zvezi z vplivi

Skupina JHMB še nima vzpostavljenih postopkov za sodelovanje z delavci v vrednostni verigi.

Postopki za popravni ukrep v zvezi z negativnimi vplivi in kanali, po katerih lahko delavci v vrednostni verigi izrazijo pomisleke

Splošni pristop Skupine JHMB k popravljanju negativnih vplivov na delavce v vrednostni verigi temelji na odgovornosti podjetja, da takoj prepozna, odpravi in omili negativne vplive, ki so nastali zaradi njenega poslovanja ali dejavnosti njenih partnerjev v vrednostni verigi. Postopki za zagotavljanje popravnih ukrepov vključujejo transparentnost, pravičnost ter sodelovanje z vsemi prizadetimi stranmi, da se doseže pravična rešitev in prepreči ponovitev podobnih težav v prihodnosti.

Skupina JHMB še nima vzpostavljenih kanalov za izražanje pomislekov delavcev v vrednostni verigi.

Sprejemanje ukrepov v zvezi s pomembnimi vplivi na delavce v vrednostni verigi ter pristopi k upravljanju pomembnih tveganj in izkoriščanju pomembnih priložnosti v zvezi z delavci v vrednostni verigi ter učinkovitost navedenih ukrepov

Skupina JHMB še ni sprejela ukrepov v zvezi s prepoznanim pomembnim morebitnim negativnim vplivom na delavce v vrednostni verigi ter za upravljanje iz tega izhajajočega tveganja ter priložnosti, saj je temo šele identificirala kot pomembno. Je pa to načrtovan prihodnji korak.

Cilji v zvezi z upravljanjem pomembnih negativnih vplivov, spodbujanjem pozitivnih vplivov ter upravljanjem pomembnih tveganj in priložnosti

Zaradi zgoraj navedenega razloga Skupina JHMB tudi še nima jasno definiranih metrik ter vzpostavljenih merljivih ciljev za vpliv, tveganje in priložnost, povezane z zdravjem in varnostjo delavcev v vrednostni verigi.

3.3.4 Prizadete skupnosti in vpliv na lokalno skupnost

V Skupini JHMB smo na osnovi analize dvojne pomembnosti na področju prizadetih skupnosti prepoznali naslednjo pomembno podtemo in podpodtemo ter znotraj njiju naslednja vpliva:

Tabela 15: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju prizadetih skupnosti

		Vrednostna veriga			Časovni okvir		
		Navzgor	Lastno poslovanje	Navzdol	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročno
Ekonomске, socialne in kulturne pravice skupnosti							
Kakovost (zraka in) bivanja							
Onesnaževanje zraka z onesnaževali iz transporta, hrupa in zaprtih cest ob vzdrževalnih delih, nočne razsvetljave ipd.	Dejanski negativni vpliv		X				X
Ukrepi ob vremenskih nevšečnostih (kot posledica podnebnih sprememb)	Dejanski negativni vpliv		X			X	

Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom

Razkritje glede prepoznanih pomembnih vplivov zajema vse prizadete skupnosti, na katere lahko Skupina JHMB pomembno vpliva.

Skupina JHMB pomembno vpliva na skupnosti, ki živijo ali delajo v bližini objektov podjetja. Gre za prebivalce in delovne skupnosti v neposredni bližini proizvodnih objektov, energetske postrojenja in drugih infrastrukturnih enot podjetja.

Skupina JHMB se pri svojih dejavnostih sooča predvsem s splošno razširjenimi vplivi, ki izhajajo iz narave delovanja v energetske, komunalnem in prometnem sektorju, in incidentnimi vplivi, ki so vezani na posamezne posege v infrastrukturo ali obratovanje.

Splošno razširjeni vplivi

Ti vplivi so prisotni v krajih, kjer Skupina JHMB posluje, in vključujejo:

- Onesnaženje zraka iz transporta: Prevoz surovin in vzdrževalne aktivnosti prispevajo k emisijam, kar vpliva na kakovost zraka v lokalnih skupnostih.
- Hrup zaradi vzdrževalnih del: Redna obnova in vzdrževanje infrastrukture lahko povzročata začasno povečano raven hrupa v bližnjih skupnostih.
- Svetlobno onesnaževanje: Delovanje objektov in uporaba razsvetljave, zlasti v nočnem času, lahko vplivata na okolje in lokalno prebivalstvo.

Incidentni vplivi

Ti vplivi so vezani na specifične dogodke in vključujejo:

- Zapore cest in motnje dostopa: Načrtovana ali nenačrtovana vzdrževalna dela lahko začasno omejijo dostopnost določenih območij.
- Prehodni izpadi storitev: V primeru izrednih dogodkov, kot so tehnične napake ali nepredvidena vzdrževalna dela, lahko pride do motenj pri oskrbi, kar vpliva na končne uporabnike.

Prizadete skupnosti s posebnimi značilnostmi niso izpostavljene večjemu tveganju škode. V Skupini JHMB nismo prepoznali pomembnih tveganj in priložnosti, ki bi izhajala iz vplivov na prizadete skupnosti in odvisnosti od njih.

Politike v zvezi s prizadetimi skupnostmi

Trenutno v Skupini JHMB nimamo posebnih politik, ki bi bile neposredno osredotočene na prizadete skupnosti. So pa slednje vključene v nekatere splošne politike (več o njih najdete v poglavju ESRS 2 MDR-P), kot sta ti, navedeni spodaj.

Tabela 16: Politike v zvezi s prizadetimi skupnostmi na ravni Skupine JHMB

Ime politike	Teme, zajete v politiki	Obseg politike
Politika družbene in okoljske odgovornosti Skupine JHMB	Strategija vračanja v okolje Podpora trajnostno naravnanim projektom Pospeševanje neprofitnih človekoljubnih dejavnosti Zavezanost k zaščiti narave in njenih virov	Vse prizadete skupnosti na območju delovanja Skupine JHMB
Etični kodeks JHMB	Temeljne vrednote – poštenost, zakonitost, zaupanje, spoštovanje, nepristranskost Temeljna načela – skrbnost, odgovornost, izogibanje nasprotja interesov, spoštovanje človekovih pravic	Vse prizadete skupnosti na območju delovanja JHMB

Skupina JHMB se zavezuje k spoštovanju človekovih pravic prizadetih skupnosti v skladu s slovensko zakonodajo, zlasti Ustavo Republike Slovenije in Zakonom o varstvu okolja. Ustava Republike Slovenije zagotavlja temeljne pravice in svoboščine, vključno s pravico do zdravega življenjskega okolja ter človekovega dostojanstva. Zakon o varstvu okolja pa določa načela trajnostnega razvoja, varstva naravnih virov ter preprečevanja in zmanjševanja onesnaževanja.

S tem zagotavljamo pravično, vključujoče in trajnostno poslovanje, ki upošteva interese vseh deležnikov ter spoštuje nacionalne in mednarodne standarde človekovih pravic.

Postopki za sodelovanje s prizadetimi skupnostmi v zvezi z vplivi

V Skupini JHMB se zavedamo pomena vključevanja prizadetih skupnosti in že zdaj redno komuniciramo z lokalnimi skupnostmi prek javnih posvetov, spletnih objav in informativnih dogodkov. Prav tako spodbujamo vključevanje deležnikov v procese odločanja o projektih, ki lahko vplivajo na lokalno okolje.

Postopki za popravni ukrep v zvezi z negativnimi vplivi in kanali, po katerih lahko prizadete skupnosti izrazijo pomisleke

Skupina JHMB ima vzpostavljen splošen pristop za popravljanje negativnih vplivov, ki lahko prizadenejo skupnosti, zlasti na področju onesnaževanja okolja in zraka in drugih okoljskih vplivov, ki vključuje preventivne, odzivne in sanacijske ukrepe.

- Preventivni ukrepi: elektrifikacija voznega parka, optimizacija prevozov, posek starih dreves ...

- Odzivni ukrepi: začasna ustavitev dejavnosti, odpravljanje posledic v sodelovanju z občino (čiščenje cest, sanacija poškodovane infrastrukture).
- Sanacijski ukrepi: pregled škode in sanacija, izboljšanje prihodnjih ukrepov.

Prizadete skupnosti lahko Skupini JHMB svoje pomisleke in potrebe sporočilo preko info točke oz. klicnih centrov ter e-maila, lahko pa svoje pobude podajo preko kanalov Mestne občine Maribor. Kanali so dostopni vsem prizadetim skupnostim.

Skupina JHMB podpira razpoložljivost teh kanalov z njihovim vzdrževanjem in nadgradnjo, z usmerjanjem pobud, prejetih preko Mestne občine Maribor, v ustrezne službe znotraj Skupine JHMB in s sestanki z občino za usklajevanje odzivov in iskanje optimalnih rešitev za prizadete skupnosti.

Skupina JHMB zagotavlja, da so komunikacijski kanali učinkoviti, odzivni in prilagojeni potrebam prizadetih skupnosti na naslednje načine:

- Spremljanje prejetih vprašanj, pomislekov in pobud in dodelitev odgovornim osebam oz. službam v obravnavo.
- Spremljanje odzivnosti, pregled prejetih najpogostejših vprašanj in iskanje sistemskih rešitev.
- Vključevanje deležnikov (predstavniki občine, druge organizacije).
- Povečanje vidnosti kanalov z objavami na spletnih straneh, v medijih.

Skupina JHMB še ni ocenjevala seznanjenosti prizadetih skupnosti s postopki za izražanje pomislekov, njihovo obravnavo in zaupanje vanje. Prav tako še nimamo vzpostavljene politike v zvezi z zaščito posameznikov, ki uporabljajo te postopke, pred povračilnimi ukrepi, čeprav kot družbeno odgovorno podjetje spoštujemo različna mnenja in pomisleke posameznikov.

Sprejemanje ukrepov v zvezi s pomembnimi vplivi na prizadete skupnosti ter pristopi k upravljanju pomembnih tveganj in izkoriščanju pomembnih priložnosti v zvezi s prizadetimi skupnostmi ter učinkovitost navedenih ukrepov

Vezano na prepoznane vplive na prizadete skupnosti smo v Skupini JHMB sprejeli naslednje ukrepe oziroma jih načrtujemo:

Zmanjšanje onesnaževanja zraka zaradi prometa:

- Elektrifikacija voznega parka: Naša podjetja se zavedajo vplivov onesnaževanja zraka, ki izhajajo iz prometa, zato smo sprejeli ukrep za postopno elektrifikacijo našega voznega parka. Cilj je zmanjšanje emisij CO₂ in drugih onesnaževal v zrak. Ta ukrep bo uveden postopoma v skladu s strateškimi usmeritvami MOM (OPVO do leta 2030) in v skladu s finančnimi zmožnostmi.
- Optimizacija poti in zmanjšanje števila prevozov: implementirali bomo sisteme za optimizacijo poti, da zmanjšamo število potrebnih prevozov, kar bo dodatno pripomoglo k zmanjšanju emisij in izboljšanju kakovosti zraka v prizadetih skupnostih. Za leto 2025 je predvidena optimizacija mestnega linijskega potniškega prometa.

Zmanjšanje hrupa in vplivov zaradi infrastrukturnih del:

- Uporaba tehnologij za zmanjšanje hrupa: za zagotavljanje, da se hrup zaradi gradbenih del zmanjša, bomo uporabljali tihe tehnologije in opremo, kjer je to mogoče, ter zagotovili, da bo delovanje teh naprav čim manj vplivalo na okolico.

Zmanjšanje svetlobnega onesnaževalca:

- Uvedba energetske učinkovite svetlobne teles: za zmanjšanje svetlobnega onesnaževalca v območjih, kjer izvajamo aktivnosti, postopno uvajamo zamenjavo starih z energetsko učinkovitimi LED svetilkami, ki so usmerjene na specifične površine in tako zmanjšujejo svetlobni smog.

Popravni ukrepi v zvezi z dejanskimi vplivi:

- Popravni ukrepi za onesnaževanje: če ugotovimo, da so naši postopki povzročili onesnaževanje, takoj uvedemo sanacijske ukrepe, kot so čiščenje kontaminiranih območij in zagotavljanje zdravju varnih razmer.

Skupina JHMB uporablja za določanje in izvajanje ukrepov za preprečevanje, blažitev in odpravo negativnih vplivov na prizadete skupnosti:

- prepoznavanje vplivov,
- opredelitev preventivnih in korektivnih ukrepov z upoštevanjem najboljših razpoložljivih tehnologij in finančnih zmožnosti,
- upoštevanje povratnih informacij prizadetih skupnosti in prilagajanje ukrepov.

Za preprečitev pomembnih negativnih vplivov na prizadete skupnosti zaradi naših praks sprejemamo tako ukrepe pred in med izvajanjem gradenj/projektov ter ob zaprtju objektov/dejavnosti, kar vključuje:

Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi in deležniki:

- Konzultacije s skupnostmi: pred začetkom večjih projektov se povežemo z lokalnimi skupnostmi, vključno s predstavniki prizadetih območij, da pridobimo povratne informacije o njihovih pomislekih in potrebah. To vključuje javna posvetovanja, forum, ki omogočajo skupnostim, da izražajo svoje mnenje in predlagajo morebitne rešitve.
- Družbeni dialog: vključujemo legitimne predstavnike skupnosti (npr. občine, predstavniki civilne družbe) v postopke odločanja, da zagotovimo, da so interesi skupnosti upoštevani v vseh fazah projekta.

Ocena vplivov na okolje

Pred začetkom gradbenih del izvajamo temeljite ocene vplivov na okolje, ki vključujejo vplive na lokalne skupnosti, zdravje ljudi in okolje.

Upravljanje okoljskih vplivov:

- Obvladovanje okoljskih tveganj: vse naše aktivnosti so podvržene strogim okoljskim predpisom, da preprečimo onesnaževanje zraka, vode in tal, ki bi lahko negativno vplivale na zdravje in dobrobit prizadetih skupnosti. To vključuje uporabo tehnologij za zmanjšanje emisij, učinkovito ravnanje z odpadki in zaščito naravnih virov.
- Zmanjšanje vplivov na promet: pri izvajanju projektov, ki vključujejo povečanje prometa, sprejemamo ukrepe za zmanjšanje hrupa, onesnaževalcev in zastojev, kar lahko negativno vpliva na lokalne skupnosti.
- Načrti za zapiranje in sanacijo: pri zapiranju ali prekinitvi obratovanja izvedemo ustrezno sanacijo območja ter zagotavljamo, da so prebivalci in okolje ustrezno zaščiteni pred morebitnimi negativnimi vplivi, ki bi nastali ob zaprtju objekta ali dejavnosti. To vključuje odstranjevanje opreme, čiščenje okolja in vračanje zemljišč v prvotno stanje, kadar je to mogoče.

Za zagotavljanje razpoložljivosti postopkov za zagotovitev ali omogočanje popravnih ukrepov v primeru pomembnih negativnih vplivov na prizadete skupnosti sledimo pristopu, ki vključuje več ključnih elementov:

Vzpostavitev pritožbenih mehanizmov:

Obstoječi pritožbeni mehanizmi: Imamo vzpostavljene kanale, preko katerih prizadete skupnosti lahko izrazijo pomisleke glede naših vplivov, kot so onesnaževalci, hrup, svetlobno onesnaževanje itd. (info točke, klicni centri).

Ocena in implementacija popravnih ukrepov:

- Hitro ukrepanje: ko so identificirani negativni vplivi, ki potrebujejo popravek, se nemudoma izvede ocena in določitev potrebnih popravnih ukrepov. Ukrepi se izvajajo hitro in učinkovito v smislu hitre odprave škodljivih posledic, z jasno opredeljenimi odgovornostmi, da se zagotovi hitro odpravljanje težav.
- Primeri popravnih ukrepov: ti ukrepi lahko vključujejo zmanjšanje emisij onesnaževalcev, uvedbo tehnologij za zmanjšanje hrupa, spremembe v načinu delovanja, optimizacijo delovnih ur za zmanjšanje motenj za lokalno prebivalstvo, popravilo poškodovane infrastrukture ali ponudba kompenzacij za prizadete.

Skupini JHMB doslej še niso bile sporočene resne težave in incidenti v zvezi s človekovimi pravicami, povezanimi s prizadetimi skupnostmi.

Za obvladovanje pomembnih vplivov, povezanih s prizadetimi skupnostmi, skupina običajno dodeli vire na več ravneh, vključno z ljudmi, finančnimi sredstvi in operativnimi postopki, ki so potrebni za učinkovito obvladovanje teh vplivov. Dodeljevanje virov in vključevanje notranjih funkcij v upravljanje vplivov je ključno za zagotavljanje dolgoročnega pozitivnega učinka na prizadete skupnosti in za odpravo negativnih vplivov.

- **Človeški viri:** za upravljanje z vplivi na skupnosti so dodeljeni usposobljeni strokovnjaki za področje trajnostnega razvoja, družbene odgovornosti, okolja in človekovih pravic. To vključuje strokovnjake za oceno tveganj, komunikacijo z zainteresiranimi stranmi, oblikovanje in izvajanje politik ter oceno učinkov na skupnosti.
- **Finančni viri:** dodeljevanje sredstev za izvajanje konkretnih ukrepov v skupnostih, kot so kompenzacijski ukrepi za prizadete skupnosti, sredstva za razvoj lokalne infrastrukture, okoljske projekte ali socialno odgovorne projekte, ki podpirajo izboljšanje kakovosti življenja.
- **Tehnološki in infrastrukturni viri:** Skupina JHMB investira v infrastrukturo za spremljanje okoljskih vplivov (npr. meritve onesnaževanj) ali v tehnologijo, ki omogoča boljše obvladovanje vplivov na skupnosti.

Cilji v zvezi z upravljanjem pomembnih negativnih vplivov, spodbujanjem pozitivnih vplivov ter upravljanjem pomembnih tveganj in priložnosti

V Skupini JHMB še nimamo vzpostavljenih metrik in ciljev z namenom zmanjšanja negativnih vplivov na prizadete skupnosti, ker smo te vplive šele opredelili, hkrati trenutno nimamo dovolj podatkov in jasnih smernic za določitev ciljev.

Skupina JHMB spremlja učinkovitost ukrepov zgolj skozi realizacijo ukrepov (število elektrificiranih vozil, obseg optimiziranja transportnih poti, količina energetske učinkovitosti svetil ...), ne spremlja pa učinkovitosti v smislu, kaj to pomeni za prizadete skupnosti.

Sponzorstva in donacije

Sponzorstva v Skupini JHMB so partnerstva, od katerih imajo korist prejemniki sredstev, sponzor in celotna družba. Sponzorstva imajo določene cilje in vzpostavljene kriterije, po katerih merimo uspešnost sponzorskih partnerstev. S sponzoriranjem gradimo in vzdržujemo splošno pozitivno podobo Skupine JHMB v najširši javnosti in družbo predstavljamo kot strokovno, družbeno odgovorno organizacijo, ki je tesno povezana tako s ciljnim javnostmi kot z okoljem.

Sponzorske projekte izvajamo po naslednjih načelih:

- kompatibilnost z identiteto, želeno podobo in vrednotami Skupine JHMB,
- podpiranje ključnih stebrov delovanja Politike družbene odgovornosti Skupine JHMB,
- kombiniranje in povezovanje sponzorstev z drugimi komunikacijskimi orodji skupine,
- uporaba enotnih kriterijev pri potrjevanju sponzorskih projektov.

Namen sponzorstev Skupine JHMB je zagotoviti korist tako za sponzorja in sponzorirane kot za širšo družbo. S tem želimo krepiti in vzdrževati moč svojih blagovnih znamk ter pomagati lokalnemu okolju in širši družbi. Pri tem se osredotočamo na ključne stebre družbene odgovornosti.

Donacija je prispevek Skupine JHMB v denarju oz. v obliki proizvodov, blaga ali storitev; gre za sredstva, ki so podarjena, tj. brez povratnih ugodnosti. Pri uresničevanju donacij so v veljavi usmeritve

politike poslovanja Skupine JHMB in določenih ključnih stebrov delovanja Politike družbene odgovornosti Skupine JHMB. Donacije so v prvi vrsti namenjene humanitarnim organizacijam s poudarkom na izboljšanju življenjskih pogojev in reševanja življenj, dobrodelnim organizacijam, ki skrbijo za ranljive in ogrožene družbene skupine, organizacijam, ki skrbijo za boljšo in kakovostnejšo zdravstveno oskrbo prebivalstva, ter projektom z naravovarstveno konotacijo. Skupina JHMB z donacijami zagotavlja tudi delovanje lokalnih društev in društev, ustanovljenih s strani zaposlenih.

3.3.5 Odgovornost do končnih potrošnikov in uporabnikov

V Skupini JHMB smo na osnovi analize dvojne pomembnosti na področju potrošnikov in končnih uporabnikov prepoznali naslednje pomembne podteme in podpodteme ter znotraj njih naslednje vplive, tveganja in priložnosti:

Tabela 17: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju potrošnikov in končnih uporabnikov

		Vrednostna veriga			Časovni okvir		
		Navzgor	Lastno poslovanje	Navzdol	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročno
Vplivi na potrošnike in/ali končne uporabnike, povezani z informacijami							
Zasebnost							
Dostop do osebnih podatkov	Morebitni negativni vpliv		X	X			X
Kibernetski napad	Tveganje		X		X		
Finančna vlaganja v opremo in izobraževanje	Tveganje		X		X		
Socialna vključenost potrošnikov in/ali končnih uporabnikov							
Odgovorne tržne prakse							
Odgovorne prakse komuniciranja in vključevanja potrošnikov in končnih uporabnikov	Dejanski pozitivni vpliv		X	X			X
Neizpolnjevanje potreb potrošnikov in posledično njihovo nezadovoljstvo	Tveganje		X			X	
Razvoj novih storitev in s tem novega vira dohodka	Priložnost		X			X	
Kakovost storitev							
Moteno izvajanje GJS	Morebitni negativni vpliv		X				X

Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom

Razkritje glede pomembnih vplivov, tveganj in priložnosti na podlagi ESRS 2 zajema vse potrošnike in/ali končne uporabnike, na katere lahko Skupina JHMB pomembno vpliva. To vključuje vplive, povezane z lastnimi dejavnostmi Skupine in proizvodi oziroma storitvami Skupine ter njenimi poslovnimi odnosi v vrednostni verigi.

Podjetja Skupine JHMB s svojimi dejavnostmi in vrednostno verigo vplivajo na širok spekter potrošnikov in končnih uporabnikov, in sicer:

- **Potrošnike in/ali končne uporabnike ključnih storitev, kot so vodooskrba, ogrevanje, komunalne storitve:**

Motnje pri izvajanju storitev, kot so motnje z vodooskrbo, izpad ogrevanja, motnje oz. izpadi odvoza odpadkov lahko vplivajo na zdravje prebivalcev, zlasti ranljivih skupin (starejših, bolnikov, otrok).

- **Potrošnike in/ali končne uporabnike storitev, ki lahko negativno vplivajo na njihove pravice do zasebnosti, varstva osebnih podatkov, svobode izražanja in nediskriminacije:**

Uporabniki ključnih storitev Skupine JHMB so lahko izpostavljeni tveganju v zvezi z varstvom osebnih podatkov. To velja predvsem za uporabniške storitve, kjer se obdelujejo osebni podatki, kot so sistemi za spremljanje porabe toplotne energije, vode, prijava napak, naročanje storitev in druge digitalizirane storitve. Varnost podatkov je zato ključnega pomena, da prepreči morebitne zlorabe in nepooblaščen dostop do osebnih informacij uporabnikov.

- **Potrošnike in/ali končne uporabnike, ki so odvisni od točnih in dostopnih informacij v zvezi s storitvami:**

Skupina JHMB izvaja storitve, pri katerih so pravočasne in učinkovite informacije ključne za uporabnike. To vključuje:

- obveščanje o načrtovanih in nenačrtovanih prekinitvah oskrbe z vodo in toplotno energijo;
- informacije o prometnih zamudah in spremembah vozniških redov javnega prevoza;
- napotke o pravilni uporabi komunalnih storitev (ločevanje odpadkov, urniki odvoza odpadkov ipd.);
- informacije o delnih zaporah občinskih cest zaradi njihovega vzdrževanja, motenem delovanju prometne signalizacije;
- informacije o vzdrževalnih delih na mestu spomina – mariborskih pokopališčih.

Pomanjkanje točnih informacij ali nejasna komunikacija bi lahko povzročila škodljive posledice za uporabnike, zato je odgovorno obveščanje ključnega pomena.

- **Potrošnike in/ali končne uporabnike, ki so posebej ranljivi za vplive na zdravje ali zasebnost ali vplive, ki izhajajo iz strategije za trženje in prodajo:**

Med ranljive skupine uporabnikov spadajo otroci, starejši, osebe s posebnimi potrebami in finančno ranljivi posamezniki. Ti uporabniki so lahko posebej prizadeti v primeru motenj pri izvajanju storitev, kot so izpadli ogrevanja v zimskih mesecih ali težave pri dostopu do pitne vode.

Negativni vplivi dejavnosti Skupine JHMB so povezani predvsem z izvajanjem ključnih javnih storitev, ki vplivajo na kakovost življenja prebivalcev. Ti vplivi so lahko sistemski, incidentni ali povezani s poslovnimi odnosi, odvisno od posebnih situacij:

- **Sistemski vplivi:**

- Motenje ključnih javnih storitev: vplivi, povezani z izpadi oskrbe s toploto, vodo in javnim prevozom, odvozom odpadkov, plujenjem, vzdrževanjem cest in zelenih površin, so del infrastrukture, ki je izpostavljena različnim vplivom (npr. vremenskim vplivom, tehničnim okvaram, investicijskim ciklom).
- Zasebnost in varstvo podatkov: obdelava storitev osebnih podatkov uporabnika, kot so digitalne evidence porabe, lahko predstavlja sistemski vpliv, če ni ustrezno zaščiten.

● **Incidenčni vplivi:**

- Tehnične napake: posamezni incidenti, kot so večji izpadi oskrbe z vodo ali toploto, lahko začasno vplivajo na uporabnike in povzročijo škodljive učinke ali celotno ogrožajo zdravje ranljivih skupin.
- Napake v komunikaciji: nepravočasno ali napačno obveščanje uporabnikov o pomembnih dogodkih (npr. izpadih, spremembah v storitvah) lahko povzroči zmedo ali težave pri prilagajanju na spremenjene pogoje.

● **Vplivi, povezani s poslovnimi odnosi:**

- Podizvajalci in partnerji: Skupina JHMB sodeluje z različnimi poslovnimi partnerji (npr. vzdrževalci infrastrukture, izvajalci prevozov, komunikacijski partnerji). Če ti partnerji ne delujejo skladno z visokimi standardi družbene odgovornosti, lahko pride do negativnih vplivov na storitve uporabnikov.
- Tržne in komunikacijske prakse: Če partnerji pri promocijskih storitvah uporabljajo nepriemerne pristope (npr. usmerjeno trženje do ranljivih skupin, netransparentne prakse), bi to lahko predstavljalo tveganje za poslovne uporabnike.

Skupina JHMB se aktivno ukvarja z zmanjševanjem teh negativnih vplivov z izboljšanjem procesov obveščanja, vlaganjem v trajnostno infrastrukturo in tesnim sodelovanjem z deležniki, da bi preprečila tako sistemske kot incidenčne motnje in zagotovila visoke standarde poslovnih odnosov.

● **Pozitivni vplivi zaradi odgovornih praks komuniciranja in vključevanja**

Skupina JHMB lahko z odgovornim komuniciranjem in vključevanjem uporabnikov izboljša kakovost storitev. Med pozitivnimi vplivi so:

- transparentno in pravočasno obveščanje o spremembah in motnjah v izvajanju storitve, kar uporabniku omogoča pravočasno prilagajanje;
- vključevanje lokalnih skupnosti in deležnikov v načrtovanje projektov, s čimer se zmanjša morebitni negativni vplivi na prebivalce;
- uvajanje digitalnih in dostopnih komunikacijskih kanalov, ki zagotavljajo učinkovit dostop do informacij vsem uporabnikom, vključno z ranljivimi skupinami;
- izboljšanje sodelovanja z občani pri načrtovanju trajnostnih rešitev, ki prispevajo k boljšemu življenjskemu okolju in dolgoročno ocenjujejo negativne vplive na zdravje in dobrobit prebivalstva.

Pozitivni vplivi odgovornih praks komuniciranja in vključevanja JHMB zadevajo različne skupine uporabnikov, ki so neposredno ali posredno vključene v storitve podjetja:

- **Gospodinjstva in posamezniki:** Transparentno obveščanje jim omogoča pravočasno prilagajanje na morebitne motnje v storitvah, digitalni komunikacijski kanali pa izboljšajo dostop do informacij, zlasti za starejše in gibalno ovirane osebe.

- **Lokalne skupnosti:** Vključevanje prebivalcev v načrtovanje projektov omogoča zmanjšanje negativnih vplivov na okolje in kakovost bivanja ter krepi zaupanje v odločitve podjetja.
- **Podjetja in javne ustanove:** Pravočasne informacije o spremembah v izvajanju storitev jim omogočajo nemoteno poslovanje, sodelovanje pri trajnostnih rešitvah pa podpira njihov prehod na okolju prijaznejše prakse.
- **Ranljive skupine:** Uvedba dostopnih komunikacijskih kanalov zagotavlja enakopravnejši dostop do informacij in storitev, kar prispeva k zmanjšanju socialnih neenakosti.

Razumevanje tega, kako so lahko potrošniki in/ali končni uporabniki s posebnimi značilnostmi ali potrošniki in/ali končni uporabniki, ki uporabljajo določene proizvode ali storitve, izpostavljeni večjemu tveganju škode, smo v Skupini JHMB razvili na podlagi več virov informacij, kot so analiza uporabniških podatkov, odzivi skupnosti, sodelovanje z nadzornimi organi ter spremljanje tržnih in okoljskih trendov. Pri tem so identificirane ključne ranljive skupine in tveganja, ki lahko bolj izrazito škodujejo.

Te ranljive skupine so:

- Starejši uporabniki in osebe z oviranostmi (npr. večja odvisnost od javnega prevoza).
- Otroci in mladostniki (npr. odvisnost od javnega prevoza).
- Socialno in finančno ranljive skupine (npr. vpliv povečanja cen storitev, odvisnost od subvencioniranih programov).
- Uporabniki z omejenim dostopom do digitalnih informacij (npr. osebe brez internetnega dostopa ali digitalnih spretnosti, ki so bolj odvisne od klasičnih komunikacijskih kanalov).

Ključna tveganja za ranljive skupine so:

- Tveganja, povezana z izpadnimi storitvami: motnje pri oskrbi z vodo, toploto, odvozom odpadkov ali javnim prevozom lahko posebej prizadenejo ranljive skupine, ki nimajo enostavnih alternativ (npr. starejši, bolniki, šolarji).
- Tveganja zaradi onesnaževanja: emisije iz prometa in energetike lahko bolj prizadenejo otroke, starejše in osebe z dihalnimi težavami.
- Tveganja zaradi pomanjkanja informacij: finančno ranljivi uporabniki in starejši pogosto težje dostopajo do informacij o spremembah storitev.
- Tveganje pri zaščiti osebnih podatkov: storitev digitalizacije prinaša tveganje za zlorabo osebnih podatkov, posebej za uporabnike z manj digitalnega znanja.

Pomembna tveganja in priložnosti za Skupino JHMB

Skupina JHMB je močno odvisna od zadovoljstva potrošnikov in končnih uporabnikov, saj zagotavlja ključne javne storitve, kot so oskrba z energijo, vodo, ravnanje z odpadki in javnim prevozom. Tako tveganja in priložnosti, povezane z uporabniki, neposredno vplivajo na uspešnost poslovanja podjetja. Kot pomembna smo prepoznali naslednja tveganja in priložnost:

● **Kibernetski napad**

Opis tveganja: Storitve digitalizacije pri uporabi naprednih informacijskih sistemov poveča tveganje za kibernetske napade, ki bi lahko povzročili krajo ali zlorabo osebnih podatkovnih uporabnikov, motnje v delovanju storitve ali celo popoln izpad ključne infrastrukture.

→ **Možni vplivi na Skupino JHMB:**

- Kršenje varnosti osebnih podatkov potrošnikov in pravnih obveznosti (npr. GDPR).
- Izguba zaupanja javnosti in negativna percepcija podjetja.
- Potencialni stroški za obnovo sistemov in izboljšanje varnostnih ukrepov.

● **Finančna vlaganja v opremo in izobraževanje**

Opis tveganja: Nenehno posodabljanje infrastrukture in vlaganje v izobraževanje zaposlenih predstavlja pomembne stroške, ki lahko vplivajo na finančno stabilnost podjetja.

→ **Možni vplivi na Skupino JHMB:**

- Višji operativni stroški, ki lahko vplivajo na cenovno politiko storitev.
- Možne zamude pri izvedbi investicij zaradi zmanjšanja finančnih virov.
- Povečanje odvisnosti od državnih in evropskih subvencij za razvojne projekte.

● **Neizpolnjevanje potreb potrošnikov in naknadno njihovo nezadovoljstvo**

Opis tveganja: Uporabniki pričakujejo zanesljive in kakovostne storitve. Če podjetje ne sledi njihovim potrebam, lahko pride do nezadovoljstva, pritožb.

→ **Možni vplivi na Skupino JHMB:**

- Negativni javni odzivi in slab ugled podjetja.
- Povečano število pritožb in zahtevkov za odškodnine.

● **Priložnost: Razvoj novih storitev in s tem novega vira dohodka**

Opis priložnosti: Nenehni razvoj in izboljšanje dejavnosti podjetja, da razširi svoje delovanje in ustvari dodatne prihodke, ki ustrezajo bolj zadostnim potrebam uporabnikov.

→ **Možni pozitivni vplivi na Skupino JHMB:**

- Razvoj pametnih energetskega rešitev – npr. napredni sistem daljinskega ogrevanja, prilagajanje porabe energije v realnem času, uvajanje obnovljivih virov energije.
- Digitalizacija storitev – uvedba novih digitalnih platform za boljšo komunikacijo in enostavnejšo uporabo storitev (npr. mobilne aplikacije za javni prevoz, obveščanje o odpadkih, e-računi za komunalne storitve).
- Trajnostne rešitve za skupnost – npr. krožno gospodarstvo v ravnanju z odpadki, inovativni načini recikliranja in ponovne uporabe virov.
- Partnerstva in EU projekti – sodelovanje z drugimi podjetji in institucijami na projektih za izboljšanje mestne infrastrukture in trajnostnih rešitev.

Z ustreznim upravljanjem tveganj in proaktivnim iskanjem priložnosti lahko Skupina JHMB še naprej krepí svoj položaj kot zanesljiv in trajnostno usmerjen ponudnik javnih storitev.

Politike v zvezi s potrošniki in končnimi uporabniki

Trenutno v Skupini JHMB nimamo posebnih politik, ki bi bile neposredno osredotočene na potrošnike in končne uporabnike. So pa slednji vključeni v nekatere splošne politike, kot sta ti, navedeni spodaj.

Tabela 18: Politike v zvezi s potrošniki in končnimi uporabniki na ravni Skupine JHMB

Ime politike	Teme, zajete v politiki	Obseg politike
Politika družbene in okoljske odgovornosti Skupine JHMB	Strategija vračanja v okolje Podpora trajnostno naravnanim projektom Pospeševanje neprofitnih človekoljubnih dejavnosti Zavezanost k zaščiti narave in njenih virov	Uporabnike – ranljive skupine, nevladne organizacije, podjetja na območju delovanja Skupine JHMB
Etični kodeks JHMB	Temeljne vrednote – poštenost, zakonitost, zaupanje, spoštovanje, nepristranskost Temeljna načela – skrbnost, odgovornost, izogibanje nasprotja interesov, spoštovanje človekovih pravic	Zaposlene in vse deležnike podjetja JHMB

Skupina JHMB se zavezuje k spoštovanju človekovih pravic potrošnikov in končnih uporabnikov v skladu s slovensko zakonodajo, med drugim z Ustavo RS.

Splošni pristop podjetja k spoštovanju človekovih pravic potrošnikov in/ali končnih uporabnikov

Dostopnost in pravičnost

- Vsem uporabnikom zagotavljamo dostop do ključnih storitev (npr. ogrevanje, vodovod, javni prevoz, ravnanje z odpadki) brez diskriminacije.

Varovanje osebnih podatkov in pravica do zasebnosti

- Uporabniški podatki se obdelujejo v skladu z GDPR in drugimi relevantnimi predpisi.
- Izvajamo ukrepe za zaščito pred zlorabo osebnih podatkov in kibernetскими napadi.

Vpliv na zdravje in varnost uporabnikov

- Spremljamo kakovost vode in vpliv energetskega virov na lokalno okolje.
- Preprečujemo škodljive vplive na zdravje (npr. zmanjševanje emisij pri ogrevanju, zagotavljanje varne infrastrukture v javnem prevozu).

Splošni pristop podjetja k sodelovanju s potrošniki in/ali končnimi uporabniki

- Spodbujamo odprto in dvosmerno komunikacijo, kjer potrošniki in končni uporabniki postanejo ključni partnerji pri oblikovanju in izboljševanju naših storitev.
- Uvajamo digitalne in dostopne komunikacijske kanale, ki zagotavljajo enak dostop do informacij vsem uporabnikom, vključno z ranljivimi skupinami.

Splošni pristop podjetja k popravnemu ukrepu za vplive na človekove pravice

Mehanizmi za prijavo nepravilnosti

- Vzpostavljen je sistem za pritožbe in pobude uporabnikov, ki omogoča hitro obravnavo težav.
- Uporabniki se lahko prijavijo prek spletnih obrazcev, telefonskih linij ali fizičnih info-točk.

Postopki za sodelovanje s potrošniki in končnimi uporabniki v zvezi z vplivi

Pristopi Skupine JHMB so zasnovani tako, da aktivno sodelujemo s prizadetimi uporabniki.

Neposredno sodelovanje s prizadetimi potrošniki: V primeru motenj v oskrbi, kot so izpadi ogrevanja, vode, odvoza odpadkov, javnih prevozov, zbiramo povratne informacije neposredno od uporabnikov preko našega kontaktnega centra, telefonskih klicev, e-pošte in spletnih obrazcev.

Sodelovanje z lokalnimi predstavniki: Zlasti pri večjih projektih, kot so infrastruktura za ogrevanje ali obnovljivi viri, spremembe na področju ravnanja z odpadki, sodelujemo z lokalnimi predstavniki, občinami in nevladnimi organizacijami, ki predstavljajo interese skupnosti in potrošnikov.

V Skupini JHMB smo sprejeli tudi določene ukrepe za vključevanje stališč ranljivih in marginaliziranih skupin, kot so invalidi, otroci in starejši, v naše dejavnosti. Gre za prilagojene storitve, s katerimi zagotavljamo dostopnost storitev za vse (prilagojeni formati obveščanja, dostopne spletne strani).

Postopki za popravni ukrep v zvezi z negativnimi vplivi in kanali, po katerih lahko potrošniki in končni uporabniki izrazijo pomisleke

V Skupini JHMB imamo vzpostavljene postopke za obravnavo in uravnavanje negativnih vplivov, ki nastanejo zaradi naših storitev, vključno z vprašanji dostopa do osebnih podatkov in motenim izvajanjem ključnih storitev (kot so izpadi ogrevanja, vode, odvoza odpadkov, potniškega prometa).

- **Prepoznavanje in obravnavanje težav:** Ko ugotovimo, da je prišlo do negativnega vpliva, najprej izvedemo analizo vzroka težave (npr. napaka v sistemu, varnostna kršitev). Določimo obseg vpliva, kdo so prizadeti uporabniki in katere storitve so bile motene.
- **Obveščanje uporabnikov:** O vplivih nemudoma obvestimo prizadete uporabnike (npr. preko elektronske pošte, sporočila na spletni strani ali preko družbenih medijev). S tem jim sporočamo, da izvajamo ustrezne ukrepe (npr. začasna prekinitev storitve, zaščita osebnih podatkov ali druge potrebne prilagoditve).

- **Popravlilni ukrepi:** Ko je težava prepoznana, upoštevamo ukrepe za odpravo napak in preprečitev ponovnega nastanka težave.

V Skupini JHMB smo vzpostavili več kanalov za izražanje pomislekov in pritožb s strani naših potrošnikov in končnih uporabnikov. Ti kanali so zasnovani tako, da zagotavljajo enostaven dostop in učinkovit odziv na morebitne misli uporabnikov glede naših storitev in vplivov, ki jih povzročamo.

- **Klicni center za pomoč uporabnikom:** Imamo klicno številko, ki je na voljo za pomoč uporabnikom v primerih težav, vprašanj ali pritožb. Naša služba za pomoč uporabnikom je dosegljiva vsak delovni dan, da odgovori na vprašanja in reši morebitne težave, povezane z našimi storitvami.
- **Elektronski obrazci in e-pošta:** Za potrošnike, ki želijo posredovati pisne pripombe ali pritožbe, imamo na naši spletni strani obrazce za enostavno oddajo pripomb. Prav tako se lahko obrnejo na nas preko elektronske pošte, kjer se odzivamo v najkrajšem možnem času.
- **Spletne platforme in družbeni mediji:** Uporabnikom omogočamo, da preko naših profilov na družbenih medijih (Facebook) izrazijo svoje misli, kar omogoča hitro javno komunikacijo, ki je dostopna vsem uporabnikom.

Poleg omenjenih kanalov je v naših pogodbenih odnosih s poslovnimi partnerji in dobavitelji jasno določeno, da morajo obstajati ustrezni kanali za podporo uporabnikom, če je to potrebno in smiselno. To vključuje zagotavljanje, da so pritožbeni postopki jasno opredeljeni in da so te storitve na voljo brez omejitev za vse končne uporabnike.

V Skupini JHMB spremljamo izpostavljenost in obravnavana vprašanja ter zagotavljamo učinkovitost naših komunikacijskih kanalov s spremljanjem in evidentiranjem primerov. Pomisleki, pritožbe ali vprašanja, ki jih uporabniki posredujejo preko naših komunikacijskih kanalov, so evidentirani v našem sistemu za upravljanje pritožb. Vsak primer je spremljan od začetka do zaključka, vključno z vsemi interakcijami s potrošnikom in sprejetimi ukrepi. Na ta način lahko zagotovimo, da ni noben primer zanemarljiv ali nerešen.

Medtem pa še ne spremljamo in ocenjujemo seznanjenosti naših potrošnikov in končnih uporabnikov s strukturami in postopki za izražanje pomislekov, ki potrebujejo našo obravnavo, ter njihovega zaupanja vanje. Skupina JHMB prav tako nima vzpostavljene konkretne politike za zaščito posameznikov pred povračilnimi ukrepi, če uporabljajo naše kanale za izražanje pomislekov ali potreb, vendar kot družbeno odgovorno podjetje zagotavljamo, da so vsi uporabniki zaščiteni pred negativnimi posledicami, kot so diskriminacija ali povračilni ukrepi, kar omogoča varen in zaupljiv način za obravnavo njihovih pomislekov.

Sprejemanje ukrepov v zvezi s pomembnimi vplivi na potrošnike in končne uporabnike ter pristopi k upravljanju pomembnih tveganj in izkoriščanju pomembnih priložnosti v zvezi s potrošniki in končnimi uporabniki ter učinkovitost navedenih ukrepov

Za blažitev prepoznanih morebitnih negativnih vplivov na končne uporabnike v Skupini JHMB trenutno izvajamo ali načrtujemo naslednje ukrepe:

Za vpliv, vezan na dostop do osebnih podatkov:

- Izboljšanje varnostnega sistema: Za zaznavanje in preprečevanje kibernetских napadov. To vključuje posodobitve in izboljšave varnostnih protokolov ter implementacijo naprednih zaščitnih mehanizmov – v izvajanju.
- Omejitev zbiranja osebnih podatkov: Na nujno potrebne informacije, s ciljem zmanjšanja tveganja nepooblaščenega dostopa in zlorabe osebnih podatkov – delno že v izvajanju.
- Izvajanje izobraževanj za zaposlene: Usmerjenost na pravilno ravnanje z osebnimi podatki, zaščito podatkov in zagotavljanje skladnosti z zakonodajo (npr. GDPR) – v izvajanju za zaposlene, ki delajo na tem področju.

Za vpliv, vezan na moteno izvajanje GJS:

- Povečanje vlaganj v vzdrževanje in posodobitev infrastrukture: Z investicijami zagotavljamo stabilnost in trajnostno učinkovitost ključnih objektov ter posodobitev objektov, vozil – v izvajanju.
- Uvedba hitrejših postopkov za rešitev napake: Za takojšnje reševanje težav ter zagotavljanje alternativnih rešitev v primeru izpadov – v izvajanju.
- Vzpostavitev dodatne zmogljivosti za nujne primere: Na primer, rezervni energetske viri in alternativne transportne poti, ki uporabljajo nemoteno delovanje v primeru izrednih razmer – v izvajanju.
- Krepitev sodelovanja z lokalno skupnostjo: Za boljšo koordinacijo pri motnjah in povečanje občutka varnosti uporabnikov – načrtovano.
- Povečanje dostopnosti službe za pomoč uporabnikom: Z izboljšanjem časovnega odziva in širše dostopnosti – načrtovano.
- Zbiranje povratnih informacij uporabnikov: Zbiranje povratnih informacij od uporabnikov, da jih lahko prilagodimo izboljšavam in storitvam za njihove potrebe in želje – delno v izvajanju.

Za krepitev pozitivnega vpliva odgovorne prakse komuniciranja in vključevanja potrošnikov in končnih uporabnikov izvajamo:

- Obveščanje potrošnikov o odgovornem ravnanju z okoljem (trajnostni viri energije, učinkovita raba energije, trajnostne zasaditve na grobnih mestih, odgovorno ravnanje z odpadki ...).
- Vključevanje potrošnikov in končnih uporabnikov v ozaveševalne programe (predavanja, ekološke delavnice, vodeni ogledi ...).

Z aktivnostmi vplivamo na pozitivne spremembe v obnašanju uporabnikov. Tako lahko z odgovornim komuniciranjem zmanjšamo tveganje za napačno uporabo storitev ali proizvodov, saj si uporabnik zagotovi jasne in točne informacije, kar prispeva k večji varnosti in zadostnemu izpolnjevanju njihovih potreb.

Učinkovitost zgoraj omenjenih ukrepov spremljamo na naslednje načine:

Dostop do osebnih podatkov

- Izvajanje varnostnih analiz in testov.
- Optimizacija obrazcev za zbiranje podatkov.
- Beleženje udeležbe zaposlenih na izobraževanjih.

Moteno izvajanje GJS

- Beleženje vzdrževalnih del in števila okvar.
- Beleženje števila rešenih in nerešenih težav.

Odgovorne prakse komuniciranja

- Beleženje ozaveševalnih srečanj.
- Arhiviranje obvestil (arhiv fizičnih obvestil, arhiv spletni objav in objav na družbenih omrežjih).

Za obvladovanje pomembnih tveganj in priložnosti, povezanih z vplivi na potrošnike in končne uporabnike, izvajamo ali načrtujemo naslednje ukrepe.

Kibernetski napad

Ukrepi za zmanjšanje tveganja:

- Redne varnostne revizije in testiranje ranljivosti IT-sistemov – v izvajanju.
- Izobraževanje zaposlenih o kibernetskih tveganjih in zaščiti podatkov – v izvajanju.
- Naložbe v napredni varnostni sistem in kibernetsko zaščito – v izvajanju.

Finančna vlaganja v opremo in izobraževanje

Ukrepi za zmanjšanje tveganja:

- Optimizacija investicijskih strategij in iskanje dodatnih virov financiranja – v izvajanju.
- Partnerstva z zunanjimi strokovnjaki za optimizacijo stroškov izobraževanja.

Neizpolnjevanje potreb potrošnikov in naknadno posledično nezadovoljstvo

Ukrepi za zmanjšanje tveganja:

- Redno spremljanje zadovoljstva uporabnikov in izvajanje ankete za prilagajanje storitev njihovim potrebam – delno v izvajanju, bolj redno načrtovano v nadaljevanju.
- Izboljšanje komunikacije z uporabniki, vključno s hitrim odzivom na pritožbe in transparentnim obveščanjem o spremembah – v izvajanju.
- Stalno vlaganje v izboljšanje kakovosti storitev in zagotavljanje alternativnih rešitev na primeru izpadov (npr. obveščanje o motnjah v oskrbi, zagotavljanje nadomestnih prevozov itd.) – v izvajanju.

Razvoj novih storitev in s tem novega vira dohodka

Ukrepi za izkoriščanje priložnosti:

- Aktivno raziskovanje novih tehnoloških in trajnostnih rešitev – v izvajanju.

- Sodelovanje z inovativnimi podjetji, raziskovalnimi inštituti in občinami pri razvoju novih storitev – v izvajanju.
- Iskanje dodatnih finančnih virov (EU skladi, državni razpisi) za razvoj inovativnih in trajnostnih projektov – v izvajanju.
- Izboljšanje uporabniških izkušenj, da bi povečali zadovoljstvo pri uporabi novih storitev – v izvajanju.

Preprečevanje negativnih vplivov na potrošnike in končne uporabnike zagotavljamo na naslednje načine:

- **Transparentnost in odgovornost pri trženju in prodaji**

- Ukrep: pri trženju in prodaji naših storitev in produktov zagotavljamo, da so vse informacije jasne in ne zavajajoče. Na ta način zagotavljamo, da potrošniki ne bi sprejeli odločitve na podlagi napačnih ali pomanjkljivih informacij, kar bi lahko povzročilo škodljive posledice za njihovo zdravje ali finančno stanje.
- Pristop v primeru napetosti: če bi se pojavile napetosti med poslovnimi pritiski (kot so potrebe po povečanju prodaje) in zagotavljanjem transparentnosti, bomo vedno prednostno izbrali etičen pristop, ki zagotavlja dolgotrajno zaupanje potrošnikov, tudi če to pomeni počasnejšo rast na račun večje odgovornosti.

- **Zaščita zasebnosti in varnosti osebnih podatkov**

- Ukrep: vse podatke, zbrane v okviru naših storitev, obdelujemo v skladu z najstrožjimi standardi varstva osebnih podatkov (GDPR). To vključuje anonimnost podatkov, kadar je to mogoče, ter uporabo varnostnih ukrepov, kot je šifriranje in zaščita pred nepooblaščenim dostopom. Na ta način preprečujemo morebitne zlorabe podatkov, ki bi lahko vplivale na pravice in zasebnost naših uporabnikov.
- Pristop v primeru napetosti: če bi se pojavila napetost med potrebami za boljšo uporabniško izkušnjo (npr. zbiranje večjih količin podatkov za osebno storitev) in zaščito zasebnosti, bo podjetje vedno prednostno zaščitilo uporabniške pravice do zasebnosti in varnostnih podatkov.

- **Preprečevanje vplivov na ranljive uporabnike (npr. finančno ranljivi posamezniki, otroci)**

- Ukrep: zavedamo se, da so določene skupine uporabnikov bolj ranljive na negativne vplive naših storitev, zato sprejemamo ukrepe za zaščito teh uporabnikov. Na primer, za finančno ranljive stranke ponujamo dostopnejše možnosti plačila. Za otroke in mladoletne osebe zagotavljamo, da naše trženjske prakse niso usmerjene nanje in da so vse naše storitve varne za vse starostne skupine.
- Pristop v primeru napetosti: v primeru napetosti med poslovnimi pritiski in zaščito ranljivih uporabnikov bomo vedno sprejeli odločitve, ki prednostno varujejo njihov interes. Na primer, kljub morebitnemu povečanju prihodkov bomo omejili trženje storitev, ki bi lahko negativno vplivale na ranljive skupine.

Za obvladovanje pomembnih vplivov, povezanih s potrošniki in/ali končnimi uporabniki, Skupina JHMB dodeljuje različne vire in vključuje različne notranje funkcije, ki skrbijo za obvladovanje negativnih vplivov ter spodbujajo pozitivne vplive na uporabnike:

- Človeški viri in notranje funkcije: Dodeljeni so strokovnjaki za področje varstva osebnih podatkov, zaščite uporabnikov in komunikacije z uporabniki. To vključuje zaposlene na področju pravne službe, IT službe, oddelka za kakovost in varnost, kadrovske službe in službe za komuniciranje, ki aktivno sodelujejo pri izvajanju ukrepov za zaščito potrošnikov.
- Finančni viri: Dodeljeni so proračuni za izobraževanje in ozaveščanje potrošnikov o odgovornem ravnanju do okolja.

Za Skupino JHMB je ključno stalno spremljanje vplivov lastnih poslovnih praks na potrošnike in končne uporabnike. S tem izkažemo svojo zavezanost k zagotavljanju zaščite potrošnikov in končnih uporabnikov, hkrati pa izkazujemo prizadevanja za obvladovanje poslovnih pritiskov na način, ki je v skladu z odgovornostjo do svojih strank in uporabnikov.

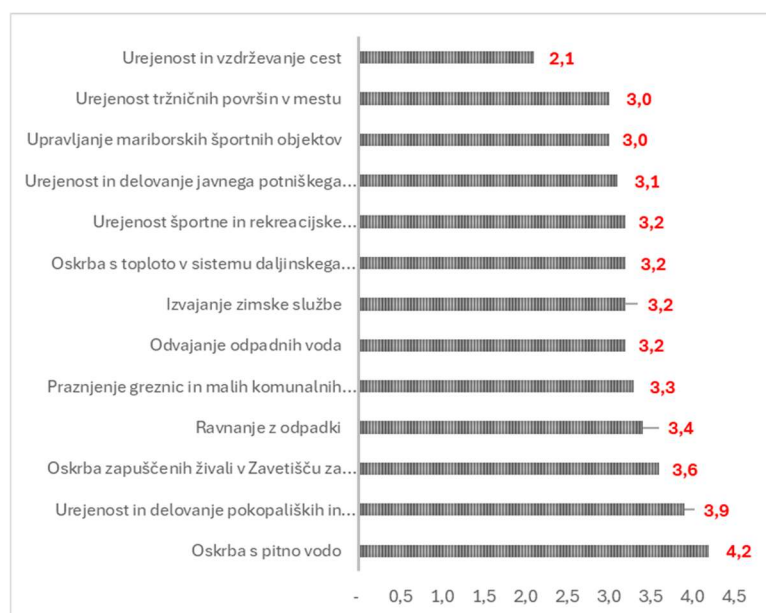
Do sedaj niso bile sporočene resne težave ali incidenti v zvezi s človekovimi pravicami, povezanimi s potrošniki in/ali končnimi uporabniki.

Anketa zadovoljstva uporabnikov in končnih kupcev

MOM je konec leta 2023 izvedla raziskavo o zadovoljstvu uporabnikov MOM z namenom ugotoviti stopnjo zadovoljstva občanov za dvig kakovosti življenja v mestu. V vzorec telefonskega in spletnega anketiranja je bilo vključenih 3.003 polnoletnih občanov MOM.

Splošno zadovoljstvo občanov s sodelovanjem z mariborskimi javnimi podjetji je bilo ocenjeno s povprečno oceno 3,26.

Slika 9: Rezultati ankete zadovoljstva uporabnikov

Občani so največje zadovoljstvo s storitvami javnih podjetij pripisali zadovoljstvu z oskrbo s pitno vodo (povprečna ocena 4,2) ter z urejenostjo in delovanjem pokopaliških in pogrebnih dejavnosti (3,9). Z najnižjo oceno pa ocenjujejo zadovoljstvo z urejenostjo in vzdrževanjem cest (2,1) ter upravljanje mariborskih športnih objektov (3,0). Na vprašanje o pritožbah nad storitvami se dve tretjini vprašanih (65,5 %) še ni pritožilo nad katero od storitev, ki jih izvajamo mariborska javna podjetja, pritožila se je slaba četrтина vprašanih (24,1 %), desetina pa je do tega neopredeljenih oz. ne želi povedati (10,3 %).

Glede poznavanja JHMB, je dve tretjini vprašanih seznanjenih s tem, da smo se mariborska javna podjetja povezala v JHMB oz. Skupino JHMB.

Glede na zadovoljstvo občanov z odzivnostjo mariborskih javnih služb v primeru intervencij, so občani na 5 stopenjski lestvici ocenili s povprečno oceno 3,3.

Anketirani občani so v najvišji meri zadovoljni z načinom komuniciranja zaposlenih v Pogrebnem podjetju Maribor (povprečna ocena 3,85) in v Mariborskem vodovodu (3,68), najmanj pa so zadovoljni z načinom komuniciranja zaposlenih v podjetju Mestne nepremičnine (2,86). Slaba polovica vprašanih (45,8 %) tudi meni, da so kot uporabniki ustrezno obveščeni o spremembah obračuna.

Cilji v zvezi z upravljanjem pomembnih negativnih vplivov, spodbujanjem pozitivnih vplivov ter upravljanjem pomembnih tveganj in priložnosti

V Skupini JHMB še nimamo vzpostavljenih ciljev in povezanih metrik z namenom zmanjšanja negativnih vplivov in tveganj ter krepitve pozitivnih vplivov izkoriščanja priložnosti s področja potrošnikov in končnih uporabnikov, ker smo te vplive, tveganja in priložnost šele opredelili.

3.3.6 Odgovornost do dobaviteljev in izvajalcev

Gospodarnost in transparentnost

Javno naročanje je pomemben segment v delovnih procesih naročnikov, kot jih opredeljuje Zakon o javnem naročanju (ZJN-3D). Nabava blaga in storitev je tudi ves čas pod drobnogledom pristojnih nadzornih organov, zato javna naročila izvajamo zakonito, pravočasno, gospodarno in transparentno. Dosledno sledimo tudi vsem naštetim načelom, ki so izpostavljena v Direktivi EU 2014/24/EU in 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 in ZJN-3.

Za pravilno izvajanje postopkov javnega naročanja je temeljno strateško načrtovanje tako javnih kot evidenčnih naročil s strani strokovno-tehničnih služb, kar je ustrezno opredeljeno v Notranjih pravilih nabavnih storitev za povezane družbe in potrebe v JHMB. Strateško načrtovanje javnih in evidenčnih naročil zagotavlja vsebinsko, vrednostno in časovno ustreznost izvedbe ter posledično vpliva tudi na doseganje strateških ciljev družb Skupine JHMB.

Dosledno spoštujemo ZJN-3D z vidika uporabe pravih postopkov, določanja ocenjenih vrednosti ter ažurnega spremljanja sprotnih javnih in evidenčnih naročil, da ne presežemo mejnih vrednosti, določenih z zakonom. Zavedamo se, da so javna naročila edini in najpomembnejši instrument za spodbujanje zdrave konkurence na trgu, kar pomeni transparentnost, gospodarnost, konkurenčnost in enakopravno obravnavo ponudnikov ter preprečevanje kartelnega dogovarjanja in omejevanje korupcijskih tveganj. Sledimo načelom gospodarnosti in učinkovitosti porabe javnih sredstev, ki zapovedujejo, da naj se za naročilo blaga ali storitev porabi čim manj javnega denarja, ter ob zasledovanju dejanskih potreb zagotavljamo tudi ustrezno kakovost nabavljenega blaga in naročenih storitev. Izbrana ponudba izpolnjuje vse razpisne pogoje, zanjo pa ne smejo obstajati izključitveni razlogi.

Cilj javnega naročanja v okviru družbe JHMB za vse družbe v Skupini je povečanje zaupanja javnosti, predvsem v transparentno in gospodarno upravljanje z javnimi sredstvi, pa tudi preprečevanje korupcije v smislu, da bi bila naročnikova izbira ponudnika odvisna od materialne koristi, ponujene od določenega ponudnika.

Pri oblikovanju odnosov do dobaviteljev in izvajalcev pri javnih naročilih je treba upoštevati več pomembnih meril, med katerimi so lahko okoljski vidiki, socialni vidiki in zagotavljanje poštene konkurence.

● Okoljski vidik

Odnos do dobaviteljev in izvajalcev pri javnih naročilih mora biti usmerjen k zagotavljanju trajnosti, podpiranju lokalnega gospodarstva in spodbujanju poštene konkurence. Okoljski vidiki in merila, igrajo ključno vlogo pri oblikovanju trajnostnih in učinkovitih javnih naročil.

Upoštevanje okoljskih vidikov postaja vse pomembnejše pri oddaji javnih naročil. Naročniki skladno z javno naročniško zakonodajo, ki v nekaterih primerih predpisuje upoštevanje okoljskega vidika upoštevajo določila Uredbe o zelenem javnem naročanju, katere namen je zmanjšati negativen vpliv na okolje z javnim naročanjem okoljsko manj obremenjujočega blaga, storitev in gradenj, izboljšati okoljske značilnosti obstoječe ponudbe in spodbujati razvoj okoljskih inovacij in krožno gospodarstvo ter dajati zgled zasebnemu sektorju in potrošnikom.

Naročniki lahko zahtevajo, da ponudniki izpolnjujejo določene okoljske standarde ali certifikate, kot so ISO 14001, EMAS ali drugi ekološki certifikati. To lahko vključuje:

- Energetska učinkovitost: Izdelki ali storitve, ki porabijo manj energije.
- Manjša emisija CO₂: Rešitve, ki prispevajo k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.
- Trajnostni materiali: Uporaba recikliranih ali okolju prijaznih materialov.
- Ravnanje z odpadki: Učinkovitejši sistemi za zmanjšanje, ponovno uporabo in recikliranje odpadkov.

● Socialni vidik

Skladno z javno naročniško zakonodajo, ki v nekaterih primerih določa upoštevanje socialnega vidika, se s socialno odgovornim javnim naročanjem tj. javno naročanje, pri katerem se upošteva eden

ali več socialnih vidikov (kot npr. zaposlitvene možnosti, dostojno delo, skladnost s socialnimi pravicami delavcev, socialna vključenost (invalidi, težko zaposljive osebe ipd.), enake možnosti, dostopnost in načrtovanje za vse, trajnostna merila, vključno z vprašanji etične trgovine, spodbujanje malih in srednjih podjetjih, splošnejše prostovoljno upoštevanje socialne odgovornosti gospodarskih družb, finančna disciplina) omogoča učinkovitejše doseganje strateških družbenih ciljev, zagotovitev dodane vrednosti pri rabi javnih sredstev in spodbuditev zasebnih gospodarskih subjektov k družbeno odgovornejšemu poslovanju.

Naročniki lahko vključujejo socialne vidike v različnih fazah postopka, tj. pri pripravi tehničnih specifikacij, pri vzpostavitvi meril za ocenjevanje in oddajo naročil, kot tudi pri samem izvajanju naročila.

Lokalni in tuji dobavitelji

Pri izbiri med lokalnimi in tujimi dobavitelji je lahko poudarek na podpori lokalnemu gospodarstvu in zmanjšanju okoljskega odtisa, ki ga povzroča prevoz blaga.

- *Lokalni dobavitelji:* Lahko imajo prednost zaradi krajših dobavnih verig, kar zmanjšuje emisije in podpira lokalno ekonomijo. Prav tako lahko hitreje in bolj prilagodljivo odgovarjajo na potrebe naročnika.
- *Tuji dobavitelji:* Lahko ponujajo nižje cene ali posebne tehnologije, ki niso na voljo lokalno, kar lahko poveča konkurenčnost in kakovost javnega naročila.

3.4 Okolje

Varstvo okolja je sklop ukrepov, politik in praks, namenjenih ohranjanju in zaščiti naravnega okolja ter preprečevanju ali zmanjševanju negativnih vplivov človeških dejavnosti nanj. Glavni cilj varstva okolja je zagotoviti trajnostno ravnanje z naravnimi viri in ohranяти ekološko ravnovesje za prihodnje generacije.

Politike

Skupina JHMB na področju okolja deluje v skladu s Politiko družbene in okoljske odgovornosti, ki določa splošne usmeritve in je usklajena s strateškimi smernicami Mestne občine Maribor (MOM). Kot del občinskega sistema ne deluje avtonomno, temveč v tesni povezanosti in sodelovanju z MOM ter drugimi prepoznanimi deležniki.

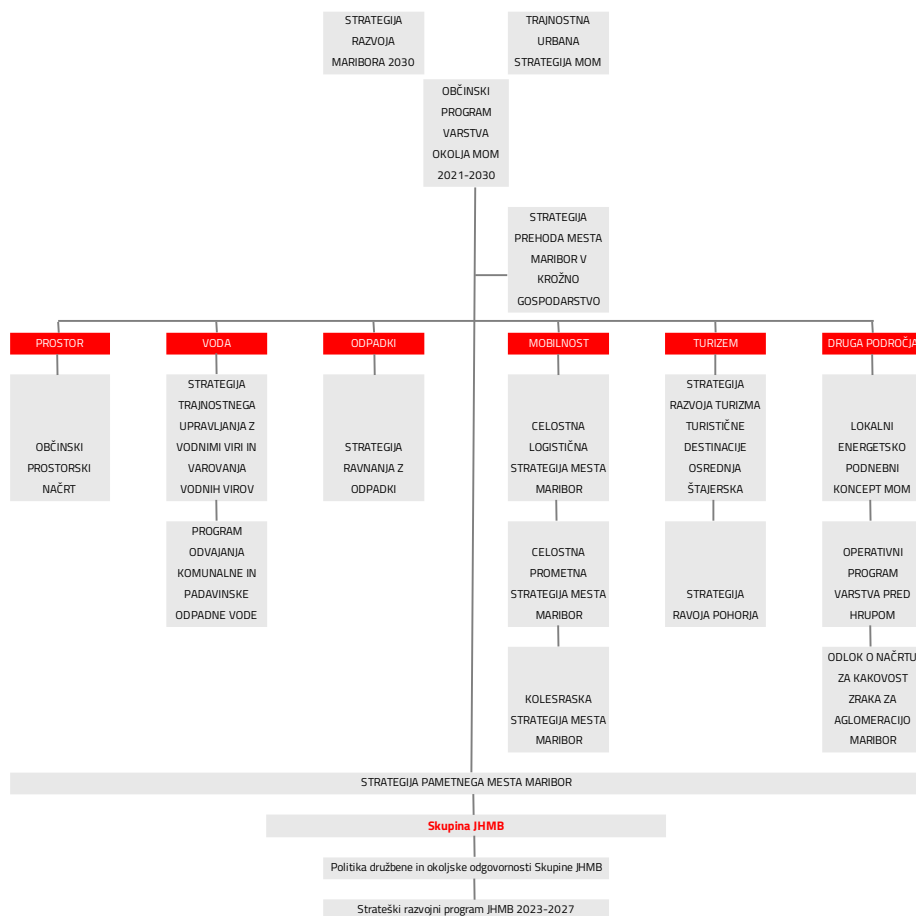
Krovni razvojni okvir predstavlja Strategija razvoja Maribora do leta 2030 (v nadaljevanju SRM), ki določa dolgoročne cilje mesta in usmerja tudi delovanje Skupine JHMB. Pomemben dokument je tudi Občinski program varstva okolja MOM 2021–2030 (v nadaljevanju OPVO MOM), ki opredeljuje okoljske izzive, prioritete, ukrepe ter sistem spremljanja izvajanja in predstavlja osrednji okvir okoljskega delovanja v mestu.

Program povezuje različne okoljske politike in gospodarske javne službe, razdeljen pa je na več prioritetenih področij z jasno določenimi cilji, ukrepi in kazalniki napredka. Njegov namen je usmerjanje okoljskih aktivnosti, krepitev sodelovanja deležnikov ter zagotavljanje usklajenega in trajnostnega razvoja mesta.

OPVO MOM predstavlja krovni dokument, ki povezuje vse vidike, pomembne za odgovorni okoljski razvoj mesta in kot krovni dokument prav tako izrisuje medsektorske povezave med posameznimi politikami in strategijami v MOM, ki se neposredno dotikajo okoljskih področij, ki jih izvajajo gospodarske javne službe družb v Skupini JHMB. Razdeljen je na 8 prioritetenih okoljskih področij in skupino horizontalnih povezovalnih področij, za katere so podani prioritetni strateški cilji, operativni cilji, ukrepi ter kazalniki napredka za doseganje ciljev na področjih ali za posamezno vprašanje varstva okolja.

Prioritetna področja so: podnebne spremembe, ohranjanje naravnega okolja in skrb za biotsko raznovrstnost, zagotavljanje kakovosti tal, vode, zagotavljanje kakovosti zraka, krožno gospodarjenje, regenerativno prostorsko načrtovanje, varstvo pred drugimi okoljskimi tveganji in horizontalna integracija in izvajanje programa.

Slika 10: Hierarhija politik, programov, strategij, ki jih zasleduje Skupina JHMB

Vir: delno povzet po OPVO MOM; Shema relevantnih strategij in programskih dokumentov, povezanih s področji OPVO

JHMB je na podlagi sprejetega krovnega strateškega programa OPVO in vseh ostalih strateških usmeritev MOM pripravil Strateški razvojni program za obdobje 2023–2027 (v nadaljevanju SRP) in novelacija SRP 2025–2029, s katerim želi doseči najširši konsenz o nadaljnjem razvoju storitev za uporabnike, občane in podjetja ter vse ostale deležnike in širšo javnost. Naš osnovni cilj je, da izvedba v SRP-ju predvidenih aktivnosti kar najbolje prispeva k učinkovitim in dostopnim storitvam, trajnostnemu razvoju, zadovoljstvu uporabnikov in skupnosti ter doseganju drugih strateških ciljev. SRP je odgovor na izzive, ki družbe v Skupini JHMB čakajo v naslednjih petih letih.

Cilji

Okoljski cilji so jasno definirani že v nacionalni zakonodaji, Skupina JHMB pa sledi ciljem, ki jih je v skladu z zakonodajo določila MOM v svojih strateških dokumentih. Ciljem, ki so postavljeni s strani MOM, Skupina JHMB sledi v sodelovanju z MOM in vsemi deležniki, ki so vključeni v vsa okoljska področja.

Ukrepi

Skupina JHMB izvaja dejavnosti, ki so v skladu s cilji in strateškimi usmeritvami nacionalnih in občinskih dokumentih. Ukrepi so v veliki meri odvisni od proračunskih virov MOM.

Ključni izziv pri izvajanju vseh potrebnih ciljev po OPVO je v zbiranju in centralizaciji vseh okoljskih podatkov znotraj enotnega digitalnega sistema tako znotraj Skupine JHMB kot tudi v povezavi z MOM in v učinkoviti komunikacijski strategiji pri podajanju informacij o vseh okoljskih projektih.

Metrike

V nadaljevanju so predstavljene tiste okoljske metrike, s katerimi spremljajo družbe v Skupini JHMB svoj napredek po posameznih okoljskih področjih. Kot Skupina JHMB spremljamo le nekatere kazalnike po posameznih družbah, v naslednjih letih bomo te kazalnike razširili in uskladili s kazalniki OPVO MOM oz kazalniki, pomembnimi za spremljanje napredka Skupine JHMB.

3.4.1 Podnebne spremembe

V Skupini JHMB smo na osnovi analize dvojne pomembnosti na področju podnebnih sprememb prepoznali naslednji pomembni podtemi in znotraj njiju naslednje vplive, tveganja in priložnost:

Tabela 19: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti na področju podnebnih sprememb

		Vrednostna veriga			Časovni okvir		
		Navzgor	Lastno poslovanje	Navzdol	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročno
Blažitev podnebnih sprememb							
Zgorevanje fosilnih goriv	Dejanski negativni vpliv	X	X	X			X
Volatilnost cen energentov	Tveganje		X		X		
Nestabilnost dobave energentov	Tveganje		X			X	
Vročinski stres in suša	Tveganje		X		X		
Poplave in večje količine padavin	Tveganje		X		X		
Energija							
Velika raba energije	Dejanski negativni vpliv		X				X
Tveganje dviga stroškov energije ter posledično storitev (nezadovoljstvo uporabnikov)	Tveganje		X		X		
Zmanjšanje stroškov za energijo s proizvodnjo električne energije na lokaciji podjetja, preko energetske skupnosti in energetske učinkovitosti	Priložnost		X			X	
Uvajanje obnovljivih virov energije	Dejanski pozitivni vpliv		X				X
Strateško in projektno tveganje, ki izhaja iz učinkovite izrabe proizvodnih virov in distribucijskega omrežja	Tveganje		X			X	

Vključitev s trajnostnostjo povezane uspešnosti v sisteme spodbud

V Skupini JHMB v krovni Politiki družbene in okoljske odgovornosti še ni vzpostavljenih ciljev zmanjšanja emisij CO₂, zato tudi ni z njimi povezanih neposrednih spodbud pri oceni uspešnosti vodstva. V poglavju ESRS 2 GOV-3 so medtem opisane nekatere druge s trajnostjo povezane spodbude.

Načrt za prehod za blažitev podnebnih sprememb

EU namerava do leta 2050 postati podnebno nevtrarno gospodarstvo z ničelnimi neto emisijami toplogrednih plinov. Ta cilj je v središču Evropskega zelenega dogovora in v skladu z zavezanostjo EU globalnim podnebnim ukrepom v okviru Pariškega sporazuma. Države članice EU morajo pripraviti nacionalne dolgoročne podnebne strategije, v katerih bo zajeto, kako nameravajo zmanjšati emisije toplogrednih plinov za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma in ciljev EU.

Skupina JHMB še ni vzpostavila celovitega načrta za prehod za blažitev podnebnih sprememb, s cilji zmanjšanja emisij TPG, si pa prizadeva ravnati po konceptu LEPK MOM, ki vključuje ključne strategije za zmanjšanje emisij CO₂, povečanje recikliranja, optimizacijo rabe virov in uvedbo krožnega gospodarstva. Družba Energetika Maribor je v letu 2024 pripravila Trajnostni načrt oskrbe mesta Maribor s toploto. Načrt zajema analizo in oceno potenciala virov toplote iz OVE in odvečne toplote ter ukrepe in dejavnosti za povečanje deleža OVE v distribuirani toploti do leta 2034.

Opredeljeni vzvodi razogljčenja v Skupini JHMB so v skladu s cilji OPVO predvsem na področjih uvažanja OVE v strukturo proizvodnje toplote, ukrepov za učinkovito rabo energije, izvajanja ukrepov prihrankov pri končnih odjemalcih toplote ter elektrifikacije procesov in voznega parka.

Tudi pri ravnanju z odpadki se pojavljajo emisije TGP. Te so večinoma vezane na TGP emisije iz biološko razgradljivih odpadkov ter na emisije metana iz starejših odlagališč. K zmanjševanju emisij TGP daleč največ prispevata preprečevanje odpadkov, ustrezno ločevanje in predelava bioloških odpadkov ter ustrezno upravljanje odlagališč. Državni cilj je bil do leta 2020 zmanjšati emisije iz sektorja odpadkov za 44 % in zagotoviti postopno uvajanje krožnega gospodarstva. Tudi MOM se je v letu 2019 zavezala izvajati strategijo krožnega gospodarstva ter s tem doprinesiti tako k družbeno gospodarskemu razvoju, kot tudi varovanju lokalnega okolja. Z izvajanjem te strategije bo občina doprinesla tudi k zmanjševanju emisij TGP.

Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom

Večina tveganj, ki smo jih v Skupini JHMB prepoznali kot pomembna, je povezanih s prehodnostjo, saj vključujejo spremembe v poslovnih praksah, tehnologijah in regulativah, ki so potrebne za zmanjšanje emisij ogljikovega dioksida, prehod na obnovljive vire energije in trajnostno rabo virov. Nekatera tveganja, kot so vročinski stres, suša, poplave in povečane količine padavin, pa so fizična tveganja, ki izhajajo iz podnebnih sprememb in vplivajo na operacije podjetja.

Vročinski stres in suša ter poplave in večje količine padavin – kot posledica podnebnih sprememb – lahko povzročijo naslednje negativne vidike, ki imajo finančni vpliv tudi na Skupino JHMB kot upravljavca infrastrukture:

- Poplavna ogroženost območij. Zaradi podnebnih sprememb prihaja tudi do nališov večjih intenzivnosti, kot so bile predvidene pri načrtovanju infrastrukture. Pride lahko do poplavljanja objektov, nezmožnosti odvajanja odpadnih voda do čistilnih sistemov in povzročanja poškodb infrastrukture in posledično do dodatnih stroškov za sanacijo, nadgradnjo.
- Pomanjkanje vode zaradi zmanjšanja padavin. To lahko kritično vpliva na zalogo pitne vode, na količinsko in kakovostno stanje podzemne vode in površinskih voda, na kmetijske dejavnosti odvisne od namakanja ter na celotni vodovodni sistem.
- Povečanje populacij škodljivcev in bolezni, zaradi pospešenih sprememb v okolju.
- Povečanje števila in intenzitete ekstremnih vremenskih dogodkov, ki ogrožajo ljudi in povzročajo infrastrukturno škodo (vetrolomi, žled, plazovi – erozija tal, pozeba ipd.).
- Zdravje ljudi. Prekomerna toplotna obremenitev prebivalstva in ekosistemov ima pomemben vpliv tudi na zdravje. Posebej problematični so gosto pozidani urbani predeli, kjer se temperature lokalno še dodatno povišajo z učinkom t. i. mestnega toplotnega otoka.

Za preprečevanje omenjenih tveganj sledi Skupina JHMB strateškim usmeritvam lastnika MOM z vključevanjem ukrepov povezanih z obvladovanjem vodnih virov (kot so suše in poplave). To vključuje izboljšanje infrastrukture za zaščito pred poplavami ter povečanje zmogljivosti za zbiranje deževnice in obvladovanje padavin. Družba Mariborski vodovod je v letu 2024 izvajala preventivne ukrepe na območjih z večjim tveganjem za pomanjkanje vode, vključno z uvedbo naprednih sistemov za spremljanje porabe vode in optimizacijo uporabe virov.

Kot pomembni s podnebjem povezani tveganji smo prepoznali dve prehodnostni tveganji, in sicer volatilitnost cen energentov ter nestabilnost dobave energentov. Zaradi velike rabe fosilnih goriv za svoje delovanje so družbe v Skupini JHMB zelo odvisne od dogajanja na trgu energentov tako z vidika cene kot z vidika stabilnosti dobave. To lahko vpliva tudi na cene in izvajanje storitev. Omenjeni tveganji uravnavamo s časovno razpršeno, terminsko nabavo energentov ter večanjem deleža OVE v proizvodnji toplote v sistemu daljinskega ogrevanja.

Cene fosilnih goriv bodo še naprej rasle, obstoječo negotovost pri dobavi in posledično politično odvisnost odgovorna skupnost ne preloži na uporabnike in druga podjetja. Da bi bilo v prihodnje mogoče zagotoviti varnost dobave in cenovno stabilnost, je treba nujno zmanjšati porabo energije z varčno in energijsko učinkovito rabo energije.

Analiza odpornosti, ki bi obenem vključevala analizo podnebnih scenarijev, ni bila izvedena. V postopku analize dvojne pomembnosti smo sicer poleg že zgoraj omenjenih tveganj opredelili še več fizičnih in prehodnostnih tveganj, kot so večje obveznosti poročanja o emisijah, strožja zakonodaja s področja emisij TGP, rast cen emisijskih kuponov, ki pa na koncu niso bila ocenjena kot pomembna.

Politike v zvezi z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje

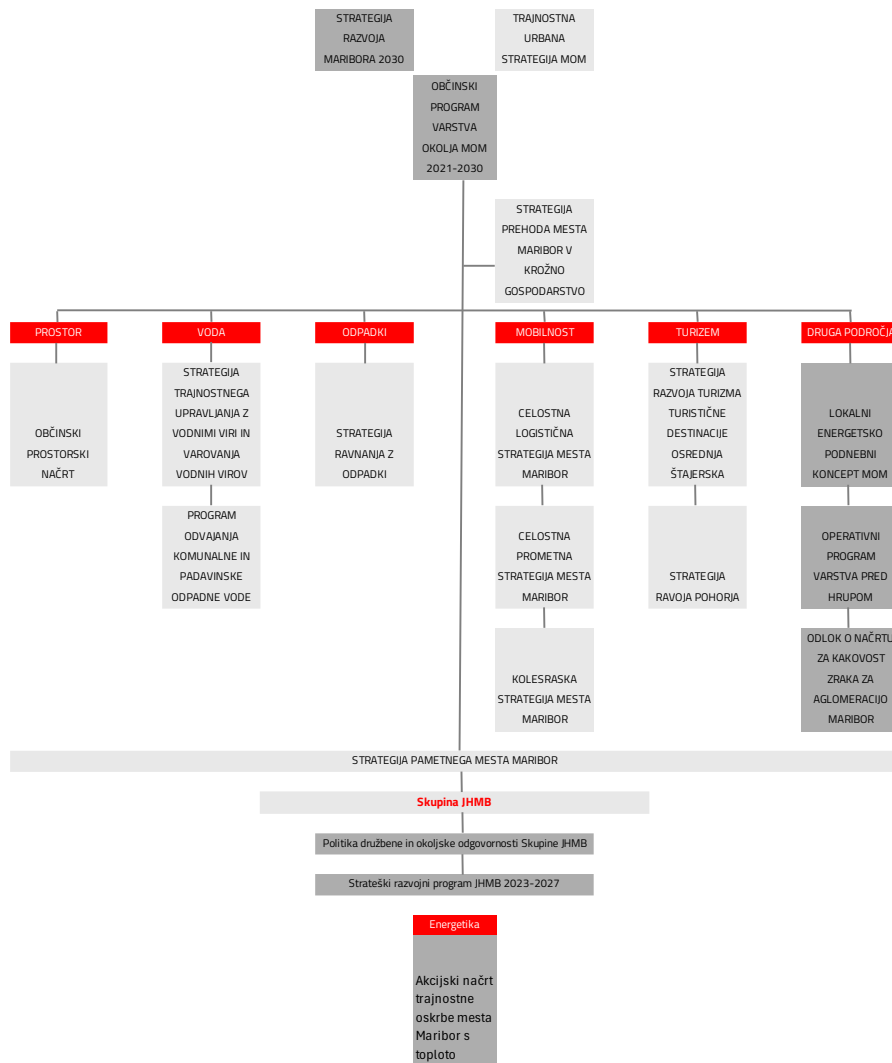
Skupina JHMB je sprejela krovno Politiko družbene in okoljske odgovornosti, ki vpliva na okolje naslavlja splošno (njene glavne teme so navedene v poglavju ESRS 2 MDR-P), nima pa specifične politike, ki bi obravnavala podnebne spremembe. Posamezne odvisne družbe v Skupini JHMB imajo na tem področju določene splošne cilje, sicer pa družbe v Skupini JHMB s svojimi dejavnostmi sledijo strateškemu dokumentu MOM.

MOM ima sprejet načrt za trajnostni energetski razvoj v Lokalnem energetskem konceptu Mestne občine Maribor (v nadaljevanju LEK MOM), ki je bil nazadnje noveliran v letu 2016. Noveliran načrt se imenuje Lokalni energetsko podnebni koncept Mestne občine Maribor (v nadaljevanju LEPK MOM). MOM si je zadala ambicijo, da bo postala najkasneje do leta 2045 podnebno nevtralna občina.

Poleg LEPK MOM ima mesto sprejete še nekatere druge strategije, odloke, programe in načrte, ki podrobneje naslavlajo področja, tesno povezana s podnebnimi spremembami in prehodom v ogljično nevtralnost, kot so Odlok o načrtu za kakovost zraka, Celostna prometna strategija mesta Maribor (2015) in Strategija prehoda mesta Maribor v krožno gospodarstvo (2018) in druge. V

sklopu teh so podani številni cilji in ukrepi, ki bodo ob aktivnem izvajanju, rednem spremljanju učinkov ter po prilagajanju ukrepov glede na učinke, mesto vodili v bolj trajnosten, gospodarsko konkurenčen, prebivalcem in okolju prijazen ter tudi podnebno nevtralen razvoj.

Slika 11: Hierarhija politik, programov, strategij, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju blažitve podnebnih sprememb

Ukrepi in viri v zvezi s politikami na področju podnebnih sprememb

Skupina JHMB je na področju blažitve podnebnih sprememb, energijske učinkovitosti in uvajanja OVE v skladu z evropskimi in nacionalnimi cilji ter strateškimi usmeritvami MOM, v letu 2025 izvedla naslednje ukrepe (ker je relevantno, omenjamo še ukrepe, ki smo jih začeli izvajati oziroma izvedli pred tem):

Blažitev podnebnih sprememb:

- MOM odloča o načrtovanju prometa in je pristojna za javno prometno infrastrukturo. Glavni operater za upravljanje in vzdrževanje javnega potniškega prometa v Mariboru (v nadaljevanju JPMM) je Marprom z devetnajstimi (19) linijami. Najpomembnejši dogodek v letu 2025 predstavlja temeljita sprememba strukture linij javnega mestnega potniškega prometa v Mariboru.

V letu 2025 je bilo v JMPP prevoženih 3,7 mio km in prepeljanih skoraj 4,8 mio potnikov. V okviru strategije nabave okolju prijaznih avtobusov se glede na potrebe družbe Marprom in razpoložljiva proračunska sredstva MOM v povprečju letno nabavi 5 avtobusov, ki so sofinancirani s strani Eko sklada. V akcijskem načrtu je elektrifikacija celotnega avtobusnega voznega parka do leta 2030. Vezano na to je družba Marprom skupaj z MOM v letu 2025 nadaljevala z izvajanjem kontinuiranega posodabljanja avtobusne flote; uvajanja električnih vozil; najema sodobnih vozil različnih pogonskih tehnologij (dizel); sodelovanja z MOM pri razvoju trajnostne mobilnosti. V letu 2025 je bilo v strukturi voznega parka Marproma 13 % vozil na CNG, 25 % na električni pogon in 1 % hibridnih. MOM je obenem za hitro polnjenje električnih avtobusov na ključnih lokacijah postavila polnilne postaje za spodbujanje prehoda na trajnostni prevoz.

- Glavne naložbe družbe Energetika za podpiranje blaženja podnebnih sprememb so sončne elektrarne, toplotna črpalka Pobrežje, širitev sistema daljinskega ogrevanja, nadgradnja pametnih sistemov za nadzor in spremljanje daljinskega ogrevanja, objekt energijske izrabe odpadkov ter v letu 2025 realiziran projekt izgradnje kotlovnice na lesno biomaso.
- Družba Snaga uvaja, s ciljem znižanja emisij, sodobna smetarska vozila in vozila na komprimiran zemeljski plin CNG.
- V Pogrebem podjetju Maribor uvajajo okolju prijazne rešitve, kot so nabava električnih vozil za prevoz tovora in zabojnikov, uporaba biološko razgradljivih žar ter ekoloških krst.
- V letu 2025 je Energetika Maribor nadaljevala aktivnosti, povezane s projektom termične predelave odpadkov Maribor. Potekala je priprava in dopolnjevanje potrebne projektne in strokovne dokumentacije za umeščanje objekta v prostor ter nadaljnje sodelovanje pri pripravi prostorskega akta za center krožnega gospodarjenja Maribor-1 na Taboru. Izvajale so se aktivnosti usklajevanja z deležniki in pristojnimi institucijami ter postopki, povezani s pridobivanjem potrebnih soglasij in nadaljnjo obravnavo koncesijskih vprašanj z Ministrstvom za okolje.

Uvajanje obnovljivih virov energije (OVE) in energijska učinkovitost:

- V skupini JHMB smo začeli z namestitvijo sončnih elektrarn na strehe poslovnih objektov, ki bodo prispevale k večji energetske samooskrbi z obnovljivimi viri energije. V letu 2023 je bila dokončana sončna elektrarna na sortirnici družbe Snaga, druge namestitve so še v izvajanju.
- Družba Energija in okolje, ki je v lasti Energetike Maribor, je v letu 2025 zaključila projekt izgradnje novega energetskega objekta na lesno biomaso. Kotlovnica na lesno biomaso je bila končana in aktivirana v letu 2025 (zagon aprila leta 2025). Z zagonom nove kotlovnice na lesno biomaso bo pričakovano zmanjšanje emisij TGP za 2.802 t CO₂ ekv. na leto.
- Pomemben poudarek je bil tudi na pripravi projekta energetske izrabe komunalnih odpadkov. Po sprejetju državne uredbe in objavi razpisa za koncesije so bile v sodelovanju s Snago Maribor

izvedene številne strokovne analize in pripravljalne aktivnosti. Projekt sežiga komunalnih odpadkov v Mariboru predstavlja strateško razvojno priložnost, saj bi lahko dolgoročno zagotovil do 60 % potrebne toplote iz lokalnega vira ter okrepil energetske neodvisnost in krožno gospodarstvo.

- V letu 2024 smo izvedli energetske preglede obstoječih stavb Skupine JHMB in identificirali glavne vire porabe energije, kar bo podlaga za uvedbo ukrepov za njihovo optimizacijo tudi v prihodnje. To vključuje izboljšanje toplotne izolacije stavb, zamenjavo oken, zamenjavo energetske potratnih naprav z bolj učinkovitimi, uvedbo pametnih sistemov za obvladovanje in spremljanje porabe energije v realnem času ter integracijo sistemov za nadzor svetilnosti, temperature in drugih dejavnikov, ki vplivajo na porabo energije v stavbah in proizvodnih objektih.
- Prav tako so bile v družbi Energetika na lokaciji Pristan zaključene ključne pripravljalne faze za postavitve baterijskih hranilnikov (700 kW, 1,5 MWh), ki bodo izboljšali izrabo obstoječih energijskih virov, povečali fleksibilnost sistema ter prispevali k večji energetske učinkovitosti in integraciji obnovljivih virov.
- V okviru zelenega prehoda in povečanja energetske učinkovitosti potekajo v družbi Energetika aktivnosti za izgradnjo novega energetskega objekta LBK Melje, ki vključuje 5 MW kotel na lesno biomaso z ustrezno spremljajočo opremo, hranilniki toplote ter vršnima kotloma za pokrivanje koničnih potreb.
- V Pogrebem podjetju Maribor smo nadgradili energetski sistem v upepeljevalnici z uvedbo kombinirane uporabe več energijskih virov.

Sposobnost Skupine JHMB pri izvajanju ukrepov za blažitev podnebnih sprememb, energetske učinkovitost in uvajanje obnovljivih virov energije je v veliki meri odvisna od razpoložljivosti in razporejanja virov, ki so v upravljanju Mestne občine Maribor. Ta sredstva so odvisna od proračunskih sredstev, kar pomeni, da se izvajanje nekaterih ukrepov lahko zavleče ali omeji, če niso zagotovljena potrebna finančna sredstva.

To je treba upoštevati pri načrtovanju in izvajanju ukrepov, povezanih s trajnostnim razvojem. Skupina JHMB mora učinkovito usklajevati svoja prizadevanja z omejitvami proračuna Mestne občine Maribor, hkrati pa iskati možnosti za pridobitev dodatnih virov financiranja, da bi zagotovila izvedbo ključnih ukrepov v smeri trajnostnega razvoja.

Tabela 20: Predvidene aktivnosti v skladu s SRP 2023-2027 (novelacija SRP 2025-2029) na področju blažitve podnebnih sprememb

Skupina JHMB	UKREPI	GLJI
Družba	Aktivnosti po SRP 2023-2027 in načrti za prihodnost	
Energetika	Energetska izraba odpadkov Maribor (EIOM)-SRP 2023-2027 - v izvajanju	Za nadomeščanje uporabe zemeljskega plina (fosilno gorivo) je predvidena izgradnja objekta termične predelave odpadkov, skupaj z izgradnjo dodatnih hranilnikov toplote. Proizvedena toplotna energija bo zadoščala za 60 % vseh potreb po toplotni energiji v sistemu daljinskega ogrevanja v mestu Maribor (prispevek OVE v strukturi proizvodnje toplote). Koristna toplotna moč objekta bo v zimskem obdobju znašala 15 MW, v poletnem pa 4 MW, pri čemer se bo v zimskem obdobju lahko sočasno proizvajala električna energija z močjo 4,5 MW in v poletnem obdobju z močjo 5,3 MW (kondenzacijska turbina). Primarni cilj je reševanje problematike odpadkov, se kundarni pa pridobivanje električne in toplotne energije.
Energetika	Širitve sistema daljinskega ogrevanja v MOM (SDO); SRP 2023-2027 - v teku, konec predviden v letu 2030	S projektom širitve sistema daljinskega ogrevanja v Mestni občini Maribor v obdobju do leta 2030 želi Energetika Maribor širiti vročevodno omrežje predvsem na levem bregu reke Drave in na območju Pobrežja ter s tem priključiti čim več novih odjemalcev. Do leta 2025 je Energetika Maribor s sistemom daljinskega ogrevanja oskrbela večino javnih stavb, večstanovanjskih in poslovnih objektov na levem bregu reke Drave in zgradila večjo visokotemperaturno toplotno črpalko (VTČ) ob kopališču Pri stan, ki bo izkoriščala vodni potencial Drave. Do leta 2030 bo Energetika Maribor širitve sistema daljinskega ogrevanja prioriteto nadaljevala na območje Pobrežja, predvidoma v letih 2025-2027 pa načrtuje izgradnjo objekta za termično predelavo odpadkov Maribor (TPOM). S tem objektom bomo rešili trenutno problematiko kopičenja odpadkov, dolgoročno pa bomo lahko obvladovali trenutno nenehno in nekontrolirano rast cene odstranjevanja odpadkov. Širitev sistema daljinskega ogrevanja v mestu Maribor pa bo imela ob že navedenih pozitivnih vplivih na okolje in podnebje še naslednje pozitivne učinke: - ključno vlogo pri zagotavljanju obnovljivih virov energije (OVE); - optimizacija proizvodnje toplotne energije, ki omogoča proizvodnjo iz različnih virov (sončni sprejemniki, toplotne črpalke, odvečna toplota, toplota iz sistema termične predelave odpadkov), zmanjšanje emisij trdnih delcev in toplogrednih plinov (TGP); - nadzorovani in optimizirani izpusti emisij dimnih plinov ter zmanjšanje iz pustov CO ₂ ; - omogočeno učinkovito shranjevanje energije; - hranilniki toplote za doseganje učinkovite rabe energije (URE); - izboljšanje učinkovitosti SDO z zmanjšanjem izgub.
Energetika	Zaključen projekt rekonstrukcije kotlovnice Energetike Maribor, katera je zajemala zamenjavo dveh okoljsko in energetske neučinkovitih kotlov, izgradnjo hranilnikov toplotne energije za dodatno povečanje proizvodnje toplote iz SPTE in izgradnjo sončnih sprejemnikov toplote, s katerimi smo pričeli z uvajanjem obnovljivih virov nergije v naš proizvodni sistem.	Uvajanje obnovljivih virov, energetska učinkovitost.
Energetika	Omrežje daljinskega ogrevanja se bo še naprej prednostno širilo na območja obstoječih večjih sistemov skupnih kotlovnice ter predvidenih novih pozidav	Zagotavljanje obnovljivih virov energije OVE (optimizacija proizvodnje toplotne nergije), zmanjšanje emisij trdnih delcev in toplogrednih plinov (TPG), omogočeno učinkovito shranjevanje nergije (hranilniki toplote), izboljšanje učinkovitosti SDO z zmanjšanjem izgub.
Energetika	Na lokaciji kotlovnice Energetike Maribor smo namestili sončno elektrarno s ciljem čim višje stopnje samooskrbe z električno energijo. Skupna inštalirana moč elektrarne znaša 254,37 kW. V letu 2024 je sončna elektrarna proizvedla 238,1 MWh električne energije, ki je predstavljala 20% vse porabljene električne energije.	Povečanje obnovljivih virov z namenom večjega deleža samozadostnosti.
Energetika	Izvedba novega energetskega objekta na lesno biomaso v sklopu projekta prestrukturiranja daljinskih sistemov na OVE.	Povečanje obnovljivih virov z namenom večjega deleža samozadostnosti.
Energetika	Izveden projekt nadgradnje črpalnice TOM za	Fleksibilnejše upravljanje in zagotavljanje maksimalnih prihrankov v poletni sezoni ob delovanju visokotemperaturne toplotne črpalke in SPTE Pristanl.
Energetika	Pričeli z izvedbo projektne dokumentacije in pridobivanjem dovoljenj za nov proizvodni vir energetskega objekta LBK Melje. Planira se postavitev kotla na lesno biomaso moči 5MW.	Povečanje deleža obnovljivih virov, energetska učinkovitost.
Energetika	Skupaj z MOM smo nadgradili projektno dokumentacijo za izvedbo izgradnje sončne elektrarne na potencialnih strehah šol in javnih objektov v občini Maribor	Povečanje obnovljivih virov z namenom večjega deleža samozadostnosti.
Snaga	Sončna elektrarna na zaprtem odlagališču odpadkov Pobrežje (SRP 2023-2027)-v fazi projektne ideje	Namen investitorja je umestitev sončne elektrarne moči do 10 MW na degradiranem območju zaprtega odlagališča odpadkov Pobrežje. Cilj projekta je uvajanje obnovljivi vih virov energije v proizvodnjo električne energije in hkratna revitalizacija degradiranega območja zaprtega odlagališča odpadkov Pobrežje. Sočasno bi na mestu po stavili še hranilnike električne energije za regulacijo nihanj na elektroenergetskem sistemu in spodbujanje e-mobilnosti s postavitvijo in promoviranjem e-polnilnic. S projektom izgradnje SE Pobrežje bomo v mestu zagotovili višji odstotek električne energije iz OVE z izkoriščanjem sončne energije. Hkrati gre za proizvodnjo elektrike brez ogljičnega odtisa v Mestni občini Maribor in celotni regiji. Cilj projekta je tudi revitalizacija zaprtega odlagališča odpadkov Pobrežje in koristna izraba prostora za energetske dejavnosti na obrobju mesta ter spodbujanje trajnostne mobilnosti s po postavitvijo e-polnilnic za električne avtomobile.
Snaga	Sončna elektrarna na sortirnici izhodne moči 599,8 kW, ki je namenjena samooskrbi oz lastni rabi za izvajanje dejavnosti na sortirnici	Samooskrba z EE in znižanje stroškov poslovanja.

Cilji v zvezi z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje

Skupina JHMB pri svojem delovanju zasleduje spodaj navedene cilje MOM.

Tabela 21: Cilji v strateških dokumentih MOM, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju blažitve podnebnih sprememb

Politika, strateška usmeritev MOM	CILJI
Strateške usmeritve MOM do leta 2050	Več kot 50 % našega voznega parka sestavljeno iz električnih vozil, kar bo omogočilo nadaljnje zmanjšanje emisij iz transporta.
	Vključitev električnih vozil v sistem za shranjevanje energije za učinkovitejšo rabo energije iz obnovljivih virov in podporo energetske stabilnosti.
	Povečanje števila sončnih elektrarn, da bi dosegli vsaj 30 % energetske samozadostnosti z obnovljivimi viri.
	Poleg sončnih elektrarn bomo raziskovali tudi druge oblike obnovljivih virov energije.
	Uvedba naprednih tehnologij za shranjevanje energije (baterijski sistemi) za zagotavljanje neprekinjene oskrbe z električno energijo iz obnovljivih virov.
	Nadaljevanje energetske prenove v drugih stavbah v našem portfelju, zlasti tistih z visokimi stroški energije.
	Uvedba naprednih tehnologij za zajemanje ogljika.
OPVO MOM do leta 2030	Prehod v podnebno nevtralnost in prilagoditev na podnebne spremembe.
SRM do 2030	Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za vsaj 30% v primerjavi z ravni v letu 2009.
	Povečanje deleža obnovljivih virov energije v končni porabi energije za 20% glede na leto 2009.
	Oblikovanje strategije in izvedba politike energetske neodvisnega mesta.
	Oblikovanje politike pospeševanja OVE/URE na novogradnjah in rekonstrukcijah starejših zgradb.
	Spodbujanje rabe zelenih tehnologij na vseh javnih zgradbah v mestu.
	Sofinanciranje prehoda na OVE/URE v gospodinjstvih.
	Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.
	Sofinanciranje raziskovalnih projektov za povečanje učinkovitosti energetske rabe v mestu.
	Recikliranje in energetska izraba komunalnih odpadkov: količina komunalnih odpadkov na prebivalca /leto (do leta 2030 <250kg).
	Vzpostaviti sistem skladiščenja energetskih presežkov in njihova distribucija izven mesta.
LEK	Povečati izkoristek omrežja DO MOM (sedanji izkoristek je 85,5 %).
	Širitev sistema DO in hlajenja, priprava pravnih podlag za prioritarno uporabo energentov za ogrevanje.
	Zmanjšanje deleža tekočih goriv ter trajnostna raba lesne biomase na dolgi rok. Prav tako tudi povečanje uporabe toplotnih črpalk.
	Vzpostavitev katastra energetskih virov in porabnikov.
LEPK	Za najmanj 20 % zmanjšati emisije CO ₂ glede na trenutno stanje (2 % letno).
	Za najmanj 10 % izboljšati energetske učinkovitost glede na trenutno stanje (1 % letno).
	Doseči najmanj 30 % skupni delež obnovljivih virov energije v končni rabi energije (sedaj znaša 13 %; 1,7 % letno).

Skupina JHMB še nima konkretno opredeljenih lastnih ciljev v zvezi z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje. Z analizo dvojne pomembnosti za leto 2024 smo opredelili pomembne vplive, tveganja in priložnosti ter za leto 2024 prvič izračunali ogljični odtis obsegov 1, 2, in 3 Skupine JHMB. Preden sprejmemo konkretne cilje, želimo pridobiti celovit pregled nad vplivi podnebnih sprememb na naše poslovanje in vrednostno verigo ter določiti prave cilje, ki bodo prispevali k zmanjšanju teh vplivov kot tudi tveganj. Stanje na tem področju spremljamo z določenimi kazalniki, ki jih navajamo v tabeli.

Tabela 22: Kazalniki za spremljanje napredka na ravni Skupine JHMB (skladno s kazalniki merjenja po OPVO MOM)

PODNEBNE SPREMEMBE				indeks	
Skupina JHMB	METRIKE	EM	leto 2024	leto 2025	2025/2024
Energetika	Prodane količine toplote	Mwh	90.352	98.080	109
Energetika	Delež proizvodnje iz SPTE in OVE	%	58	64	110
Energetika	Kazalnik učinkovitosti proizvodnje toplote (izkoristek sistema)	%	82	85	104
Mariborski vodovod	Poraba EE za vodooskrbo na m3 črpane vode	kWh/m3	0,56	0,57	102

3.4.2 Onesnaževanje

V Skupini JHMB smo na osnovi analize dvojne pomembnosti na področju onesnaževanja prepoznali naslednje pomembne podteme in znotraj njih naslednje vplive in tveganja:

Tabela 23: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti na področju onesnaževanja

		Vrednostna veriga			Časovni okvir		
		Navzgor	Lastno poslovanje	Navzdol	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročno
Onesnaževanje zraka							
Vpliv transporta, energetike, turizma (nastajanje trdnih delcev, dušikovega oksida, hrupa, smrada)	Dejanski negativen vpliv	X	X	X			X
Višji stroški usklajevanja s predpisi	Tveganje		X		X		
Stroški prehoda na tehnologijo z manjšimi emisijami/imisijami	Tveganje		X		X		
Onesnaževanje zraka, tal, vode, živih organizmov							
Neusklajenost razvoja infrastrukturnih in komunalnih storitev	Dejanski negativen vpliv		X			X	
Finančna tveganja pri vodenju projektov	Tveganje		X		X		
Neureditev infrastrukture za začasno skladiščenje odpadkov	Morebitni negativen vpliv		X	X			X
Investicija v rešitev tega problema (termična obdelava odpadkov ipd.)	Tveganje		X			X	
Posipni materiali	Dejanski negativen vpliv		X			X	
Onesnaževanje vode							
Slaba vodotesnost kanalizacije	Morebitni negativen vpliv		X			X	
Operativna/obratovalna tveganja (npr. dotrajanost kanalizacije in potrebna sanacija, nadgradnja infrastrukture), ki izhajajo iz vpliva podnebnih sprememb (npr. več padavinskih voda, neurij)	Tveganje		X				X
Odlagališče nevarnih odpadkov Metava	Morebitni negativen vpliv		X				X
Manko proračunskih sredstev za izvajanje potrebnega nadzora in preprečevanje onesnaževanja	Tveganje		X				X

Onesnaževanje zraka

Kakovost zraka je eden ključnih kazalnikov stanja okolja, saj neposredno vpliva na zdravje ljudi. Onesnažen zrak lahko povzroča bolezni dihal, srčno-žilna obolenja, raka in v skrajnih primerih prezgodnjo umrljivost. Hkrati škoduje tudi okolju in infrastrukturi, saj prispeva k zakisanju tal in voda, zmanjšanju kmetijskih pridelkov, poškodbam gozdov ter koroziji materialov.

Med glavna onesnaževala zraka sodijo:

- snovi, ki prispevajo k nastanku prizemnega ozona (NO_x, CO, CH₄, NMVOC), ki škoduje zdravju, zmanjšuje pridelke in oslabi ekosisteme;
- snovi, ki povzročajo zakisanje (NO_x, NH₃, SO₂), ki škodujejo ekosistemom ter stavbam in materialom;
- trdni delci (PM₁₀, PM_{2,5} in manjši), ki so povezani z boleznimi dihal, srca in povečano umrljivostjo.

Glavni viri onesnaženja so promet, energetika, industrija, gospodinjstva, kmetijstvo ter ravnanje z odpadki. Mejne vrednosti določa evropska in nacionalna zakonodaja, priporočila pa Svetovna zdravstvena organizacija.

Mestna občina Maribor (MOM) sodi med območja s čezmerno onesnaženostjo zraka, predvsem zaradi delcev PM₁₀ in benzo(a)pirena, zato je uvrščena v I. stopnjo onesnaženosti. Ključni vir PM₁₀ je promet, PM_{2,5} pa predvsem zgorevanje lesa in promet. Meritve potekajo na lokacijah Vrbanski plato ter Krekova/Tyrševa, kjer je zaznan padajoč trend koncentracij.

Onesnaževanje vode

Odpadna voda je voda, ki se po uporabi ali padavinah onesnažena odvaja v vode neposredno ali preko kanalizacije in po čiščenju. Komunalna odpadna voda nastaja v gospodinjstvih, javnih objektih ter storitvenih in proizvodnih dejavnostih z značilno gospodinjisko sestavo. Industrijska odpadna voda izvira iz industrije, obrti, kmetijstva in drugih dejavnosti ter je glede na vrsto onesnaženja bolj raznolika. Padavinska odpadna voda nastaja kot posledica padavin na utrjenih površinah in se odvaja v kanalizacijo ali neposredno v vode.

Čiščenje odpadnih voda vključuje mehanske, biološke in kemične postopke ali njihove kombinacije, s katerimi se doseže skladnost z okoljskimi standardi. Pri izvajanju javne službe se kemikalije praviloma ne uporabljajo, učinkovitost pa se spremlja z monitoringom izpustov.

Mestna občina Maribor (MOM) izvaja tudi imisijski monitoring tal, podzemnih in površinskih voda na vodovarstvenih območjih črpališč Mariborskega vodovoda, ki poteka od leta 2001 in temelji na evropski ter nacionalni zakonodaji. Namen monitoringa je zgodnje prepoznavanje tveganj za kakovost pitne vode, pri čemer se spremljajo voda, tla in podzemne zaloge, ki so odvisne tudi od vremenskih razmer.

Odvajanje in čiščenje odpadne vode v MOM izvajata družbi Nigrad in Mariborski vodovod, ki je v letu 2024 prevzel v upravljanje Centralno čistilno napravo Maribor (v nadaljevanju CČN Maribor). Večji del odpadnih voda MOM iz gospodinjstev, industrije in meteorne vode se prečisti na CČN Maribor, ki ima kapaciteto 195.000 populacijskih enot in izvaja tri faze čiščenja (mehansko, biološko in obdelavo blata). Na centralni čistilni napravi se obdelava 94 % odpadne vode MOM.

Nigrad upravlja približno 527 km kanalizacijskega omrežja, skoraj 26.000 priključkov, 63 razbremenilnikov in 42 črpališč ter skrbi za vzdrževanje, čiščenje in meritve sistema. Ker več kot 60 % območja MOM leži na vodovarstvenih območjih, je učinkovito odvajanje posebej pomembno.

Odvajanje padavinskih voda iz javnih površin in odvajanje ter čiščenje padavinskih voda, ki se odvaja v javno kanalizacijo s streh, če za to padavinsko odpadno vodo ni mogoče zagotoviti ravnanja v skladu s predpisom, ki ureja emisijo snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vodo in javno kanalizacijo, je storitev izvajalca javne službe. Aktivnosti, povezane z izločitvijo padavinskih voda iz sistema javne kanalizacije, Nigrad izvaja zato, ker zaradi podnebnih sprememb prihaja do nalivov večjih jakosti, kot so bile predvidene pri načrtovanju kanalizacije. Obilna padavinska voda namreč v kanalizaciji povzroča številne nevšečnosti, kot so npr. poplavljanje objektov, nezmožnost odvajanja odpadnih voda do čistilnih sistemov in izdatno močnejša abrazija omrežja. Nemoten potek odvajanja odpadnih voda oz. ustrezno pretočnost kanalizacije se lahko zagotovi ob doslednem upoštevanju vseh predpisov, zato je potrebno padavinske vode izločiti iz sistema kanalizacije in tako prispevati k normalnemu delovanju.

Na območju MOM je v večini primerov zgrajen mešani kanalizacijski sistem, kar pomeni, da se razbremenjene padavinske vode odvajajo preko razbremenilnikov v potoke in nato v Dravo, odpadna voda pa se vodi po glavnih zbiralnikih proti CČN Maribor v Dogošah. Zaradi dotrajanosti razbremenilnikov ali njihove poddimenzioniranosti glede na današnje potrebe se onesnažene vode večkrat prelijejo in onesnažujejo potoke oz. odvodnike. Zaradi večje količine padavinske vode in odpadne meteorne vode, ki dodatno obremenjujejo razbremenilnike, se onesnažene vode večkrat prelijejo in onesnažujejo kanal/potok.

Svetlobno onesnaževanje

Svetlobno onesnaženje je prekomerno osvetljevanje okolja zaradi premočnih in slabo optimiziranih usmerjenih ali pa celo neusmerjenih virov svetlobe. To povzroča bleščanje in širjenje svetlobe v nebo. Pojavlja se v naseljenih območjih, predvsem v mestnih središčih. Posledice so visoki stroški elektrike, moteč vpliv na človeka in na splošno za vsa živa bitja. Povzroča nelagodje, utrujenost, boleče oči ter slab spanec.

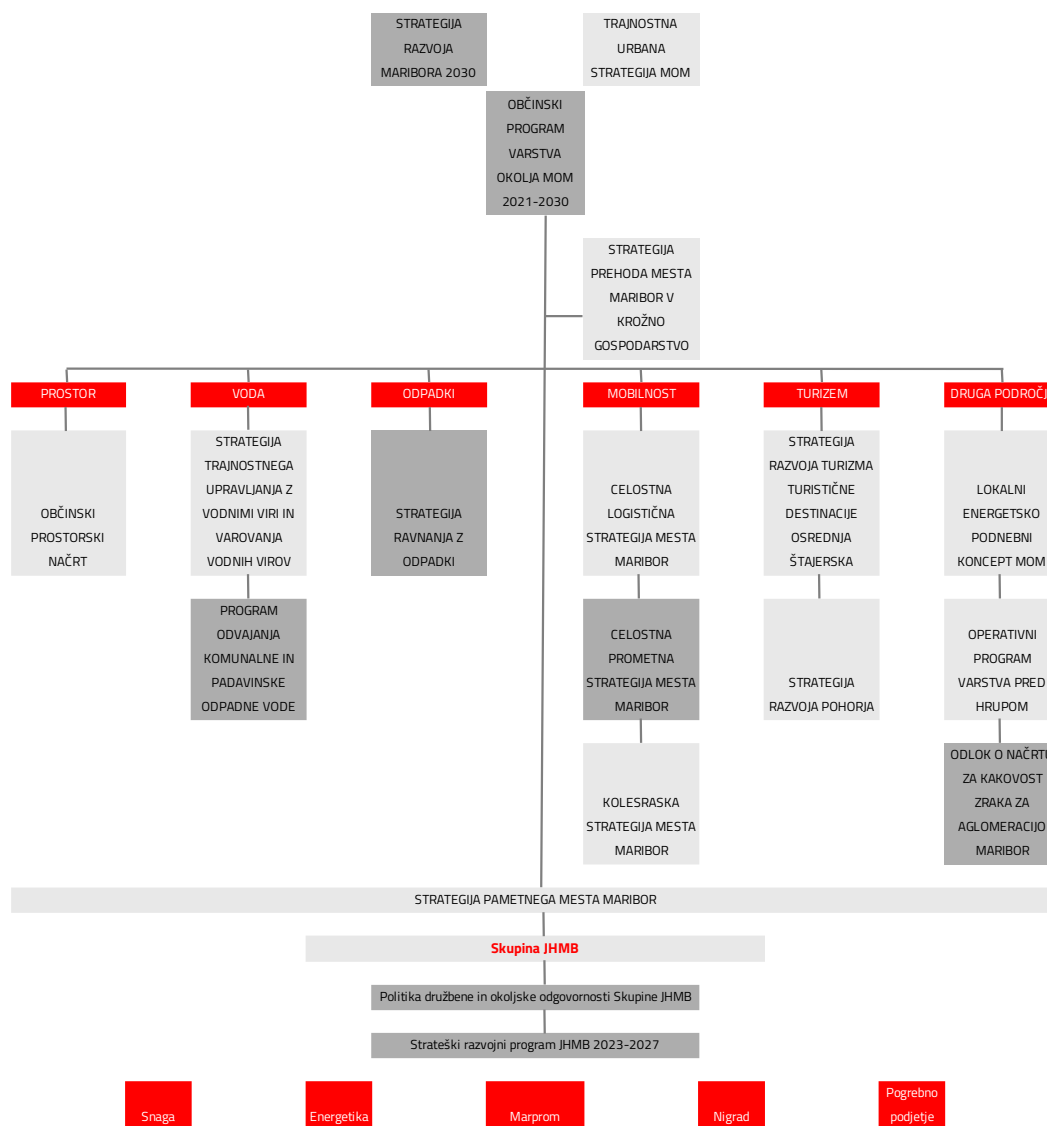
Maribor sodi med večje vire svetlobnega onesnaženja na območju Slovenije. Znotraj mesta glavne vire svetlobnega onesnaženja predstavljajo nezastrite in polzastrite svetilke cestne razsvetljave, zato se svetlobno bolj onesnažena območja pojavljajo vzdolž večjih prometnic in na parkiriščih v okolici nakupovalnih središč. Na območjih z individualno stanovanjsko gradnjo zlasti na Pobrežju, Teznu in

delu Tabora je stopnja svetlobnega onesnaženja nekoliko nižja, kljub še vedno prisotni uporabi nezastrtih svetilk z visokotlačnimi živosrebrnimi sijalkami, ki imajo višek sevanja v modrem delu spektra. Mesto oblikuje izrazito svetlobno kupolo, ki ima regionalni značaj. V okolici mesta zimska nočna smuka na Mariborskem Pohorju predstavlja dodaten vir svetlobnega onesnaževanja.

Politike v zvezi z onesnaževanjem

Na ravni Skupine je sprejeta krovna Politika družbene in okoljske odgovornosti, v kateri se Skupina JHMB med drugim zavezuje k zmanjšanju negativnih vplivov na okolje, vključno z zmanjšanjem onesnaževal iz svojih dejavnosti, kot so javni prevoz in komunalne storitve. Posamezne družbe v Skupini imajo sprejete politike in okoljske usmeritve za lastno dejavnost, ki jo opravljajo. Sicer pa se Skupina JHMB zavezuje pri opravljanju dejavnosti k upoštevanju vseh strateških usmeritev MOM.

Slika 12: Hierarhija politik, programov, strategij, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju onesnaževanja

Krovna strategija MOM je Strategija razvoja Maribora 2030 (SRM), ki predstavlja dolgoročno razvojno politiko s cilji in smernicami za njihovo doseganje in je usmeritev tudi za izvajanje vseh aktivnosti Skupine JHMB. Hkrati je Skupina JHMB zavezana vsem strateškim okoljskim usmeritvam v OPVO MOM, ki so na področju onesnaževanja:

- Skrb za dobro kemijsko in ekološko stanje površinskih voda
 - Preprečevanje odtekanja odpadne komunalne vode ter drugih vrst onesnaženih voda v vodotoke in obstoječe površinske vode.
 - Ustvarjanje pogojev za dobro kemijsko in ekološko stanje površinskih vod, da bodo polne življenja, očiščene mikro polutantov, ustrezno renaturirane, sposobne opravljati ekološke funkcije in ekosistemske storitve.
- Zagotavljanje kakovosti tal
 - Redno izvajanje monitoringa, tj. meritev onesnaženosti tal (prsti) na dovolj velikem številu mikrolokacij.
 - Preprečevanje erozije tal (vodne, vetrne) s primernimi prostorskimi in krajinsko arhitekturnimi ureditvami.
 - Varovanje in negovanje tal s sonaravnim upravljanjem in z rabo regenerativnih biotehniških ukrepov za zmanjšanje onesnaženosti ter izboljšanje njihove vitalnosti.
 - Skrb za trajnostno rabo tal s spodbujanjem ekološke pridelave hrane (širjenje površin za mestne vrtove, ozaveščanje občanov o pomenu ekološke, lokalno pridelane hrane, spodbujanje povečanja deleža lokalne hrane v javnih zavodih ipd.).
- Zrak
 - Izvajanje ukrepov za zmanjševanje koncentracij onesnaževal v zraku.
 - Stalni nadzor (redni monitoring) nad onesnaženostjo zraka.
 - Pametno načrtovanje, tehnične in naravne rešitve omogočajo ekološke storitve za izboljšanje mikroklima.
- Svetlobno onesnaževanje
 - Vzpostavitev energetsko učinkovitejše javne razsvetljave, ki bo porabila manj električne energije, povzročala manj svetlobnega onesnaževanja, zmanjšala emisije CO₂, zahtevala nižje stroške obratovanja in vzdrževanja ter bistveno zmanjšala okoljske obremenitve.
 - Uporaba nočnim živalim prijaznih svetil.

Ukrepi in viri v zvezi z onesnaževanjem

Dolgoročni cilj Mestne občine Maribor (MOM) je doseči kakovost zraka brez negativnih vplivov na zdravje ljudi in okolje. V ta namen je sprejet Odlok o načrtu za kakovost zraka za aglomeracijo Maribor, ukrepi pa so usklajeni tudi z Lokalnim energetskega konceptom (LEK) in Celostno prometno strategijo mesta Maribor. Ukrepi iz Načrta za kakovost zraka so razdeljeni v tri sklope:

- Učinkovita raba energije in OVE – zmanjševanje emisij iz ogrevanja, širitev daljinskega ogrevanja, uvajanje obnovljivih virov, energetske prenove stavb in javnih objektov.
- Prometni ukrepi – posodobitev javnega potniškega prometa, trajnostna parkirna politika, razvoj kolesarske in peš infrastrukture ter spodbujanje elektromobilnosti.
- Podporni ukrepi – varovanje zelenih površin, izboljšanje mikroklima, spremljanje kakovosti zraka in ozaveščanje javnosti.

Poleg naštetih ukrepov pa lahko morebitna kritična območja večje onesnaženosti interventno obravnavamo in omejimo onesnaženje tudi s pomočjo ponorov (ciljane zelene zasaditve).

Skupina JHMB v skladu z usmeritvami MOM tako kljub temu, da je bila analiza dvojne pomembnosti narejena šele konec leta 2024 in smo šele opredelili vplive, tveganja in priložnosti, že izvaja določene aktivnosti za blažitev negativnih vplivov in tveganj, povezanih z onesnaževanjem zraka, vode in prsti ter živih organizmov. Je pa na teh aktivnostih treba delati ves čas in gre torej za neke stalne ukrepe.

Takšni ukrepi za blažitev dejanskega negativnega vpliva na onesnaževanje zraka zaradi transporta, energetike, mestnega linijskega prevoza, ki je vzrok za nastajanje trdnih delcev, dušikovega oksida, hrupa, smrada, in z njim povezanih tveganj, so: prehod na električna vozila in goriva z nizkimi emisijami, spodbujanje kolesarjenja in javnega prevoza za zaposlene in obiskovalce, filtracija zraka v turističnih namestitvah, načrtovanje stroškov prehoda na nizko emisijske tehnologije ... Ti ukrepi so deloma povezani tudi z ukrepi za blažitev podnebnih sprememb.

Dejanski negativni vpliv na onesnaževanje zaradi neusklajenega razvoja infrastrukturnih in komunalnih storitev in finančno tveganje pri vodenju projektov blažimo z usklajevanjem z lokalnimi skupnostmi in vključitvijo njihovih potreb v načrtovanje. So pa investicije v domeni lastnice, MOM.

Tudi akcije v primeru za morebitni negativni vpliv na onesnaženje okolja zaradi neustreznih ukrepov – neureditev infrastrukture za začasno skladiščenje odpadkov – so že v izvajanju. Tako smo na osnovi dogovora o skupni pripravi projekta termične predelave odpadkov Maribor pričeli z izdelavo potrebne dokumentacije za umeščanje objekta v prostor.

Za odpravo dejanskega negativnega vpliva na onesnaževanje zaradi posipnih materialov, morebitnega negativnega vpliva na podzemne vode zaradi slabe vodotesnosti kanalizacije in povezanih operativnih/obratovalnih tveganj (npr. dotrajanost kanalizacije in potrebna sanacija, nadgradnja infrastrukture), ki izhajajo iz vpliva podnebnih sprememb (npr. več padavinskih voda, neurij), in morebitnega negativnega vpliva na onesnaženje podzemne vode zaradi odlagališča nevarnih odpadkov Metava ter povezanega tveganja, ki izhaja iz manjka proračunskih sredstev za izvajanje potrebnega nadzora in preprečevanje onesnaževanja, se izvajajo aktivnosti v skladu z načrtom izvajanja investicij.

Poleg tega je Mariborski vodovod v letu 2024 prevzel v upravljanje centralno čistilno napravo. V prihodnosti načrtuje naložbe v vzdrževanje in posodobitev čistilne naprave, da bi se izboljšala kakovost odpadnih vod, ki se vračajo v okolje.

Na področju svetlobnega onesnaževanja MOM izvaja projekt prenove javne razsvetljave v okviru javno-zasebnega partnerstva. Predvidena je zamenjava več kot 13.000 svetilk z energetsko učinkovitimi LED sistemi, kar bo zmanjšalo porabo energije do 30 %, emisije CO₂, svetlobno onesnaženje in stroške vzdrževanja. Z uvajanjem celovitih rešitev učinkovite razsvetljave bo tako MOM bistveno zmanjšala okoljske obremenitve.

Tabela 24: Aktivnosti Skupine JHMB v skladu s SRP 2023-2027 (novelacija SRP 2025-2029) na področju onesnaževanja in načrti za v prihodnje

Skupina JHMB	UKREPI	CILJI
Aktivnosti po SRP 2023-2027 in načrti za prihodnost		
Snaga	Ravnaje z odpadki: Mehansko-biološka obdelava mešanih komunalnih odpadkov SRP 2023-2027; Sprejem strategije krožnega gospodarstva/ravnanja z odpadki: 2024. Sprejem Občinskega podrobnega prostorskega načrta za center krožnega gospodarjenja: december 2024.	Glede na zakonodajo o odlaganju preostanka odpadkov po obdelavi meša njih komunalnih odpadkov in določitev, da je potrebna mehansko-biološka obdelava mešanih komunalnih odpadkov, je nujna izgradnja objekta za biološko obdelavo mešanih komunalnih odpadkov (biološka stabilizacija), v katerem se mehansko obdelani mešanih komunalnih odpadki oziroma ostanek po obdelavi le-teh posuši do te mere, da izpolnjuje vse parametre za odlaganje na odlagališču. Preostanek mehansko obdelanih odpadkov, t. i. lahka frakcija, se uporabi za sežig odpadkov v okviru izvajanja državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov. Z za gotovitvijo obeh procesov, torej tako mehanske (že obstoječa sortirnica) in biološke obdelave (nov predviden objekt) mešanih komunalnih odpadkov kot obvezne gospodarske javne službe zadostimo vsem obveznostim, ki jih nalagajo tako zakonodaja R. Slovenije kot evropske direktive na področju ravnanja z odpadki. Prav tako z obema opisanimi procesoma za širše območje mesta Maribor zagotavljamo samo zadostnost območja glede obdelave mešanih komunalnih odpadkov in zmanjšujemo odvisnost od drugih prevzemnikov ter s tem posledično tudi regulacijo cen ravnanja z odpadki, saj imamo vsaj delno zaključen krog ravnanja z odpadki na omenjenem območju.
Snaga	Predelava biološko razgradljivih odpadkov (SRP 2023-2027)- neopredeljena časovnica	Izgradnja kompostarne za predelavo biološko razgradljivih odpadkov je nujno potrebna glede na to, da tovrstnih kapacitet na širšem območju Maribora ni, in to predvsem zaradi ustreznega obvladovanja predelave bioloških odpadkov (rjava posoda) in zmanjšanje vanja količin le-teh.
Marprom	Elektrifikacija voznega parka mestnega potniškega prometa z nabavo električnih avtobusov in vozil (SRP JHMB 2023-2027)-v izvajanju V letu 2024 uvedba druge popolnoma elektrificirane linije (št.G5) v MPPM sodelovanje pri načrtovanju posodobitve polnilne infrastrukture v okviru reorganizacije in prenove mreže linij JMPP za polnjenje električnih vozil	z elektrifikacijo slediti konceptu trajnostne in okolju prijazne urbane mobilnosti, ki temelji na zeleni energiji, zmanjševanju ogljičnega otisa in emisij ter trdnih delcev v prometu.
Pogrebno podjetje	Instalacija sončne elektrarne na strehi pokopališkega objekta na pokopališču Dobrava (SRP 2023-2027)	Cilj učinkovita raba energije iz obnovljivih virov.
Nigrad	Sanacija kanalizacijskega sistema na sistemu javne kanalizacije kot posledica vdorov in poškodb SRP JHMB 2023-2027-v izvajanju	Odpravljanje vdora zalednih in padavinskih voda v sistem javne kanalizacije in sanacija k
Nigrad	V letu 2024 smo nadaljevali s projektom LIFE RESTART v sklopu katerega bomo v naslednjih letih vzpostavili banko materialov in oblikovali aplikacijo za zaznavo ilegalnih odlagališč odpadkov. V sklopu projekta bomo vzpostavili trajni predelovalni regijski center, v okviru katerega bi predelovali vse gradbene odpadke iz območja MOM in drugih okoliških občin. Postopki za pridobitev dovoljenja in lastništva lokacije so se pričeli v letu 2024.	
Energetika	Električna vozila Energetike se polnijo iz sončnih elektrarn, nameščenih na nadstreških notranjega parkirišča. Hkrati razvija inovativen koncept souporabe vozil, ki bodo na voljo tudi drugim podjetjem iz Skupine JHMB.	zmanjšanje ogljičnega otisa in povečanje energetske učinkovitosti, optimizacija uporabe

Cilji v zvezi z onesnaževanjem

Analiza dvojne pomembnosti je bila narejena konec leta 2024 in na takšen način opredeljeni pomembni vplivi in tveganja, povezani z onesnaževanjem. Skupina JHMB sledi ciljem za njihovo preprečevanje ali blažitev po usmeritvah MOM.

Tabela 25: Cilji v strateških dokumentih MOM, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju onesnaževanja

Politika, strateška usmeritev MOM	Področja	CILJI
Strategija razvoja Maribora do leta 2030	Svetlobno onesnaževanje	Zmanjšanje javne razsvetljave na prebivalca iz 87 kw/h (2008) na 43 kw/h do leta 2030.
	Onesnaževanje mestni promet	Uvajanje bolj ekoloških oblik javnega prevoza (delež avtobusov na stisnjeni zemeljski plin) 40% do 2030
Strategija pametno mesto Maribor 2030	Digitalizacija	Digitalna transformacija tako občine kot tudi digitalizacija vseh javnih storitev in digitalna transformacija javnih podjetij.
		V okviru celovitega pametnega usmerjanja prometa vključuje tudi ukrep pametnega javnega prevoza (Marprom)
		Nadzor kanalizacijskega sistema in razbremenitev razbremenilnikov v realnem času.
		Pametni dostop in merjenjem polnosti podzemnih zabojsnikov
		Pametna ulična razsvetljava s prilagajanjem jakosti svetilnosti (senzor za svetlobo, kvaliteto zraka hrup)
OPVO MOM	Zagotavljanje kontinuirane kakovosti podzemnih voda	Zmanjševanje uporabe in vdora onesnažil v podzemne vode.
	Zagotavljanje javne oskrbe s pitno vodo v zadostni količini in ustrezni kakovosti vsem prebivalcem	Poseben poudarek mora biti na implementaciji zelenih infrastrukturnih rešitev med obstoječo sivo infrastrukturo za zagotavljanje ponikanja deževnice.
		Vzpodbujanje ekološkega načina kmetovanja, da se prepreči spiranje nitratov in pesticidov v tla.
		Zmanjševanje farmakološko aktivnih snovi (ostankov zdravil kot odpadki) v odpadni vodi.
		Dopolnitev rezultatov iz državnega monitoringa s podatki in rezultati iz imisijskega monitoringa lokalne skupnosti.
		Informiranje in ozaveščanje prebivalcev o tem, kaj vse se odvaja v komunalni sistem in kaj ne.
		Na področju odvajanja odpadne vode se tako pojavljata dva glavna izziva in sicer OPVO
		Zagotavljanje ločenega odvajanja meteoritnih in odpadnih komunalnih vod v izogib preobremenjevanja kanalizacijskega omrežja.
		Izboljšanje komunalne infrastrukture (kanalizacijskega sistema) v izogib iztokom odpadne vode v površinske ali podzemne vode
		Uravnoteženo vlaganje finančnih sredstev za redno vzdrževanje, zamenjavo in dogradnjo infrastrukture (vodovod, kanalizacija).
	Dobro kemijsko in količinsko stanje podzemne vode kot vira pitne vode	Redno vzdrževanje vodnjakov.
		Zagotavljanje ločenega odvajanja meteoritnih in odpadnih komunalnih vod v izogib preobremenjevanja kanalizacijskega omrežja (izgradnja pametnega sistema kanalizacije).
		Zmanjševanje vdora onesnažil v podzemne vode.
		Ugotavljanje vzrokov za prisotnost posameznih onesnažil v vodi.
		Zmanjševanje farmakološko aktivnih snovi (ostankov zdravil kot odpadki) v odpadni vodi.
		Informiranje in ozaveščanje prebivalcev (vzpodbujanje ekološkega načina kmetovanja, raba deževnice namesto pitne vode, ipd.).

Trajnostno poročilo Skupine JHMB za leto 2025

Politika, strateška usmeritev MOM	Področja	CILJI
OPVO MOM	Dobro kemijsko in ekološko stanje površinskih voda	Izvedba pilotnega čiščenja dravskega filtrata na levem bregu Drave in pridobivanje zemljišč na trasi II. Faze aktivne zaščite črpališča Vrbanski plato, izdelava projekta, pridobitev gradbenega dovoljenja in izdelava investicijskega programa za izvedbo projekta
		Izvedba projekta II. Faze aktivne zaščite črpališča Vrbanski plato po etapah, izvedba poskusnega obratovanja in predaja objekta v upravljanje JHMB
		Zmanjšanje rabe soli na javnih površinah v času zimske sezone
		Prioritetni nadzor nad vzdrževanjem javnega in internega kanalizacijskega omrežja na VVO I in II
		Novelacija programa odvajanja komunalne in padavinske odpadne vode na območju MOM
		Izvedba programa izgradnje in rekonstrukcije kanalizacijskega omrežja v sklopu večletnih razvojnih načrtov MOM (Prioritete so ureditev kanalizacijskega sistema na VVO in sicer: rekonstrukcija starega kanalizacijskega sistema in izgradnja novega, kjer še ni izgrajenega omrežja in zagotovljenih priklopov, pri rekonstrukcijah in novogradnjah pa izgraditi ločen meteorno - komunalni sistem odvajanja odpadnih voda;; izvajanje projekta »Odvajanje in čiščenje v porečju Drave«)
		Akcijski načrt za spodbujanje izgradenj MČN tam, kjer iz ekonomskih in tehničnih razlogov ni smotno graditi skupne kanalizacije s čistilno napravo (priprava načrta s prioriteta; možne tehnične ali druge spodbude)
		Vzpostavitev katastra "kritičnih izpustov" v kanalizacijski sistem in nadgradnja monitoringa izpustov (namesto občasnega vzorčenja vzpostavitev rednega sistematičnega vzorčenja)
	Svetlobno onesnaževanje	Rekonstrukcija kanalizacijskega omrežja in razbremenilnikov na zavarovanem območju mestnega gozda Stražun
		Celovita posodobitev mestne javne razsvetljave ob upoštevanju, poleg ekonomskih in energetskih, tudi okoljskih vidikov.
		Svetlobno onesnaževanje v mestu lahko bistveno zmanjšamo z ustrezno sanacijo javne razsvetljave, omejevanjem osvetlitve zgradb in postavitve osvetljenih reklamnih panojev.
		Vzpostavitev energetsko učinkovitejše javne razsvetljave, ki bo porabila manj električne energije, povzročala manj svetlobnega onesnaževanja, zmanjšala emisije CO ₂ , zahtevala nižje stroške obratovanja in vzdrževanja ter bistveno zmanjšala okoljske obremenitve.
		Uporaba nočnim živalim prijaznih svetil.
		Spodbujanje tako javnega kot zasebnega sektorja v uporabo pametnih sistemov osvetljevanja zgradb, reklamnih panojev ipd..
	Cilji ravnanja s komunalnimi odpadki	Usmerjenost v zmanjševanje količin odpadkov, skrbno ločevanje na izvoru in primerno ravnanje z zbranimi frakcijami ob uporabi tehnološko najsprejemljivejših tehnologij in sistemskih rešitev.
		Premišljeno kupovanje dobrin, inovativna uporaba/predelava »odsluženih« stvari, naj odpadki dobi novo uporabno vlogo.
	Ravnanje z gradbenimi odpadki in izkopnimi materiali	Ponovna uporaba gradbenih odpadkov (za nove gradbene polizdelke/izdelke, za zasipavanje gradbenih jam ipd.) ob minimalnem tveganju za dodatno obremenjevanje okolja (varstvo podtalnice, hrup, prah ipd.).
		Premišljena gradnja, da bo tudi gradbenih odpadkov čim manj in da so iz materialov, ki jih lahko predelamo.

Metrike za spremljanje onesnaževanja zraka, vode in prsti

Skupina JHMB ne zbira podatke o količini emisij v zrak, vodo in prst po vrsti onesnaževal, spremlja pa svoj napredek na tem področju z nekaterimi drugimi kazalniki, ki so navedeni spodaj.

Tabela 26: Kazalniki za spremljanje napredka na področju onesnaževanja na ravni Skupine JHMB (skladno s kazalniki merjenja po OPVO MOM do leta 2030)

ONESNAŽEVANJE					
Skupina JHMB	METRIKE	EM	leto 2024	leto 2025	indeks 2025/2024
Snaga	Zbrani vsi komunalni odpadki (KO) v MOM	tone	49.399	57.203	116
Snaga	Povprečna količina zbranih odpadkov v kg/ prebivalca	kg/prebivalca	434	413	95
Snaga	Delež MKO v skupnih odpadkih	%	31	30	97
Snaga	Količina nevarnih odpadkov v zbirnih centrih	tone	538	498	93
Marprom	Povprečna starost vozil	leta	8,6	8,2	95
Marprom	Prepeljani potniki	število	4.774.097	4.773.373	100
Marprom	Delež okolju prijaznih vozil v voznem parku (elektrika)	%	16	25	155
Nigrad	Količina odvedene vode (kanalščina ali odvajanje) v MOM	m3	5.741.824	5.816.343	101

3.4.3 Vodni viri

V Skupini JHMB smo na osnovi analize dvojne pomembnosti na področju vodnih in morskih virov prepoznali naslednjo pomembno podtemo in znotraj nje naslednji vpliv in tveganja:

Tabela 27: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti na področju vodnih virov v Skupini JHMB

		Vrednostna veriga			Časovni okvir		
		Navzgor	Lastno poslovanje	Navzdol	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročno
Poraba vode							
Neobvladovanje vodnih izgub	Dejanski negativni vpliv		X				X
Neustrezne cene storitev (npr. vodarine)	Tveganje		X		X		
Obratovalno tveganje zaradi dotrajanosti vodovodne infrastrukture	Tveganje		X		X		
Visoki stroški tekočega vzdrževanja, kar povečuje lastno ceno vode oziroma povzroča višje obratovalne stroške	Tveganje		X		X		

Voda je ključen naravni in življenjski vir. Za zagotavljanje kakovostne pitne vode in dobrega stanja vodnih teles se moramo kot družba zavedati problemov, ki jih s svojimi dejavnostmi povzročamo, ter iskati rešitve, da te izzive premostimo.

Glavni vir pitne vode predstavlja podzemna voda, zato je njeno varovanje nujno za zagotavljanje pitne vode. V začetku razvoja vodooskrbe je bila kar polovica načrpane vode zabeležena kot izgubljena voda. Z leti je zmanjšanje vodnih izgub postala ena od strateških usmeritev podjetja. Če pri-

merjamo današnje obdobje z obdobjem pred 40 leti, ko je prodana količina primerljiva, je bila takrat izguba vode na meter omrežja trikrat večja, izguba vode na vodomer pa dvakrat večja. Kazalec vodnih izgub ima velik vpliv na uspešnost in učinkovitost poslovanja Mariborskega vodovoda. Vodne izgube so lahko posledica okvar na vodovodnem omrežju (lomi cevovodov, puščanje spojev, tesnilk, puščanje na priključkih, nekontrolirani odjemi) in porabe vode za izpiranje cevovodov. V zadnjem letu so vodne izgube znašale 29,28 %.

Mariborski vodovod je od leta 2016 vključen v Mednarodno Združenje za Vode (International Water Association – IWA) in od takrat omrežje spremljamo po kazalnikih, ki jih predpisuje IWA. Ti podrobnje opredeljujejo strukturo distribuirane vode preko »vodnih bilanc« in stanje omrežja preko kazalnika vodnih izgub »ILI«. Na kazalnik ILI zraven avtorizirane porabe in črpane količine vode vpliva še dolžina vodovodnega omrežja, število in dolžina priključkov in povprečen tlak v sistemu. V letu 2025 kazalnik ILI za celoten vodooskrbni sistem znaša 3,4, kar kaže na dobro obvladovan sistem, z možnostmi za izboljšave.

Metodologija spremljanja kazalnikov vodovodnega omrežja po IWA omogoča strokovno primerjavo po kakovosti vodovodnih sistemov in posledično strokovno podprto potrebo po zagotavljanju virov sredstev za investicije v vodovodno omrežje.

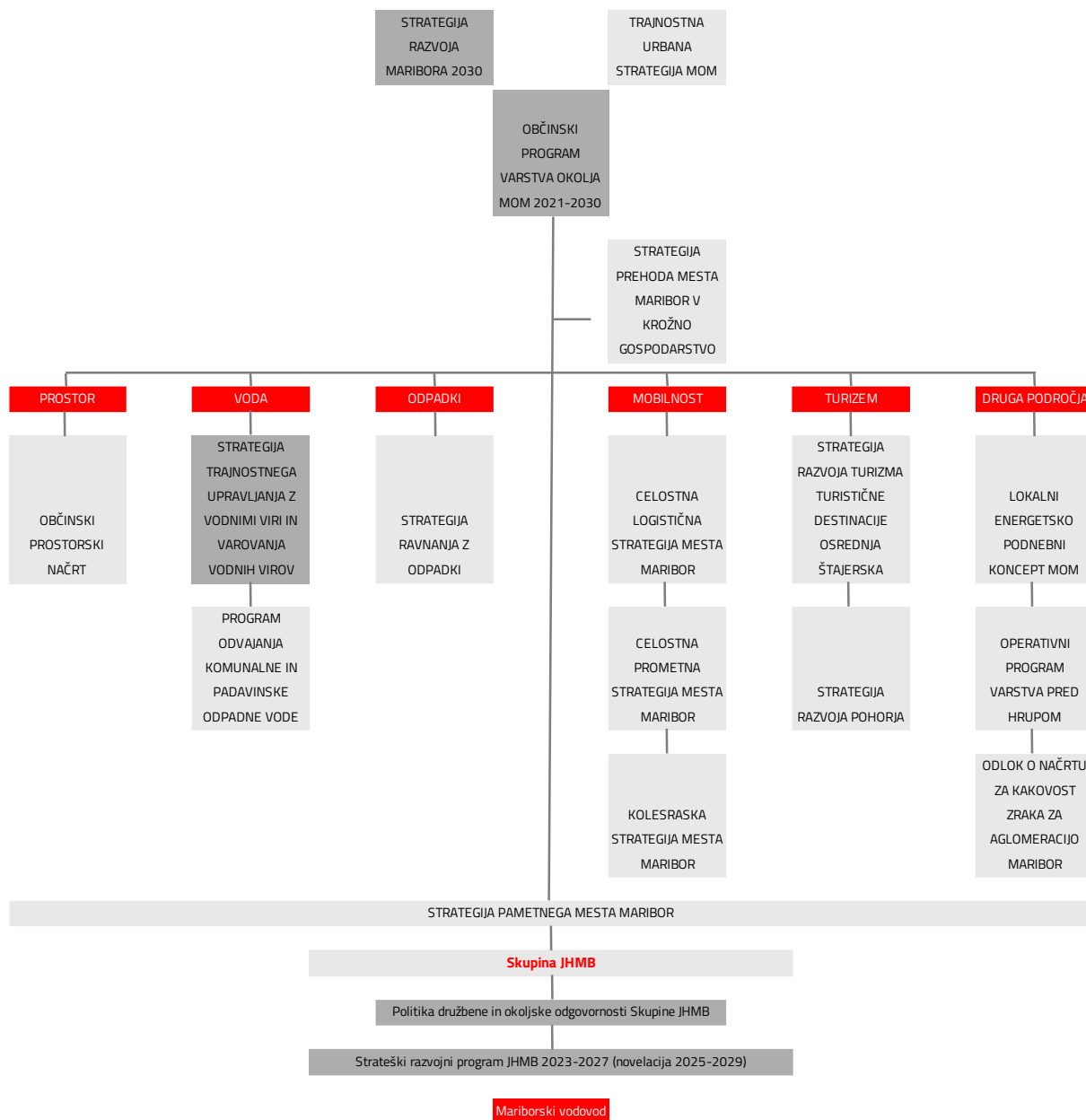
Velik vpliv na standard vodooskrbe ima investiranje v vodovodno infrastrukturo in s tem znižanje vodnih izgub. Stagnacija na področju obnov ima lahko številne negativne učinke, kot so povečanje vodnih izgub, števila prelomov in porabe električne energije, zato je ključnega pomena, da se kritični odseki vodovoda čimprej zamenjajo.

Potencialno tveganje ob sušnih obdobjih ima negativni vpliv na stanje podzemne vode (vdor onesnaženja in zmanjšana izdatnost in varnost oz. izguba vodnih virov).

Politike v zvezi z vodnimi viri

Na ravni Skupine JHMB je sprejeta krovna Politika družbene in okoljske, ki vpliva na okolje naslavlja splošno. Sicer pa Skupina JHMB deluje pri upravljanju z vodami v skladu s sprejetimi politikami odvisnih podjetij (Mariborski vodovod), strateškimi usmeritvami lastnika (Mestna občina Maribor) in nacionalno in evropsko zakonodajo, ki se osredotočajo na trajnostno upravljanje z vodnimi viri, zmanjšanje vplivov na okolje in zagotovitev dolgoročne oskrbe z vodo. Te politike obravnavajo ključna področja, povezana z vodo, in vključujejo ukrepe za zmanjšanje porabe, onesnaževal in povečanje trajnostne rabe vodnih virov.

Slika 13: Hierarhija politik, programov, strategij, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju vodnih virov

Dejanski negativni vpliv na porabo vode zaradi neobvladovanja vodnih izgub se sicer navezuje na družbo Mariborski vodovod, ki se že leta sooča z velikim izzivom obvladovanja vodnih izgub, ki so lahko posledica okvar na vodovodnem omrežju in porabe vode za izpiranje cevovodov. MOM je za obvladovanje vodnih izgub sprejela dokument Strategija upravljanja z vodnimi izgubami na področju MOM 2024–2029, v katerem so predstavljeni metodologija ugotavljanja vodnih izgub na celotnem sistemu Mariborskega vodovoda, struktura vodovodnega omrežja glede na starost, premer in material, planiranje investicijskega vzdrževanja na podlagi okvar na omrežju, terenskih izkušenj in analize dotrajanosti materialov, analize potrebnih investicij za doseganje minimalnih izgub ter problema-

tika slabšanja standarda vodooskrbe, ki nastane kot posledica prenizkega vlaganja v obnovo vodovodne infrastrukture ter drugi ukrepi za zmanjšanje vodnih izgub.

Družba Mariborski vodovod za preprečevanje oz. zmanjšanje vodnih izgub sledi Operativnemu programu oskrbe s pitno vodo in planu investicij v vodovodno infrastrukturo s prioritetenim naborom potrebnih investicij, ki ga potrjujejo občine, v katerih se izvaja vodooskrba.

Ukrepi in viri v zvezi z vodnimi viri

Vodne izgube so rezultat slabega stanja in okvar na omrežju in kažejo na potrebo po investicijah v omrežje. Izgube so posledice okvar na ceveh, hišnih priključkih in armaturah. Posledično je večje število prelomov, povečana poraba električne energije, povečano tveganje zaradi stalnosti dobave vode in poslabšanje kakovosti vode in s tem okužb. Zato je Mariborski vodovod kot upravljalec dolžan slediti ciljem zmanjšanja vodnih izgub z izvajanjem ukrepov v javnem vodovodnem omrežju ter povečanja varnosti, učinkovitosti ter gospodarnosti izvajanja oskrbe s pitno vodo.

Ukrepi, ki jih je v zadnjih letih izvedel Mariborski vodovod za zmanjšanje vodnih izgub, so bili:

- ciljno obnavljanje kritičnih delov omrežja, kjer so izgube najvišje,
- daljinsko odčitavanje s pametnimi vodomeri, s katerimi lahko z rednim mesečnim odčitavanjem pravočasno preprečimo večje iztoke vode pri uporabnikih,
- investicije v obnovo vodovodnega omrežja in iskanje napak na vodovodnem omrežju,
- odpravljanje napak na vodovodnem omrežju,
- uporaba nadzorne aplikacije "WaterLoss MBV", ki je namenjena nadzoru omrežja po posameznih zaključenih merilnih območjih (DMA),
- uporaba trajnostnih in odpornih materialov pri prenovah vodovodnih cevi,
- izboljšanje energijske učinkovitosti črpalk in sistemov za distribucijo vode,
- temeljita detekcija okvar na spojih vodih ob zamenjavi vodomero,ov,
- hidravlično simuliranje, modeliranje, optimizacija tlakov in spremljanje procesov,
- izobraževanje uporabnikov o varčni rabi vode.

Ukrepi so del širše politike Skupine JHMB, katere cilj je zagotavljanje odgovornega ravnanja z vodo v vseh fazah poslovanja, tako v lastnih dejavnostih kot tudi znotraj širše vrednostne verige.

Ukrepi za nadzor in zmanjševanje dejanskih vodnih izgub v skladu s smernicami MOM so medtem naslednji:

Spremljanje in analiza prelomov ter določanje prioritetenih zamenjav cevovodov in priključnih vodov. Na podlagi gostote prelomov na posameznih odsekih smo oblikovali 5-letni prioritetni plan zamenjav dotrajanih cevovodov in cevovodov neustrezne kvalitete na območju MOM. Po istem ključu bodo sledili plani za ostale občine.. Odgovornost tako lastnikov kot upravljavcev je slediti prioritetenim planom zamenjav cevovodov, saj tako prispevamo k povečani varnosti, učinkovitosti ter gospo-

darnosti izvajanja oskrbe s pitno vodo. Glede na analize okvar in izkušnje na terenu ugotavljamo, da so najslabši materiali, pri katerih se zgodi največ okvar, vgrajeni pred l. 1990. Za doseganje cilja zmanjšanja izgubljene vode za 20 % smo se osredotočili na izbor kritičnih cevovodov iz materialov, ki predstavljajo največje tveganje za okvare:

- cevovodi iz azbestno-cementnih (AC) materialov,
- cevovodi iz pocinkanih (PC) materialov,
- cevovodi iz polivinilkloridnih (PVC) materialov,
- PEHD cevovodi manjših dimenzij vgrajeni pred letom 1986 (6 bar)

Kritičnih cevovodov, ki so iz omenjenih materialov, je v Mestni občini Maribor skupno cca 75 km. Za približanje cilju ocenjujemo, da bi morali zamenjati vsaj 80 % teh cevovodov do leta 2030, kar znaša približno 60 km. Za izračun stroškov obnove vseh cevovodov smo predvideli uporabo kakovostnih visokotlačnih materialov nodularne litine NL (DN 100–300) in PEHD RC (DN 63–160). Pri tem je zamenjava cevovodov odvisna od proračuna MOM. Konec leta 2025 je bilo v sistemu vodooskrbe 514 m manj azbestnega omrežja kot leto prej.

- **Oblikovanje delovne enote za upravljanje z vodnimi izgubami**, v sklopu katere se bo aktivno analiziralo in vrednotilo stanje dejanskih vodnih izgub, s stalno terensko ekipo za preglede kritičnih delov omrežja in odkrivanje ter odpravljanje napak.
- **Nadzorna aplikacija "WaterLoss MBV"**, v kateri je trenutno prikazanih 127 zaključenih merilnih območij (DMA), s prikazom karakteristik omrežja posameznega merilnega območja, z dnevnimi vtoki in primerjavo med dobavljeno in povprečno prodano vodo, na podlagi katerih se določajo prioriteta območja pregledov omrežja.
- **Nadgradnja aplikacije "WaterLoss MBV"**, ki omogoča analizo zaključenih merilnih območij po minimalnih nočnih pretokih v vseh območjih, ki to omogočajo. Ob tem definirati mejne vrednosti in z njimi povezano alarmiranje prekoračitev. Spremljanje in analiza nočnih pretokov in tlakov je najpomembnejši del nadzora vodnih izgub, saj takrat na obravnavanem območju ni večje porabe vode (popis odjema ni potreben).
- **Nadaljevanje ureditve permanentnega prenosa podatkov na obstoječih točkah spremljanja tlakov in pretokov**, kakor tudi na vseh na novo izgrajenih, z namenom kreiranja novih zaključenih merilnih območij (DMA) in vključitev vseh preostalih vodooskrbnih objektov v sistem daljinskega upravljanja.
- **Nadaljevanje kreiranja nadaljnjih zaključenih merilnih območij (DMA)**, predvsem v Bloku I na področju Maribora, v skladu s tehničnimi in administrativnimi zahtevami. Za potrebe formiranja manjših kontrolnih merilnih območij, v katerih bo vzpostavljen večji nadzor nad izgubami vode, se planira nadaljnje investiranje v izgradnjo merilnih mest v jaških, z ustreznim prenosom podatkov in dodajanjem območij v nadzorno aplikacijo "WaterLoss MBV". Na območju Maribora je največja gostota priključkov, kar pomeni, da je potrebno mestno cono razdeliti na manjša območja. Na tem delu praktično ni objektov prečrpavanja, mreža pa je izrazito krožna in vezana na primarne cevovode na številnih mestih, kar otežuje oblikovanje con, vendar sistemu zagotavlja

varnost in kvaliteto vode. Na mestni coni je že vzpostavljena tlačna cona z minimalnimi oskrbovalnimi tlaki, zato regulacija tlakov na tem področju ni planirana. Obratovalni tlaki so že optimizirani in regulirani na črpališčih.

- **Hidravlično simuliranje, modeliranje, optimizacija tlakov in spremljanje procesov** celovitega sistema, ožjih delovnih in kontrolno merilnih območij v TEOVS. Optimizacija se danes izvaja s hidravličnim modeliranjem v zasnovi in formiranju tlačnih oskrbovalnih con ter nadgradnje in izgradnje novih sistemov na podlagi analiz terenskih razmer konfiguracije terena in karakteristik sistema in omrežja z objekti. Optimizacijo izvajamo tudi z daljinskim nadzorom in avtomatiko obratovanja črpališč in vodohranov, z nadzorom in časovno regulacijo črpanih količin vode in tlakov v sistemu ter vgrajenimi regulacijskimi ventili, ki uravnavajo vstopne in izstopne tlake ter pretoke.
- **Permanentno usposabljanje kadra za detekcijo okvar in učinkovita uporaba sodobne opreme** za detekcijo okvar na terenu.
- **Nadaljnja temeljita detekcija okvar na spojinah vodih ob zamenjavi vodomero.**

Izvedene aktivnosti v letu 2025 in predvidene prihodnje aktivnosti v skladu s SRP JHMB:

Tabela 28: Aktivnosti Skupine JHMB v skladu s SRP 2023-2027 (novelacija SRP 2025-2029) na področju vodnih virov in načrti za v prihodnje

Skupina JHMB Družba	UKREPI Aktivnosti v letu 2024 in načrti za prihodnost	CILJI
Mariborski vodovod	Zamenjave in novogradnje cevovodov po planu investicij (SRP JHMB, Plan investicij 2024)	Zamenjave in novogradnje cevovodov po planu investicij. Sanacijski program se pripravlja za obdobje 5 let v sklopu plana investicij v vodovodno omrežje, skupaj z novogradnjami in širitvami sistema.
Mariborski vodovod	Digitalizacija: posodobitev nadzornega centra, telemetrija objektov črpanja, digitalizacija večjih uporabnikov, posodobitev hidravličnega modela vodovodnega sistema, posodobitev opreme in postopkov za spremljanje vodnih izgub (SRP JHMB)	Zanesljiva in varna oskrba z vodo je osnovno poslanstvo lokalne skupnosti. Nadzorni center vodenja na črpališču je trenutno zastarel in tehnološko neučinkovit. Sam ob jekt je v zelo slabem stanju. Zato se načrtuje posodobitev tako objekta kot celotnega nadzornega centra. V telemetrijo je obvezno treba vključiti vse objekte za distribucijo vode (prečrpalnice, vodohrane ...). Urediti je treba telekomunikacijsko infrastrukturo, vgraditi kontrolne merilnike in senzoriko za spremljanje porabe in kakovosti vode v omrežju in pri večjih uporabnikih. Na ta način bomo povečali varnost vodooskrbe in vzpostavili pogoje za optimiziranje porabe vode. Načrtovana je tako posodobitev hidravličnega modela vodovodnega sistema kakor tudi opreme in postopkov za spremljanje vodnih izgub.
Mariborski vodovod	Predvideni ključni posegi v vodooskrbo v projektu Celovita oskrba SV Slovenije s pitno vodo -Maribor z okolico (SRPJHMB)	Glavni cilj podjetja je uporabnikom neprestano zagotavljati varno in zanesljivo oskrbo s pitno vodo, za kar so potrebna neprestana vlaganja v vodovodno infrastrukturo. Kljub temu, da je infrastruktura s strani upravljalca dobro vzdrževana in zasnovana, je treba v prihodnjih letih zagotoviti sredstva za ureditev določenih tranzitnih pove zav, rekonstrukcij in rezervnih napajanj. V sklopu predvidenih posegov so obdelane te ključne skupine posegov: - zagotovitev rezervnega vira in zagotovitev akumulacije, - povečanje pretočnosti sistema, - obnova dotrajanih tranzitnih cevovodov, - širitve vodooskrbnega sistema, - aktivna zaščita primarnega vodooskrbn

Cilji v zvezi z vodnimi in morskimi viri

Ker je bila analiza dvojne pomembnosti narejena šele konec leta 2024 in na takšen način definirani vpliv in tveganja, vezani na vodne vire, si Skupina JHMB še ni vzpostavila ciljev za njihovo preprečevanje ali blažitev. V sklopu Strategije upravljanja z vodnimi izgubami je družba Mariborski vodovod predstavil sanacijski program zamenjav cevovodov, s katerimi bi zmanjšali vodne izgube.

Tabela 29: Cilji v strateških dokumentih MOM, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju vodnih virov

Politika, strateška usmeritev MOM	Področja	CILJI
Strateški razvojni program Maribora do leta 2030	Povečanje učinkovitosti vodovodnega omrežja	Zmanjševanje vodnih izgub v vodovodnem omrežju 15% do leta 2030.
		Potrebne zamenjave cevovodov za doseganje minimalnih izgub.
OPVO	Zagotavljanje trajnostne in kakovostne oskrbe s pitno vodo	Dostopne (razpoložljive) in zadostne količine zdrave pitne vode za vsakega občana. Varovanje vodnih virov pred onesnaženjem in pretirano izrabo ter odpravljanje izgub vode iz (dotrajanih delov) vodooskrbnega omrežja.
	Skrb za dobro kemijsko in količinsko stanje podzemne vode kot vira pitne vode	Odprava oz. sanacija obstoječih virov onesnaževanja podtalnice (veliki 'točkasti' viri in mnogo razpršenih majhnih virov onesnaževanja). Zagotavljanje zadostne količine podzemne vode tudi ob sušnih letih/obdobjih. Stalni nadzor (redni monitoring) nad kemijskim in količinskim stanjem podzemne vode.
		Zmanjšati skupno porabo vode v industrijskih in komunalnih dejavnostih za 10 % do leta 2028, v primerjavi z osnovnim letom 2020.
		Povečati stopnjo reciklaže odpadnih voda, ki izhajajo iz industrijskih, komunalnih in drugih procesov znotraj dejavnosti JHMB, za 20 % od leta 2020 do leta 2028.
		Zmanjšati izpuste onesnaževal (npr. kemičnih snovi, težkih kovin) v vodne vire za 15 % od leta 2020 do leta 2028.
		Uvesti ukrepe za obnovo in zaščito najmanj treh vodnih ekosistemov v regiji do leta 2030. Ta cilj vključuje obnovo in zaščito vodnih ekosistemov, kot so reke, jezera, mokrišča in drugi vodni habitati v regijah, kjer Skupina JHMB deluje.

Poraba vode

Količina porabljene vode v Skupini JHMB v letu 2025 je razvidna iz tabele.

Tabela 30: Količina porabljene vode v Skupini JHMB

Družbe v Skupini JHMB	leto 2024	leto 2025	indeks 2025/2024
Energetika Maribor d.o.o.	5.264	3.101	59
Javno podjetje Marprom d.o.o.	7.249	8.054	111
Mariborski vodovod d.o.o.	2.483	4.981	201
Nigrad d.o.o.	12.301	12.317	100
Pogrebno podjetje Maribor d.o.o.	5.818	7.058	121
Snaga d.o.o.	7.315	5.551	76
Šport Maribor d.o.o.	32.428	39.025	120
Mestne nepremičnine d.o.o.	1.391	1.471	106
skupaj	74.249	81.558	110

Družbe v Skupini JHMB, ki niso navedena v tabeli, nimajo evidentiranih priključkov (najemniki prostorov).

Ker pa vpliv, ki smo ga kot pomembnega prepoznali v zvezi z vodnimi viri in iz katerega izhajajo tudi tveganja za Skupino JHMB, izhaja iz dejavnosti Mariborskega vodovoda, kot bolj pomembno metriko kot porabo vode na ravni Skupine prepoznavamo količino prodane vode.

Mariborski vodovod je v letu 2025 na vseh 16 oskrbovanih območjih prodal več kot 10 mio m³ vode. Če primerjamo prodano količino vode v daljšem časovnem obdobju, se je prodana količina vode v zadnjih 30 letih zmanjšala za skoraj 30 %, v zadnjih 20 letih za več kot 19 %, v zadnjih 10 letih pa se je ohranila na istem nivoju. Trend zmanjšanja porabe vode za daljše časovno obdobje kljub večanju oskrbovanega območja je možno poleg manjši gospodarski aktivnosti pripisati varčevanju porabnikov z vodo z vgradnjo individualnih števecov ter ozaveščanju ljudi o pomenu vode.

Tabela 31: Kazalniki za spremljanje napredka na področju vodnih virov na ravni Skupine JHMB

VODNI VIRI		EM			indeks 2025/2024
Skupina JHMB	METRIKE		leto 2024	leto 2025	
Mariborski vodovod	Delež vodnih izgub v vodovodnem omrežju	%	29,3	28,9	99
Mariborski vodovod	Infrastrukturni indikator vodnih izgub-kazalnik učinkovitosti za obvladovanje vodnih izgub	ILI	3,4	3,4	100
Mariborski vodovod	Neustrezni mikrobiološki vzorci vode v %	%	3,6	1,4	39
Mariborski vodovod	Delež obnove vodovodnih cevovodov od celotne dolžine vodovodnega omrežja v MOM	%	0,11	0,62	570
Mariborski vodovod	Dolžina vodovodnega omrežja iz azbesta v MOM	m	6550	6036	92
Mariborski vodovod	Število prelomov na vodovodni infrastrukturi na km omrežja v MOM	št.prelomov/km	1,41	1,14	81
Mariborski vodovod	Delež stroškov intervencij zaradi prelomov v strukturi lastne cene vodarine	stroški prelomov/L	3,3	3,4	103

Lestvica kategorij izračunanega ILI kazalca po učinkovitosti vodooskrbnih sistemov:

ILI Obrazložitev kategorij vodovodnih sistemov

1-2 Odlično – ni potrebna intervencija

2-4 Dobro – ni potrebe po nujni intervenciji, potrebno je spremljanje

4-8 Slabo – potrebna je pozornost

>8 Zelo slabo – nujna takojšnja intervencija

3.4.4 Biotska raznovrstnost in ekosistemi

V Skupini JHMB smo na osnovi analize dvojne pomembnosti na področju biotske raznovrstnosti in ekosistemov prepoznali naslednjo pomembno podtemo in znotraj nje naslednji morebitni negativni vpliv:

Tabela 32: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju biotske raznovrstnosti in ekosistemov

		Vrednostna veriga			Časovni okvir		
		Navzgor	Lastno poslovanje	Navzdol	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročno
Neposredna gonilna sila vplivov na izgubo biotske raznovrstnosti							
Prekomerno črpanje vode, vzdrževanje javnih prometnih površin, javna razsvetljava, vnos invazivnih tujerodnih vrst, nevezdrževanje CČN	Morebitni negativni vpliv		X				X

Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter njihova povezanost s strategijo in poslovnim modelom

Skupina JHMB je na področju biotske raznovrstnosti prepoznala en pomemben morebitni vpliv, ki je vezan na prekomerno črpanje vode, vzdrževanje javnih prometnih površin, javno razsvetljava, vnos invazivnih tujerodnih vrst in nevezdrževanje centralne čistilne naprave (CČN). Ta vpliv torej izhaja iz različnih dejavnosti, s katerimi se ukvarja Skupina JHMB.

Prekomerno črpanje podzemnih ali površinskih vodnih virov je povezano z dejavnostjo Mariborskega vodovoda in lahko povzroči zmanjšanje vodnih količin, kar lahko negativno vpliva na biotsko raznovrstnost v lokalnih vodnih ekosistemih (reke, jezera, mokrišča). Zmanjšanje ravni podzemnih voda lahko vpliva na obstoječe ekosisteme in zmanjšanje razpoložljivosti pitne vode za skupnost. Centralno čistilno napravo (CČN) upravlja družba Mariborski vodovod. Nepravilno delovanje ali slabo vzdrževanje CČN lahko povzroči onesnaževanje voda z neprečiščenimi ali delno prečiščenimi odpadnimi vodami. To lahko škoduje vodnim ekosistemom, ogrozi pitno vodo in biotsko raznovrstnost v vodnih telesih.

Vzdrževanje javnih prometnih površin je povezano z delovanjem Nigrada. Uporaba kemikalij in pesticidov pri vzdrževanju cest in prometnih površin lahko onesnaži okolje in povzroči trajne posledice za lokalne ekosisteme in zdravje prebivalcev.

Javna razsvetljava je povezana z delovanjem Nigrada. Prekomerna in neučinkovita javna razsvetljava lahko povzroči svetlobno onesnaževanje, ki vpliva na nočne ekosisteme in vedenje divjih živali. Svetlobno onesnaževanje vpliva na migracijske vzorce ptic, insektov in drugih živali ter na naravno ravnovesje v ekosistemih.

Vnos invazivnih tujerodnih vrst je povezan s Pogrebnim podjetjem Maribor in Nigradom. Uvajanje invazivnih tujerodnih vrst, bodisi naključno bodisi skozi projektne dejavnosti (npr. gradbeni materiali, transport), lahko spremeni naravne ekosisteme, saj te vrste lahko prevzamejo habitat, s čimer ogrožajo avtohtone vrste in zmanjšujejo biotsko raznovrstnost.

Skupina JHMB s svojimi družbami deluje na območju Maribora. V tem delu Slovenije, na območju delovanja Skupine JHMB, se nahajajo številna ekosistemska območja, kjer živijo različne ogrožene vrste. To vključuje:

- **Vodne vrste:** V Mariboru se nahajajo reke (Drava, Pesnica) in jezera, kjer so prisotne ogrožene vrste rib (npr. lipan, postrv) ter ptice, kot so vodne ptice (npr. labodi, čaplje) in druge živalske vrste, ki so odvisne od vodnih ekosistemov.
- **Gozdne vrste:** Gozdovi, predvsem v okolici Maribora, so dom številnim ogroženim vrstam, kot so divje mačke in številne ogrožene vrste ptic.
- **Travniške vrste:** Travniki v Mariboru in širši okolici vsebujejo številne ogrožene vrste rastlin in živali, kot so oprasevalci, metulji, ptice in druge vrste, ki so odvisne od naravnih travniških ekosistemov.
- **Mokrišča:** Mokrišča v Mariboru, kot so obvodna območja in poplavna območja reke Drave, so življenjski prostor za številne ogrožene vrste, kot so vodni organizmi, ptice in rastline, ki so občutljive na spremembe v vodnih režimih.

Načrt za prehod za biotsko raznovrstnost in ekosisteme

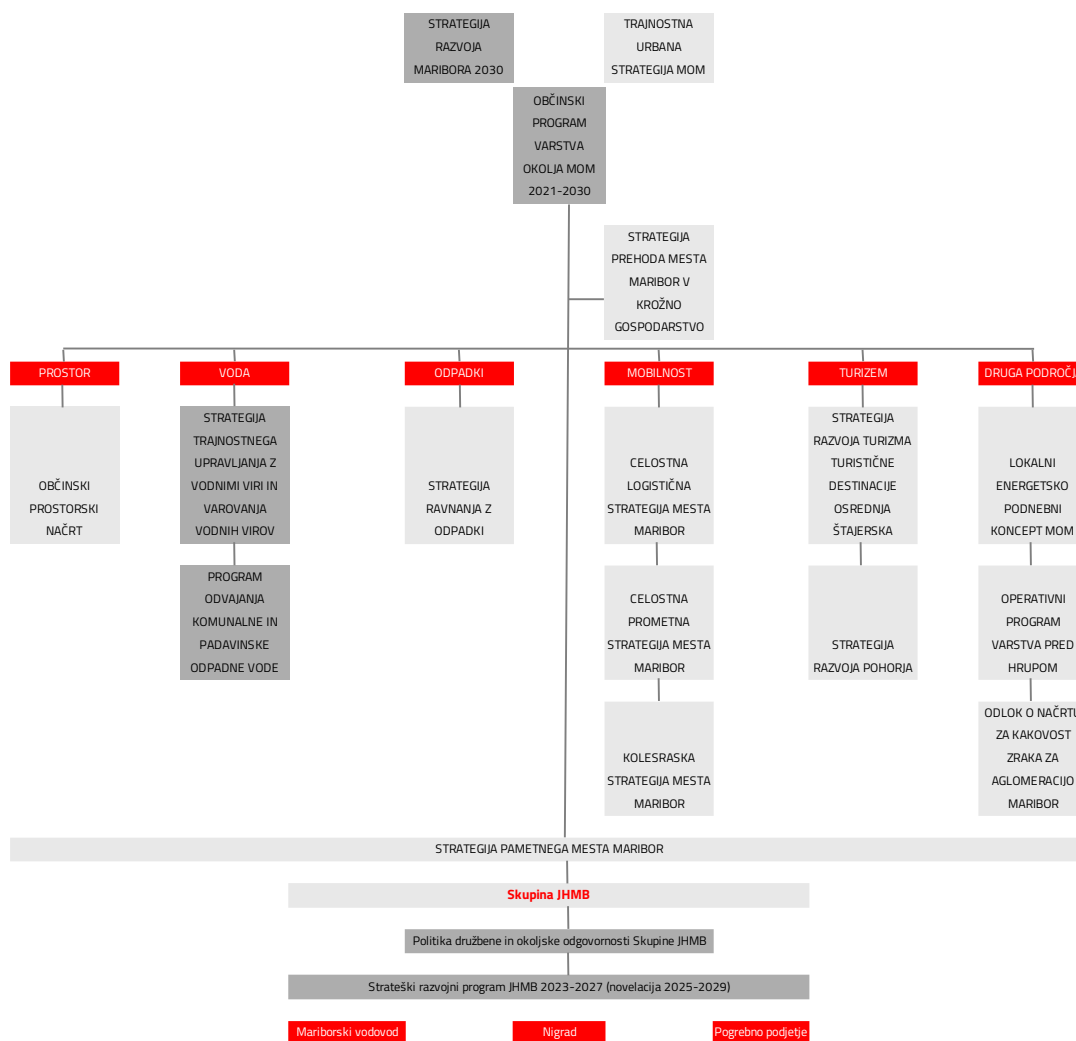
V Skupini JHMB nismo izvedli ocene odpornosti svojega poslovnega modela in strategije na tveganja, povezana z biotsko raznovrstnostjo in ekosistemi, zato tudi ne moremo pojasniti obsega te analize, ključnih predpostavk in rezultatov. V postopku analize dvojne pomembnosti smo namreč prepoznali samo eno prehodnostno tveganje, ki izhaja iz prepoznanega pomembnega vpliva na biotsko raznovrstnost. To je tveganje izgube ugleda, ki pa smo ga ocenili kot nizko pomembnega.

Politike v zvezi z biotsko raznovrstnostjo in ekosistemi

Vodilo programa OPVO MOM za ohranjanje naravnega okolja in skrb za biotsko raznovrstnost v MOM je Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030, kjer je velik poudarek pri obnovi narave, ozelenitvi mest in primestnih območij z zmanjševanjem pritiska na habitate in vrste, zagotavljanjem trajnostne uporabe vseh ekosistemov, omejitvijo pozidave tal in širjenja mestnih območij.

Na ravni Skupine JHMB je sprejeta krovna Politika družbene in okoljske odgovornosti, ki pa okolje naslavlja na splošno. Kljub odsotnosti specifične politike se zavedamo pomena ohranjanja biotske raznovrstnosti in zaščite ekosistemov, zato delujemo v skladu z nacionalno zakonodajo, evropskimi smernicami ter mednarodnimi standardi za ohranjanje biotske raznovrstnosti, kot so Konvencija o biotski raznovrstnosti in cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov. Hkrati sledimo lokalni Strategiji Mestne občine Maribor z izvedbo različnih ukrepov za zaščito ogroženih vrst, preprečevanje vstopa invazivnih tujerodnih vrst ter preprečevanje prekomernega črpanja vodnih virov. Hkrati so zaposleni na teh področjih vključeni v usposabljanje, ki poudarja odgovornost za zaščito naravnih virov in ekosistemov pri vsakodnevem delu.

Slika 14: Hierarhija politik, programov, strategij, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju biotske raznovrstnosti

Ukrepi in viri v zvezi z biotsko raznovrstnostjo in ekosistemi

Za preprečitev, da bi se negativni vpliv prekomernega črpanja vode, vzdrževanja javnih prometnih površin, javne razsvetljave, vnosa invazivnih tujerodnih vrst ter ne vzdrževanja čistilnih naprav (CČN) dejansko realiziral, smo v zadnjih letih izvedli naslednje ukrepe:

- **Obvladovano črpanje vode:** izvedba preverjanja in optimizacije obstoječih sistemov za črpanje vode, kar je vključevalo redno spremljanje porabe in iskanje možnosti za zmanjšanje vodnih izgub.
- **Varovanje vodnih virov s posebnim naravovarstvenim statusom za ohranitev biotske raznovrstnosti:** Sem spada Mariborski otok, ki je površinski geomorfološki in botanični naravni spomenik. Ker se mešajo naplavljeni alpski s subpanonskimi elementi, je zanj značilna zelo pestra vegetacija. Hkrati je rastišče redkih in zavarovanih rastlin. Na Otoku je opaziti veliko število ptic, gnezdi pa jih 29 vrst. Pomemben je tudi Betnavski gozd, mestni gozd s poudarjeno rekreacijsko in hidrološko funkcijo. Na območju gozda je pomembnejše črpališče pitne vode, za to je potrebno

upoštevati tudi omejitve, ki veljajo z odlokom o zaščiti vodnih virov. Gozd je prav tako pomemben iz naravovarstvenega vidika, saj predstavlja habitat ptic in divjih opraševalcev znotraj mesta.

- **Vzdrževanje javnih prometnih in zelenih površin:** uvedba trajnostnih metod za vzdrževanje prometnih površin, vključno z uporabo okolju prijaznih materialov in metod za zmanjšanje vplivov na okolje, kot so ekološko zasnovana zelena območja ob cestah. Javne zelene površine na območju MOM obsegajo približno 100 ha. Vzdrževanje javnih zelenih površin v MOM izvajata dve podjetji: Nigrad, ki vzdržuje cestne zelenice in drevorede, ter Snaga, ki skrbi za parkovne površine. Širše gledano aktivnosti zajemajo tudi vzdrževanje rastlin, sprehajalnih poti, urbane opreme, arhitekturnih elementov, opreme za otroška igrišča v parkih in parkovno urejenih vodnih brežin. Na javnih površin se letno posadi do 200 novih dreves. Prav tako se v mestu sistematično ureja zelena infrastruktura ob vsakokratnih posegih v cestno omrežje (rekonstrukcije, novogradnje, krožišča, ločevalni pasovi idr.).
- **Javna razsvetljava:** nadgradnja sistema javne razsvetljave z energijsko učinkovitimi in okolju prijaznimi svetili, zmanjšanje svetlobnega onesnaževanja ter vključitev sistemov, ki omogočajo prilagoditev jakosti svetlobe glede na okoljske razmere.
- **Vnos invazivnih tujerodnih vrst:** sprejemanje ukrepov za preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst z izvajanjem nadzora in čiščenja območij, kjer so te vrste prisotne, ter ozaveščanje javnosti o pomenu preprečevanja njihovega širjenja.
- **Vzdrževanje čistilnih naprav (CČN):** s prevzemom CČN v upravljanje Mariborskemu vodovodu so se v poslovnem načrtu za leto 2025 predvidela finančna sredstva za izboljšanje infrastrukture za čiščenje odpadnih voda in zagotavljanje stalnega vzdrževanja čistilnih naprav, da se prepreči onesnaževanje vodnih virov in tal.

Te ukrepe bo Skupina JHMB izvajala tudi v prihodnje.

V Skupini JHMB se zavedamo pomena vključevanja lokalnega znanja ter uporabe sonaravnih rešitev pri naših ukrepih za ohranjanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov. Pri oblikovanju in izvajanju zgornjih ukrepov smo se posvetovali z lokalnimi skupnostmi, nevladnimi organizacijami, strokovnjaki za okolje ter drugimi deležniki. Zlasti za upravljanje z vodo sodelujemo z MOM in drugimi deležniki z namenom sonaravnih rešitev, kot so zelene strehe, vodni vrtovi in filtrirne grede. Te rešitve pomagajo pri absorpciji padavinskih vod, obnavljanju podtalnice in zmanjševanju tveganja za poplave, hkrati pa podpirajo biotsko raznovrstnost s povečanjem zelenih površin in ustvarjanjem habitatov za različne vrste.

Tabela 33: Izvedene aktivnosti Skupine JHMB v letu 2024 in predvideni ukrepi s cilji v skladu SRP 2023–2027

Skupina JHMB Družba	UKREPI Aktivnosti v letu 2024 in načrti za prihodnost	CILJI
Nigrad	V letu 2024 zamenjava halogenskih in fluorescentnih sijalk ter visokotlačnih natrijevih svetilk z visokoučinkovitimi visokotlačnimi sijalkami ali LED svetili.	Zamenjava javne razsvetlave z LED svetili, ki omogočajo boljšo preglednost, varčnost in trajnost
Nigrad	V letu 2025 načrtovana 2 večja projekta prenove z novo tehnologijo krmiljenja z direktno in indirektno razsvetljavo, ki ju spremlja aplikativno krmiljenje	

Cilji v zvezi z biotsko raznovrstnostjo in ekosistemi

Analiza dvojne pomembnosti je bila narejena konec leta 2024, v kateri smo definirali konkreten vpliv na področju biotske raznovrstnosti, na ravni Skupine JHMB pa sledimo ciljem za preprečevanje ali zmanjšanje negativnega vpliva v strateških dokumentih MOM, ki so navedeni spodaj.

Tabela 34: Cilji v strateških dokumentih MOM, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju biotske raznovrstnosti

Politika, strateška usmeritev MOM	Področja	CILJ
OPVO MOM do leta 2030	Ohranitev biotske raznovrstnosti	Ohranjanje biotske raznovrstnosti, varovanih območij narave, mestnih gozdov in druge zelene infrastrukture v ugodnem stanju gozdov po OPVO, kjer bo sodelovala tudi Skupina JHMB (Snaga, Nigrad):
	Invazivne tujerodne vrste	Priprava akcijskega načrta ravnanja z invazivnimi tujerodnimi vrstami (prednostno na zemljiščih v lasti MOM)
		Izvedba akcij odstranjevanja invazivnih tujerodnih vrst rastlin (prednostno na zemljiščih v lasti MOM)
	Zelena infrastruktura	Pregled in ocena stanja ter akcijski načrt ureditve javnih zelenih površin, vključujoč tudi mestno drevnino in sonaravne rešitve (načrtovanje mreže zelenih območij, drevoredov, parkovnih površin, linearnih potez, koridorjev, obcestne ureditve, urbanih gozdičkov, ipd.)
		Nova ureditev ali obnova javnih zelenih površin na podlagi akcijskega načrta (poudarek na avtohtonih vrstah, pestrosti vrst in medovitih vrstah)
	Digitalni podatki	Vzpostavitev centralne digitalne baze podatkov - nova aplikacija (vzpostavitev katastra javnih zelenih površin – zajem podatkov o zelenih površinah v mestu, drevesih, o varovanih območjih narave, mestnih gozdovih, biotski raznovrstnosti, invazivnih tujerodnih vrstah; ter postopna trajna nadgradnja podatkovne baze)

Metrike vpliva v zvezi s spremembami biotske raznovrstnosti in ekosistemov

Kljub nevzpostavljenim lastnim ciljem pa Skupina JHMB za to področje že spremlja nekatere metrike. V Skupini JHMB se tako v dejavnosti vodooskrbe in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode spremljajo naslednji kazalniki.

Tabela 35: Kazalniki za spremljanje napredka na področju biotske raznovrstnosti na ravni Skupine JHMB

BIOTSKA RAZNOVRSTNOST					indeks
Skupina JHMB	METRIKE	EM	leto 2024	leto 2025	2025/2024
Mariborski vodovod	Kakovost vode na iztoku iz ČČN; učinek čiščenje KPK (kemijska potreba po kisiku)	%	97,0	96,5	99
Mariborski vodovod	Kakovost vode na iztoku iz ČČN; učinek čiščenje BPK5 (biokemijska potreba po kisiku)	%	99,2	99,1	100
Mariborski vodovod	Kakovost vode na iztoku iz ČČN; učinek čiščenje TP - skupni fosfor	%	89,1	92,4	104
Mariborski vodovod	Kakovost vode na iztoku iz ČČN; učinek čiščenje TN (skupni dušik)	%	93,4	95,0	102

3.4.5 Raba virov in krožno gospodarstvo

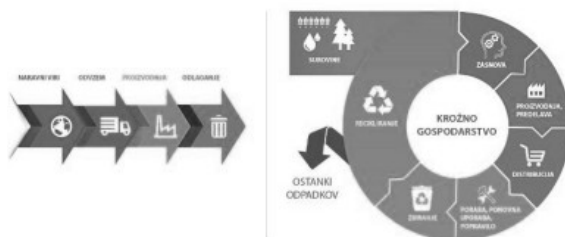
V Skupini JHMB smo na osnovi analize dvojne pomembnosti na področju rabe virov in krožnega gospodarstva prepoznali naslednji pomembni podtemi in znotraj njiju naslednja vpliva, tveganja in priložnost:

Tabela 36: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju rabe virov in krožnega gospodarstva

		Vrednostna veriga			Časovni okvir		
		Navzgor	Lastno poslovanje	Navzdol	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročno
Pritoki virov, vključno z rabo virov, in odpadki							
Velika količina poslanih fizičnih položnic	Dejanski negativen vpliv	X	X	X		X	
Višji stroški surovin (papirja) in poštne	Tveganje		X		X		
Neplačljivost položnic s strani uporabnikov zaradi višjega zneska enotne položnice	Tveganje		X				X
Odpadki							
Odpadni gradbeni material, odpadne luči, odpadna vozila, odpadne sveče, odpadne delovne uniforme, odpadni mulj in druga odpadna oprema	Dejanski negativen vpliv		X	X			X
Obvladanje trenutno nenehne in nekontrolirane rasti cene odstranjevanja odpadkov s koristno izrabo odvečne toplote in energetske izrabo odpadkov	Priložnost		X				X
Dvig stroškov in možnosti oddaje odpadkov (lahka sortirana energetska frakcija in kosovni odpadki)	Tveganje		X		X		
Pilotna naprava za predelavo biološko razgradljivih odpadkov – UIA (strošek je nastal zaradi nabave opreme, ni pa realizacije projekta)	Tveganje		X		X		
Proračunska sredstva za izvajanje javnih služb čiščenja in urejanja javnih površin in vzdrževanja zaprtih odlagališč so preizkušena	Tveganje		X		X		

Krožno gospodarstvo predstavlja pomembno alternativo, ki jo razvijajo EU, države in podjetja z namenom bolj trajnostnega ravnanja z viri. Prehod nanj zmanjšuje količino odpadkov ter podpira nizkoogljično in konkurenčno gospodarstvo. Njegov cilj je čim daljše ohranjanje vrednosti materialov in izdelkov, s čimer se zmanjšuje poraba novih virov in energije ter okoljski vplivi skozi celoten življenjski cikel – od pridobivanja surovin do ponovne uporabe ali recikliranja. S tem pristopom se izboljšuje učinkovitost rabe virov v celotni verigi vrednosti ter zmanjšujejo skupni materialni stroški.

Slika 15: Faze življenjskega cikla izdelka z modelom ponovne uporabe (krožno gospodarstvo)

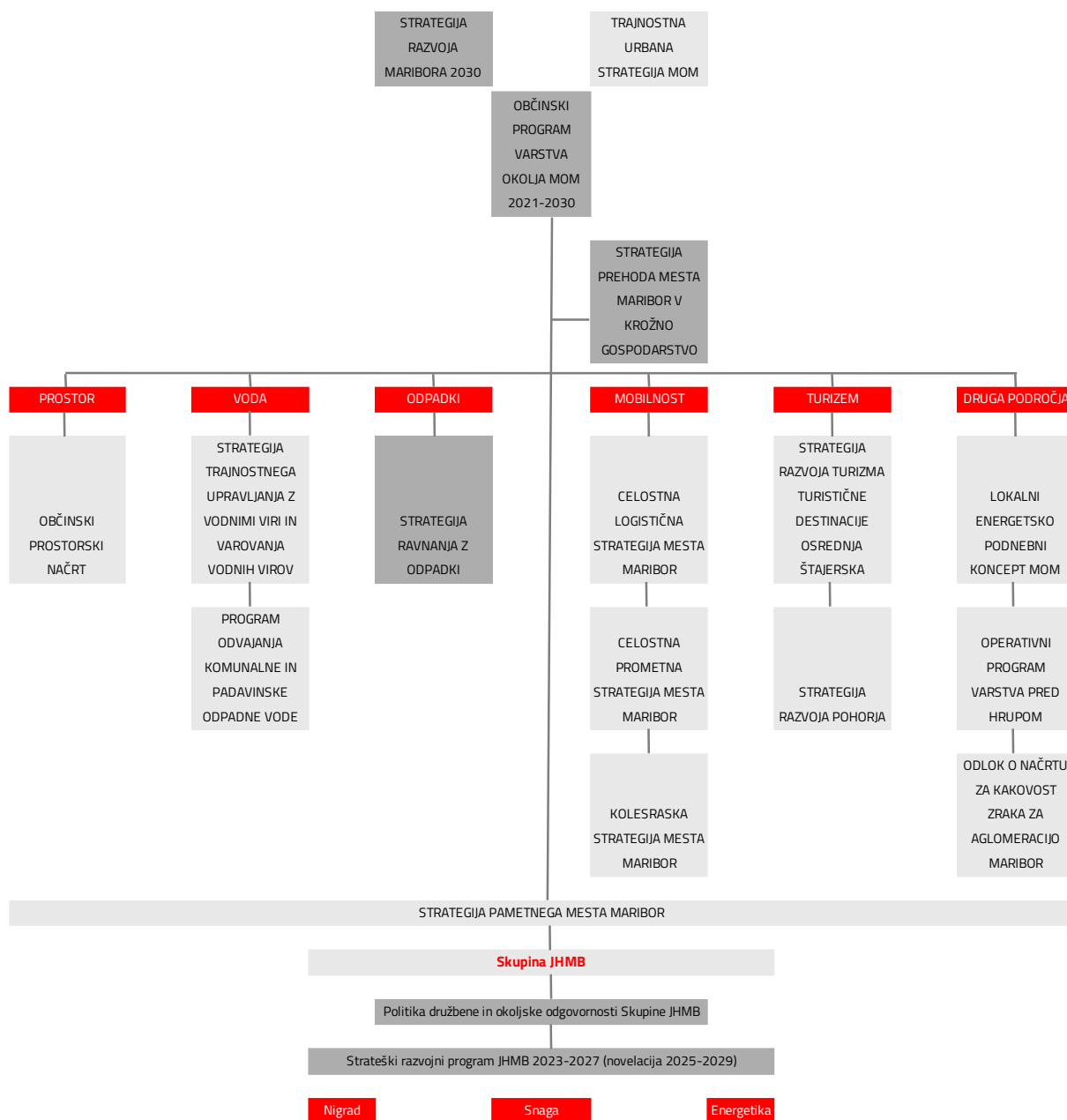

Vir: povzeto po OPVO: Circular Economy Overview, The concept of a circular economy, Ellen Macarthur Foundation

Politike v zvezi z rabo virov in krožnim gospodarstvom

Skupina JHMB ima Politiko družbene in okoljske, v kateri se med drugim zavezuje k zmanjšanju negativnih vplivov na okolje, vključno z zmanjšanjem porabe naravnih virov in odgovornim ravnanjem z odpadki ter njihovim recikliranjem. Družba Snaga, ki je del Skupine JHMB in s svojo dejavnostjo igra pomembno vlogo na področju ravnanja z odpadki, medtem sledi Politiki kakovosti in ravnanja z okoljem, v kateri je zagotavljanje sistema krožnega gospodarstva še zlasti na področju zbiranja in obdelave odpadkov del strateških ciljev družbe. Poleg tega pri svojem delovanju sledi zahtevam zakonodaje EU in nacionalnih predpisov o ravnanju z odpadki, ki določajo minimalne stopnje recikliranja in obvladovanja odpadkov. Skupina JHMB sledi strateškim usmeritvam MOM, ki v Strategiji pametnega mesta Maribor do 2030 sledi cilju digitalne transformacije vseh javnih storitev za občane.

Slika 16: Hierarhija politik, programov, strategij, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju krožnega gospodarstva

Prednost predelave izhodnih virov je v snovni izrabi – recikliranju materialov in vode ter proizvodnji novih sekundarnih materialov in surovin, čemur hierarhično sledi energetska izraba. Pri tem so v strateških usmeritvah MOM družbe v Skupini JHMB gonilniki krožnega gospodarstva in digitalne transformacije v mestu na vseh področjih svojega delovanja. Družbe Snaga, Nigrad, Energetika in Mariborski vodovod v Skupini JHMB so s svojimi vhodnimi viri in izhodnimi viri del pomembnih stebrov Strategije prehoda mesta Maribor v krožno gospodarstvo.

V letu 2020 je Evropska komisija pripravila nov Akcijski načrt prehoda v krožno gospodarstvo, ki opredeljuje predvsem prizadevanja za manj odpadkov v smislu oblikovanja politike trajnostnega razvoja, nadgradnje zakonodaje Evropske unije o odpadkih ter opredelitve finančnih spodbud podjetjem, ki bi lahko ukrepe tudi uresničevala. Cilj je zmanjšati skupno nastajanje odpadkov in do leta 2030 zmanjšati količino preostalih (nerecikliranih) komunalnih odpadkov. Za krožno gospodarstvo je namreč značilno, da so že od vsega začetka vsi materiali in izdelki zasnovani tako, da čim dlje v svojem življenjskem krogu ohranjajo vrednost in so v uporabi ter čim pozneje ali nikoli ne postanejo odpadki.

Skladno z evropsko zakonodajo o odpadkih, v celoti preneseno v slovenski pravni red, je treba vzpostaviti vse stopnje hierarhije ravnanja z odpadki, ki vključuje mehansko-biološko obdelavo mešanih komunalnih odpadkov, ki je obvezna občinska javna služba. Ena od frakcij obdelave je namenjena energijski izrabi v objektu za termično predelavo odpadkov, s čimer bomo izrabili energijo nerecikliranih odpadkov, zmanjšali emisije toplogrednih plinov, povečali delež rabe obnovljivih virov v mestu, znižali odvisnost od uvoženega zemeljskega plina in zmanjševali stroške ravnanja z odpadki. Hkrati se bo vzpostavil sistem kontroliranega predhodnega skladiščenja različnih vrst odpadkov, skladno z zakonodajo. V okviru centra krožnega gospodarjenja bo vzpostavljen center ponovne uporabe, katerega namen je dati starim, odvečnim ali poškodovanim predmetom novo življenje oziroma omogočiti "moj odpadki, tvoj izdelek", torej nov vir, ki se lahko uporabi in tako ne gre v nadaljnjo obdelavo in ne konča na odlagališču.

Cilj objekta mehansko-biološke obdelave, energijske izrabe odpadkov, predhodnega skladiščenja kot tudi vzpostavitve centra ponovne uporabe je zmanjševanje odpadkov, zmanjševanje logističnih procesov in s tem onesnaževanja okolja, saj odpadki »ne krožijo« po državi, ampak ostanejo vsaj v neki meri v obdelavi/predelavi v okolju. Zmanjšujejo pa se tudi stroški ravnanja z odpadki, saj se vsaj tisti, ki predstavljajo največji strošek na položnici uporabnika, s tovrstnim urejenim sistemom ravnanja z odpadki znižujejo. Z urejenim sistemom ravnanja z odpadki postajamo sam svoj gospodar in ni več odvisnosti od prevzemnikov oziroma njihove politike določanja cen storitev prevzemov.

V sistemu krožnega gospodarstva je nujna prostorska umestitev objekta za predelavo biološko razgradljivih odpadkov; gre za kompostiranje bioloških, kuhinjskih odpadkov, iz katerih lahko pridobivamo prvovrsten kompost. Glede na to, da je v Sloveniji le nekaj objektov za predelavo tovrstnih odpadkov in da so količine, ki jih zberemo na območju Maribora cca. 14.000 ton in se povečujejo, je odgovornost okolja pristopiti k reševanju tudi teh odpadkov. Pri prevzemih bioloških odpadkov smo

namreč v celoti odvisni od drugih prevzemnikov, ki ne samo, da določajo ceno prevzema, temveč obstaja tudi realno tveganje, da se kateri obrat, ki predeluje biološke odpadke, zapre oziroma preneha obratovati. Izgradnja lastnega objekta ima zagotovo številne pozitivne učinke, saj se zmanjšujejo stroški ravnanja z odpadki, vzpostavljena je večja kontrola nad samimi procesi, prav tako pa je možno pridobivanje komposta, ki se lahko vrača v gospodinjstva ali se uporabi pri opravljanju drugih dejavnosti v okviru JHMB ali se ponudbi gospodarskim subjektom, ki se ukvarjajo z dejavnostjo urejanja zelenih površin. Prav tako bi bilo upravičeno vzpostaviti primerno veliko, tehnološko napredno zaprto "mini" kompostarno, s katero bo v povezavi z izvajanjem dejavnosti vzdrževanja obcestnih in parkovnih zelenih površin ter prevzemom določene količine zelenega obreza s strani tretjih omogočen povratni materialni tok za potrebe vzdrževanja zelenih površin v mestu. V primeru nastajanja viškov zemeljskih in kompostnih materialov se ti lahko ponudijo na trgu. Predvideni sistem bi deloval po principu "banke razpoložljivih materialov".

Ukrepi in viri v zvezi z rabo virov in krožnim gospodarstvom

Aktivnosti prehoda v krožno gospodarstvo morajo predvsem stremeti k zagotavljanju največje možne reciklaže že nastalih komunalnih odpadkov z zapiranjem krožnih zank po hierarhiji v lokalnem, nacionalnem, regionalnem in evropskem okvirju, k vzpodbujanju in sodelovanju v projektih za spreminjanje potrošniških navad ljudi, k vzpostavitvi mreže za podaljševanje uporabnosti izdelkov, ki so že v uporabi (ponovna uporaba, skladišče uporabnih zavrženih reči, organizacija servisa za popravila in menjave rezervnih delov, popravilnica ipd.), ter k izobraževanju, osveščanju in povezovanju vseh skupin deležnikov (občanov, organizacij, uprav, industrije, nevladnih organizacij ipd.).

MOM in javna podjetja oziroma podjetja v pretežni lasti MOM so pričela z uvajanjem krožnega gospodarstva v svojo politiko in prakso že v letu 2015. V letu 2017 je pet podjetij v večinski lasti MOM (Mariborski vodovod, Energetika, Nigrad, Snaga in Marprom) ustanovilo Inštitut Wcycle Maribor – Inštitut za krožno gospodarstvo (IWM). V letu 2018 je Mestni svet MOM potrdil Strategijo za prehod mesta Maribor v krožno gospodarstvo, h kateremu je priložen tudi Akcijski načrt, ki opredeljuje konkretne projekte krožnega gospodarjenja v MOM.

Trenutno se v MOM izvaja več projektov krožnega gospodarjenja, katerih deležnik ali partner v projektu je MOM ali družbe v pretežni lasti MOM. Na področju oblikovanja politik krožnega gospodarjenja je bil uspešno izveden projekt Interreg Alpine Space – GreenCycle, medtem ko projekti Urban Innovative Actions – Urban Soil 4 Food, Horizon 2020 – Cinderella, URBACT – Urge, Interreg Central Europe – City Water Cirlces in Interreg Europe – Winpol ciljajo na konkretne sektorje in verige vrednosti ter inovativno udeležajo njihove krožne potencialne. Čeprav je bil Maribor prepoznan kot eno najbolj naprednih mest na področju uvajanja krožnega gospodarstva v svoje delovanje, pa se je potrebno za zagotavljanje kontinuiranega napredka soočiti z obstoječimi izzivi, ki v mestu obstajajo in rešitev katerih bi lahko ključno pripomogla k nadaljnjemu krožnemu napredku.

Skupina JHMB na področju rabe virov in krožnega gospodarstva že izvaja številne aktivnosti. Glavni ukrepi so se že doslej osredotočali na učinkovito ravnanje z odpadki ter večjo rabo sekundarnih virov, tako smo tudi v opazovanem letu nadaljevali z izvajanjem že sprejetih ukrepov.

Tabela 37: Izvedene aktivnosti na področju krožnega gospodarstva Skupine JHMB in predvideni ukrepi s cilji v skladu s SRP 2023-2027 (novelacija 2025-2029)

Skupina JHMB Družba	UKREPI	CILJI
Nigrad	Center za zbiranje in predelavo gradbenih in določenih ostalih nenevarnih odpadkov - projekt CINDERLA (SRP 2023-2027)	Poslovna priložnost za zbiranje in predelavo gradbenih in nekaterih ostalih nenevarnih odpadkov tudi po zaključku izvajanja projekta CINDERLA. Center za zbiranje in predelavo gradbenih in določenih ostalih nenevarnih odpadkov bo zagotavljal poleg osnovne masne tokove odpadnih materialov iz opravljanja lastne osnovne dejavnosti podjetja na področju vzdrževanja in upravljanja komunalne infrastrukture še odpadne gradbene in določene ostale nenevarne odpadke iz dejavnosti preostalih javnih podjetij, ki so vključena v Skupino JHMB.
Nigrad	V okviru projekta RE-BUILT smo v letu 2024 oblikovali različne trening programe, ki služijo kot osnova univerzam in drugim podjetjem kako pričeti delo na področju krožnega gospodarstva. Pričele so se tudi aktivnosti na področju uporabe izolativnih materialov iz industrijske konoplje na objektu Dogoš. Naredili so se tudi nastavki za razvoj lokacije Dogoš in vzpostavitev banke materialov oz banke zemljin iz katere se bo prodajala zemlja.	Z banko zemljin do ponovne uporabe- poslovna priložnost.
Energetika	Energetika Maribor ima na hrbtni strani položnic obračunskih storitev uporabnikov povabilo k uporabi Mobilne Energetike	Zmanjšati število položnic v fizični tiskani obliki.
Energetika	V letu 2024 smo aktivno sodelovali pri pripravi strokovnih podlag za potrebe priprave prostorskega akta za center krožnega gospodarstva Maribor - 1 na Taboru kot tudi pri usklajevanju z ministrstvom za podelitev koncesij.	Izgradnja centra krožnega gospodarstva.
Snaga	Projekt krožnega gospodarstva; vzpostavitev centra za ravnanje z odpadki, ki vključuje biološko obdelavo mešanih komunalnih odpadkov (MKO), objekt za izrabo odpadkov, sedež uprave Snage s pripadajočimi servisnimi objekti ter nov sodoben zbirni center, umestitev objekta za predelavo biološko razgradljivih odpadkov	Cilj biti na tem območju samozadostni.
Snaga	V izvajanju kotichek ponovne uporabe v zbirnih centrih; vsi zbrani izdelki se predajo v Ropotarnico Maribor, ki jih po potrebi prenove, obnovi, popravi in ponudi uporabnikom v ponovno uporabo.	Ustvarjanje pogojev za visoko stopnjo predaje zbranih odpadkov v ponovno uporabo, predelavo, manj energetske izrabe in najmanj v odstranjevanje.

Možni ukrepi na področju prepoznanih vplivov in tveganj so še:

- Ponovna uporaba
 - Kosovni odpadki

Kosovni odpadki so opredeljeni kot (mešani) odpadki iz gospodinjstev in podobni odpadki podjetij, ki ne ustrezajo (zaradi svoje velikosti, oblike oz. teže) običajnemu zbiranju MKO. Povezovanje in podpora lokalnih centrov za ponovno uporabo (npr. Ropotarnica) s strani MOM lahko znatno pripomore k kroženju virov iz kosovnih odpadkov. Digitalizacija zalog (npr. spletni dostop do kosovnih odpadkov, ki so na voljo) lahko dodatno spodbudi njihovo ponovno uporabo.

- Biološki odpadki

Biološki odpadki so opredeljeni kot biološko razgradljivi vrtni in parkovni odpadki, živilski in kuhinjski odpadki iz gospodinjstev, restavracij, gostinskih obratov in trgovskih prostorov ter primerljivi odpadki iz predelovalnih obratov. Ne vključujejo pa gozdnih ali kmetijskih ostankov, gnoja, blata iz čistilnih naprav ali drugih biološko razgradljivih odpadkov, kot so naravni tekstil, papir ali predelani les. Izključujejo tudi tiste stranske proizvode pri proizvodnji hrane, ki nikoli ne postanejo odpadki.

MOM je v letu 2017 pričel z izvedbo projekta Urban Soil 4 Food (Urbana zemljina za hrano), ki naslavlja izziv porabe notranjih odpadkov v mestih (bioloških in mineralnih). Iz teh odpadkov se v okviru projekta ustvarja uporaben proizvod – zemljina, ki se uporablja za zadovoljevanje potreb mesta Maribor: pri pridelavi hrane, v mestnih parkih in pri zemeljskih delih.

Pilotna naprava, ki jo bo v sklopu projekta z nepovratnimi sredstvi programa Urban Innovative Actions postavilo podjetje Snaga, je trenutno zmožna predelati zgolj pilotne količine bioloških odpadkov, zbranih s strani podjetja. To predstavlja prvi korak pri načrtovanju projekta samozadostnosti na področju predelave bioloških odpadkov in proizvodnji urbane zemlje, ki lahko ključno prispeva k izboljšanju tal in lokalni (tudi prehrambeni) samozadostnosti.

- Uporaba sekundarnih materialov

Za obvladovanje odpadnega gradbenega materiala, odpadnih luči, odpadnih vozil, odpadnih sveč, odpadnih delovnih uniform, odpadnega mulja in druge odpadne opreme smo v letu 2024 nadaljevali izvajanje aktivnosti po strategiji za zbiranje, sortiranje in reciklažo odpadkov v vseh naših dejavnostih. To vključuje gradbeni material, odpadne luči, vozila in druge vrste opreme, katerih življenjska doba se izteka. Uporabljamo sekundarne materiale, kjer je to mogoče, za zmanjšanje potrebe po novih virih. V prihodnje bomo nadaljevali z uvedbo naprednejših tehnologij za sortiranje in reciklažo odpadkov. Prav tako bomo povečali sodelovanje s podjetji, ki ponujajo inovativne rešitve za reciklažo težkih odpadkov, kot so vozila in gradbeni materiali.

Družba Nigrad je v letu 2018 pričela z izvajanjem projekta Cinderela, v okviru katerega podjetje vzpostavlja demonstracijski pilotni proizvodni objekt za predelavo gradbenih in industrijskih odpadkov v sekundarne surovine na lokaciji degradiranega območja v Dogošah. Predmetna pilotna naprava je nepovratno financirana s strani programa Obzorja 2020 v okviru projekta. Na podlagi izkušnje iz projekta Cinderela je družba Nigrad pridobila veliko priložnost, kako na osnovi »Tovarne kompozitnih materialov« zagotoviti trajnostno in trajno krožno gospodarjenje z gradbenimi odpadki, izkopnimi materiali in določenimi industrijskimi odpadki.

- Komunalno blato iz čistilnih naprav

Komunalno blato iz čistilnih naprav z zapiranjem čezmejnih prevozov odpadkov znotraj držav članic oziroma v tretje države postaja vedno večja težava, s katero se soočajo mnoga mesta v Evropi. Če tudi je na voljo veliko različnih tehnik obdelave, jih le peščica upošteva načela kroženja blata kot vira in njegove snovne predelave. Velike količine komunalnega blata iz centralne čistilne naprave je možno reciklirati v geotehničnih kompozitih, ki so primerni za zasipe ali nasipe. Higienizirano blato iz čistilne naprave se s primerno tehnologijo zmeša z ustrezno količino kalcijskega pepela (npr. lesni ali papirniški pepel), kar zagotovi, da se patogeni organizmi uničijo, da se morebitne težke kovine v blatu imobilizirajo in da ima kompozit ustrezne tehnične lastnosti.

- Obvladovanje stroškov odstranjevanja odpadkov

Za obvladovanje nenehne rasti stroškov odstranjevanja odpadkov aktivno delamo na projektu energetske izrabe odpadkov. Da bi zajezili dvig stroškov in možnost oddaje odpadkov, se z leti povečuje razmerje ločeno zbranih frakcij in MKO (v letu 2025 za 1 % več v korist ločeno zbranih frakcij). Z izboljševanjem procesov sortiranja bomo nadaljevali, da bi povečali obseg reciklaže in zmanjšali stroške predelave.

Poleg preprečevanja nastajanja odpadkov predstavljajo računi za opravljanje storitev gospodarskih javnih služb v Skupini JHMB še velike stroške tiskanja in pošiljanja računov uporabnikom. Zato je Skupina JHMB v letu 2025 še naprej ozaveščala in spodbujala uporabnike k uporabi digitalnih računov namesto računov v tiskani obliki.

● Preprečevanje odpadkov

Družba Snaga vodi na območju MOM različne programe ozaveščanja o zmanjševanju odpadkov, reciklaži in pravilnem ločevanju na več ravneh z različnimi deležniki, promovira uporabo trgovine brez embalaže v mestu, letno izda zloženko za šole in vrtce vezane na zmanjševanje in preprečevanje odpadkov, prav tako izvaja zanimive natečaje, tekmovanja, ipd. Glede ločenega zbiranja posameznih frakcij (npr. olja in tekstila) prav tako potekajo aktivnosti. V zvezi s tem podjetje išče vedno nove rešitve za zbiranje odpadnega olja tudi skozi razpisane programe za pridobitev sofinancerskih sredstev. MOM v sodelovanju z družbo Mestne nepremičnine tudi promovira nakupovanje lokalne hrane in s tem zmanjševanje embalaže.

○ Spodbujanje pitja pitne vode iz pipe

Zavedamo se, da je voda najdragocenejša dobrina, ki jo moramo spoštovati in z njo skrbno ravnati; prav tako je mariborska pitna voda kakovostna in zdrava. V svoji delovni sredini bomo spodbujali pitje pitne vode iz pipe, ki je okolju prijaznejša izbira kot poseganje po predpakirani vodi in drugih pijačah, katerih posledica je nastajanje odpadkov v obliki odpadne embalaže. Prizadevali si bomo za spremembe vsakdanjih ravnanj in navad zaposlenih, ki moramo biti ambasadorji okolju prijaznih ravnanj.

○ Digitalizacija-brezpapirno poslovanje

Eden od ciljev SRP JHMB za obdobje 2023–2027 (novelacija SRP 2025–2029) je tudi digitalizacija – prehod na brezpapirno poslovanje. Usmerjenost k digitalnemu poslovanju z izboljšanjem uporabniških izkušenj in z možnostjo vključevanja novih tehnologij, ki omogočajo nadaljnjo rast in konkurenčnost podjetij. Digitalno poslovanje pomeni v ožjem smislu zmanjševanje papirnega poslovanja znotraj Skupine JHMB in v medpodjetniškem poslovanju s podjetji v Skupini.

Cilji v zvezi z rabo virov in krožnim gospodarstvom

V letu 2020 je Evropska komisija pripravila nov Akcijski načrt prehoda v krožno gospodarstvo, ki opredeljuje predvsem prizadevanja za manj odpadkov v smislu oblikovanja politike trajnostnega

razvoja, nadgradnje zakonodaje Evropske unije o odpadkih ter opredelitve finančnih spodbud podjetjem, ki bi lahko ukrepe tudi uresničevala. Cilj je zmanjšati skupno nastajanje odpadkov in do leta 2030 zmanjšati količino preostalih (nerecikliranih) komunalnih odpadkov.

Analiza dvojne pomembnosti je bila narejena konec leta 2024 in na takšen način so opredeljeni pomembni vplivi, tveganja in priložnost, povezani z rabo virov in krožnim gospodarstvom. Pri svojem ravnanju Skupina JHMB sledi ciljem iz strateškim dokumentov MOM in SRP.

Tabela 38: Cilji v strateških dokumentih MOM, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju krožnega gospodarstva

Politika, strateška usmeritev MOM	Področja	CILJI
Strategiji prehoda mesta Maribor v krožno gospodarstvo		Uporaba koncepta zmanjšanja odpadkov in ohranjanje virov na najvišjih možnih vrednostih; aktivnosti usmerjene v preprečevanje nastajanja odpadkov – zero waste koncept (izobraževanje, promocija, natečaji v šolah in vrtcih, ozaveščanje in promocija nakupovanja v trgovini brez embalaže, trajnostna organizacija javnih prireditev, neuporaba plastičnih izdelkov za enkratno uporabo v vsakdanjem življenju, ipd.)
OPVO MOM do leta 2030	Ponovna uporaba vode	Spodbujanje sistema ponovne uporabe vode: malo onesnažena sanitarna voda v gospodinjstvih je lahko namenjena za splakovanje sanitarij, padavinska voda iz žlebov je lahko namenjena za zalivanje vrtov, pranje avtomobilov ipd..
		Ciljna usmeritev - voda naj čim dlje ostaja v sistemih (naravnih/tehničnih) in končno skozi naravne rešitve vstopa čista nazaj v ekosisteme.
	Ponovna uporaba kosovnih odpadkov (center ponovne uporabe)	Uporaba kosovnih odpadkov v primeru njihove večje poškodovanosti ali obrablenosti kot vir novih surovin (les, kovine), v primeru manjše poškodovanosti pa ob popravilu njihova ponovna uporaba.
		Delitvena ekonomija omogoča rabo brez lastništva in nove tehnološke rešitve omogočajo enostavno predruženje materialov (izdelkov).
	Uporaba odpadne toplote in energije	Uvajanje 'pametnih' sistemov in uporabniških rešitev, da bo nastajalo čim manj odpadne toplote oz. energije, tj. da bo uporabljena energija čim bolj učinkovito in racionalno porabljena.
		Opadno toploto in energijo v mestu se lahko uporabi kot dragocen vir energij.

Pritok virov

Kot dejanski negativni vpliv na rabo virov (in odpadke) so bile prepoznane velike količine poslanih položnic v fizični tiskani obliki.

Gre za papir kot vir in je uporabljen za položnice v tiskani obliki za obračun opravljenih storitev uporabnikom. Te položnice na koncu postanejo odpadke. Zato razvijamo rešitve za zmanjšanje količine fizičnih položnic, kot so digitalizacija, elektronske položnice in povečanje uporabe spletnih plačil. Na ta način bomo zmanjšali potrebo po papirju in poštadini, s čimer bomo prispevali k zmanjšanju našega vpliva na okolje in stroškovnemu zmanjšanju.

Teže papirja sicer doslej nismo izračunavali, zato tudi nimamo podatkov o količini pritoka tega prepoznane vira za leto 2025.

Odtok virov

Skupina JHMB v letu 2025 še ni evidentirala podatkov o skupni količini in vrsti odpadkov pri vseh lastnih dejavnostih. V Skupini JHMB sicer nastajajo naslednji odpadki: v Energetiki Maribor odpadna olja, pepel, v Pogrebem podjetju Maribor sveče, plastično cvetje, v Športu Maribor umetna trava, v Nigradu zeleni obrez ter gradbeni odpadki, v Mariborskem vodovodu števci, v Snagi zabojniki ter odpadna vozila v Snagi, Marpromu in Nigradu.

V letu 2025 je bil delež mešanih komunalnih odpadkov (MKO) v razmerju 30% med vsemi ločenimi zbranimi frakcijami.

Tabela 39: Kazalniki za spremljanje napredka na področju krožnega gospodarstva na ravni Skupine JHMB (skladno s kazalniki merjenja po OPVO MOM do leta 2030)

KROŽNO GOSPODARSTVO					indeks
Skupina JHMB	METRIKE	EM	leto 2024	leto 2025	2025/2024
Snaga	Količina izdelkov predanih v ponovno uporabo	kg	2.342	2.341	100

Varstvo okolja je sklop ukrepov, politik in praks, namenjenih ohranjanju in zaščiti naravnega okolja ter preprečevanju ali zmanjševanju negativnih vplivov človeških dejavnosti nanj. Glavni cilj varstva okolja je zagotoviti trajnostno ravnanje z naravnimi viri in ohranjati ekološko ravnovesje za prihodnje generacije. Pri tem dosledno upoštevamo vse okoljske predpise. Pri prepoznavanju in obvladovanju okoljskih vidikov sledimo vsem potrebnim zakonskim zahtevam.

4. TAKSONOMIJA

Uvodna pojasnila

Čeprav družba ni zavezana k poročanju v skladu z Uredbo o EU-taksonomiji, spremlja zakonodajni okvir in zahteve na področju taksonomskega poročanja, ki izhajajo iz Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter povezanih delegiranih uredb. Z namenom boljšega razumevanja svoje izpostavljenosti zahtevam EU-taksonomije družba spremlja izbrane kazalnike uspešnosti, povezane s taksonomsko upravičenostjo in usklajenostjo svojih gospodarskih dejavnosti.

Na podlagi trenutno razpoložljivih podatkov, metodoloških usmeritev in lastnih ocen družba identificira dejavnosti, ki bi lahko bile relevantne z vidika EU-taksonomije, ter spremlja njihov potencialni prispevek k okoljskim ciljem, opredeljenim v Uredbi o taksonomiji. Spremljanje teh kazalnikov predstavlja interni informativni proces in ne pomeni izpolnjevanja zakonske obveznosti poročanja, temveč omogoča boljše razumevanje zahtev taksonomskega poročanja ter pripravljenost na morebitne prihodnje spremembe regulatornega okvira.

Določitev dejavnosti, usklajenih s taksonomijo

Klasifikacijski sistem - taksonomija EU - določa seznam gospodarskih dejavnosti, ki imajo velik emisijski odtis in lahko zaradi velikega vpliva na okolje znatno prispevajo k blažitvi podnebnih sprememb in k prilagajanju podnebnim spremembam.

Gospodarska dejavnost je sprejemljiva za taksonomijo, če je navedena oziroma opisana v delegiranih aktih, ki dopolnjujejo Uredbo o taksonomiji in izpolnjujejo vsaj eno tehnično merilo za pregled, določeno v teh aktih. Gospodarska dejavnost je usklajena s taksonomijo, če izpolnjuje vsa tehnična merila za pregled ter vse kriterije za ne bistveno škodovanje, ki so opredeljeni v Prilogah I in II Delegirane uredbe o podnebjju, in se izvajajo v skladu z minimalnimi zaščitnimi ukrepi glede človekovih in potrošniških pravic, obdavčenja, poštene konkurence ter boja proti korupciji in podkupovanju.

Dejavnosti Skupine JHMB, ki smo jih prepoznali za usklajene s taksonomijo po (EU) 2021/2139 »ze-lenem seznamu dejavnosti« so naslednje:

4.1 *Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije*

4.11 *Shranjevanje toplotne energije*

4.15 *Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja*

4.16 *Namestitev in upravljanje električnih toplotnih črpalk*

4.30 *Soproizvodnja toplote/hladu in električne energije z visokim izkoristkom iz fosilnih plinastih goriv*

4.31 *Proizvodnja toplote/hladu iz fosilnih plinastih goriv v učinkovitem sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja*

5.1 Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode

5.2 Obnova sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode

5.3 Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda

5.4 Obnova sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda

5.5 Zbiranje in prevoz frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru

5.9 Snovna predelava iz nenevarnih odpadkov

5.10 Zajemanje in uporaba deponijskega plina

6.3 Mestni in primestni, cestni prevoz potnikov

6.13 Infrastruktura za osebno mobilnost, prevoz s kolesi

6.15 Infrastruktura za omogočanje nizko ogljičnega cestnega prevoza in javnega prevoza.

Proučili smo gospodarske dejavnosti, sprejemljive za taksonomijo, ki so navedene v Podnebnem delegiranem aktu in na podlagi našega trenutnega razumevanja in razpoložljivih podatkov, za Skupino JHMB skladno z EU Uredbo o taksonomiji poročamo za leto 2025, leto 2024 in 2023 sta primerljivi leti.

Po okoljski klasifikaciji smo opredelili gospodarske dejavnosti, ki prispevajo k trajnosti:

- komunalne dejavnosti (Mariborski vodovod, Nigrad in Snaga),
- energetiko (Energetika Maribor, Energija in okolje) in
- mestni potniški promet (Marprom)

Vse dejavnosti z izjemo energetske dejavnosti in delno ostalih dejavnosti (Snaga in Marprom), ki so sprejemljive za taksonomijo, so vse ostale opredeljene kot neusklajene zaradi pomanjkanja podatkov za vrednotenje s tehničnimi merili. Iz istega razloga desni del tabele ni v celoti izpolnjen.

Ključni kazalniki uspešnosti

Ključni kazalniki uspešnosti so izračunani na podlagi definicij v Prilogi I Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178.

V nadaljevanju so predstavljeni prihodki, naložbe v obratna in osnovna sredstva za posamezna podjetja iz Skupine JHMB, razvrščeni po posameznih dejavnostih in podjetjih.

4.1 Komunalne dejavnosti

Gospodarske javne službe so na področju komunalne dejavnosti opredeljene v Zakonu o varstvu okolja.

Mariborski vodovod, d.o.o.

Dejavnosti sprejemljive z EU taksonomijo

V skladu z okoljsko taksonomijo (EU 2021/2139) smo razvrstili dejavnost, sprejemljive za taksonomijo:

4.1 Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode in

4.2 Obnova sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode.

V dejavnost sprejemljive za taksonomijo smo razvrstili dejavnost vodo oskrbe med dejavnost, ki je sicer sprejemljiva za taksonomijo, a neusklajena s taksonomijo, zaradi pomanjkanja podatkov za vrednotenje s tehničnimi merili. Iz tega razloga desni del tabele ni izpolnjen.

Med prihodki po dejavnostih, nesprejemljivimi za taksonomijo so prikazani prihodki od drugih dejavnosti, ki jih opravlja podjetje in niso po EU taksonomiji, opredeljeni za taksonomsko sprejemljive. Delež čistih prihodkov od storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, sprejemljivih za taksonomijo, je v letu 2025 v celoti uvrščen med dejavnosti, neusklajene za taksonomijo in je v višini 25.672.882 EUR oz. 94,24 %.

Podobno smo ocenili tudi delež naložb v obratna sredstva (OpEx), ki so povezana z našo dejavnostjo in so sprejemljiva za taksonomijo. Ta postopek je vključeval vse stroške poslovanja, vezane na taksonomsko sprejemljivo dejavnost (brez amortizacije). V ta namen smo identificirali in kvantificirali stroške, ki se nanašajo na dejavnost, sprejemljivo s taksonomijo in podpirajo naše trajnostne procese. Stroški se nanašajo na osnovno dejavnost vodo oskrbe in stroške, povezane z investicijami v vodo oskrbo. Delež vseh naložb v obratna sredstva, ki so povezana z dejavnostmi sprejemljivimi za taksonomijo, v letu 2025 znaša 56,49 % (14.114.449 EUR).

Na področju investicij so zajeta vsa osnovna sredstva, ki se nanašajo na dejavnost povezano z vodo oskrbo. V letu 2025 je bilo teh naložb v skupni višini 484.368 EUR oz. 95,78 % vseh naložb.

Trajnostno poročilo Skupine JHMB za leto 2025

Delež prihodkov od proizvodov in storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

MARIBORSKI VODOVOD, D.O.O.

Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutni prihodki	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo	Merila za bistven										Merila za nebistveno škodovanje							
				Blazitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Blazitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	EUR	%	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		25.672.882	94,24														94,24	94,50	94,03		
A.1 Okolijsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		-	-														-	-	-		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okolijsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)	5.1																				
oskrba s pitno vodo in čiščenje komunalnih in padavinskih odpadnih voda	5.2	25.672.882	94,24														94,24	94,50	94,03		
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		1.568.822	5,76																		
Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		1.568.822	5,76																		
SKUPAJ (A+B)		27.241.703,72	100,00																		

Absolutni prihodki = celotni čisti poslovni prihodki po dejavnostih

Delež naložb v obratna sredstva, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

MARIBORSKI VODOVOD, D.O.O.

Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutno na ložbe v obratna sredstva	Delež naložb v obratna sredstva, usklajen s taksonomijo	Merila za bistven prispevek										Merila za nebistveno škodovanje							
				Blazitev po drebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Blazitev po drebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež naložb v obratna sredstva, usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež naložb v obratna sredstva, usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež naložb v obratna sredstva, usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	EUR	%	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		14.114.449	56,49														56,49	52,17	65,31		
A.1 Okolijsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		-	-														-	-	-		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okolijsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		14.114.449	56,49														56,49	52,17	65,31		
oskrba s pitno vodo in čiščenje komunalnih in padavinskih odpadnih voda	5.1																				
	5.2	14.114.449	56,49														56,49	52,17	65,31		
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		10.870.265	43,51																		
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		10.870.265	43,51																		
SKUPAJ (A+B)		24.984.713,16	100,00																		

OPEX (absolutno naložbe v obratna sredstva) = predstavlja celotne odhodke iz poslovanja, znižane za stroške amortizacije

Trajnostno poročilo Skupine JHMB za leto 2025

Delež naložb v osnovna sredstva, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

MARIBORSKI VODOVOD, D.O.O.

Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutno naložbe v osnovna sredstva	Delež naložb v osnovna sredstva, usklajen s taksonomijo	Merila za bistven						Merila za nebistveno škodovanje											
				Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		484.368	95,78														95,78	99,76	90,06		
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		-	-														-	-	-		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		484.368	95,78														95,78	99,76	90,06		
oskrba s pitno vodo in čiščenje komunalnih in padavinskih odpadnih voda	5.1	484.368	95,78														95,78	99,76	90,06		
	5.2	484.368	95,78														95,78	99,76	90,06		
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		21.338	4,22																		
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		21.338	4,22																		
SKUPAJ (A+B)		505.706,34	100,00																		

CAPEX (absolutno naložbe v osnovna sredstva)= zajemajo vse pridobitve opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, povečanje sredstev iz naslova sredstev v najemu ter ostale naložbe

Nigrad, d.o.o.

Dejavnosti sprejemljive z EU taksonomijo

V skladu z okoljsko taksonomijo smo razvrstili dejavnost v:

5.3 Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda in

5.4 Obnova sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda,

6.13 Infrastruktura za osebno mobilnost, prevoz s kolesi in

6.15 Infrastruktura za omogočanje nizko ogljičnega cestnega prevoza in javnega prevoza.

Dejavnosti so opredeljene po seznamu dejavnosti, sprejemljive za taksonomijo v navedenih postavkah (EU 2021/2139). V dejavnost sprejemljive za taksonomijo smo razvrstili vse navedene dejavnosti med dejavnost, ki je sicer sprejemljiva za taksonomijo, a neusklajena s taksonomijo, zaradi pomanjkanja podatkov za vrednotenje s tehničnimi merili. Iz tega razloga desni del tabele ni izpolnjen.

Med prihodki po dejavnostih, nesprejemljivimi za taksonomijo so prikazani prihodki od drugih dejavnosti, ki jih opravlja podjetje in niso po EU taksonomiji, opredeljeni za taksonomsko sprejemljive. Delež čistih prihodkov od storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, sprejemljivih za taksonomijo, je v letu 2025 v celoti uvrščen med dejavnosti, neusklajene za taksonomijo in je v višini 17.809.634 EUR oz. 86,86 %.

Podobno smo ocenili tudi delež naložb v obratna sredstva (OpEx), ki so povezana z našo dejavnostjo in so sprejemljiva za taksonomijo. Ta postopek je vključeval vse stroške poslovanja, vezane na taksonomsko sprejemljivo dejavnost (brez amortizacije). V ta namen smo identificirali in kvantificirali stroške, ki se nanašajo na dejavnost, sprejemljivo s taksonomijo in podpirajo naše trajnostne procese. Stroški se nanašajo na zgoraj navedeno dejavnost in stroške, povezane s taksonomsko opredeljenimi investicijami. Delež vseh naložb v obratna sredstva, ki so povezana z dejavnostmi sprejemljivimi za taksonomijo, v letu 2025 znaša 83,31 % (14.320.526 EUR).

Na področju investicij so zajeta vsa osnovna sredstva, ki se nanašajo na taksonomsko opredeljeno dejavnost. V letu 2025 je bilo teh naložb v skupni višini 465.755 EUR oz. 59,78 % vseh naložb.

Delež prihodkov od proizvodov in storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

NIGRAD, D.O.O.

Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutni prihodki	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo	Merila za bistven						Merila za ne bistveno škodovanje											
				Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20,00	21	22
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		17.809.634	86,86														86,86	87,21	87,72		
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		-	-														-	-	-		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		17.809.634	86,86														86,86	87,21	87,72		
Odvajanje in čiščenje odpadne in padavinske vode, greznice, MKČN	5.3, 5.4	8.234.420	40,16														40,16	40,74	39,69		
Vzdrževanje javnih prometnih površin (občinskih cest)	6.13, 6.15	9.575.214	46,70														46,70	46,47	48,03		
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		2.693.723	13,14																		
Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		2.693.723	13,14																		
Skupaj (A + B)		20.503.357	100,00																		

Absolutni prihodki = celotni čisti poslovni prihodki po dejavnostih

Trajnostno poročilo Skupine JHMB za leto 2025

Delež naložb v obratna sredstva pri proizvodih in storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

NIGRAD, D.O.O.				Merila za bistven prispevek						Merila za nebistveno škodovanje											
Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutno naložbe v obratna sredstva		Delež naložb v obratna sredstva, usklajen s taksonomijo																	
				Blažitev po dnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotiska raznovrstnost in ekosistemi	Blažitev po dnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotiska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočljiva dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		14.320.526	83,31																		
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		-	-																		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		14.320.526	83,31																		
Odvajanje in čiščenje odpadne in padavinske vode,greznice,MKČN	5.3, 5.4	7.070.987	41,14																		
Vzdrževanje javnih prometnih površin (občinskih cest)	6.13, 6.15	7.249.539	42,18																		
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		2.868.558	16,69																		
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		2.868.558	16,69																		
Skupaj (A + B)		17.189.084	100,00																		

OPEX (absolutno naložbe v obratna sredstva) = predstavlja celotne odhodke iz poslovanja, znižane za strošek amortizacije

Delež naložb v osnovna sredstva pri proizvodih in storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

NIGRAD, D.O.O.				Merila za bistven prispevek						Merila za nebistveno škodovanje												
Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutno naložbe v osnovna sredstva		Delež naložb v osnovna sredstva, usklajen s taksonomijo	Blažitev podnebnih sprememb						Blažitev po dnebnih sprememb						Minimalni zaščitni ukrepi					
					Prilagajanje podnebnim spremembam						Prilagajanje podnebnim spremembam						Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2025					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P	
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		465.755	59,78														59,78	93,50	92,61			
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		-	-														-	-	-			
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		465.755	59,78														59,78	93,50	92,612			
Odvajanje in čiščenje odpadne in padavinske vode,greznice, MKČN		5,3, 5,4	67,927	8,72													8,72	53,74	5,4288			
Vzdrževanje javnih prometnih površin (občinskih cest)		6,13, 6,15	397,828	51,06													51,06	39,76	87,184			
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		313.377	40,22																			
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		313.377	40,22																			
Skupaj (A + B)		779.132	100,00																			

CAPEX (absolutno naložbe v osnovna sredstva) = zajemajo vse pridobitve opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, povečanje sredstev iz naslova sredstev v najemu ter ostale naložbe

Snaga, d.o.o.

Dejavnosti sprejemljive z EU taksonomijo

V skladu z okoljsko taksonomijo smo razvrstili dejavnost v:

4.1 Proizvodnja elektrike s pomočjo fotovoltaične tehnologije

5.5 Zbiranje in prevoz frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo na viru

5.9 Snovna predelava iz nenevarnih odpadkov

5.10 Zajemanje in uporaba deponijskega plina.

Dejavnosti so opredeljene po seznamu dejavnosti, sprejemljive za taksonomijo v navedenih postavkah (EU 2021/2139). V dejavnost sprejemljive za taksonomijo smo razvrstili vse navedene dejavnosti med dejavnost, ki je sicer sprejemljiva za taksonomijo, a neusklajena s taksonomijo, zaradi pomanjkanja podatkov za vrednotenje s tehničnimi merili. Iz tega razloga desni del tabele ni izpolnjen.

Med prihodki po dejavnostih, nesprejemljivimi za taksonomijo so prikazani prihodki od drugih dejavnosti, ki jih opravlja podjetje in niso po EU taksonomiji, opredeljeni za taksonomsko sprejemljive. Delež čistih poslovnih prihodkov od storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, sprejemljivih za taksonomijo, je v letu 2025 znašal 20.564.418 EUR oz. 74,31 %. Med temi je bilo 6.769 EUR oz. 0,02 % prihodkov od dejavnosti, usklajenih s taksonomijo. Delež čistih poslovnih prihodkov od dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) predstavlja 20.557.649 EUR oz. 74,29 %.

Podobno smo ocenili tudi delež naložb v obratna sredstva (OpEx), ki so povezana z našo dejavnostjo in so sprejemljive za taksonomijo. Ta postopek je vključeval vse stroške poslovanja, vezane na taksonomsko sprejemljivo dejavnost (brez amortizacije). V ta namen smo identificirali in kvantificirali stroške, ki se nanašajo na dejavnost, sprejemljivo s taksonomijo in podpirajo naše trajnostne procese. Stroški se nanašajo na zgoraj navedeno dejavnost in stroške, povezane s taksonomsko opredeljenimi investicijami. Delež vseh naložb v obratna sredstva, ki so povezana z dejavnostmi sprejemljivimi za taksonomijo, v letu 2025 znaša 65,27 % (15.775.107 EUR).

Na področju investicij so zajeta vsa osnovna sredstva, ki se nanašajo na taksonomsko opredeljeno dejavnost. V letu 2024 je bilo teh naložb v skupni višini 921.541 EUR oz. 91,88 % vseh naložb.

Trajnostno poročilo Skupine JHMB za leto 2025

Delež prihodkov od proizvodov in storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

SNAGA, D.O.O.				Merila za bistven						Merila za nebistveno škodovanje											
Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutni prihodki	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotrska raznovrstnost in ekosistemi	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotrska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		20.564.418	74,31														74,31	74,47	73,73		
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		6.769	0,02	0,02												DA	0,02	0,09	0,16		
Sončna elektrarna	4.1 ⁴	6.769	0,02	0,02												DA	0,02	0,09	0,16		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		20.557.649	74,29														74,29	74,38	73,57		
Zbiranje odpadkov	5.5 ²	12.538.265	45,31														45,31	49,72	49,48		
Obdelava mešanih komunalnih odpadkov	5.9 ³	7.978.644	28,83														28,83	24,66	24,08		
Zajemanje deponijskega plina	5.10 ⁵	40.740	0,15														0,15	0,00	0,01		
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		7.108.078	25,69																		
Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		7.108.078	25,69																		
SKUPAJ (A+B)		27.672.495	100,00																		

Absolutni prihodki = celotni čisti poslovni prihodki po dejavnostih

Delež naložb v osnovna sredstva pri proizvodih in storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

SNAGA, D.O.O.				Merila za bistven						Merila za nebistveno škodovanje											
Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutno naložbe v osnovna sredstva	Delež naložb v osnovna sredstva, usklajenih s taksonomijo	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotrska raznovrstnost in ekosistemi	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotrska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		921.541	91,88														91,88	95,14	90,71		
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		-	-														-	-	-		
Sončna elektrarna		-	-														-	-	38,95		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		921.541	91,88														91,88	95,14	90,71		
Zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov	5.5 ²	895.583	89,29														89,29	76,49	37,71		
Obdelava mešanih komunalnih odpadkov	5.9 ³	25.958	2,59														2,59	18,65	14,05		
Zajemanje deponijskega plina	5.10 ⁴	-	-														-	-	-		
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		81.430	8,12																		
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		81.430	8,12																		
SKUPAJ (A+B)		1.002.971	100,00																		

CAPEX (absolutno naložbe v osnovna sredstva)= zajemajo vse pridobitve opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, povečanje sredstev iz naslova sredstev v najemu ter ostale naložbe

Trajnostno poročilo Skupine JHMB za leto 2025

Delež naložb v obratna sredstva pri proizvodih in storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

SNAGA, D.O.O.

SNAGA, D.O.O.				Merila za bistven						Merila za nebistveno škodovanje											
	Oznake	Absolutno naložbe v obratna sredstva	Delež naložb v obratna sredstva, usklajen s taksonomijo	Blažitev podnebnih sprememb						Blažitev podnebnih sprememb						Minimalni zaščitni ukrepi					
				5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Gospodarske dejavnosti				Vodni in morski viri						Krožno go spodarstvo						Krožno go spodarstvo					
1	2	3	4	Onesnaževanje						Onesnaževanje						Onesnaževanje					
				Biotrska raznovrstnost in ekosistemi						Biotrska raznovrstnost in ekosistemi						Biotrska raznovrstnost in ekosistemi					
				Blažitev podnebnih sprememb						Blažitev podnebnih sprememb						Blažitev podnebnih sprememb					
				Prilagajanje podnebnim spremembam						Prilagajanje podnebnim spremembam						Prilagajanje podnebnim spremembam					
				Vodni in morski viri						Vodni in morski viri						Vodni in morski viri					
				Krožno go spodarstvo						Krožno go spodarstvo						Krožno go spodarstvo					
				Onesnaževanje						Onesnaževanje						Onesnaževanje					
				Biotrska raznovrstnost in ekosistemi						Biotrska raznovrstnost in ekosistemi						Biotrska raznovrstnost in ekosistemi					
				Minimalni zaščitni ukrepi						Minimalni zaščitni ukrepi						Minimalni zaščitni ukrepi					
				Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2025						Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2025						Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2025					
				Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2024						Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2024						Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2024					
				Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2023						Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2023						Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2023					
				Kategorija "omogotivna dejavnost"						Kategorija "omogotivna dejavnost"						Kategorija "omogotivna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					
				Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"						Kategorija "prehodna dejavnost"					

OPEX (absolutno naložbe v obratna sredstva) = predstavlja celotne poslovne odhodke, znižane za strošek amortizacije

4.2 Dejavnost energetike

Energetika Maribor, d.o.o.

Dejavnost družbe Energetika Maribor

Distribucija toplotne energije

- Dejavnost distribucije toplotne energije se izvaja na podlagi Odloka o načinu izvajanja javne službe oskrbe s toplotno energijo na območju Mestne občine Maribor.

Proizvodnja toplotne energije

- Dejavnost proizvodnje toplotne energije se izvaja na podlagi Odloka o načinu izvajanja javne službe oskrbe s toplotno energijo na območju Mestne občine Maribor.

Proizvodnja električne energije

- Dejavnost proizvodnje električne energije, zagotavljanje sistemskih storitev (terciarne rezerve) in razpršene proizvodnje se zagotavlja s so-proizvodnimi napravami (SPTE) v lasti Energetike Maribor in hčerinskih družb. Navedene dejavnosti se izvajajo v celoti kot tržne.

Dejavnost ravnanja z blatom iz Centralne čistilne naprave (CČN) Maribor

- Opravljanje nalog in izvajanje dejavnosti obdelave in ravnanja z blatom po Odloku o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Mestni občini Maribor (MUV, št. 11/2016).

Trženje energetskih plinov

- Trženje energetskih plinov –uporaba stisnjenega zemeljskega plina CNG – METAN v prometu – se zagotavlja s polnilnico CNG (plinsko črpalko za vozila) na Zagrebški cesti v Mariboru, upravljanje katere namerava Mestna občina Maribor oddati v dolgoročni najem na podlagi javnega razpisa zunanjemu izvajalcu.

Ostale dejavnosti

- Oddaja skladiščnih kapacitet za lahko kurilno olje in zemljišča za delovanje soproizvodnje toplote in električne energije (SPTE) družb Moja energija in Energija in okolje, vse na lokaciji Energetike Maribor, Jadranska cesta 28, Maribor.
- Svetovanje odjemalcem s področja energetike.
- Raziskave in razvoj na področjih obnovljivih virov energije (OVE), učinkovite rabe energije (URE), koristne izrabe odvečne toplote in energetske izrabe odpadkov.
- Raziskave, razvoj in optimizacija obratovanja in širitve daljinskega ogrevanja.
- Prijave in izvajanje EU projektov.

Deleži prihodkov, naložb in stroškov po dejavnostih sprejemljivih z uredbo o vzpostavitvi sistema klasifikacije (taksonomije) na ravni EU

Z Uredbo (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (v nadaljevanju: EU taksonomija) Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2139 z dne 4. junija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo tehničnih meril za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju podnebnim spremembam, ter za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev (v nadaljevanju: Podnebni delegirani akt) v Prilogi 1 določa tehnična merila za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb, in za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev (v nadaljevanju: DNSH1).

Pogojem za bistven prispevek k blažitvi podnebnih sprememb iz Priloge 1 Podnebnega delegiranega akta ustrezajo dejavnosti:

- Proizvodnja toplotne energije z energijo sonca, ki se nahaja pod oznako 4.1, in sicer »Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije«

- Proizvodnja električne energije z energijo sonca, ki se nahaja pod oznako 4.1, in sicer »Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije«
- GJS distribucije toplotne energije, ki se nahaja pod šifro 4.15, in sicer »Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja«
- Hranilniki toplotne energije, ki se nahaja pod oznako 4.11 in sicer »Shranjevanje toplotne energije«

Pogojem za ne bistveno škodovanje iz Priloge 1 Podnebne delegiranega akta ustrezajo dejavnosti:

- Soproizvodnja toplote in elektrike (SPTE kogeneracija), ki se nahaja pod oznako 4.30 in sicer »Soproizvodnja toplote/hladu in električne energije z visokim izkoristkom iz fosilnih plinastih goriv«
- Proizvodnja toplote iz plina v sistemu daljinskega ogrevanja, ki se nahaja pod oznako 4.31 in sicer »Proizvodnja toplote/hladu iz fosilnih plinastih goriv v učinkovitem sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja«.

Proizvodnja toplotne energije z energijo sonca

V družbi smo v letu 2019 na strehi objekta na Jadranski cesti 28 v Mariboru namestili in priključili sprejemnike sončne toplote (solarni kolektorji), ki zagotavljajo proizvodnjo toplote iz obnovljivih virov energije za sistem daljinskega ogrevanja in dopolnjujejo proizvodnjo toplote iz SPTE (kogeneracije), da izpolnujemo zahteve veljavne zakonodaje glede učinkovitega sistema daljinskega ogrevanja.

Proizvodnja električne energije z energijo sonca

V družbi smo v letu 2021 na pokritih parkiriščih na lokaciji Jadranska cesta 28 v Mariboru namestili in priključili sončno (fotovoltaično) elektrarno moči 250 kWp, ki po shemi samooskrbe zagotavlja proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (sonca) in služi za povečanje deleža obnovljive energije in posledično samozadostnosti preostalih proizvodnih naprav.

Distribucija daljinskega ogrevanja

V družbi že od ustanovitve izvajamo izbirno gospodarsko javno službo oskrbe s toploto v katero sodi distribucija toplote za namen katere najemamo vročevode občinskega sistema daljinskega ogrevanja. V letu 2024 je skupna dolžina vročevodnega omrežja znašala 43,5 km. Z distribucijskim sistemom se zagotavlja odjem na sistem priključenih odjemalcev z obračunsko močjo 112,9 MW. Odjemalcem smo v letu 2024 prodali 90.352 MWh toplote za namene ogrevanja in priprave sanitarne tople vode. Zajema gradnjo, obnavljanje in upravljanje vročevodov in z njimi povezane infrastrukture za distribucijo energije za ogrevanje, ki se konča na razdelilni toplotni podpostaji ali v toplotnem izmenjevalniku.

Hranilniki toplotne energije

V družbi smo v letu 2019 na zemljišču na Jadranski cesti 28 v Mariboru zgradili in na proizvodnji sistem priključili hranilnike toplote skupnega volumna 1000 m³ z nazivno možnostjo shranjevanja 60 MWh toplote, katerih osnovna funkcija je povečanje deleža proizvodnje toplote iz SPTE kogeneracije z namenom shranjevanja toplotne energije iz SPTE v obdobju manjšega toplotnega odjema odjemalcev (nočni čas) in sproščanja le te v obdobjih večjega odjema (jutranje in večerne konice).

Soproizvodnja toplote in elektrike (SPTE kogeneracija)

V družbi smo v letu 2017 v proizvodnem objektu na Jadranski cesti 28 v Mariboru vgradili in priključili kogeneracijsko napravo za soproizvodnjo toplotne in električne energije z nazivno močjo 3 MW električne energije in 2,8 MW toplote, ki dopolnjujejo proizvodnjo toplote iz sprejemnikov sončne toplote, da izpolnujemo zahteve veljavne zakonodaje glede učinkovitega sistema daljinskega ogrevanja.

Proizvodnja toplote iz plina v sistemu daljinskega ogrevanja

V družbi se za proizvodnjo toplote v času konic toplotnega odjema uporabljajo tudi plinski kotli, in sicer v proizvodnem objektu na Jadranski cesti 28 v Mariboru in v objektu Pristan na lokaciji Koroška cesta 33 v Mariboru. Njihovo delovanje je količinsko in časovno omejeno in nadzirano, tako da je ta proizvodnja, ob uporabi ostalih proizvodnih virov, priključena na sistem učinkovitega sistema daljinskega ogrevanja.

Delež prihodkov od proizvodov in storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

ENERGETIKA MARIBOR, D.O.O.				Merila za bistven						Merila za nebistveno škodovanje											
Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutni prihodki	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo	Blažitev podrebnih sprememb	Prilaganje po dnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Blažitev podrebnih sprememb	Prilaganje po dnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		13.203.161	65,77	65,77													65,77	69,80	87,37		
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		7.785.004	39	38,78													38,78	34,23	34,55		
PROIZVODNJA ENERGIJE Z UPORABO FOTOVOLTAIČNE TEHNOLOGIJE	4.1	7.888	0,04	0,04												DA	0,04	0,03	0,05		
DISTRIBUCIJA DALJINSKEGA OGREVANJA	4.15	7.689.384	38,30	38,30												DA	38,30	33,79	32,55		
SHRANJEVANJE TOPLOTNE ENERGIJE	4.11	87.732	0,44	0,44												DA	0,44	0,41	1,95		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		5.418.158	26,99	26,99													26,99	35,57	52,82		
SPTE KOGENERACIJA	4.30	1.877.995	9,35	9,35												DA	9,35	8,38	11,65		
PROIZVODNJA TOPLOTE IZ PLINA V S.D.O.	4.31	3.540.162	17,63	17,63												DA	17,63	27,19	41,17		
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		6.872.114	34,23																		
Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		6.872.114	34,23																		
		-	-																		
SKUPAJ (A+B)		20.075.276	100,00																		
Absolutni prihodki = celotni poslovni prihodki po dejavnostih																					

Trajnostno poročilo Skupine JHMB za leto 2025

Delež naložb v obratna sredstva pri proizvodih in storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo- razkritje za leto 2025

ENERGETIKA MARIBOR, D.O.O.				Merila za bistven							Merila za nebistveno škodovanje																
Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutno naložbe v obratna sredstva	Delež naložb v obratna sredstva, usklajen s taksonomijo	Blažitev podnebnih sprememb							Blažitev podnebnih sprememb							Minimalni izračštni ukrepi		Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2025		Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2024		Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2023		Kategorija "omogočivena dejavnost"	
				Prilagajanje podnebnim spremembam							Prilagajanje podnebnim spremembam																
				Vodni in morski viri							Vodni in morski viri																
				Krožno gospodarstvo							Krožno gospodarstvo																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22						
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P						
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)				15.675.485	82,26											82,26	80,77	49,06									
A.1 Okoliško trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)				7.885.553	41,38											41,38	42,28	49,06									
PROIZVODNJA ENERGIJE Z UPORABO FOTOVOLTAIČNE TEHNOLOGIJE				4.1	7.888	0,04											0,04	DA	0,04	0,03	0,05						
DISTRIBUCIJA DALJINSKEGA OGREVANJA				4.15	7.789.933	40,88											40,88	DA	40,88	41,77	61,81						
SHRANJEVANJE TOPLLOTNE ENERGIJE				4.11	87.732	0,46											0,46	DA	0,46	0,48	0,87						
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoliško trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)				7.789.933	40,88											40,88											
SPT KOGENERACIJA				4.30	2.220.409	11,65											11,65	DA	11,65	9,82	13,70						
PROIZVODNJA TOPLOTE IZ PLINA V S.D.O.				4.31	5.569.523	29,23											29,23	DA	29,23	28,67	35,53						
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO				3.379.495	17,74																						
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)				3.379.495	17,74																						
SKUPAJ (A+B)				19.054.980	100,00																						

Energija in okolje, d. o. o.

Dejavnost družbe Energija in okolje, d. o. o.

Proizvodnja toplotne energije

- Dejavnost proizvodnje toplotne energije se izvaja kot regulirana dejavnost proizvodnje toplote in prodaje nadrejeni družbi, ki izvaja dejavnost na podlagi Odloka o načinu izvajanja javne službe oskrbe s toplotno energijo na območju Mestne občine Maribor.

Proizvodnja električne energije

- Dejavnost proizvodnje električne energije, zagotavljanje sistemskih storitev (terciarne rezerve) in razpršene proizvodnje se zagotavlja s so-proizvodnimi napravami (SPTE) v lasti družbe. Navedena dejavnost se izvaja v celoti tržno.

Ostale dejavnosti

- Svetovanje odjemalcem s področja energetike.

Deleži prihodkov, naložb in stroškov po dejavnostih sprejemljivih z uredbo o vzpostavitvi sistema klasifikacije (taksonomije) na ravni EU

Z Uredbo (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (v nadaljevanju: EU taksonomija) Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2139 z dne 4. junija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo tehničnih meril za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju podnebnim spremembam, ter za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev (v nadaljevanju: Podnebni delegirani akt) v Prilogi 1 določa tehnična merila za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb, in za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev (v nadaljevanju: DNSH1).

Pogojem iz Priloge 1 Podnebnega delegiranega akta ustrezajo dejavnosti:

- Proizvodnja električne energije z energijo sonca, ki se nahaja pod oznako 4.1, in sicer »Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije«
- Proizvodnja toplotne energije iz visoko temperaturne črpalke (VTČ), ki se nahaja pod šifro 4.16, in sicer »Namestitev in upravljanje električnih toplotnih črpalk«
- Soproizvodnja toplote in elektrike (SPTE kogeneracija), ki se nahaja pod oznako 4.30 in sicer »Soproizvodnja toplote/hladu in električne energije z visokim izkoristkom iz fosilnih plinastih goriv«.

Proizvodnja električne energije z energijo sonca

V družbi smo v letu 2024 na objektu Pristan na lokaciji Koroška cesta 33 v Mariboru namestili in priključili sončno (fotovoltaično) elektrarno moči 246 kWp, ki po shemi samooskrbe zagotavlja proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (sonca) in služi za povečanje deleža obnovljive energije in posledično samozadostnosti preostalih proizvodnih naprav.

Soproizvodnja toplote in elektrike (SPTE kogeneracija)

V družbi smo v letu 2017 v proizvodnem objektu na Jadranski cesti 28 v Mariboru vgradili in priključili kogeneracijsko napravo za sproizvodnjo toplotne in električne energije z nazivno močjo 2,8 MW toplote. Leta 2019 smo v proizvodnem objektu na Koroški cesti 33 v Mariboru vgradili in priključili še kogeneracijsko napravo za sproizvodnjo toplotne in električne energije z nazivno močjo 1 MW. Ker kogeneracijske naprave veljajo za visoko učinkovit proizvodni vir, le ti s proizvedeno toploto prispevata k zahtevam veljavne zakonodaje glede učinkovitega sistema daljinskega ogrevanja.

Visokotemperaturna črpalka (VTČ)

V družbi smo v letu 2024 v objektu Pristan na lokaciji Koroška cesta 33 v Mariboru namestili in priključili visokotemperaturno črpalko moči 2 MW, ki zagotavlja proizvodnjo toplotne energije iz obnovljivih virov energije (voda) in služi za povečanje deleža obnovljive energije v proizvodnem in distribucijskem sistemu daljinskega ogrevanja, ter s tem povečuje delež obnovljivih virov energije za izpolnjevanje zahteve veljavne zakonodaje glede učinkovitega sistema daljinskega ogrevanja.

Lesni biomasni kotel (LBK)

V družbi smo v letu 2025 v objektu LBK na lokaciji Jadranska cesta 28 v Mariboru namestili in priključili lesni biomasni kotel moči 5 MW, ki zagotavlja proizvodnjo toplotne energije iz obnovljivih virov energije (lesni sekanci) in služi za povečanje deleža obnovljive energije v proizvodnem in distribucijskem sistemu daljinskega ogrevanja, ter s tem povečuje delež obnovljivih virov energije za izpolnjevanje zahteve veljavne zakonodaje glede učinkovitega sistema daljinskega ogrevanja.

Trajnostno poročilo Skupine JHMB za leto 2025

Delež prihodkov od proizvodov in storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

ENERGIJA IN OKOLJE, D.O.O.				Merila za bistven						Merila za nebistveno škodovanje											
Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutni prihodki	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo	Blažitev podnebnih sprememb	Prilaganje je podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Blažitev podnebnih sprememb	Prilaganje je podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		1.166.169	35,41	35,41													35,41	39,09	17,84		
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		624.779	18,97	18,97													18,97	20,37	0,05		
PROIZVODNJA ENERGIJE Z UPORABO FOTOVOLTAIČNE TEHNOLOGIJE	4.1	21.891	0,66	0,66													0,66	0,09	0,05		
NAMESTITEV IN UPRAVLJANJE ELEKTRIČNIH TOPLOTNIH ČRPALK	4.16	602.887	18,31	18,31													18,31	20,28	-		
PROIZVODNJA TOPLOTE IZ BIOENERGIJE	4.24	733.717	22,28														22,28	-	-		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		541.390	16,44	16,44													16,44	18,72	17,79		
SPTE KOGENERACIJA	4.30	541.390	16,44	16,44													16,44	18,72	17,79		
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		2.127.360	64,59																		
Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		2.127.360	64,59																		
SKUPAJ (A+B)		3.293.529,00	100,00																		

Absolutni prihodki = celotni poslovni prihodki po dejavnostih

Delež naložb v obratna sredstva pri proizvodih in storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

ENERGIJA IN OKOLJE, D.O.O.				Merila za bistven						Merila za nebistveno škodovanje											
Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutno naložbe v obratna sredstva	Delež naložb v obratna sredstva, usklajen s taksonomijo	Blažitev podnebnih sprememb	Prilaganje je podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Blažitev podnebnih sprememb	Prilaganje je podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		1.559.483	55,21	55,21													55,21	45,22	21,10		
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		425.581	15,07	15,07													15,07	0,48	-		
PROIZVODNJA ENERGIJE Z UPORABO FOTOVOLTAIČNE TEHNOLOGIJE	4.1	1.923	0,07	0,07													0,07	0,05	-		
NAMESTITEV IN UPRAVLJANJE ELEKTRIČNIH TOPLOTNIH ČRPALK	4.16	423.658	15,00	15,00													15,00	0,48	-		
PROIZVODNJA TOPLOTE IZ BIOENERGIJE	4.24	649.523	22,99	22,99													22,99	-	-		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		1.133.902	40,14	40,14													40,14	44,74	21,10		
SPTE KOGENERACIJA	4.30	1.133.902	40,14	40,14													40,14	44,74	21,10		
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		1.265.171	44,79																		
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		1.265.171	44,79																		
		2.824.653	100,00																		

OPEX (absolutno naložbe v obratna sredstva) = predstavlja celotne odhodke iz poslovanja, znižane za strošek amortizacije

Delež naložb v osnovna sredstva pri proizvodih in storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

ENERGIJA IN OKOLJE, D.O.O.				Merila za bistven							Merila za nebistveno škodovanje															
Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutno naložbe v osnovna sredstva		Delež naložb v osnovna sredstva, usklajen s taksonomijo	Blažitev podnebnih sprememb					Blažitev podnebnih sprememb					Min imalni zaščitni ukrepi					Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"		
		2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18						19	20
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22					
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P					
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)				4.131.772	99,80																	99,80	-	84,73		
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		4.131.772	99,80	99,80																	99,80	-	84,73			
PROIZVODNJA ENERGIJE Z UPORABO FOTOVOLTAIČNE TEHNOLOGIJE	4.1	-	-	-																	-	-	8,78			
NAMESTITEV IN UPRAVLJANJE ELEKTRIČNIH TOPLOTNIH ČRPALK	4.16	-	-	-																	-	-	75,96			
PROIZVODNJA TOPLOTE IZ BIOENERGIJE	4.24	4.131.772	99,80	99,80																	99,80	-	-			
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		-	-	-																	-	-	-			
SPTE KOGENERACIJA	4.30	-	-	-																	-	-	-			
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO				8.418	0,20																					
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		8.418	0,20																							
SKUPAJ (A+B)		4.140.190,21	100,00																							

CAPEX (absolutno naložbe v osnovna sredstva) = zajemajo vse pridobitve opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, povečanje sredstev iz naslova sredstev v najemu ter ostale naložbe

4.3 Dejavnost mestnega potniškega prometa

Marprom, d.o.o.

Dejavnosti usklajene z EU taksonomijo

Kot subjekt javnega interesa se uvrščamo v okvir, ki ga določa uredba o EU-taksonomiji, in smo zavezani spoštovati vsa veljavna pravila in predpise. Proučili smo gospodarske dejavnosti, sprejemljive za taksonomijo, ki so navedene v Podnebnem delegiranem aktu, in na podlagi našega trenutnega razumevanja, razpoložljivih podatkov in ocene ugotovili, da naša ključna dejavnost:

- H 49.31 – Mestni in primestni kopenski potniški promet,

spada med dejavnosti, ki so opredeljene po seznamu dejavnosti, usklajene s taksonomijo v postavko 6.3 Mestni in primestni prevoz, cestni prevoz potnikov (EU 2021/2139) in **bistveno prispevajo k blažitvam podnebnih sprememb**. Poleg teh dejavnosti opravlja podjetje še druge dejavnosti, ki pa ne spadajo med gospodarske dejavnosti, sprejemljive za taksonomijo.

Delež prihodkov od storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, sprejemljivih za taksonomijo, v letu 2025 znaša 3.226.249 EUR oz. 23,52 % vseh poslovnih prihodkov. Dejavnosti prevoza potnikov, ki se v skladu s tehničnimi smernicami štejejo kot okoljsko trajnostne (usklajene s taksonomijo) zagotavljamo z uporabo vozil z motorji v skladu z najnovejšim standardom EURO VI, vozili na stisnjen metan (CNG) in električnimi vozili. Od vseh 103 vozil je 56 vozil po okoljskem standardu EURO VI in 25 čistih vozil. Izračun temelji na strukturi avto parka, med tistimi, ki izpolnjujejo zahteve standarda Euro VI, vozili na stisnjen metan (CNG), hibridna in električna vozila. V letu 2025 je bilo okoli

prijaznih vozil 81,2 %. Od celotnih poslovnih prihodkov je 17,81 % dejavnosti okoljsko taksonomsko usklajenih. Med prihodki po dejavnostih, nesprejemljivimi za taksonomijo so prikazani prihodki od drugih dejavnosti, ki jih opravlja podjetje in niso po EU taksonomiji, opredeljeni za taksonomsko sprejemljive.

Podobno smo ocenili tudi delež naložb v obratna sredstva (OpEx), ki so povezane z našimi dejavnostmi, ki so usklajene s taksonomijo. Ta postopek je vključeval vse stroške poslovanja, vezane na taksonomsko sprejemljive (brez amortizacije). V ta namen smo identificirali in kvantificirali stroške, ki se nanašajo na dejavnost, sprejemljivo in usklajeno s taksonomijo in podpirajo naše trajnostne procese. Te stroške smo razdelili kot pri izračunu prihodkov, na taksonomsko usklajene glede na strukturo okolju prijaznega voznega parka. Delež vseh naložb v obratna sredstva, ki so povezana z dejavnostmi sprejemljivimi za taksonomijo v letu 2025 znaša 51,53 % (6.002.742 EUR), delež vseh naložb v obratna sredstva, ki so povezana z dejavnostmi usklajenimi s taksonomijo pa 39,01 % (4.544.075 EUR).

Na področju investicij v obstoječa vozila, ki standardu ne zadoščajo, sledimo cilju, da se z leti neustrezna vozila nadomeščajo z vozili z ničelnim izpustom CO₂. V letu 2025 smo za nabavo osnovnih sredstev, ki so sprejemljiva za taksonomijo, namenili 3.473.369 EUR oz. 68,55 % celotnega zneska investicij v letu. Od tega je bilo 2.918.345 EUR oz. 57,6 % investicij v osnovna sredstva namenjenih v nakup okolju prijaznih osnovnih sredstev. Preostanek naložb v osnovna sredstva namenjenih za dejavnosti, ki niso sprejemljive za taksonomijo v višini 1.593.324 EUR oz. 31,45 %, so bile namenjene drugim dejavnostim podjetja.

Delež prihodkov od proizvodov in storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

MARPPROM, d.o.o.				Merila za bistven prispevek							Merila za nebistveno škodovanje										
Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutni prihodki	Delež prihodkov, usklajen s taksonomijo																		
				Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje je podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje je podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		3.226.249	23,52	23,52													23,52	27,06	66,20		
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		2.442.270	17,81	17,81									da	da			17,81	20,14	45,86		
mestni linijski promet potnikov	6.3	2.014.427	14,69	14,69									da	da			14,69	16,72	44,27		
šolski prevozi	6.3	231.206	1,69	1,69									da	da			1,69	1,90	0,48		
posebni prevozi/tržni	6.3	196.637	1,43	1,43									da	da			1,43	1,51	1,11		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		783.979	5,72	5,72													5,72	6,93	20,34		
mestni linijski promet potnikov	6.3	646.639	4,71	4,71													4,71	5,75	18,97		
šolski prevozi	6.3	74.218	0,54	0,54													0,54	0,65	0,21		
posebni prevozi/tržni	6.3	63.121	0,46	0,46													0,46	0,52	0,48		
ostale storitve	6.3	-	-	-													-	-	0,69		
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		10.490.319	76,48																		
Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		10.490.319	76,48																		
Skupaj A+B		13.716.568	100,00																		

Absolutni prihodki = celotni čisti poslovni prihodki po dejavnostih

Trajnostno poročilo Skupine JHMB za leto 2025

Delež naložb v obratna sredstva pri proizvodih in storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

MARPROM, d.o.o.

MARPROM, d.o.o.				Merila za bistven						Merila za nebistveno škodovanje													
	Oznake	Absolutno naložbe v obratna sredstva	Delež naložb v obratna sredstva, usklajenih s taksonomijo	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2023	Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"		
Gospodarske dejavnosti	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P		
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)		6.002.742	51,53	51,53													51,53	51,90	64,00				
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)		4.544.075	39,01	39,01									da	da			39,01	38,61	44,80				
mestni linijski promet potnikov, tržni prevozi	6.3	4.544.075	39,01	39,01									da	da			39,01	38,61	44,80				
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)		1.458.666	12,52	12,52													12,52	13,29	19,20				
mestni linijski promet potnikov, tržni prevozi	6.3	1.458.666	12,52	12,52													12,52	13,29	19,20				
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO		5.646.985	48,47																				
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)			-																				
Skupaj A+B		11.649.726	100,00																				

OPEX (absolutno naložbe v obratna sredstva) = predstavlja celotne odhodke iz poslovanja, znižane za strošek amortizacije.

Delež naložb v osnovna sredstva pri proizvodih in storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2025

MARPROM, d.o.o.

MARPROM, d.o.o.				Merila za bistven						Merila za nebistveno škodovanje												
Gospodarske dejavnosti	Oznake	Absolutno naložbe v osnovna sredstva		Delež naložb v osnovna sredstva, usklajenih s taksonomijo																		
				Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi	Minimalni zaščitni ukrepi	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2025	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2024	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2023	Kategorija "omogočena dejavnost"	Kategorija "prehodna dejavnost"	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
	EUR	%	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	%	O	P	
A.) DEJAVNOSTI, SPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO (A1+A2)	3.473.369	68,55	68,55													68,55	80,97	0,61				
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)	2.918.345	57,60	57,60													57,60	57,69	0,38				
mestni linijski promet potnikov, tržni prevozi	2.918.345	57,60	57,60													57,60	57,69	0,38				
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)	555.023	10,95	-													10,95	23,27	0,23				
mestni linijski promet potnikov, tržni prevozi	555.023	10,95	10,95													10,95	23,27	0,23				
B.) DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO	1.593.324	31,45																				
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)	1.593.324	31,45																				
Skupaj A+B	5.066.692	100,00																				

CAPEX (absolutno naložbe v osnovna sredstva) = zajemajo vse pridobitve opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, povečanje sredstev iz naslova sredstev v najemu ter ostale naložbe

Kazalo slik

Slika 1: Primerjava med količinskimi kazalci Skupine JHMB doseženimi med letoma 2025 in 2024	6
Slika 2: Organigram Skupine JHMB 31. 12. 2025	12
Slika 3: Število zaposlenih v Skupini JHMB na dan 31. 12. 2025	21
Slika 4: Število zaposlenih v Skupini JHMB na dan 31. 12. 2025	23
Slika 5: Shema vrednostne verige Skupine JHMB.....	24
Slika 6: Strateški cilji JHMB	30
Slika 7: Zaposleni po družbah v Skupini JHMB na dan 31. 12. 2025 (v %).	46
Slika 8: Primerjava števila zaposlenih na dan 31.12. po družbah Skupine JHMB med letom 2024 in 2025	46
Slika 9: Rezultati ankete zadovoljstva uporabnikov	88
Slika 10: Hierarhija politik, programov, strategij, ki jih zasleduje Skupina JHMB	92
Slika 11: Hierarhija politik, programov, strategij, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju blažitve podnebnih sprememb.....	97
Slika 12: Hierarhija politik, programov, strategij, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju onesnaževanja	105
Slika 13: Hierarhija politik, programov, strategij, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju vodnih virov ...	113
Slika 14: Hierarhija politik, programov, strategij, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju biotske raznovrstnosti	121
Slika 15: Faze življenjskega cikla izdelka z modelom ponovne uporabe (krožno gospodarstvo)	124
Slika 16: Hierarhija politik, programov, strategij, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju krožnega gospodarstva	125

Kazalo tabel

Tabela 1: Pomembnejši kazalniki Skupine JHMB	5
Tabela 2: Lastniški deleži Skupine JHMB na dan 31. 12. 2025	20
Tabela 3: Poslovodstvo obvladujoče družbe na dan 31. 12. 2025	26
Tabela 4: Direktorji odvisnih družb v letu 2025	26
Tabela 5: Člani NS družb v Skupini JHMB	27
Tabela 6: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju poslovnega ravnanja.....	37
Tabela 7: Politike na področju trajnostnosti Skupine JHMB	38
Tabela 8: Komunikacijski kanali deležnikov in način sodelovanja.....	44
Tabela 10: Razmerje med spoloma v Skupini JHMB	47
Tabela 11: Razmerje med številom zaposlenih za ne/določen čas v Skupini JHMB	47
Tabela 12: Stopnja fluktuacije v posameznih družbah Skupine JHMB	48
Tabela 9: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju lastne delovne sile	49
Tabela 13: Število delavcev po vrsti, ki niso evidentirani v lastni delovni sili	65
Tabela 14: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju delavcev v vrednostni verigi	68
Tabela 15: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju prizadetih skupnosti	71
Tabela 16: Politike v zvezi s prizadetimi skupnostmi na ravni Skupine JHMB	72

Tabela 17: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju potrošnikov in končnih uporabnikov.....	77
Tabela 18: Politike v zvezi s potrošniki in končnimi uporabniki na ravni Skupine JHMB.....	82
Tabela 19: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti na področju podnebnih sprememb	94
Tabela 20: Predvidene aktivnosti v skladu s SRP 2023-2027 (novelacija SRP 2025-2029) na področju blažitve podnebnih sprememb	100
Tabela 21: Cilji v strateških dokumentih MOM, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju blažitve podnebnih sprememb.....	101
Tabela 22: Kazalniki za spremljanje napredka na ravni Skupine JHMB (skladno s kazalniki merjenja po OPVO MOM).....	102
Tabela 23: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti na področju onesnaževanja.....	102
Tabela 24: Aktivnosti Skupine JHMB v skladu s SRP 2023-2027 (novelacija SRP 2025-2029) na področju onesnaževanja in načrti za v prihodnje	108
Tabela 25: Cilji v strateških dokumentih MOM, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju onesnaževanja	109
Tabela 26: Kazalniki za spremljanje napredka na področju onesnaževanja na ravni Skupine JHMB (skladno s kazalniki merjenja po OPVO MOM do leta 2030).....	111
Tabela 27: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti na področju vodnih virov v Skupini JHMB.....	111
Tabela 28: Aktivnosti Skupine JHMB v skladu s SRP 2023-2027 (novelacija SRP 2025-2029) na področju vodnih virov in načrti za v prihodnje	116
Tabela 29: Cilji v strateških dokumentih MOM, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju vodnih virov.....	117
Tabela 30: Količina porabljene vode v Skupini JHMB.....	117
Tabela 31: Kazalniki za spremljanje napredka na področju vodnih virov na ravni Skupine JHMB	118
Tabela 32: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju biotske raznovrstnosti in ekosistemov	119
Tabela 33: Izvedene aktivnosti Skupine JHMB v letu 2024 in predvideni ukrepi s cilji v skladu SRP 2023-2027	122
Tabela 34: Cilji v strateških dokumentih MOM, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju biotske raznovrstnosti	123
Tabela 35: Kazalniki za spremljanje napredka na področju biotske raznovrstnosti na ravni Skupine JHMB	123
Tabela 36: Prepoznani vplivi, tveganja in priložnosti Skupine JHMB na področju rabe virov in krožnega gospodarstva	124
Tabela 37: Izvedene aktivnosti na področju krožnega gospodarstva Skupine JHMB in predvideni ukrepi s cilji v skladu v skladu s SRP 2023-2027 (novelacija 2025-2029)	128
Tabela 38: Cilji v strateških dokumentih MOM, ki jih zasleduje Skupina JHMB na področju krožnega gospodarstva	131
Tabela 39: Kazalniki za spremljanje napredka na področju krožnega gospodarstva na ravni Skupine JHMB (skladno s kazalniki merjenja po OPVO MOM do leta 2030)	132

Povezujemo
razvojne
potenciale
mesta

5

SKUPINA
JHMB

